

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

**ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ
ПОЛТАВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
(1919–2019)**

Ювілейна книга

*Наукове видання, присвячене
100-річчю фізико-математичного факультету
та 105-річчю Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

Полтава
2019

Редакційна колегія:

Москаленко Ю. Д. (голова, відповідальний за випуск), Булава Л. М. (заступник голови, упорядник випуску), Руденко О. П., Яковенко Л. І., Москаленко О. А., Барболіна Т. М., Коваленко О. В.

Рецензенти:

Серов Микола Іванович – доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри вищої та прикладної математики Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка

Год Борис Васильович – доктор педагогічних наук, кандидат історичних наук, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії та методики викладання історії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Рекомендовано до друку вченою радою

*Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка
(протокол № 14 від 25.06.2019 р.)*

Фізико-математичний факультет Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (1919-2019) : ювілейна книга / Редколегія Ю. Д. Москаленко (голова) [та ін.]. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. – 212 с.

ISBN 978-966-2538-65-6

*Наукове видання, присвячене 100-річчю фізико-математичного факультету
та 105-річчю Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

У статтях і біографічних нарисах підсумовано результати 100-річної діяльності професорсько-викладацького складу фізико-математичного факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка та його попередників. Висвітлені етапи історії фізико-математичної освіти, а також сьогодення та перспективи розвитку кафедр факультету. Подано короткі нариси про науково-педагогічну діяльність викладачів факультету.

Видання адресоване широкому колу науковців, учителів, студентів.

УДК 378.096(477.53) ПНПУ імені В. Г. Короленка

© ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019

© Автори статей і біографічних нарисів, 2019

© Барболіна Т. М., Булава Л. М., оформлення, 2019

ISBN 978-966-2538-65-6

СТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

*Науковій спільноті, студентству фізико-математичного факультету
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

2019 року 105-літній ювілей святкує Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка – потужний заклад вищої педагогічної освіти в Україні, який бере свій відлік від Учительського інституту, заснованого далекого 1914 року. Наш виш став початком шляху до вершин педагогічної досконалості всесвітньо відомих Антона Макаренка й Василя Сухомлинського. Із ним пов'язана творча стежа основоположника національної української педагогіки Григорія Ващенка, математиків Віктора Воропая, Миколи Гур'єва, Віктора Лагна, Едуарда Яворського, фізиків Юрія Побєдоносцева, Юрія Гулака, Олександра Руденка та інших.

2019 року виповнюється 100 літ фізико-математичному факультетові. Так він став називатися з серпня 1933 року, коли Полтавський інститут соціального виховання було перетворено на Полтавський державний педагогічний інститут з 4-річним терміном навчання. Факультет мав два відділення – фізичне й математичне. Єдину до 01.09.1937 року кафедру фізики розділили на дві кафедри: теоретичної фізики й експериментальної фізики, а єдину до січня 1938 року кафедру математики – на кафедру математичного аналізу та кафедру вищої алгебри і геометрії. Керівники і склад кафедр у другій половині 1930-х років змінювалися через політичні репресії (розстріляні Ю. Костенецький, А. Набока,

Г. Крупенніков, П. Маслік; вислані з Полтави І. Вержемківський та І. Язев; зазнали переслідувань Д. Фрайзінгер і Ю. Копкін). У роки Другої світової війни інститут евакуйовано до Тюмені. Чимало викладачів і вчорашніх студентів не повернулися з фронту. Після звільнення Полтави від німецької окупації 21 жовтня 1943 року Рада Народних Комісарів України прийняла постанову “Про відновлення роботи Полтавського та Сумського педагогічних інститутів”. Фізико-математичний факультет ще довго тулився в невеликому будиночку по вул. Лассалю, 4 (тепер вулиця Сковороди), а з 1977 року він розташувався у корпусі № 2, що по вул. Остроградського, 2.

Особливо слід відзначити керівників факультету і кафедр, які впродовж десятиліть із любов’ю, натхненням та відповідальністю забезпечували їхнє функціонування. Посаду декана фізико-математичного факультету в 1950-1951, 1954-1955, 1960-1965 і 1969-1975 роках обіймав Микола Гур’єв, з 1978 року до 2003 року – Олександр Руденко, 16 останніх літ – Юрій Москаленко. Ці керівники відзначалися й відзначаються високим авторитетом і повагою не тільки серед професорсько-викладацького складу, співробітників та студентства факультету, але й серед усього колективу університету завдяки чіткості й злагодженості в організації освітнього процесу, високій порядності й толерантності. Понад чверть сторіччя на чолі кафедри фізики були Дмитро Мазуренко (1938-1968) і Олександр Руденко (1992-2019; з 2011 – кафедри загальної фізики і математики); по десятиліттю – Василь Заливчий, Юрій Гулак та Сергій Куликовський. Математичною освітою в інституті найдовше керували Віктор Воропай (1923-1929), Михайло Лісовський (1929-1935), Микола Ярошенко (1938-1946), Микола Гур’єв (1951-1972), Леонід Баранник (1972-1975, 1984-1986, 1988-1991), Олександр Мельниченко (1984-2000), Юрій Москаленко (1993-2011), Віктор Лагно (2000-2011). З 2011 року кафедру математичного аналізу та інформатики очолює Тетяна Барболіна.

Крім двох кафедр, які безпосередньо забезпечують фізико-математичну освіту (загальної фізики і математики; математичного аналізу та інформатики), на факультеті діють ще три кафедри, які плідно працюють над формуванням загальних і професійних компетентностей майбутніх педагогічних працівників усього університету, а також нових спеціальностей – 011 Освітні, педагогічні науки і 051 Економіка:

- *політекономії* (завідувач кафедри – Сергій Степаненко, кандидат економічних наук, доцент);
- *загальної, вікової та практичної психології* (завідувач – Світлана Яланська, доктор психологічних наук, професор);
- *загальної педагогіки та андрагогіки* (завідувач – Олена Ільченко, доктор педагогічних наук, доцент).

Славу сучасної короленківської педагогічної родини примножують доктор економічних наук Лариса Яковенко, кандидати економічних наук Тетяна Непокупна, Олександр Сакало, Борис Шевченко, доктори педагогічних наук Лариса Семеновська, Василь Фазан, Валентина Цина, кандидати психологічних наук Ніна Атаманчук, Тетяна Дзюба, доктор фізико-математичних наук Вадим Могілевський, кандидати фізико-математичних наук Тетяна Баранник, Володимир Іванко, Тетяна Кононович, Максим Лутфуллін, Людмила Матяш, Валентин Марченко, Юрій Подошвелев, Олег Саєнко, Владислав Сухомлин, Олексій Хорольський, кандидати педагогічних наук Дмитро Гальченко, Оксана Дмитрієнко, Іван Кравченко, Катерина Макаренко, Олександр Мамон, Юрій Матвієнко, Володимир Мокляк, Оксана Москаленко, Олександр Москаленко, Олена Кривцова, Григорій Кузьменко, Сергій Овчаров, Леся Петренко, Наталія Пусепліна, Алла Хоменко, Любов Черкаська та інші.

За свою 100-річну історію зусиллями кількох поколінь професорсько-викладацького складу та співробітників фізико-математичний факультет дав путівку в життя тисячам своїх випускників, які навчалися на стаціонарному й заочному відділеннях. Більшість із них присвятили себе педагогічній професії. Згадаймо хоча б Івана Івановича Дяченка – заслуженого вчителя УРСР й керівника Божою милістю. У 1937-1941 рр. він був студентом фізико-математичного факультету, державні іспити за повний курс навчання склав екстерном улітку грізного 1941 року. Після війни, яку закінчив в Австрії 1945 року, викладав математику в Говтвянській середній школі Козельщинського району, обіймав посаду завідувача відділу народної освіти Сенчанського району Полтавської області, очолював із 1953 до 1986 року Полтавську середню школу № 3, яка за час його директорства отримала статус освітнього закладу з поглибленим вивченням англійської мови. Іван Іванович підтримував культ знань. Він, орієнтуючись на педагога Василя Сухомлинського, сповідував той принцип, що учень має бачити в кожному вчителеві старшого товариша й доброго наставника, а кожен учитель повинен сприймати учня як майбутнього будівничого й уміло готувати його до творчої діяльності. Своїми набутками можуть погордитися колишні вчителі фізики Петро Бондаревський та Іван Гальченко. Петро Карпович, відмінник народної освіти України, заслужений працівник культури України, близько двох десятиріч очолював Управління культури в Полтавській області, Іван Васильович, відмінник освіти, заслужений працівник освіти України, ось уже понад тридцять літ є директором Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка. Список випускників, які досягли великих висот у житті, можна продовжувати і продовжувати.

Скільки вчительських династій пройшли школу педагогічного гарту на фізико-математичному факультеті. Багато випускників середньої школи № 27 міста Полтави з теплотою й любов'ю згадують учительку фізики Анастасенко Катерину Іванівну, яка на педагогічну професію зорієнтувала свою доньку Наталію. Наталія Аркадіївна Вергал ось уже 37 років працює вчителем фізики, а 22 роки очолює Комунальний заклад “Полтавський міський багатoproфільний ліцей № 1 імені І. П. Котляревського”. Її донька, Ксенія, онука Катерини Іванівни, також педагог. Ксенія Юріївна, як і її бабуся та мама, закінчила фізико-математичний факультет Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, захистила кандидатську дисертацію й працює директором інституту економіки, управління та інформаційних технологій ВНЗ Укоопспілки “Полтавський університет економіки і торгівлі”, має 50 наукових та 15 навчально-методичних праць.

Архівні джерела засвідчують, що фізико-математичну освіту здобували й ті студенти, які згодом поповнили когорту знаних в Україні й за її межами вчених. У довоєнні роки фізико-математичний факультет закінчив Митрофан Пасічник, який став доктором фізико-математичних наук, академіком, заслуженим діячем науки УРСР. Стіни інституту пам'ятають славні імена видатних фізиків – Дмитра Іваненка, Євгена Нечипоренка, Володимира Лукашика, які не забували рідний виш, нерідко бували на зустрічах із колегами і студентами.

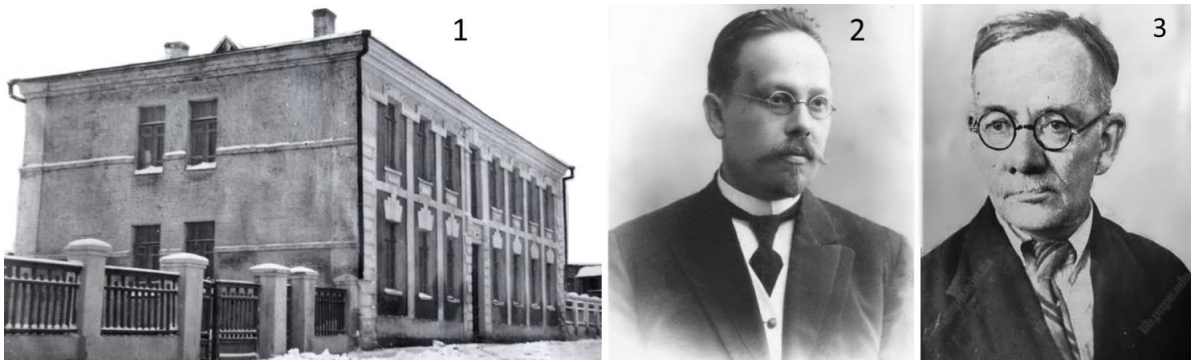
Шановні колеги, дорогі друзі! Прийміть найщиріші вітання з нагоди ювілею та побажання доброго здоров'я, бадьорості духу й натхнення. Щиро зичу науково-педагогічній спільноті всіх кафедр факультету, невгамовному студентству невичерпної енергії, повсякчасної творчості задля плідної праці на благо рідної України, нових відкриттів, наснаги та гармонійної єдності в добрих справах, оптимізму. Певен, що наступне століття фізико-математичного факультету буде наповнене перемогами, величними досягненнями викладачів і майбутніх учителів.

Микола Степаненко,
доктор філологічних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
ректор Полтавського національного
педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ У ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА

Полтавський учительський інститут (07.1914–12.1919)

Полтавський учительський інститут був четвертим зі створених у Київському учбовому окрузі (після Глухівського, Вінницького й Київського) за розпорядженням міністра народної освіти Російської імперії, який у листі попечителеві учбового округу від 28 червня 1914 р. дозволив “відкрити з 1 липня цього року (14.07.1914 р. – за новим стилем) в місті Полтаві учительський інститут з міським при нім училищем”. Безпосередньо освітній процес у ньому розпочався 12.09.1914 р. (25.09.1914 р. – за новим стилем).

1 – Восьмикімнатний будинок по вул. Фабрикантській (тепер вул. Балакіна № 10), орендований для роботи Полтавського учительського інституту в 1914–1917 рр. (вигляд після відбудови в 1949 р.)

2 – Директор інституту з 07.1914 р. по 09.1917 р. О. К. Волнін

3 – Учитель математики в інституті М. Т. Квятковський

Статус трирічних учительських інститутів був зумовлений тогочасними потребами в підготовці вчителів для вищих початкових училищ. Вищі початкові училища – навчальні заклади, що займали проміжне положення між середніми й початковими школами (орієнтовно, відповідають сучасному статусу неповної середньої школи). Як правило, у вищих початкових училищах навчалися чотири роки після закінчення нижчих початкових шкіл.

Вищі початкові училища почали відкривати тільки в 1912 р., тому станом на 1914 р. учительські інститути ще не встигли здійснити перших випусків, і в них викладали випускники вищих жіночих курсів, духовних семінарій, єпархіальних училищ, інститутів шляхетних дівчат.

Предметної спеціалізації та поділу на кафедри в учительських інститутах до 1917 р. не було, тому навчальні плани в них відповідали вимогам до програм вищих початкових училищ. Вихованців учительських інститутів готували до викладання всіх загальноосвітніх предметів: російської мови, церковнослов'янського читання, арифметики і початкової алгебри, геометрії, російської і загальної історії, російської і загальної географії, фізики і природознавства, креслення, малювання, чистописання (каліграфії).

Перший директор інституту – *Олександр Костянтинович Волнін* (1872–1942) – був хорошим організатором, учителем педагогіки, психології і логіки. Штат учителів інституту до вересня 1917 р. був постійним. П'ять із шести з них уже мали досвід викладацької роботи (чотири – з підготовки вчителів в учительських інститутах і семінаріях).

Учителем *математики* (арифметики, алгебри, геометрії й тригонометрії) з методикою навчання математики в 1914–1917 рр. був *Михайло Тихонович Квятковський* (1889–1951), який закінчив Київський університет, прибув до Полтави із Великосорочинської вчительської семінарії, де служив у 1912–1914 рр. під керівництвом директора О. К. Волніна.

Учителем *фізики і природознавства* (у т. ч. їх практичних курсів) у 1914–1917 рр. був *Іван Андрійович Шестаков* (1887 р. н.) – випускник фізико-математичного факультету Казанського університету. У будинку інституту І. А. Шестаков встиг обладнати фізико-хімічний і природничо-історичний кабінети. Відомо, що в 1912–1914 рр. він працював у реальному училищі міста Валки

Харківської губернії. О. К. Волнін писав, що в 1930-х роках І. А. Шестаков займався винахідництвом. За неперевіреною інформацією, помер у місті Ульяновську в 1942 р.

Викладачем *креслення*, малювання і каліграфії був *Кузьма Якович Чигирик* (1887 р. н.). Він закінчив Київське художнє училище. Працював у Полтавському педінституті ще і в 1920 р. (єдиний з першого складу інституту і єдиний у 1914-1917 рр. етнічний українець).

У перший клас інституту в 1914 р. було прийнято 26 вихованців, виключно – чоловіки (19 із них – учителі нижчих початкових шкіл, що працювали в них понад два роки). До їхнього складу входив майбутній великий педагог А. С. Макаренко, який тоді цікавився історією та літературою. Як писав він в есе (1922): *“Математикою нікогда особенно не интересовался, поэтому арифметика, геометрия, алгебра, тригонометрия и физика мне знакомы только в пределах курса дореволюционного Учительского Института. К настоящему дню из тригонометрии помню только общие основания, забыл многие теоремы алгебры и законы физики, с логарифмированием сейчас, пожалуй, не справлюсь. Астрономию знаю хорошо. Впрочем, знания по астрономии и космографии у меня продукт увлечений юности”*.

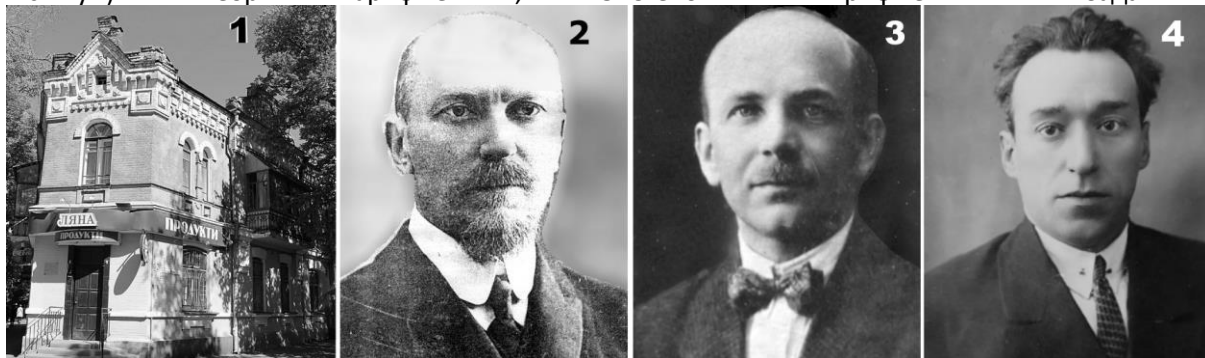
У 1915-1919 рр. при інституті діяло зразкове міське двокласне училище, у класах якого майбутні вчителі, починаючи з другого року навчання, проходили педагогічну практику.

Лютнева революція 1917 р. стала початком і української національної революції. 23.03.1917 р. року відбулися відкриті збори вихованців, на яких більшістю голосів прийнято постанову про необхідність українізації освітнього процесу в інституті, тому до кінця 1917 р. російськомовні викладачі залишили інститут (у т. ч. М. Т. Квятковский і І. А. Шестаков).

У червні 1917 р. Тимчасовий уряд Росії дещо підвищив загальноосвітній статус випускників учительських інститутів від рівня “нижче середньої освіти” – до рівня “вище середньої освіти”. Було дозволено приймати на навчання жінок; уведена міжпредметна спеціалізація (з поділом на три відділи, у т. ч. фізико-математичний), а реалізувати поділ на відділи в інституті в тому році не вдалося через брак кадрів і малу кількість здобувачів освіти в ньому.

У кінці вересня 1917 р. директором інституту призначений філолог *Олекса Августинович Левитський* (1872-1947), який дібрав україномовний патріотично налаштований фаховий викладацький склад. На жаль, архіви учительського інституту за 1918-1919 рр. не збереглися. Математику з 1918 р. почав викладати *Порфирій Порфирійович Маслік* (1889-1938), з певною ймовірністю в 1918-1919 н. р. — *Євген Якович Супрун*, а в 1919 р. — *Віктор Семенович Воропай* (1892-1938).

У 1917 – на початку 1918 рр. на замовлення Полтавського педагогічного бюро було видано підручники для старших класів, зокрема “Елементарну геометрію” Є. Супруна і “Фізика” А. Заліського. Полтавське земство надрукувало посібники: Л. Ситнявик “Фізика для вищих початкових шкіл”; Є. Супрун “Наглядна геометрія”; Т. Тимошенко (учитель зразкового училища при інституті) “Теорія арифметики”; О. Степовик “Арифметичний задачник”.

1 – У 1918 р. заняття в Полтавському учительському інституті були перенесені в будинок по вул. Ново-Кременчуцькій (нині вул. Лідова №9/12), сучасний вигляд

2 – Директор інституту з 09.1917 по 08.1919 рр. О. А. Левитський

3 – Викладач природознавства (у т. ч. фізики), перший керівник педінституту О. Т. Булдовський

4 – Один із перших викладачів математики і фізики в інституті Є. Я. Супрун.

На посаду вчителя зразкового училища 9.09.1917 р. подав заяву А. С. Макаренко. Заява була схвалена в. о. директора інституту Ф. В. Лисогорським та попечителем Київського учбового округу, проте цю посаду Антон Семенович із ряду причин так і не зміг отримати.

Із кінця 1917 р. до кінця 1919 р. влада в Полтаві змінювалася багато разів. Це, безумовно, відбивалося на організації освітнього процесу і в учительському інституті: наприклад, через проблеми із фінансуванням, відсутністю опалення він переривався в зимові місяці.

Як писав у спогадах Г. Г. Ващенко: *“Учительський інститут восени 1918 р. злився з Полтавським українським університетом. На чолі його став Олекса Августинович Левитський”*. Під “українським університетом” слід розуміти Полтавський історико-філологічний факультет, який створювали як складову частину майбутнього університету (який, переважно, працював у будинку по вул. Стрітенській № 43). О. А. Левитський зумів підтримувати життєдіяльність учительського інституту не тільки за рахунок нерегулярного надходження державних коштів, але й за фінансової допомоги кооперативного руху і полтавського товариства “Просвіта” (головою президії ради якої він став уже з 9.10.1917 р.).

Колектив учительського інституту в травні 1919 р. розробив проєкт Статуту Педагогічного інституту (з метою реорганізації Учительського інституту на заклад вищої освіти, який було обіцяно надати в кінці квітня 1919 р. одним із керівників Наркомату освіти УСРР під час відвідання Полтави). У серпні 1920 р. керівник і викладач інституту О. Т. Булдовський пише у звіті, що в середині липня 1919 р. один примірник Статуту повернуто в Полтаву з підписом про затвердження завідувачем відділу вищої школи при Народному комісаріаті освіти УСРР.

Заняття в інституті, який працював би за новим Статутом, мали б розпочатися після канікул, у вересні 1919 р. (25.08.1919 р. – за старим стилем). До 15.08.1919 р. було запропоновано абітурієнтам обох статей подавати документи для вступу (про закінчене навчання в учительських семінаріях і середніх школах). В оголошенні вказувалося, що коли залишаться вакансії, то особи без середньої освіти будуть прийматися з іспитом за курс 7-го класу жіночих гімназій. Набір пропонувався до трьох відділів: словесно-історичного, природознавчо-географічного і математичного (відсутність згадки про фізику, можливо, вказує на те, що викладача фізики тоді в інституті не було, а фізичні розділи викладалися О. Т. Булдовським у курсі природознавства). Цікаво, що заяви пропонувалося подавати за адресою: Полтава, вул. Стрітенська № 43 (а це є ще одним підтвердженням слів Г. Г. Ващенко про фактичне об'єднання двох закладів освіти під єдиним керівництвом).

Та цього не сталося, і набір на початку 1919-1920 н. р. не відбувся, оскільки 29.07.1919 р. Полтаву зайняли денікінські війська. Викладання українською мовою було заборонено, а викладачі-українці звільнені. Тому у вересні-грудні 1919 р. заклад продовжував діяти як учительський інститут, але з російською мовою викладання, та за Положенням, яке мало відрізнялося від того, що існувало в часи Російської імперії. Штатним розписом учительських інститутів на зайнятій денікінцями території передбачено посади: директора, законовчителя, учителів наук, учителя графічних наук, учителя співів, учителя музики, помічника учителя ручної праці. Директором інституту впродовж чотирьох місяців денікінської окупації був *Петро Іванович Ковалевський* — інспектор Другої чоловічої гімназії (зараз її будівля — старий корпус ПНПУ імені В. Г. Короленка).

Полтавський український педагогічний інститут (12.1919–04.1921)

Після вигнання денікінців і остаточного повернення радянської влади Полтавський губернський відділ народної освіти видав наказ від 27.12.1919 р. про усунення призначених за час денікінської влади педагогів. Цією датою в заличкових книжках позначено вступ студентів на перший курс набору 1919 р. Україномовні лектори, котрі працювали до серпня 1919 р., повернулися в реорганізований педагогічний інститут і відновили проведення занять.

В особистому архіві автора є “Зачотна книжка” Полтавського педагогічного інституту (природознавчого відділу) на ім'я Білаш Марії Андріївни, у якій зазначено дату вступу до інституту: **27 грудня 1919 р.** Цей день слід вважати датою створення не тільки природознавчого, але й словесно-історичного та фізико-математичного відділів (і **точкою відліку історії існування фізико-математичного факультету** ПНПУ імені В. Г. Короленка).

Наказом Губревкому від 13.01.1920 р. Полтавський учительський інститут офіційно оголошувався Вищою школою під назвою “Полтавський український педагогічний інститут” і до переходу під керування центральної влади підлягав Полтавському губернському відділу освіти.

Колектив інституту вирішив назвати орган самоуправління “науково-учебною радою”. Управління інститутом здійснювалося за демократичними принципами. Кожен із його трьох відділів (словесно-історичний, фізико-математичний, природознавчий) теж мав окремі ради, які здійснювали керівництво. За нетривалий час діяльності науково-учебної ради інституту (01.1920-04.1921) її головами були: історик Н. Ю. Мірза-Авакянц (у перший місяць роботи), зоолог і викладач методики біології та географії О. Т. Булдовський (до арешту у вересні 1920 р.), економіст і статистик І. В. Лебединський (09.1920-12.1920), ботанік, директор краєзнавчого музею В. Ф. Ніколаєв (01.1921-04.1921). Змінювалися також і голови рад фізико-математичного відділу.

Набір студентів I курсу, здійснений у 1920 р., не був розподілений за відділами. Викладалися спільні для всіх відділів загальноосвітні й психолого-педагогічні дисципліни.

Розподіл студентів за курсами й відділами педінституту в 1920-1921 н. р.

Курс	Словесно-історичний	Фізико-математичний	Природознавчий	Разом
I	<i>“Основний”, не розподілений між відділами</i>			282
II	36	16	33	85
III	28	12	15	55
IV	15	16	15	46
Разом	79	44	63	468

Педагогічний інститут мав незадовільне забезпечення приміщеннями, як і Учительський інститут. Він був розташований у будинку на сучасній вул. Лідова № 9/12. Підготовка природознавців і вчителів фізики та математики здійснювалася в цьому будинку й на самому початку 1920-х років. Завдяки тому, що інститут отримав частину майна кабінетів фізики та природознавства кадетського корпусу, а також хімічну лабораторію реального училища, ще в 1920 р. тут були обладнані відповідні кабінети. Частина наочності була виготовлена викладачами.

У 1920 р. на фізико-математичному відділі інституту одночасно працювали від одного до п'яти викладачів (їхня кількість не була постійною, а навантаження змінювалося щомісяця).

Випускник фізико-математичного факультету Харківського університету 1915 р. *Євген Якович Супрун* (1888 р. н.) викладав математику і методику навчання математики. Він же завідував майстернею наочних посібників Пролетарського музею (тепер Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського). У 1931-1938 рр. кандидат фізико-математичних наук, професор Є. Я. Супрун – завідувач кафедри фізики Полтавського інституту інженерів сільського будівництва (тепер Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка), а в 1939 р. був прийнятий до ПДП викладачем із погодинною оплатою.

Аналітичну геометрію і математику викладав Віктор Степанович Воропай. Вищу алгебру й інтеграли – Михайло Олексійович Лісовський (1888 р. н.), який у 1914 р. закінчив фізмат Петроградського університету. До середини 1930-х років він працював у нашому інституті та в інших закладах вищої освіти Полтави. Викладачем курсу диференціалів короткий час був Олексій Дмитрович Нікологорський (1880 р. н.), теж випускник фізмату Петроградського університету (розстріляний 09.1941 р. в Орлі). Лекторами з фізики в педагогічному інституті, а пізніше – й в інституті народної освіти були Микола Олександрович Харченко (1892 р. н.), випускник Петроградської політехніки, а також Олексій Іванович Ліщина-Мартиненко (1884 р. н.). Завідувачем фізичним кабінетом був тоді Н. М. Васильєв.

Упродовж 1920 р. існували різні проекти реформування закладів вищої освіти в Полтаві, зокрема у вересні 1920 р. прийнята постанова про виділення фізико-математичного відділу в окремий інститут і його об'єднання з історико-філологічним факультетом у планований Полтавський інститут гуманітарних наук, яка не була зреалізована.

Полтавський інститут народної освіти (04.1921-08.1930)

Навесні 1920 р. радянським урядом було оголошено про ліквідацію старої вищої школи і початок діяльності інститутів народної освіти (ІНО), які повинні готувати вчителів із вищою освітою для шкіл-семирічок, профшкіл, робітфаків і технікумів. Тому впродовж 1920 – першого кварталу 1921 рр. здійснювалася підготовка до утворення Полтавського інституту народної освіти (ПІНО) унаслідок об'єднання педагогічного інституту й Полтавського історико-філологічного факультету товариства “Просвіта”. 10.04.1921 р. ректором ПІНО було обрано професора словесності В. О. Щепотьєва (1880-1937), однак на посаду він не заступив, і його обов'язки до 7.03.1922 р. виконувала проректор – історик Н. Ю. Мірза-Авакянц (1888-1940).

З 14 по 22 квітня 1921 р. завершилися організаційні заходи щодо налагодження діяльності ПІНО у складі двох відділів: словесно-історичного (на базі однойменного відділу педінституту й історико-філологічного факультету) та **природничо-математичного** (на базі двох відділів педагогічного інституту), який з квітня 1921 р. по лютий 1922 р. очолював декан Валентин Федорович Ніколаєв (1889-1973) – випускник природничого відділення фізмату Харківського університету (займався переважно ботанічними дослідженнями і селекцією рослин).

У списку професорів і викладачів Українського вищого інституту народної освіти в Полтаві станом на 10.04.1921 р.: викладачі математики та методики її навчання – О. Д. Нікологорський, Є. Я. Супрун, В. С. Воропай, М. О. Лебединський; викладач механіки – Д. М. Філіпов; викладач астрономії – М. В. Вяхірев; викладач фізики з методикою її навчання – М. О. Харченко. Частина з них мала б прибути із Харкова.

Упродовж 1921-1926 рр. термін навчання в ПІНО становив три роки.

Поділ на два вказані вище відділи проіснував недовго. У ПІНО з 02.1922 р. по 09.1929 р. функціонував єдиний *факультет соціального виховання*, а в його складі – *секції* (напрями підготовки на останніх курсах), зокрема фізико-математична.

Як і раніше, в 1922-1923 н. р. і 1923-1924 н. р. студенти на першому курсі не розподілялися за напрямками підготовки і вивчали спільні дисципліни (ідеологічні, загальноосвітні й психолого-педагогічні), а з другого курсу починалася фахова (спеціальна) підготовка за трьома секціями: **фізико-математичною**, природничою, гуманітарною.

У тому ж 1922-1923 н. р. почали практикувати “комплексні програми навчання”, які в різних варіантах домінували майже десять років. А єдиною правильною й універсальною системою було визнано “Dalton-Plan” у формі лабораторно-бригадної системи організації навчального процесу (кабінетне “пропрацювання” знань тощо). Слабка лабораторна база ПІНО, несприятливі умови для самостійної роботи студентів, низький рівень їхньої попередньої підготовки, ігнорування ролі лекцій, применшення ролі викладача призводили до зменшення відповідальності студентів і зниження якості знань.

За наказом Наркомату освіти УСРР 7.03.1922 р. ректором ПІНО призначений професор-історик І. Ф. Рибаків (1890-1963), а комісаром – М. С. Гаврилів (1885-1932). За часів ректора І. Ф. Рибаків практикувався колегіальний стиль керівництва: рішення після обговорення приймалися на нарадах голів предметних комісій.

Деканом єдиного в ПІНО *факультету соціального виховання* впродовж року (02.1922–02.1923) був історик світової літератури Л. М. Степанов, а з 02.1923 р. і до кінця його існування (літо 1928 р.) – літературознавець і архівіст О. Т. Бузинний.

Починаючи із 1923 р. в ІНО з'явилося право самостійно розробляти власні навчальні плани, які погоджувалися з Управлінням професійної освіти Народного комісаріату освіти (НКО). У лютому 1923 р. було створено три предметні комісії: педагогічна (голова Г. Г. Ващенко), суспільствознавча (голова І. Ф. Рибаків) і **природничо-математична** (голова В. С. Воропай). Завданням комісій було розроблення й затвердження навчальних планів і програм, атестація студентів-випускників, розгляд дипломних робіт, розподіл дисциплін тощо.

У 1923-1925 рр. ректором був О. В. Ходак (1887-1945), який спрямовував діяльність ПІНО на соціальне виховання студентів.

У 1924 р. Наркомат освіти УСРР уперше затвердив сім кафедр Полтавського ІНО: педології, педопсихології та педогігієни (завідувач Г. Г. Ващенко); соціального виховання (завідувач П. Л. Адамович); суспільствознавства, історії культури та історії літератури (завідувач І. Ф. Рибаків); природознавства (завідувач О. Т. Булдовський); **неорганічної природи** (завідувач М. М. Самбікін); **математики** (завідувач В. С. Воропай); мистецтвознавства (завідувач В. М. Верховинець), проте вони реально не діяли.

З 1923-1924 н. р. уперше організована педагогічна практика студентів. У 1924-1925 н. р. ліквідували екзамени й заліки як залишки минулого, натомість широко впроваджувався колективний облік та оцінювання знань.

Якщо у 1922-1923 і 1923-1924 н. р. спеціалізація введена з II курсу, то з 1924-1925 н. р. для студентів I-II курсів усіх відділів передбачено викладання загальноосвітніх дисциплін в однаковому обсязі (хімія, фізика, біологія, вища математика, креслення, нові мови, енциклопедія виробництва тощо), психолого-педагогічних (основи педології, соціальне виховання тощо) та ідеологічних дисциплін (ленінізм, семінар з марксизму). І тільки на III курсі відбувалася спеціалізація за трьома відділами (циклами): індустріальним, сільськогосподарським і суспільствознавчим.

Як бачимо, **фізико-математична освіта** загалом віднесена до складу спільних для всіх здобувачів ПІНО загальноосвітніх дисциплін, а спеціальна підготовка аж до 1933 р. стала прикладною (за індустріальним чи сільськогосподарським циклом дисциплін).

Збільшення частки загальноосвітніх дисциплін пов'язано із украй низьким рівнем підготовки вступників із дітей селян-бідняків і робітників. Невелику стипендію отримувало небагато студентів, та і її не вистачало на прожиття, і переважна більшість змушена була працювати (здебільшого, на поденних роботах). Заняття до 1924 р. проводилися тільки ввечері (з 17 до 22 години), коли студенти поверталися з роботи. Не вистачало навіть стільців і столів, тому частина із них під час занять стояла. Саме з цих причин близько 20% студентів кожного року залишало інститут, а до III курсу вибувало – 50%. Якщо навесні 1924 р. в ПІНО було 144 випускники, то в наступні три роки всього по 40-47 осіб. У 1924-1925 н. р. загальна кількість студентів ПІНО часом не досягала і 200 осіб.

Усе це зумовило зменшення потреби ПІНО у викладачах. Низька заробітна плата забезпечувала їм напівголодне існування, тому до 1924 р. вони змушені були підпрацьовувати у школах та інших закладах. Якщо професорсько-викладацький склад ПІНО у 1921-1923 рр. налічував 30-38 осіб, то в кінці 1924 р. він зменшився до 18 осіб (із них 5-6 були викладачі фізико-математичних і природознавчих дисциплін).

За навчальним планом ПІНО 1924-1925 н. р. фізико-математичні й виробничі дисципліни викладали: В. С. Воропай (вища математика, аналітична геометрія), О. І. Ліщина-Мартиненко (вища алгебра, геодезія та картографія), О. А. Победоносцев (фізика), І. А. Бутник (креслення), Й. О. Власенко (неорганічна еволюція, енциклопедія виробництва, хімія), М. М. Самбікін (метеорологія, енциклопедія виробництва з краєзнавчим ухилом).

Провідні викладачі математики і фізики ПІНО в 1920-х роках

Воропай
Віктор Семенович,
математик

Лісовський
Михайло Олексійович,
математик

Светозаров
Михайло Дмитрович,
фізик

Ліщина-Мартиненко
Олексій Іванович,
фізик

Победоносцев
Олександр Андрійович,
фізик

Викладачі ПІНО зі студентами математичної секції (напряму), червень 1925 р.
 (другий ряд, зліва направо: П. А. Адамович (педагог), В. О. Щепотьєв (філолог, мистецтвознавець), О. І. Ліщина-Мартиненко (фізик, геодезист),
 В. С. Воропай (математик), О. В. Ходак (ректор), О. Т. Бузинний (літературознавець, декан факультету), Г. Г. Ващенко (педагог), М. М. Самбікін (метеоролог),
 Я. Ф. Неєрлі (викладач іноземних мов), О. А. Побєдоносцев (фізик);
 третій ряд: третій зліва — лаборант-математик В. П. Вікторенко, другий справа — лаборант-фізик М. Х. Кизима)

Викладачі ПІНО зі студентами на фоні будинку, у якому в 1923-1927 рр. відбувалися заняття, 1925 р.
(перший ряд, зліва направо (чоловіки): ректор О. В. Ходак, голова природничо-математичної предметної комісії математик В. С. Воропай,
викладач фізики і геодезії О. І. Ліщина-Мартиненко, педагог П. А. Адамович, викладач фізики О. А. Побєдоносцев;
другий ряд, справа наліво: лаборанти М. Х. Кизима і В. П. Вікторенко)

Починаючи з 1926 р. ПІНО переведений на чотирирічний термін навчання, тому в 1926-1927 н. р. студенти III курсу залишені в інституті ще на один рік.

До кінця 1927-1928 н. р. продовжував діяти єдиний факультет соціального виховання зі спеціалізацією тільки на III курсі за трьома секціями (напрямами): **фізико-математичною**, суспільствознавчою, агробіологічною.

Методична підготовка за відповідним напрямом і педагогічна практика планувалися на III курсі (по 7 год на тиждень щотриместр). Відповідальним за методику викладання фізики і педагогічну практику з фізики був О. А. Побєдоносцев, з математики – В. С. Воропай.

У свідоцтвах випусників поряд із переліком опанованих навчальних дисциплін вказувалася кваліфікація – вчитель старшого концентру шкіл-семирічок (5-7 класи).

До осені 1927 р. інститут працював ще в непристосованих маленьких приміщеннях; було усього 12 штатних викладачів (8 професорів другої категорії та 4 викладачі першої категорії), а також 10 нештатних викладачів та 6 лаборантів. Початковий рівень підготовки студентів був низьким, тому проводилися додаткові заняття з математики й української мови.

За даними ректора, станом на літо 1927 р. 80% усіх випускників ПІНО працювали у школах, 15-16% – у вишах (у т. ч. педтехнікумах).

Тільки в 1927-1928 н. р. ПІНО отримав приміщення сучасного корпусу № 1 (колишній провулок Другий Кірочний, перейменований на вул. Інститутську, а з 1951 р. – на вул. Остроградського). Це дало можливість значно збільшити штат викладачів і набір студентів: у жовтні 1928 р. працювали вже 73 лектори, навчалися 512 студентів, а на початку 1929-1930 н. р. – 821 студент. Таке кількісне збільшення пов'язане не тільки із збільшенням навчальних площ, але й із тим, що в 1928 р. до ПІНО було приєднано Полтавський педагогічний технікум імені М. Драгоманова.

Станом на березень 1929 р. у переліку із 17 кабінетів ПІНО названі кабінети фізики і методики її навчання (завідувач – О. А. Побєдоносцев, лаборант – М. Х. Кизима) та математики і методики її навчання (завідувач – В. С. Воропай, лаборант – В. П. Вікторенко). На базі кабінетів діяли наукові гуртки не тільки студентські, а й для учнів шкіл та вчителів. Тут проводилися двомісячні курси підвищення кваліфікації вчителів. Методисти ПІНО брали участь в учительських конференціях, місцевих та всеукраїнських методичних комісіях.

За ініціати́ви В. С. Воропая – дійсного члена Всеукраїнського науково-дослідницького інституту педагогіки у Харкові (1927), у Полтавському ІНО організовано зразковий кабінет-лабораторію для продуктивного навчання вчителів математики.

Професор В. С. Воропай та лаборант В. П. Вікторенко в кабінеті математики (нинішній корпус № 1), 1929 р.

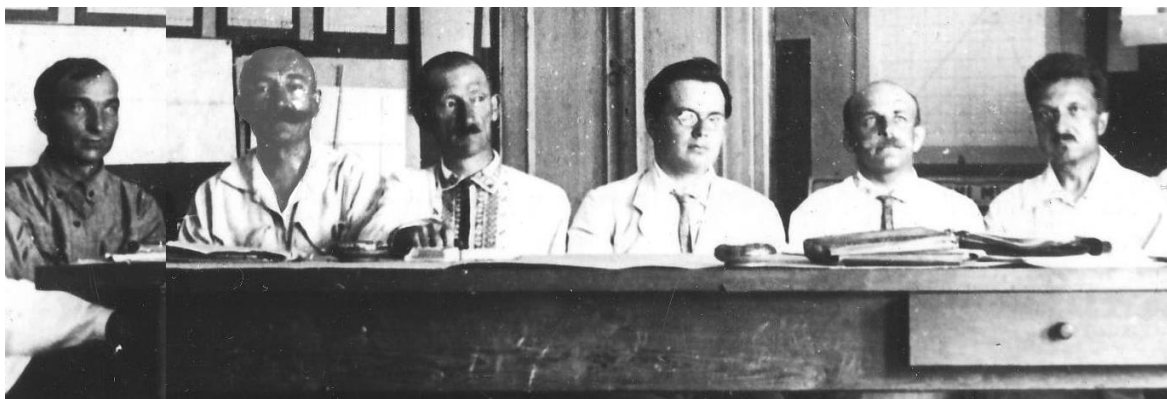

*Кабінет фізики у Полтавському ІНО в другій половині 1920-х років.
Завідувач кабінетом професор О. А. Побєдоносцев. Лаборант (пізніше – доцент) М. Х. Кизима*

У вересні 1927 р. у зв'язку з реорганізацією навчального процесу індустріальної секції та введенням до навчального плану нових дисциплін, зокрема фізичної географії, астрономії і геодезії, із підпорядкування Центрального (краєзнавчого) музею у склад ПІНО за рішенням НКО УСРР передано астрономічну обсерваторію. На її базі в ПІНО було обладнано сучасний кабінет

астрономії з обсерваторією та метеостанцією, а також кабінет фізичної географії, краєзнавства та геології. Астрономію, метеорологію і фізичну географію для студентів індустріальної секції викладав професор М. М. Самбікін (див. фото).

Викладачі фізико-математичного й агробіологічного напрямів ПІНО працювали в єдиній предметній комісії, орієнтовно 1928 р. (зліва направо: Ф. К. Курінний, Й. О. Власенко, М. Ф. Ніколаєв, В. С. Воропай (голова комісії), О. Т. Булдовський, М. М. Самбікін)

Із 1928-1929 н. р. ПІНО мав уже два факультети: *старшого концентру*, що готував учителів 5-7 класів (декан О. Т. Бuzинний, а після його арешту, з 22.04.1929 р. – П. Х. Митрофанов), і *молодшого концентру* – для підготовки вчителів 1-4 класів.

У 1929-1930 н. р. факультет старшого концентру поділявся на три відділи (секції): **фізико-математичний**, агробіологічний, соціально-економічний. Набір на I курс фізико-математичного відділу становив 80 осіб. На перших курсах, як і раніше, викладалися спільні для всіх соціально-економічні й педагогічні дисципліни. Спеціалізація за відділами розпочиналася не з III курсу (як у 1924-1928 рр.), а вже з другого семестру II курсу.

На факультеті старшого концентру навчальний процес поділявся на заняття трьох типів: лекції (33% усього навчального навантаження), семінари (майже 39% часу), і практики (28% від усього обсягу навантаження). Кожен тип занять у різній пропорції був представлений у трьох циклах дисциплін: виробничому (індустріальному чи сільськогосподарському), соціально-економічному, педагогічному. Чергувалися дні, коли читалися лекції (6 год на день; тривалість однієї лекції, як і раніше – 50 хв), і дні семінарів та практик (7 год на день).

Відбувався відхід від “лабораторного методу” організації навчального процесу, зростала роль лекцій і семінарських занять. Але ще спостерігалось масове захоплення “методом проєктів”.

Випуск студентів фізико-математичної секції в 1929 р. (другий ряд, зліва направо: М. Д. Светозаров (фізик), В. С. Воропай (математик), В. А. Деряжний (керівник хору), М. О. Лісовський (математик, керівник секції), О. А. Побєдоносцев (фізик), Й. О. Власенко і К. В. Лопатін (хіміки))

У 1928-1929 рр. розпочалися політичні репресії, і ПІНО накрила хвиля арештів викладачів, яких підозрювали в належності до “націоналістичної організації”. Більшість професорів – справжніх інтелігентів, патріотів і вчених – вимушені були покинути інститут, а у другій половині 1930-х років зазнали репресій. Тому провідні викладачі станом на кінець 1920-х років змінилися (заарештованого у вересні 1929 р. математика В. С. Воропая змінив М. О. Лісовський, а фізика О. А. Побєдоносцева, який виїхав до Москви, — М. Д. Светозаров і Ю. Ф. Костенецький).

Астрономічним гуртком керував завідувач кабінету астрономії краєзнавчого музею Олександр Миколайович Романський (1902 р. н.), який виїхав із О. А. Побєдоносцевим до Москви, 03.1936 р. заарештований за ведення цього гуртка і розстріляний в урочищі Сандармох (Карелія) 09.10.1937 р.

Питаннями методичного забезпечення викладання дисциплін у 1929-1930 н. р. на кожному з відділів займалися циклові комісії: фізико-математична (голова – математик М. О. Лісовський, заступник голови – фізик Ю. Ф. Костенецький); агробіологічна (голова – професор М. М. Самбікін, заступник – І. С. Педан); соціально-економічна (голова – історик, професор П. Г. Клепацький, заступник – філолог, професор В. М. Гуссов); педагогічна (голова – професор Г. Г. Ващенко, заступник – Ф. І. Пошивайло).

Вимоги до наукового рівня підготовки майбутніх учителів, до речі, зменшуються: у 1930 р. скасовано кваліфікаційні роботи для студентів педагогічних вишів.

Відповідно до партійних директив, запроваджується одноосібне керівництво закладами вищої освіти. 13.03.1930 р. правління ПІНО, яке формально було колективним органом управління (починаючи з 1921 р.), розпускається. Персональна відповідальність за стан справ повністю покладається на ректора М. Х. Фарбера (на посаді в 1925-1930 рр.) та двох деканів.

Перший набір на денний робітфак при ПІНО здійснено у 1929 р., на вечірній робітфак – у 1930 р. На вечірній робітфак приймалися робітники підприємств міста Полтави. Заняття відбувалися щоденно (з 18 до 20 години) у приміщеннях ПІНО. Випускників робітфаку в подальшому без вступних іспитів зараховували до певних відділів ПІНО (у подальшому ПІСВ).

Полтавський інститут соціального виховання (08.1930–08.1933)

24 серпня 1930 р. ПІНО було реорганізовано в Полтавський інститут соціального виховання (ПІСВ). Крім Полтави, ІСВ діяли у Кременчуці, Лубнах, Червонограді.

Основною причиною перетворення чотирирічних ІНО (з повною вищою освітою) на трирічні ІСВ (із неповною вищою освітою) був курс більшовицької партії на прискорення темпів індустріалізації, який зумовив запровадження обов'язкової безплатної семирічної освіти в промислових містах, фабрично-заводських районах і робітничих селищах (дещо пізніше – й у селах). А розширення мережі шкіл вимагало зростання й кількості вчительських кадрів (за рахунок збільшення прийому на навчання – двічі на рік, та прискорених, “ударних” темпів їхньої підготовки, зниження вимог до обсягу і якості теоретичної підготовки).

На початку існування ПІСВ (08.1930–10.1930) директором залишався М. Х. Фарбер (1892–1942); з 10.1930 р. по 10.1931 р. ним був колишній учитель математики з незакінченою вищою освітою К. П. Жагар (1883–1938); з 10.1931 р. по 09.1933 р. – Р. П. Куліненко (1891 р. н.).

Викладачі і студенти ПІСВ (студенти вступали ще до фізико-математичного відділу ПІНО), 1930 р.
(другий ряд, зліва направо: М. Д. Светозаров (методика фізики), Вишневецький, Г. Г. Ващенко,
М. Х. Фарбер (ректор), М. О. Лісовський (математик), Ю. Ф. Костенецький (фізик))

У ПІСВ із часу заснування й до кінця 1932 р. існували факультети: *шкільний* (реорганізований із факультету старшого концентру) і *дошкільний*.

Завідувачем *шкільного факультету* ПІСВ з 09.1930 р. по 02.1932 р. був професор економічних дисциплін І. М. Ромер, а з 02.1932 р. по 12.1932 р. – філолог Ю. Ю. Циганенко.

Відбулися також зміни в назві й складі відділів. *Фізико-математичний відділ* ПІНО восени 1930 р. реорганізований у **техно-математичний відділ шкільного факультету**.

У 1930–1931 н. р. на I–II курсах техно-математичного відділу було по дві групи, а на III курсі – одна. Навчальний план ПІСВ передбачав три групи предметів:

- предмети, що озброювали студента марксистсько-ленінським світоглядом;
- предмети, що ознайомлювали з конкретним виробництвом (загальні риси);
- предмети педагогічної підготовки.

Відповідно до вказаних вище завдань працювали три групи циклових комісій (кафедр).

Навчальні й виробничі практики були спрямовані на ознайомлення з окремими напрямками виробничого процесу чи суспільного життя. Так, виробнича агро-індустріальна практика студентів II курсу набору 1930 р. і I курсу весняного набору 1931 р. тривала з 1.07.1931 р. до 1.09.1931 р. (фактично це була робота в підшефному господарстві села Руновщина).

Нова назва відділу визначає завдання, які були поставлені перед викладачами: не тільки освіта за педагогічною спеціальністю, але й підготовка провідників ідеї індустріалізації народного господарства СРСР, соціальне виховання “людини соціалістичного суспільства”. Завідувачем техно-математичного відділу призначений *Юрій Федорович Костенецький*.

Наказом від 14.01.1931 р., замість колишніх циклових комісій, було утворено 14 кафедр.

Першим керівником *кафедри математики* став штатний професор М. О. Лісовський. Штатним доцентом працював З. П. Кушка, а позаштатним доцентом – В. П. Вікторенко.

Першим керівником *кафедри фізики* став Ю. Ф. Костенецький (у 1931-1932 н. р. мала назву *кафедра фізико-технічних дисциплін*). Крім керівника кафедри, штатного професора Ю. Ф. Костенецького, на посаду штатного доцента переведений колишній лаборант-фізик М. Х. Кизима. Штатним асистентом був керівник майстерень інституту, колишній полковник царської армії І. Л. Вержемківський, а позаштатним – П. П. Маслік, заступник директора ПІСВ. Практично всі вони впродовж наступних шести років були знищені сталінським режимом.

Для координації роботи кафедр у межах певного відділу організовувалися учбово-методичні комісії, головами яких були призначені завідувачі відділів. Наказами директора на посади (з доплатою) призначалися також завідувачі навчальних кабінетів. Назви кабінетів чи не щороку (а то й частіше) змінювалися у зв'язку з частою зміною назв навчальних дисциплін і реорганізацією кафедр, відділів.

Нові істотні зміни у внутрішній структурі ПІСВ спостерігаємо вже наприкінці 1932 р. Замість двох факультетів (*шкільного і дошкільного*), наказом директора ПІСВ від 10.12.1932 р. створено нові факультети: *соціально-економічний* (декан Ю. Ю. Циганенко) і ***агро-математичний***, який діяв під такою назвою до 10.09.1933 р. Він включав два відділи і п'ять кафедр: *агро-біологічний* відділ (кафедри реконструкції сільського господарства, біології, хімії) і *техно-математичний* відділ (кафедри математики і фізики).

Зміни в структурі ІСВ відбулися у зв'язку з підготовкою остаточного переходу на предметну систему навчання за певними спеціальностями.

Деканом *агро-математичного факультету* ще з 6.11.1932 р. призначено Ю. Ф. Костенецького. Він же очолював техно-математичний відділ і кафедру фізики. На декана агро-математичного факультету було покладено також керівництво політехнізацією та виробничим навчанням в усьому ПІСВ. Завідувачем кафедри математики продовжував працювати М. О. Лісовський.

У 1932-1933 н. р. відносно невеликою залишається роль дисциплін педагогічної підготовки; разом із тим зменшується вага дисциплін для ознайомлення з основами виробництва та більше уваги приділяється дисциплінам фахової наукової підготовки. У зв'язку з цим наказом директора від 22.12.1932 р. створено комісію у справі перекваліфікації професорів і доцентів. Серед навчального року відбулося й істотне перепланування в робочих навчальних планах. Зокрема, встановлений мінімум навчальних дисциплін для випускників 1933 р., які повинні бути опановані за три роки навчання. Серед них першість посідали предмети, які “озброювали” студента марксистсько-ленінським світоглядом.

Найбільш обдаровані й успішні з числа студентів, починаючи з II курсу, призначалися на посади позаштатних асистентів, які вели практичні заняття. Професори й доценти читали тільки лекції (їхня тривалість становила 45 хв), приймали заліки (в 1930-1931 рр. робилася відмітка: “зараховано”/“не зараховано”). А відповідно до наказу від 12.05.1932 р., щоб запобігти “зрівнялівки”: “добре”, “цілком задовільно”, “задовільно”, “незадовільно”.

У 1933 р. студенти III курсу випущені до шкіл не були (переведені на IV курс 1933-1934 н. р.). До речі, 1933-1934 н. р. розпочинався вже 1 вересня, а не 1 жовтня, як було раніше. Станом на 1.07.1933 р. у ПІСВ налічувалося 14 професорів, 18 доцентів, 19 асистентів.

Експеримент з ПІСВ виявився невдалим, і в серпні-вересні 1933 р. були звільнені лектори-виробничники, які викладали для студентів курси з індустріальної та аграрної підготовки.

Полтавський державний педагогічний інститут (08.1933-06.1941)

Наказом директора Р. П. Куліненка від 9.08.1933 р. було оголошено про реорганізацію ПІСВ з трирічним терміном освіти на чотирирічний педагогічний інститут (ПДПІ). Студенти III курсу ПІСВ не випущені у школи, а переведені на IV курс ПДПІ (денні й вечірні групи). Причиною реорганізації було те, що з 1934 р. запроваджувалася єдина структура загальноосвітньої школи трьох типів: початкова (4 роки), неповна середня (7 років), середня (10 років), і стали потрібними краще підготовлені вчителі для середніх шкіл. Підвищилися і вимоги до наукової підготовки викладачів: 13.01.1934 р. були введені вчені ступені кандидатів і докторів наук, відновлені вчені звання доцентів і професорів, посади асистентів.

За рекомендацією міському партії, з 2.10.1933 р. на посаду директора ПДПІ вперше призначений випусник ПІНО (суспільствознавчої секції, 1925 р.) П. М. Койнаш, який до цього часу був заступником і в. о. директора ПІСВ. На посаді директора він перебував один рік. У довоєнні роки директори працювали недовго і теж були суспільствознавцями (див. додаток 1).

Інститут поділявся на факультети, а факультети – на відділи підготовки студентів та викладацькі кафедри. Наказом директора від 10.09.1933 р. створено нові факультети (шляхом реорганізації). Замість *агро-математичного факультету*, який проіснував 10 місяців (з 10.12.1932 р.), створено два факультети: *природничо-географічний* у складі біологічного, хімічного і географічного відділів (декан І. І. Мазепа), і *фізико-математичний*, який ділився на фізичний і математичний відділи – по одній групі на кожному (з 1935-1936 н. р. на відділи не ділився, мав по дві-три групи). Із цією назвою факультет існує й досі.

Деканом фізико-математичного факультету, як і раніше агро-математичного, призначений фізик Ю. Ф. Костенецький (див. фото, 1935 р.). Загалом на посаді декана він працював з 6.11.1932 р. по 15.07.1935 р. Після його звільнення (переходу в інститут інженерів сільського господарства) з 1.09.1935 р. до 8.01.1936 р. деканом був А. Т. Набока (відомо дуже мало); з лютого 1936 р. по 21.09.1937 р. – Г. О. Крупенников (1907-1972), пізніше став доктором технічних наук, працював у Москві.

21.09.1937 р. деканом став З. П. Кушка, який працював в інституті з 1931 р.

Фізико-математичний факультет, як і раніше *техно-математичний* відділ, складався

із кафедр *математики* і *фізики*.

У 1935 р. інститут накрила друга хвиля політичних репресій, що призвело до кадрових змін, зокрема звільнилися Ю. Ф. Костенецький і М. О. Лісовський.

Кафедру математики ще з 1931 р. до літа 1935 р. очолював в. о. професора М. О. Лісовський; в. о. доцента був З. П. Кушка, асистентом з 1933 р. – М. С. Ярошенко. З 1.09.1935 р. по 21.09.1937 р. цю кафедру очолював Г. О. Крупенников. З 10.1937 р. до 12.1937 р. – в. о. завідувача був в. о. професора І. Е. Зеленський. На самому початку 1938 р. єдину кафедру математики поділили на дві: *математичного аналізу* (її завідувачем був в. о. доцента М. С. Ярошенко) та *вищої алгебри і геометрії* (т. в. о. завідувача з 04.1938 р. по 08.1938 р. був в. о. доцента К. Ф. Рубін, а з 1.09.1938 р. завідувачем став кандидат фізико-математичних наук, доцент М. П. Гардашник).

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

У. С. Р. Р.

ЗАЛІКОВА КНИЖКА № 1378

Студента Полтавського Інституту
Соціального Виховання

Барінов

Григорій Іванович

Вступив до Інституту
15/IV 1933 року.

Інститут посідає

1 червня 1934 року.

Директор Інституту

Зас. факультету

Секретар

Підпис студента

Особу та підпис студента (ім'я, по батькові та прізвище)
Григорій Іванович Барінов

І-ше Вступн. Полігр. ф-ка ім. Сухомалина, Полтава

Залікова книжка за 1933-1934 н. р. і 1934-1935 н. р.

Математичний відділ ПІСВ / ПДПІ

ІІ курс математичного відділу, 1936 р. (у центрі – декан Г. О. Крупенников)

1 курс. Математичний відділ

Прізвище лектора	Назва курсу або прат. занят.	Число годин	Час перерви	Оцінка про результат перерви	Підпис лектора
Кушні	В. математ.			добре	Кушні
Андрієвич	Фізика	200	15/IV	добре	Андрієвич
Колосин	Арифметика	100	11/IV	добре	Колосин
Лопатин	Алгебра		3/IV	добре	Лопатин
Великий	Аналіз		3/IV	добре	Великий
Ворожко	Геометрія		3/IV	добре	Ворожко
Міжков	Математика		3/IV	добре	Міжков
Панкратів	Вісник	80		добре	Панкратів
Суржина	Вісник			добре	Суржина
Кравченко	Вісник			добре	Кравченко

19 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або прат. занят.	Число годин	Час перерви	Оцінка про результат перерви	Підпис лектора
Колосин	Фізика	200	15/IV	добре	Колосин
Кушні	Арифметика		11/IV	добре	Кушні
Лопатин	Алгебра		3/IV	добре	Лопатин
Великий	Аналіз		3/IV	добре	Великий
Ворожко	Геометрія		3/IV	добре	Ворожко
Міжков	Математика		3/IV	добре	Міжков
Панкратів	Вісник	80		добре	Панкратів
Суржина	Вісник			добре	Суржина
Кравченко	Вісник			добре	Кравченко

Завідувачі кафедр у 30-х роках

Ю. Ф. Костенецький,
завідувач кафедри
фізики,
декан

Г. О. Крупенников,
завідувач кафедри
математики,
декан

Д. М. Мазуренко,
завідувач кафедри
теоретичної фізики

Д. В. Фрайзінгер,
завідувач кафедри
експериментальної
фізики

М. С. Ярошенко,
завідувач кафедри
математичного
аналізу

Кафедру фізики до 15.07.1935 р. очолював Ю. Ф. Костенецький. До кінця 1934-1935 н. р. в. о. доцентами були О. Г. Костриця (викладач радіо- і електротехніки), за сумісництвом – Д. Д. Попов (теоретична механіка) і М. О. Соколов (геодезія); асистентами – Г. К. Кахічко і М. Г. Ткачук. З 09.1935 р. в. о. доцентами кафедри фізики (замість О. Г. Костриці і Д. Д. Попова) прийняті О. І. Пушко (у штат) і В. М. Коновалов (як сумісник); з 09.1936 р. – С. О. Березюк (у штат). З 1.09.1935 р. по 1.10.1936 р. завідувачем кафедри фізики був в. о. доцента А. Т. Набока (фахівець з електро- і радіотехніки; звільнився з роботи в ПДПІ 8.01.1938 р.). З 5.10.1936 р. до 1.09.1937 р. єдиною кафедрою фізики керував в. о. доцента В. М. Коновалов (приїздив із Харкова).

Завідувач кафедри теоретичної фізики В. М. Коновалов читає лекцію студентам фізико-математичного факультету, 1937 р.

Кафедру фізики розділили на дві окремі кафедри за ініціати́ви декана Г. О. Крупенникова з 1.09.1937 р. (уперше на заміщення посади завідувачів був оголошений конкурс).

Кафедру *теоретичної фізики* впродовж 1937-1938 н. р. очолював в. о. доцента В. М. Коновалов, а в 1938-1939, 1939-1940 і 1940-1941 н. р. – старший викладач Д. М. Мазуренко.

Кафедру *експериментальної фізики* з 1.09.1937 р. очолював в. о. професора Д. В. Фрайзінгер (після переатестації в 1938 р. – старший

викладач). Керівником наукової лабораторії й консультантом при кафедрі з 1.01.1937 р. призначений доктор фізичних наук, професор Ф. Гаутерманс.

З 1936 р. в інституті почало діяти вчене бюро, у завдання якого входила організація та видання наукових записок (голова – професор І. Н. Язев). Він же був завідувачем астрономічної обсерваторії й метеорологічної станції, керівником гуртка астрономії (до 21.09.1937 р.).

Наказом Наркома освіти УСРР від 26.05.1936 р. було введено державні письмові іспити в педінститутах. Існувала практика залишення студентів на повторне навчання на тому ж курсі. Було збільшено час на військову підготовку та на протиповітряну оборону.

На майданчику проводилися заняття з астрономії, метеорології, геодезії, весна 1937 р.

У 1936 р. почалося будівництво гуртожитку (тепер корпус № 3 ПНПУ), завершене в 1940 р.

У 1936 р. відкривається дворічний Полтавський учительський інститут, який діяв на матеріальній і кадровій базі педагогічного інституту. Метою діяльності вчительського інституту (що існував у 1936-1941 і 1943-1951 рр.) була прискорена підготовка вчителів для 5-7 класів семирічних шкіл. Випускники учительського інституту мали освіту, яка прирівнювалася до незакінченої вищої. При учительському інституті діяв вечірній фізико-математичний відділ.

Для встановлення нового штату викладачам запропоновано до 15.01.1938 р. подати такі документи: про освіту, про стаж на посаді, про наявність ученого ступеня або вченого звання, наказом № 25 від 26.03.1938 р. вводиться штатно-окладна система оплати викладачів. Більшість із них була понижена в посаді (наприклад, в. о. доцента чи в. о. професора без ученого ступеня з цього часу ставав старшим викладачем). На той час на факультеті не було викладачів з ученим званням та науковим ступенем.

Відповідно до нового штатного розпису на фізико-математичному факультеті станом на 26.03.1938 р. посаду в. о. декана обіймав Захарій Платонович Кушка. Завідувач кафедри математичного аналізу – в. о. доцента Микола Степанович Ярошенко; асистенти кафедри математичного аналізу – Микола Федорович Гур'єв (старший викладач з 1939 р.) і Юрій Якимович Копкін. Т. в. о. завідувача кафедри алгебри і геометрії – в. о. доцента Костянтин Федорович Рубін (прибув до інституту за направленням Наркомату освіти з 1.09.1937 р.), старший викладач цієї кафедри – З. П. Кушка. Завідувачем кафедри теоретичної фізики був старший викладач Вадим Михайлович Коновалов, в. о. доцента – Василь Павлович Березовський (з 12.1937 р.). Завідувач кафедри експериментальної фізики – старший викладач Дмитро Васильович Фрайзінгер, а в. о. доцентів – Олександр Іванович Пушко і Сергій Олексійович Березюк. Одночасно майже всі вони працювали додатково на 0,5 ставки в учительському інституті на вечірньому відділі.

Уже з 1.09.1938 р. відбулося розширення викладацького складу факультету. Доцентом і завідувачем кафедри вищої алгебри і геометрії призначено Михайла Павловича Гардашнікова (Гардашника), який у червні того року став кандидатом наук (першим на факультеті).

З 16.09.1938 р. після захисту дисертації на кафедру теоретичної фізики прийнято Дмитра Миколайовича Мазуренка, який направлений Наркоматом освіти. Отже, кадровий склад зростає кількісно і якісно. Василь Михайлович Сініцин з 09.1938 р. призначений в. о. доцента кафедри теоретичної фізики (у 1939-1941 рр. працював на 0,5 ставки за сумісництвом на

кафедрі експериментальної фізики). Випускника 1938 р. П. Я. Еретику залишено лаборантом на кафедрі *експериментальної фізики*. На цю ж кафедру 1.10.1938 р. призначено викладачів з погодинною оплатою: курсу електротехніки – В. Б. Василенка (продовжено і на 1939-1940 н. р.) та астрономії – С. С. Товчигречка (у 1939 р. погодинником з астрономії, а пізніше у штаті став О. І. Постоев).

3 вересня 1939 р. на кафедру математичного аналізу на 0,5 ставки за сумісництвом прийнято Євгена Яковича Супруна, який починав працювати в нашому закладі ще 20 років до цього. Випускника 1939 р. В. В. Петренка залишено лаборантом кафедри математичного аналізу.

3 осені 1938 р. кафедрою теоретичної фізики фактично завідував Д. М. Мазуренко.

Асистентами кафедри експериментальної фізики в 1939 р. прийняті на частину ставки Г. К. Кахичко (до цього працював лаборантом) і М. П. Богомаз.

Із початку 1940 р. у наказах ректора, які часто дублюють директиви “зверху”, відчуваться тривожні нотки. Наказом Наркома освіти № 174 від 15.01.1940 р. прийом заліків і екзаменів припинено, а випускники достроково направлені по областях (значною мірою – у Західну Україну). Чимало студентів і викладачів були мобілізовані на службу в армію.

Відповідно до постанови РНК СРСР від 22.08.1940 р., на 1940-1941 н. р. установлено обсяг навчального навантаження викладачів: професор, завідувач кафедри – від 540 год (для кафедри марксизму-ленінізму) до 660 год; доцент, завідувач кафедри – 660 год; професор і доцент кафедри – 660-780 год; старший викладач, асистент, викладач – 720-840 год на ставку. Середнє навантаження в педінституті становило 690 год.

3 жовтня 1940 р. уведено платне навчання (з 1.09.1940 р. по 1.02.1941 р. потрібно було заплатити 150 крб.). Чимало студентів були відчислені через несплату за навчання. Унаслідок масового виключення студентів за несплату за навчання, а також у зв'язку із призовом в армію, у кінці грудня 1940 р. відбулося зменшення кількості ставок викладачів (до 0,5-0,25 ставки).

Відомі випускники фізико-математичного факультету ПДПІ довоєнного часу

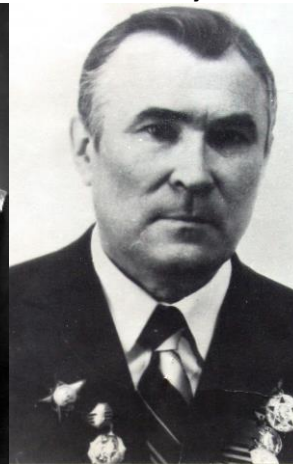
Іваненко Дмитро Дмитрович (1904-1994),
випускник ПІНО 1923 р.,
видатний фізик,
автор протон-нейтронної моделі атомного ядра

Пасічник Митрофан Васильович (1912-1996),
випускник 1931 р.,
директор Інституту ядерних досліджень,
академік АН УРСР (1961)

Григоренко Григорій Федорович (1918-2007),
випускник 1939 р.,
генерал-полковник,
керівник зовнішньої контррозвідки,
заступник міністра

Лукашик Володимир Іванович,
випускник 1940 р.,
учений-методист,
автор посібників з фізики,
популярних донині

Фізико-
математичний
факультет

Випуск 1939
року

Викладацький склад Полтавського педагогічного інституту,
який працював зі студентами фізико-математичного факультету, 1939 р.

1 – Сергій Ілєвський – член підпільної організації Л. Убийвовк, розстріляний німецькими окупантами
 2 – студенти другого курсу і викладачі фізико-математичного факультету, травень 1941 р. (другий ряд зліва направо: В. В. Петренко, М. Ф. Гур'єв, В. Н. Лисенко, В. А. Ткаченко, З. П. Кушка (декан), Д. В. Фрайзінгер, К. Ф. Рубін, З. С. Штицький)

У 1938-1941 рр. на фізико-математичному факультеті, який у цей час очолював декан З. П. Кушка, діяли чотири кафедри. Станом на початок літа 1941 р. працювали: на *кафедрі математичного аналізу* (найбільш стабільній за складом) М. С. Ярошенко (завідувач), М. Ф. Гур'єв і Ю. Я. Копкін; на кафедрі *вищої алгебри і геометрії* М. П. Гардашник (завідувач), К. Ф. Рубін, З. П. Кушка, В. В. Петренко; на кафедрі *теоретичної фізики* Д. В. Мазуренко (завідувач), В. М. Сініцин; на кафедрі *експериментальної фізики* Д. В. Фрайзінгер (завідувач), О. І. Пушко, С. О. Березюк, О. І. Постоєв, О. С. Федоритенко (Савченко).

ПДП і фізико-математичний факультет у воєнні і перші повоєнні роки (1941-1946)

На початку німецько-радянської війни, у червні-липні 1941 р., обидва корпуси й гуртожиток педінституту були звільнені для потреб військових. Завершення навчального процесу відбувалося по вул. Остроградського, у будинку № 3 (знищеного під час війни), а адміністративні служби перенесені в невеликий будинок № 4 по вул. Лассаля (тепер – вул. Сковороди).

Улітку 1941 р. мобілізовані до армії викладачі О. І. Пушко (його доля невідома) та В. П. Березовський. На окупованій території залишилися 39 із 76 викладачів та 725 із 850 студентів від передвоєнного складу педінституту. Деякі викладачі мобілізовані до армії з місць, де вони перебували в евакуації (М. П. Гардашник, Д. М. Мазуренко), або восени 1943 р. після визволення Полтавщини (С. О. Березюк, О. П. Попенко). Чимало з мобілізованих восени 1943 р. студентів загинули на війні.

У серпні – на початку вересня 1941 р., коли німці вже були на території Полтавщини, найбільш цінне майно було завантажено в залізничні вагони для евакуації. І лише 16.09.1941 р., за два дні до того, як німці ввійшли в Полтаву, у наказі директора оголошено розпорядження Народного комісаріату оборони УРСР про евакуацію Полтавського педінституту в місто Тюмень (у той час Свердловська область). Останнім же наказом від 17.09.1941 р. директора П. М. Асєєва інститут оголошено евакуйованим.

Уранці 18.09.1941 р. німецькі війська ввійшли в Полтаву. Настав дворічний період окупації. Гітлер був категорично проти вищої і навіть середньої освіти на окупованих східнослов'янських землях. Заняття в інституті не розпочалися, але формально він не був закритий, а став “науковою установою”. Призначений ректором колишній декан природничого факультету Леонід Пилипович Ткаченко (1895-1944) упродовж року фактично був зберігачем майна інституту, а також відповідав за ботанічний сад і гравіметричну обсерваторію, приєднану в січні 1942 р. Під час окупації обсерваторію очолював колишній викладач астрономії

100 РОКІВ ІСТОРІЇ ТА ЗДОБУТКІВ

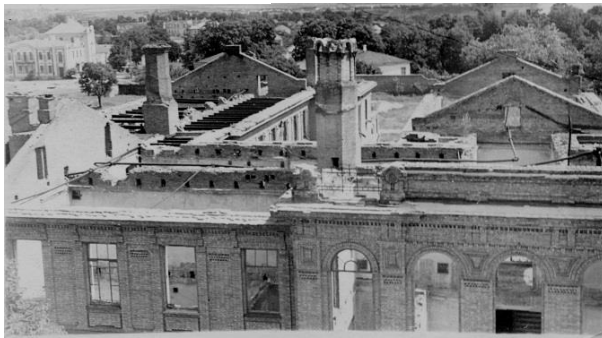
педінституту *Олександр Іванович Постоев* (1900-1976), який керував і аспірантами. Він емігрував у 1943 р. й пізніше став одним із провідних астрономів Бразилії (обсерваторія в Сан-Паулу носить його ім'я).

О. І. Постоев

Станом на 02.1942 р. в інституті працювало 26 осіб, із яких 18 – штатні працівники. Після війни ці люди були з різних причин звільнені з інституту, а ректор Л. П. Ткаченко засуджений до десяти років позбавлення волі. Із 10.1942 р. педінститут перестав бути і науковою установою. У цей час зберігав майно завгосп В. Є. Кизим.

За декілька днів до відступу окупанти підпалювали будівлі міста. Центральна частина Полтави також зазнала руйнувань унаслідок бомбардувань та обстрілів. Станом на 23.09.1943 р., коли Полтава була звільнена від німецьких загарбників, будівлі педінституту були зруйновані або дуже пошкоджені.

*Корпус № 1 в 1943-1953 рр.
(відбудований у 1953-1955 рр.)*

*Гуртожиток
(теперішній корпус № 3, відбудований у 1952 р.)*

Уже в кінці вересня 1943 р. був призначений в. о. директора інституту І. Г. Бойко. Він наказом № 1 від 29 вересня 1943 р. зарахував на посади старших викладачів математика М. С. Ярошенка і фізика Д. В. Фрайзінгера, які пережили німецьку окупацію Полтави.

Так виглядав корпус № 1 ПДПІ в другій половині 1940-х – на початку 1950-х років

Постановою № 380 від 21.10.1943 р. Раднарком УРСР поновлено роботу Полтавського педагогічного інституту й затверджено план прийому студентів на I курс. Відбувалося поступове зарахування студентів, що навчалися раніше (чимало з них у 1943-1945 рр. було відчислено з різних причин). У кінці 1943 р. на фізико-математичному факультеті навчалося 66 студентів.

Навчальний процес відновився з 15.11.1943 р. у невеликих пристосованих приміщеннях. Фізико-математичний факультет ще 12 років розташовувався у будинку по вул. Лассаля № 4 (тепер – вул. Сковороди) (на фото, с. 28).

У перші повоєнні роки освітній процес відбувався в складних умовах: не вистачало не тільки харчів та одягу, але й аудиторій, меблів, а до 1947-1948 н. р. не було електрики. Студенти працювали на розчистці руїн у місті, на зборі врожаю у колгоспах. Гуртожитків не було: винаймали житло.

На кінець 1943 р. на факультеті вже діяли три кафедри:

➤ *вищої алгебри і геометрії*: в. о. завідувача – професор А. І. Петренко (з 23.10.1943 р. по 30.09.1944 р.), викладач – В. В. Ліхін (з 24.11.1943 р.); К. Ф. Рубін і Я. В. Харчин прийняті на 0,5 ставки (з 15.09.1944 р.); з 1.10.1944 р. в. о. завідувача кафедри – З. П. Кушка, а штатний викладач – Г. П. Прохорець; 21.11.1945 р. поновилися на роботу викладачі із довоєнного складу М. П. Гардашник (на посаді доцента) і Ю. Я. Копкін;

➤ *математичного аналізу*: старший викладач – М. С. Ярошенко (завідувач з 11.1943 р. по 1946 р.); викладачами кафедри призначено з 04.1944 р. М. Ф. Гур'єва (09.1944 р. став одночасно заступником директора Учительського інституту) і З. П. Кушку (перебував на цій кафедрі з 04.1944 р. по 09.1944 р.), доцента К. І. Швецова (завідувач з 1946 р.);

➤ *фізики*: старший викладач – Д. В. Фрайзінгер (завідувач з 11.1943 р. по 1945 р.), старший викладач – В. О. Шутовський (сумісник з 12.1943 р.), викладач – С. О. Березюк (з 06.1945 р.), старший лаборант – М. П. Богомаз (з 10.1944 р. – асистент); викладачем-погодинником з астрономії в 1944 р. призначено кандидата фізико-математичних наук С. В. Дроздова.

Після повернення викладачів довоєнного періоду із фронту та зарахування нових викладачів з єдиної (10.1943-08.1945) кафедри фізики знову утворили дві кафедри: кафедру *експериментальної фізики* (завідувач Д. В. Фрайзінгер) і кафедру *теоретичної фізики*, яку знову очолив (після демобілізації) з вересня 1945 р. доцент Д. М. Мазуренко.

З 11.1943 р. по 04.1944 р. т. в. о. декана був М. С. Ярошенко, який з 1.09.1944 р. був деканом фізико-математичного факультету і обіймав цю посаду до 30.08.1946 р.

У кінці 1946 р. на фізико-математичному факультеті навчалися 23 чоловіки і 128 жінок.

В. П. Березовський
(повернувся в інститут
05.1946 р.)

Випуск фізмату (другий ряд, зліва направо, рахуючи з другого:
В. О. Шутовський, К. Ф. Рубін, голова ДЕК (прізвище невідоме), Ф. А. Редько (директор ПДП),
М. С. Ярошенко (декан), З. П. Кушка, В. В. Ліхін), травень 1945 р.

Диплом учительки фізики Г. В. Тацій, із вмонтованим випускним фото власниці, червень 1947 р.

ПДП ім. В. Г. Короленка (1947-1999), ПДПУ (1999-2009) і ПНПУ (з 2009 р.) імені В. Г. Короленка: найістотніші зміни структури і складу фізико-математичного факультету

Друга половина 1940-х – середина 1970-х років

Постановою Ради Міністрів СРСР № 2766 від 28.12.1946 р. Полтавському державному педагогічному інституту присвоєно ім'я В. Г. Короленка (у переліку заходів щодо увіковічнення пам'яті В. Г. Короленка у зв'язку з 25-річчям від дня його смерті). На урочистому засіданні з цієї нагоди З. П. Кушка, Д. М. Мазуренко, М. Ф. Гур'єв отримали знаки "Відмінник народної освіти УРСР".

Матеріальна база інституту й факультету в повоєнні роки була незадовільною. Тільки 15.10.1952 р. був заселений після відновлення єдиний студентський гуртожиток (навчальний корпус № 3, починаючи з 1983-1984 н. р.), а в 1955-1956 н. р. після капітального ремонту нарешті розпочалися заняття в корпусі № 1 (у т. ч. на фізико-математичному факультеті).

У 1944-1954 рр. у зв'язку з малою кількістю студентів на декана одного факультету покладали за сумісництвом обов'язки декана іншого факультету. Ще з 04.1944 р. до 09.1944 р. фізико-математичним і природничим факультетами керував декан останнього – доцент ботаніки П. Є. Сосін. У 1950 р. вийшла постанова про те, що факультет не може існувати самостійно, якщо в його складі на денному відділенні навчаються менше 200 осіб. А на фізматі в цей рік навчалось 142 студенти, на природничому – 106 студентів. Тому з 12.1950 р. по 09.1954 р. деканом природничого і фізико-математичного факультетів був один і той самий викладач (див. додаток 2).

Деканом фізико-математичного факультету з 08.1946 р. був призначений старший викладач В. П. Березовський, але у зв'язку зі згаданою вище постановою він був звільнений 10.1950 р.

Призначений деканом фізико-математичного факультету М. Ф. Гур'єв з 12.1950 р. по 08.1951 р. і з 02.1954 р. по 09.1954 р. одночасно виконував обов'язки і декана природничого факультету. З 09.1951 р. по 02.1954 р. суміщав ці дві посади В. П. Березовський, який повторно став деканом фізмату.

М. Ф. Гур'єв перебував на посаді декана фізико-математичного факультету в 1950-1951, 1954-1955, 1960-1965 і 1969-1975 рр. Деканами також обирали Д. М. Мазуренка (12.1955), В. О. Шутовського (05.1965), О. Л. Вережомську (10.1966), О. П. Попенка (10.1967), але з різних причин вони звільнялися з цієї посади доточно.

Із 1947 р. у педінститутах упроваджувалися навчальні плани для підготовки вчителів-предметників за одним профілем. У повоєнні роки набори і випуски зі спеціальностей "Фізика" і "Математика" були невеликими (по 10-12 осіб на кожній). На зламі 1940-х і 1950-х років набори зросли і становили по одній групі кількістю біля 30 осіб.

Завідувачі кафедр у 1940-х – 1960-х роках

К. І. Швецов

М. Ф. Гур'єв

Д. М. Мазуренко

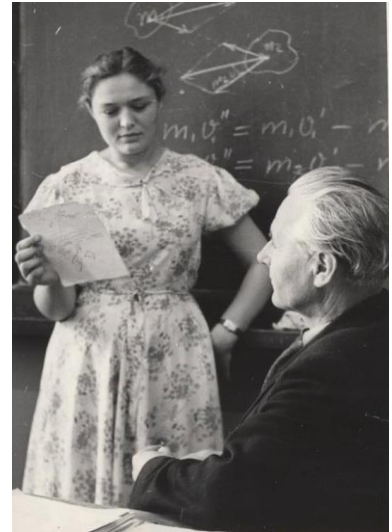

В. М. Заливчий

У 1956 р. урядом була прийнята постанова про підготовку вчителів широкого профілю та переведення у зв'язку з цим навчання з чотирирічного на п'ятирічний термін (за умови поєднання спеціальностей). З 1956-1957 н. р. на факультеті проводилася підготовка за спеціальностями "Математика", "Фізика та креслення", "Фізика, основи виробництва та креслення". З 1963-1964 н. р. велася підготовка за спеціальностями: "Математика" (4 роки), "Фізика і математика" (5 років).

Станом на 03.1946 р. завідувачем *кафедри теоретичної фізики* був кандидат фізико-математичних наук Д. М. Мазуренко (як і до війни); старшим викладачем з погодинною оплатою – В. М. Сініцин (він працював у ПДП і будівельному інституті до війни, а в штаті останнього – після війни), а старшим викладачем – В. П. Березовський.

На кафедрі *експериментальної фізики* в цей час працювали: старший викладач Д. В. Фрайзінгер (завідувач

Екзаменує з методики навчання фізики С. О. Березюк

кафедри), старші викладачі В. О. Шутовський і С. О. Березюк, викладач на 0,5 ставки А. В. Шапошнікова, асистенти М. П. Богомаз (до 09.1946 р.) і М. П. Голохвастов.

Станом на 01.1946 р. завідувачем *кафедри математичного аналізу* був кандидат фізико-математичних наук, доцент К. І. Швецов (одночасно – заступник директора із заочного відділу). Крім нього, на кафедрі працювали старший викладач М. С. Ярошенко (завідував кафедрою у 1938-1941 рр. і з 11.1943 р.) та М. Ф. Гур'єв (у 1937-1941 рр. і з 04.1944 р.).

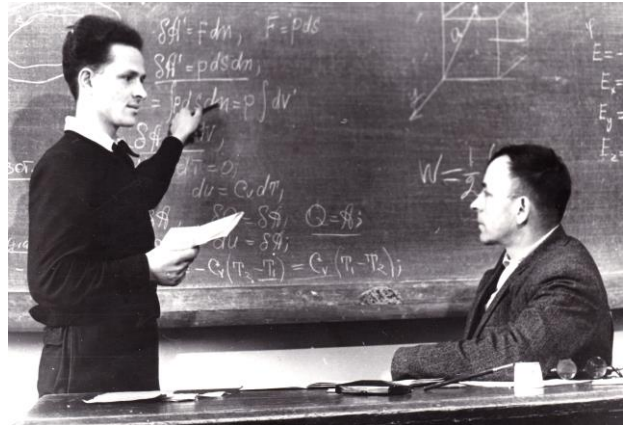

Заняття у фізичній лабораторії проводить Г. М. Кисляк

У цей самий час завідувачем *кафедри вищої алгебри і геометрії* був З. П. Кушка (працював в інституті в 1931-1941 рр. і з 1944 р. по 1946 р. – як в. о. завідувача кафедри); доцентом – кандидат фізико-математичних наук М. Ф. Гардашник; старшими викладачами цієї кафедри тоді працювали В. В. Ліхін (у штаті) та О. О. Корольов (як викладач на 0,5 ставки креслення та нарисної геометрії з 02.1946 р. по 1959 р.); викладачами на 0,5 ставки – К. Ф. Рубін (працював у 1938-1941 рр. і з 1944 р.), Ю. Я. Копкін (теж із довоєнного часу і в 1945-1947 рр.) та І. Т. Шевченко (старший лаборант).

З вересня 1946 р. до середини 1970-х років на факультеті діють лише дві профільні кафедри – кафедра фізики і кафедра математики.

З 1.09.1946 р. дві фізичні кафедри об'єднали в одну – *кафедру фізики*. Завідувач кафедри – кандидат фізико-математичних наук, доцент Д. М. Мазуренко. На цій посаді він перебував до 1968 р. Старшими викладачами об'єднаної кафедри фізики з вересня 1946 р. працювали: Д. В. Фрайзінгер (до смерті в 1952 р.), В. О. Шутовський (до виходу на пенсію в 1975 р.), С. О. Березюк (до смерті в 1965 р.),

Заняття з теоретичної фізики проводить Д. М. Мазуренко, 1970 р.

В. П. Березовський, на 0,5 ставки за сумісництвом – В. М. Сініцин (до 1950 р.) і астроном С. В. Дроздов (до 1957 р.). На посадах асистента на ставку – Д. Д. Кузема і О. О. Магас, лаборантом і асистентом на 0,25 ставки – П. М. Дмитренко.

Протягом наступних п'яти років склад кафедри фізики поповнили асистенти І. М. Барболіна, В. Г. Баленко, З. Г. Гольдман, М. С. Федчун, П. М. Дмитренко, А. А. Чухарко. Останні до цього працювали лаборантами.

Із 1954 р. по 1957 р. кафедру фізики поповнили випускники факультету О. Л. Вerezомська (Кравцова), І. О. Попенко, В. І. Поночовний, В. Д. Жиденко.

Протягом 1957-1968 рр. склад кафедри употужнили такі викладачі: В. М. Заливчий, П. М. Горбенко, Г. М. Кисляк, О. Т. Хлівнюк, Р. В. Яремко, І. Т. Мусіяка, В. І. Мокляк, О. П. Руденко. У 1960 р. на кафедрі було 7 ставок.

За штатним розписом 1965-1966 н.р. на кафедрі вже було 10 ставок: доценти – Д. М. Мазуренко (завідувач кафедри) і Г. М. Кисляк; старші викладачі – кандидат педагогічних наук В. О. Шутовський (обраний деканом факультету 15.06.1965), кандидат фізико-математичних наук В. М. Заливчий, О. Т. Хлівнюк і О. Л. Вerezомська; асистенти – П. Ф. Пістун, Р. В. Яремко, В. І. Поночовний. Завідувачем лабораторії працював В. К. Калаптурівський.

Протягом 1968-1978 рр. кафедрою фізики керував кандидат фізико-математичних наук, доцент Василь Миколайович Заливчий. За керівництва В. М. Заливчого кафедра фізики працювала в такому складі: доценти Д. М. Мазуренко, В. О. Шутовський, Ю. К. Гулак; старші викладачі О. Л. Вerezомська, П. М. Горбунко, П. Я. Михайлик; асистенти В. І. Мокляк, В. К. Калаптурівський, І. Т. Мусіяка, О. П. Руденко, Р. В. Яремко.

*З.П. Кушка і викладач нарисної геометрії та креслення
О.О. Корольов, 1958-1959 н.р.*

З 1 вересня 1946 р. кафедру вищої алгебри і геометрії та кафедру математичного аналізу теж об'єднали в одну – *кафедру математики*. Її очолив доцент К. І. Швецов (посаду завідувача він обіймав у 1946-1950 рр.). Доцентом об'єднаної кафедри працював М. Ф. Гардашник (аж до виходу на пенсію в 1968 р.); старшими викладачами на ставку – М. С. Ярошенко (після захисту дисертації в 1953 р. став доцентом і працював у ПДПІ до середини 1960-х років), В. В. Ліхін (після захисту кандидатської дисертації в 1955 р. працював доцентом до смерті в 1969 р.),

З. П. Кушка (до смерті в 1967 р.), М. Ф. Гур'єв (поєднував роботу на кафедрі з адміністративною), Г. П. Прохорець (до виходу на пенсію в 1950 р.). Викладачами на 0,5 ставки були К. Ф. Рубін і Ю. А. Копкін (працювали за сумісництвом).

Після вибуття К. І. Швецова з 11.1950 р. до 08.1951 р. в. о. завідувача був З. П. Кушка.

М. Ф. Гур'єв після захисту кандидатської дисертації очолює кафедру математики (08.1951-09.1972). Кафедра на початку 1950 р. складалася з викладачів факультету ще довоєнного періоду: завідувач М. Ф. Гур'єв; доцент М. П. Гардашник; старші викладачі В. П. Березовський, З. П. Кушка, М. С. Ярошенко, В. В. Ліхін, В. О. Лобанова, М. І. Кирса (дружина директора ПДПІ в 1949-1952 рр.), О. О. Корольов; асистенти Г. Г. Рехінкіна (Москаленко), О. П. Попенко. З середини 1950-х років асистентами працюють Ж. Ф. Вerezомський, А. Ф. Пліш.

Практична робота з навчальною машиною, 1964 р.

У 1960-і роки на кафедрі математики з'явилися асистенти В. П. Бурлаченко, С. М. Поляков, О. Г. Варченко, М. І. Сіденко, Л. П. Шинкаренко, Ю. І. Романенко, В. Ф. Ігнатенко, Ю. П. Підченко, В. А. Слатіна, Е. Б. Яворський. За штатом на 09.1960 р. працювали 9 осіб.

За штатним розписом 1965-1966 н. р. на кафедрі математики працювали: доценти, кандидати фізико-математичних наук М. Ф. Гур'єв (завідувач), М. Ф. Гардашник, В. В. Ліхін; тимчасово на умовах погодинної оплати доцент М. С. Ярошенко (з 1963 р. він постійно працював у Києві); старші викладачі З. П. Кушка, О. П. Попенко (заступник декана), В. П. Бурлаченко та М. Ш. Малинський; асистенти О. Г. Варченко, Г. Г. Москаленко, М. І. Сіденко, С. М. Поляков, Ю. І. Романенко, Л. П. Шинкаренко (Вар'яно), Ю. П. Підченко.

У 1968-1969 н. р. кафедра математики працювала в такому складі: доценти М. Ф. Гур'єв (завідувач кафедри), В. В. Ліхін; старші викладачі В. П. Бурлаченко, О. П. Попенко, Ж. Ф. Везомський, В. Ф. Ігнатенко, Г. Г. Москаленко; асистенти В. А. Слатіна (Ржеко), Ю. П. Підченко, Л. П. Вар'яно, Ю. І. Романенко, М. І. Сіденко.

У зв'язку з курсом на політехнізацію середньої освіти з середини 1950-х років до 1967 р. діяла кафедра основ виробництва (з 1965 р. – загальнотехнічних дисциплін). У підпорядкуванні цієї кафедри були навчальна майстерня та автоклас. А на фізико-математичному факультеті випускники отримували кваліфікацію “Учитель фізики, основ виробництва та креслення”.

Викладачі факультету на початку 1970-х років

Ю. К. Гулак

О. Л. Везомська

В. П. Бурлаченко

О. П. Попенко

Ж. Ф. Везомський

У 1970-х р. у складі кафедри математики працювали: доцент М. Ф. Гур'єв (завідувач кафедри до 08.1972 р.); старші викладачі О. П. Попенко, Г. Г. Москаленко, В. Ф. Ігнатенко, Ж. Ф. Везомський, Е. Б. Яворський; асистенти В. М. Співак, В. А. Слатіна.

З вересня 1972 р. завідувачем кафедри математики призначено Баранника Леоніда Феодосійовича. Склад кафедри математики на цей час такий: доценти – Л. Ф. Баранник (завідувач кафедри), М. Ф. Гур'єв, В. П. Бурлаченко; старші викладачі – О. П. Попенко, Ж. Ф. Везомський, Г. Г. Москаленко, Е. Б. Яворський; асистенти – В. А. Слатіна, В. М. Співак, Л. П. Шинкаренко, Ю. І. Романенко, З. М. Литовченко, М. І. Сіденко. З 1974 р. на кафедрі працює А. Ф. Баранник. Цей склад кафедри математики фактично зберігся до 1976 р.

Середина 1970-х – початок 1990-х років

Істотно покращилася матеріальна база ПДПІ ім. В. Г. Короленка за період ректорства Івана Андрійовича Зязюна (1975-1990). Фізико-математичний факультет у 1977-1978 н. р. розпочинає навчання в новому корпусі № 2 (до цього займав праве крило корпусу № 1). У цей період обладнані аудиторії, фізичні лабораторії, лабораторії технічних засобів навчання.

З червня 1975 р. деканом факультету обраний за конкурсом Л. Ф. Баранник, а з березня 1978 р. – О. П. Руденко, який перебував на цій посаді четверть століття.

Із 1977 р. працівники лабораторії молекулярної фізики кафедри фізики включились у розробку госпдоговірної тематики. Підтримувалися зв'язки з кафедрою молекулярної акустики Московського обласного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської, Інститутом хімії АН України та іншими науковими закладами.

У 1978 р. за ініціативи О. П. Руденка вперше в СРСР відкрита кімната-музей піонера космонавтики Ю. В. Кондратюка, а в 1981 р. за ініціативи Е. Б. Яворського – кімната-музей видатного математика, механіка і педагога М. В. Остроградського.

1 – Музей Ю. Кондратюка відвідав двоюрідний брат винахідника А. В. Доценко з дружиною М. К. Доценко, 1980 р. (зліва направо: А. В. Доценко, О. П. Руденко, М. К. Доценко, Ю. К. Гулак)

2 – Заняття з астрономії в музеї Ю. Кондратюка, 1979 р.

1 – Делегація з міста-побратима Велико-Тирново (Болгарія) відвідала музей М. В. Остроградського, 1981 р.

2 – Зустріч на фізико-математичному факультеті з делегацією Інституту математики АН УРСР, 1984 р.

З 1981-1982 н. р. факультет розпочав підготовку фахівців виключно за подвійними спеціальностями: “Математика та фізика” (5 років), “Фізика та математика” (5 років). Також змінювався викладацький і керівний склад кафедр.

З травня 1978 р. завідувачем кафедри фізики призначено доцента Юрія Костянтиновича Гулака (випускника Київського державного університету). Він був прекрасним педагогом, автором посібника з астрономії для студентів педагогічних інститутів. Кафедра фізики тоді працювала в такому складі: доценти Ю. К. Гулак (завідувач кафедри), О. Л. Вerezомська, В. М. Заливчий, П. Я. Михайлик, В. І. Мокляк, О. П. Руденко (декан факультету), Р. В. Яремко; старші викладачі В. В. Борщ, Т. Д. Дідора, В. К. Калаптурівський, М. Г. Сакало; асистенти А. А. Карпенко, Т. М. Кохно, В. І. Шитов.

З 09.1982 р. по 10.1987 р. на фізико-математичному факультеті дві фізичні кафедри – кафедра теоретичної фізики і кафедра загальної фізики.

Кафедрою загальної фізики до 10.1987 р. продовжував керувати доцент Ю. К. Гулак. На кафедрі тоді працювали: доценти О. П. Руденко, В. К. Калаптурівський, О. Л. Вerezомська, В. І. Мокляк, М. Г. Сакало, Р. В. Яремко; старші викладачі В. В. Борщ, П. М. Ткачук.

Легендарний завідувач кафедри фізики Ю. К. Гулак і декан факультету О. П. Руденко, 1986 р.

Кафедру *теоретичної фізики* на початку очолював доцент Т. Д. Дідора (з 09.1982 р. по 08.1985 р.), а потім доцент С. Г. Куликовський (з 09.1985 р. по 10.1987 р.). На ній працювали

Студенти III курсу в лабораторії радіотехніки, 1983 р. (зліва направо: стоять – Т. Пазинич, Л. Флегантов, сидять – О. Новохатня, В. Марченко)

доценти В. М. Заливчий, П. Я. Михайлик, старший викладач І. Т. Мусіяка, асистент В. В. Іванко.

З 10.1987 р. по 09.1990 р. на факультеті єдина *кафедра фізики* під керівництвом С. Г. Куликовського. У цей період кафедру поповнили доцент В. Р. Ільченко (з 1991 р. доктор педагогічних наук і професор), асистенти С. Г. Дмитрюк, К. С. Макаренко, А. В. Примаков, О. В. Саєнко.

У вересні 1990 р. кафедру фізики знову розділили на дві кафедри. *Кафедрою загальної фізики* з 09.1990 р. по 02.1992 р. керував доцент Ю. А. Вакулєнко. У 1990-1991 н. р., крім завідувача, працювали доценти В. В. Борщ, В. К. Калаптурівський, В. І. Мокляк, О. П. Руденко (декан факультету), старший викладач П. М. Федій, асистенти Ю. І. Хоменко, О. П. Копішинська, Л. Є. Сагалакова.

У 1992 р. завідувачем кафедри *загальної фізики* обраний декан фізико-математичного факультету професор О. П. Руденко.

Кафедрою теоретичної фізики в цей час (з 09.1990 р. по 08.1996 р.) керував доцент С. Г. Куликовський.

У 1976-1984 рр. на факультеті діють дві *математичні кафедри*: *кафедра алгебри і геометрії* (на чолі з Е. Б. Яворським у 1976-1981 рр. і Л. Ф. Баранником у 1981-1984 рр.) та *кафедра математичного аналізу та методики викладання математики* (на чолі з З. М. Литовченко).

Практичне заняття зі студентами веде кандидат технічних наук В. К. Калаптурівський, 1984 р.

Кафедра алгебри і геометрії мала такий персональний склад на початок 1976-1977 н. р.: доценти – Е. Б. Яворський (завідувач кафедри), Л. Ф. Баранник, А. Ф. Баранник; старший викладач – Ж. Ф. Везомський; асистенти – В. А. Ржеко, Л. П. Вар'яно, М. І. Ступник.

Декан Л. Ф. Баранник
і заступник декана О. П. Руденко, 1974 р.

Кафедра математичного аналізу та методики викладання математики мала тоді такий склад: доценти – З. М. Литовченко (завідувач), В. П. Бурлаченко, М. Ф. Гур'єв; старші викладачі – О. П. Попенко, М. М. Ніколаєв, М. І. Сіденко, Ю. І. Романенко; асистенти – О. Ф. Десятун, Б. В. Феденок.

З кінця 1970-х років до середини 1980-х років *кафедру алгебри і геометрії* поповнили такі викладачі: І. М. Старостенко, О. М. Михайленко, І. В. Севрюк, Ю. Д. Москаленко, Н. М. Андрущенко, Л. І. Зубенко, К. С. Редчук; *кафедру*

математичного аналізу та методики викладання математики – Т. Ф. Кулик (Сизоненко), О. А. Бандуріна (Губачова), О. П. Губачов, Ю. В. Триус, С. К. Фастовець, В. І. Лагно, О. М. Буць, Н. Д. Карапузова, С. О. Богданов.

У 1984 р. методику викладання математики передають із кафедри математичного аналізу та методики викладання математики на кафедру алгебри і геометрії. У зв'язку з цим кафедру алгебри і геометрії перейменовують у *кафедру математики*. Її продовжує очолювати Л. Ф. Баранник до 10.1993 р., але на час його роботи на посаді старшого наукового співробітника (1986-1988) і перебування в закордонному відрядженні (1991-1993) в. о. завідувача кафедри – А. Ф. Баранник.

У 1984 р. кафедру математичного аналізу та методики викладання математики перейменували в *кафедру математичного аналізу*, яку очолив кандидат фізико-математичних наук, доцент Олександр Савович Мельниченко (професор з 1991 р.). До її складу входили також доценти В. П. Бурлаченко, О. П. Губачов, старші викладачі Ю. І. Романенко, М. І. Сіденко, В. І. Лагно й асистент В. М. Федунь.

У 1989 р. на кафедру математики повертаються із аспірантури О. А. Кузьменко (Москаленко), В. О. Марченко, а в 1990 р. – Ю. Д. Москаленко.

Персональний склад математичних кафедр на початок 1989-1990 н. р.:

➤ *кафедра математики*: доценти – Л. Ф. Баранник (завідувач кафедри у 1988-1991 рр.), А. Ф. Баранник (в. о. завідувача кафедри в 1991-1993 рр.), Е. Б. Яворський; старші викладачі – Л. П. Вар'яно, В. А. Ржеко, І. М. Старостенко; асистенти – В. А. Животовський, І. В. Севрюк, Н. М. Тимошенко, О. О. Мельниченко, О. А. Кузьменко, Н. Г. Мирна, В. О. Марченко;

➤ *кафедра математичного аналізу*: професор – О. С. Мельниченко (завідувач кафедри, *на фото*); доценти – В. П. Бурлаченко, О. П. Губачов, Ю. І. Романенко; старші викладачі – М. І. Сіденко, В. І. Лагно; асистенти – В. М. Федунь, І. В. Комашинська.

О. С. Мельниченко

Фізико-математичний факультет від початку 1990-х років до 2011 р.

Для задоволення освітніх потреб Полтавщини у 1990-х роках розпочалася підготовка студентів за спеціальностями: “Математика та основи інформатики” (1992); “Математика та основи економіки”, “Фізика та основи інформатики” (1996); “Інформатика та англійська мова” (1998). Активно проводилась робота щодо ліцензування й акредитації спеціальностей за

100 РОКІВ ІСТОРІЇ ТА ЗДОБУТКІВ

освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр”. Були успішно ліцензовані спеціальності “Фізика” (1999) і “Математика” (2000), а в 2000-2001 рр. акредитовані за IV рівнем.

Зібрання до 100-річчя від дня народження Юрія Кондратюка, 1997 р.
(зліва направо: О. П. Руденко, А. В. Доценко, В. О. Пащенко, П. Г. Шемет)

На міжнародному рівні на факультеті відзначили 100-річчя від дня народження Юрія Кондратюка (1997) і 200-річчя від дня народження Михайла Остроградського (2001). До цих знаменних дат у житті наших славетних земляків здійснено ряд заходів, зокрема, оновлено їхні кімнати-музеї, проведено міжнародні наукові конференції, відкрито пам'ятник академікові Михайлу Остроградському біля навчального корпусу № 3 ПНПУ імені В. Г. Короленка.

1 – Учасники Міжнародної науково-практичної конференції “М. В. Остроградський – видатний математик, механік і педагог”, 2001 р.

2 – Пам'ятник Михайлу Остроградському на однойменній вулиці в місті Полтаві, відкритий у 2001 р.

Також заслуговують на особливу увагу Всеукраїнські наукові конференції “Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи”, які проходили на базі факультету з 2003 р. і завжди були зібранням провідних фахівців у царині методики навчання математики – представників провідних методичних шкіл України і Білорусії.

Делегація Інституту математики АН України в музеї М. В. Остроградського, 2001 р. (перший ряд, третій справа директор Інституту математики, академік АН України Ю. М. Самойленко)

Учасники Всеукраїнської конференції “Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи”, 2008 р., 2013 р.

У 1992 р. завідувачем кафедри загальної фізики обраний декан фізико-математичного факультету О. П. Руденко (доктор фізико-математичних наук з 1993 р., професор з 1994 р.).

З 1 вересня 1996 р. кафедра теоретичної фізики була приєднана до кафедри загальної фізики. У цей час освітній процес забезпечували такі викладачі об'єднаної кафедри (*загальної фізики*): професор О. П. Руденко (завідувач кафедри); доценти В. В. Борщ, В. І. Мокляк, В. К. Калаптурівський, В. В. Іванко, С. І. Скриль, В. П. Сухомлин, П. М. Федій, К. С. Макаренко, А. В. Примаков, О. В. Саєнко. Протягом наступних п'ятнадцяти років з кафедри з різних причин вибули: В. В. Борщ, В. К. Калаптурівський, В. І. Мокляк, С. Г. Куликовський, А. В. Примаков, П. М. Федій. Їм на зміну прийшли молоді вихованці фізико-математичного факультету: А. М. Гетало, Г. М. Кузьменко, С. А. Стеценко, О. В. Хорольський, В. В. Прокопенко.

Кафедра загальної фізики, 1999 р.

На кафедрі математичного аналізу в 1993-1994 н.р. працювали такі викладачі: професор О. С. Мельниченко (завідувач кафедри); доценти Ю. І. Романенко, О. П. Губачов, В. І. Лагно, О. М. Буць; старші викладачі М. І. Сіденко, І. С. Дробочька; асистенти Т. О. Кононович, Г. О. Лагно. З вересня 2000 р. очільником кафедри *математичного аналізу та інформатики* обрано Віктора Івановича Лагна (доктор фізико-математичних наук із 2003 р., професор із 2004 р.). У цей період кафедра мала такий склад: доцент В. І. Лагно (завідувач кафедри); професор О. С. Мельниченко; доценти О. М. Буць, Ю. І. Романенко, О. П. Губачов; старші викладачі М. І. Сіденко, О. А. Губачова, С. М. Овчаров, О. В. Бабич; асистенти – О. П. Значенко (Кривцова), Г. О. Лагно, К. Ф. Чуб.

У наступні п'ять років кафедру употужнили: Т. М. Барболіна, Ю. Г. Подошвелев, Т. А. Баранник, Ю. С. Матвієнко, С. Ю. Лозицька, О. В. Пашенко; а з 2006 р. – О. В. Мамон. Кафедру поповнили з 2007 р. Д. О. Гальченко і О. О. Дмитрієнко, а з 2010 р. О. В. Безверхній і О. М. Москаленко.

100 РОКІВ ІСТОРІЇ ТА ЗДОБУТКІВ

З вересня 2011 р. *кафедру математичного аналізу та інформатики* очолила Тетяна Миколаївна Барболіна, у штаті кафедри працювали професор О. С. Мельниченко, доценти – О. П. Губачов, О. П. Кривцова (Значенко), Т. О. Кононович, Ю. Г. Подошвелев, Т. А. Баранник, С. М. Овчаров; старші викладачі – Ю. С. Матвієнко, О. А. Губачова, О. В. Безверхній, О. В. Пашенко, асистенти – С. Ю. Лозицька, О. В. Мамон, О. М. Москаленко.

Кафедра математичного аналізу та інформатики з деканом О. П. Руденком, 1999 р.

З листопада 1991 р. по жовтень 1993 р. *кафедру математики* очолював Анатолій Феодосійович Баранник (доктор фізико-математичних наук з 1991 р., професор з 1995 р.). Під його керівництвом кафедра працювала в такому складі: доценти Е. Б. Яворський, О. А. Кузьменко, В. О. Марченко, Ю. Д. Москаленко, М. М. Ніколаєв; старші викладачі Л. П. Вар'яно, І. М. Старостенко, В. А. Ржеко; асистенти К. С. Редчук, І. В. Севрюк, Н. Г. Мирна, М. П. Красницький.

З жовтня 1993 р. по грудень 2011 р. кафедру математики очолював Юрій Дмитрович Москаленко, випускник 1981 р. фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка.

На початок 2007-2008 н. р. на кафедрі математики працювали такі викладачі: доценти Ю. Д. Москаленко (завідувач кафедри, декан факультету), Е. Б. Яворський, В. О. Марченко, О. А. Москаленко, Л. О. Матяш (з 1998 р.); старші викладачі К. С. Редчук, І. В. Севрюк, М. П. Красницький; асистенти Л. П. Черкаська, О. В. Коваленко (з 2004 р.).

За наступні одинадцять років склад кафедри фактично не зазнав суттєвих змін (лише в 2013 р. завершила роботу І. В. Севрюк і розпочала викладацьку діяльність на посаді асистента Ю. В. Бурмака – випускниця факультету 2010 р.).

У 2011 р. на кафедрі математики працювали доценти Ю. Д. Москаленко (завідувач кафедри), В. О. Марченко, О. А. Москаленко, Л. О. Матяш; старші викладачі М. В. Лутфуллін, М. П. Красницький, К. С. Редчук, Л. П. Черкаська, І. В. Севрюк; асистент О. В. Коваленко.

Кафедра математики, 2005 р.

З 1 грудня 2011 р. об'єднано кафедру загальної фізики та кафедру математики. Назва новоствореної кафедри – *кафедра загальної фізики і математики*. На момент об'єднання на кафедрі працювали такі викладачі: професор О. П. Руденко (завідувач кафедри); доценти В. В. Іванко, М. В. Лутфуллін, К. С. Макаренко, В. О. Марченко, О. А. Москаленко, Л. О. Матяш, Ю. Д. Москаленко (декан факультету), О. В. Саєнко, С. І. Скриль, В. П. Сухомлин, Л. П. Черкаська; старші викладачі А. М. Гетало, Г. М. Кузьменко, В. В. Прокопенко, К. С. Редчук, І. В. Севрюк, С. А. Стеценко, М. П. Красницький; асистенти Ю. В. Бурмака, О. В. Коваленко, О. В. Хорольський.

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

СУЧАСНИЙ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Фізико-математичний факультет має 100-річну славу історію, створену невтомною працею викладачів, студентів, випускників. Серед фундаторів традицій – відомі вчені-педагоги: Віктор Воропай, Михайло Лісовський, Захарій Кушка, Дмитро Мазуренко, Микола Гур'єв та інші. Основу сучасного професорсько-викладацького складу кафедр факультету складають його випускники, які бережуть і примножують усе краще, що було створено попередніми поколіннями. Фізмат завжди посідав гідне місце серед розмаїття факультетів Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

1 вересня 2003 р. незмінний протягом чверті століття декан фізико-математичного факультету доктор фізико-математичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії вищої освіти України Олександр Пантелеймонович Руденко передав важелі управління факультетом своєму учневі кандидату фізико-математичних наук, доценту, завідувачу кафедри математики Юрію Дмитровичу Москаленку, який понині керує факультетом.

1 грудня 2018 р. на фізико-математичному факультеті навчалося 458 студентів, із них: на денній формі навчання – 333 особи, на заочній – 125 осіб.

Контингент студентів фізико-математичного факультету (станом на 1.12.2018 р.)

№ з/п	Шифр і назва спеціальності (предметної спеціальності) / напрямку підготовки	Кількість студентів				
		бакалаври		магістранти		разом
		денна форма навчання	заочна форма навчання	денна форма навчання	заочна форма навчання	
1.	011 Освітні, педагогічні науки			11	19	30
2.	014.04 Середня освіта (Математика)	68	19	66	31	184
3.	6.040201 Математика	36				36
4.	014.08 Середня освіта (Фізика)	21		39		60
5.	6.040203 Фізика	7				7
6.	014.09 Середня освіта (Інформатика)	26		26	27	79
7.	6.040302 Інформатика	12				12
8.	051 Економіка	5	5	16	24	50
	Разом по факультету	175	24	158	101	458

Випускники магістратури з деканом Ю. Д. Москаленком, грудень 2018 р.

Навчальний процес на фізико-математичному факультеті проводиться в п'яти лекційних аудиторіях, у яких використовуються переносні мультимедійні системи, вісімнадцять навчально-методичних кабінетів, двох наукових лабораторій і п'яти комп'ютерних класів.

Підготовку фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти в галузях знань 01 Освіта/Педагогіка, 12 Інформаційні технології, 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальностями

(предметними спеціальностями) 014.04 Середня освіта (Математика), 014.08 Середня освіта (Фізика), 014.09 Середня освіта (Інформатика), 122 Комп'ютерні науки, 051 Економіка і на другому (магістерському) рівні вищої освіти в галузях знань 01 Освіта/Педагогіка, 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальностями (предметними спеціальностями) 014.04 Середня освіта (Математика), 014.08 Середня освіта (Фізика), 014.09 Середня освіта (Інформатика), 011 Освітні, педагогічні науки, 051 Економіка здійснюють п'ять кафедр фізико-математичного факультету: загальної фізики і математики (завідувач до 28 травня 2019 р. – професор О.П. Руденко); математичного аналізу та інформатики (завідувач – доцент Т. М. Барболіна); політекономії (завідувач – доцент С. В. Степаненко); загальної, вікової та практичної психології (завідувач – професор С. П. Яланська); загальної педагогіки та андрагогіки (завідувач – доцент О. Ю. Ільченко).

У 2018-2019 н. р. на факультеті на постійній основі працювали 47 викладачів (із яких – 8 докторів наук, професорів і 31 кандидат наук, доцент) і 12 осіб допоміжного персоналу.

Характеристику професорсько-викладацького складу кафедр факультету (станом на 1 грудня 2018 р.) подано в таблиці.

*Характеристика професорсько-викладацького складу кафедр факультету
(станом на 1.12. 2018 р.)*

№ з/п	Назва кафедри	Всього	Викладачі з науковими ступеннями і вченими званнями				Викладачі без наукових ступенів і вчених звань	
			доктори наук, професори		кандидати наук, доценти		к-ть	%
			к-ть	%	к-ть	%		
1.	Загальної фізики і математики	18	1	6	11	61	6	33
2.	Математичного аналізу та інформатики	11	1	8	10	92	-	-
3.	Політекономії	5	1	20	4	80	-	-
4.	Загальної педагогіки та андрагогіки	8	4	50	4	50	-	-
5.	Загальної, вікової та практичної психології	5	1	20	2	40	2	40
	Разом	47	8	17	31	66	8	17

1 – Майстер-клас для студентів-математиків проводить учитель-новатор С. М. Ховрак

2 – Випускник фізмату 1958 р. М. Г. Яременко зі своїм вихованцем

На фізико-математичному факультеті проводиться системна робота, спрямована на формування професійної майстерності й інноваційного мислення майбутніх учителів, повноцінне розкриття творчого потенціалу, забезпечення широкого кола їхніх освітніх потреб.

Заслужений вчитель України,
випускниця фізмату 1971 р.
Н. В. Негруб

Зокрема, у рамках тижня фізико-математичного факультету проводяться зустрічі як із досвідченими вчителями-методистами, так і з початківцями, які діляться з майбутніми колегами творчими здобутками, демонструють професійну майстерність, окреслюють коло актуальних проблем сучасної школи. Серед гостей студентства факультету: заслужені вчителі України Н. В. Негруб (сmt. Опішня) і Л. І. Олійник (м. Полтава); заслужений працівник освіти України, директор гімназії Л. О. Мирошніченко (м. Полтава); директор гімназії, учитель-методист, учитель вищої категорії О. О. Голтвяниця (м. Полтава); відмінник народної освіти УРСР І. В. Шаволіна (м. Полтава); учителі-методисти, спеціалісти вищої категорії Н. Ю. Ігнат'єва (м. Полтава), О. Б. Ічанська (сmt. Гребінка), А. В. Корост (сmt. Котельва), Н. Г. Нерук (м. Полтава), В. М. Погорелов (м. Полтава), С. М. Ховрак (м. Кременчук), Т. Г. Шиманська (м. Полтава); молоді вчителі математики І. А. Гривачевська (м. Полтава), О. І. Зайцева

(м. Полтава), О. Р. Сахарова (м. Полтава), М. О. Совгиря (м. Полтава), М. О. Філімонова (м. Пирятин), А. І. Хряпко (м. Полтава), В. В. Юшкова (м. Полтава) та ін.

Стали традиційними зустрічі студентів факультету із М. Г. Яременком, керівником гуртка "Кусадама" Полтавського міського центру позашкільної освіти. Разом зі своїми вихованцями (учнями полтавських шкіл) випускник фізмату демонструє можливості використання орігамі як оригінального засобу унаочнення у процесі навчання математики та потужного інструменту посилення пізнавального інтересу школярів.

Майстер-клас проводять директор
О. О. Голтвяниця і вчитель Т. Г. Шиманська
Полтавської гімназії № 17, квітень 2017 р.

100 РОКІВ ІСТОРІЇ ТА ЗДОБУТКІВ

Зміст і структуру підготовки фахівців на фізико-математичному факультеті визначають освітньо-професійні програми і навчальні плани підготовки бакалаврів і магістрів, затверджені вченою радою університету.

У сучасних умовах, коли в державі взято курс на кардинальну перебудову загальноосвітньої школи (створені спеціалізовані гімназії, ліцеї, відроджуються сільські школи тощо), виникає потреба в підготовці вчителів широкого профілю, які б змогли на високому теоретико-методичному рівні викладати кілька шкільних предметів. З цієї метою з 2018 р. на фізико-математичному факультеті здійснюється підготовка бакалаврів за освітньо-професійними програмами, які передбачають подвійні предметні спеціальності:

“Середня освіта (Математика та інформатика)”; “Середня освіта (Математика і фізика)”; “Середня освіта (Фізика і математика)”; “Середня освіта (Фізика та інформатика)”; “Середня освіта (Інформатика та математика)”; “Середня освіта (Інформатика та мова і література (англійська))”. На другому (магістерському) рівні вищої освіти підготовка здобувачів здійснюється за освітньо-професійними програмами, акредитованими в грудні 2018 р.: “Середня освіта (Математика)” з додатковими спеціалізаціями “Середня освіта (Інформатика)” або “Економіка”; “Середня освіта (Фізика)” з додатковими спеціалізаціями “Середня освіта (Математика)” або “Середня освіта (Інформатика)”; “Середня освіта (Інформатика)” з додатковими спеціалізаціями “Середня освіта (Математика)” або “Середня освіта (Фізика)”; “Економіка”.

Методичне забезпечення навчального процесу та впровадження нових технологій навчання здійснюється на підставі заходів вченої ради та методичної комісії вченої ради

Засідання методичної ради факультету, 2019 р.

університету, вченої ради і методичної ради фізико-математичного факультету, навчально-методичного відділу університету. Систематично на факультеті розглядаються питання вдосконалення організації й науково-методичного забезпечення навчального процесу, впровадження нових технологій організації й проведення навчального процесу, використання державних і міжнародних стандартів у підготовці фахівців.

Професорсько-викладацький склад плідно працює над створенням власного навчально-методичного забезпечення. Викладачами видано за останні десять років

понад 50 навчальних посібників, із яких 12 – з грифом МОН України.

Науково-викладацький склад, який здійснює підготовку фахівців за освітньо-професійними програмами на першому (бакалаврському) і другому (магістерському) рівнях вищої освіти, повністю відповідає чинним нормам та вимогам. Усі викладачі мають базову освіту, відповідно до профільних дисциплін, і досвід роботи в закладах вищої освіти.

За останні шість років викладачами кафедр фізико-математичного факультету захищено 4 докторські дисертації (О. Ю. Ільченко (2014), В. В. Фазан (2015), В. Й. Могілевський (2016), В. І. Цина (2016)) і 6 кандидатських дисертацій (О. М. Москаленко (2014), І. В. Когут (2015), Д. О. Гальченко (2015), О. О. Дмитрієнко (2015), О. В. Мамон (2016), О. В. Хорольський (2018)). Учене звання професора одержали С. П. Яланська (2014), Л. А. Семеновська (2015), П. Г. Радько

(2016), В. Й. Могілевський (2018), В. В. Фазан (2019), а вчене звання доцента – В. М. Мокляк (2014), О. Є. Сакало (2015), Б. О. Шевченко (2015), Т. А. Баранник (2015), І. В. Когут (2018).

Серед викладачів факультету Грамотою Верховної Ради України нагороджені Ю. Д. Москаленко (2014), Л. І. Яковенко (2014); знаком МОН України “Петро Могила” – Ю. Д. Москаленко (2010), В. О. Марченко (2012); знаком “Відмінник освіти” – В. О. Марченко (1999), О. А. Москаленко (2012); Грамотою (Почесною грамотою МОН України) – В. В. Іванко (1995), Ю. С. Матвієнко (2003), В. О. Марченко (2010), О. А. Москаленко (2007, 2010), Т. М. Барболіна (2019), В. Й. Могілевський (2019).

Наукові дослідження на факультеті проводяться за 6 науковими напрямками з фізики, математики, інформатики, економіки, педагогіки і психології.

Про достатньо високу кваліфікацію свідчать патенти на корисні моделі, публікації у виданнях, які входять до наукометричних баз Scopus, Web of Science тощо. Тут лідерами є Т. М. Барболіна, В. Й. Могілевський, О. В. Хорольський, які мають понад 10 публікацій, індексованих у базі Scopus.

Стали традиційними на базі фізико-математичного факультету такі всеукраїнські науково-практичні конференції: “Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи” (2003, 2005, 2008, 2013, 2019),

“Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації” (2005, 2007, 2009, 20011, 2015), “Психологічні координати розвитку особистості: реалії та перспективи” (2016-2019), “Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті” (2012, 2014, 2017).

Кафедри факультету успішно співпрацюють із такими зарубіжними навчальними закладами, установами: Гродненським державним університетом імені Янки Купали (Білорусь), Академією Поморською в Слупську (Польща), Collegium Civitas (Польща), Латвійським університетом, ВМГО «АЙСЕК в Україні» (Країни Європейського Союзу), Британською Радою в Україні (Велика Британія), Університетом муніципалітету в Сан-Каєтано-ду-Сул (Бразилія) та ін.

Система студентського самоврядування фізико-математичного факультету – цілісний структурний механізм, який дозволяє студентам шляхом самоорганізованої діяльності брати

участь у керівництві справами свого колективу у взаємодії зі всіма органами управління факультету, захищати власні права та інтереси, сприяє гармонійному розвитку особистості майбутнього фахівця, виховуючи лідерські якості, соціальну активність.

Робота студентського самоврядування на фізико-математичному факультеті поділена на сім секторів, що сприяє повному охопленню всіх аспектів студентського життя: навчальний, науковий, культурно-дозвілєвий, інформаційний, соціально-побутовий, волонтерський, спортивний. Започатковано інститут студентських кураторів для першокурсників, що допомагає їхній швидкій адаптації.

Волонтери фізмату відвідали Полтавську дитячу міську клінічну лікарню

Студенети активно займаються науково-дослідницькою діяльністю. За останні п'ять років вони опублікували 1069 статей, із яких 892 – одноосібні. Результати наукових досліджень студенти мають можливість апробувати під час конференцій і семінарів. На факультеті щорічно з 2004 р. проводиться звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, магістрантів і студентів фізико-математичного факультету і видається збірник наукових праць. Студенти неодноразово посідали призові місця в олімпіадах і конкурсах студентських наукових робіт. Маємо з 2005 р. такі здобутки:

- на *всеукраїнських студентських олімпіадах*: зі спеціальності “Математика” серед педагогічних університетів – Ю. Ф. Олексійчук (диплом III ступеня, 2005), В. О. Корецький (диплом II ступеня, 2012), О. Ю. Москаленко (диплом II ступеня, 2018, 2019); зі спеціальності “Фізика” – С. В. Тилик (диплом III ступеня, 2019); з педагогіки – В. В. Ліненко (диплом II ступеня, 2006), М. І. Гриценко (диплом I ступеня, 2011);

- на *всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт*: у галузі “Математичні науки” – Н. А. Лисенко (диплом III ступеня, 2008), О. В. Приходько (диплом I ступеня, 2010), В. В. Варич (диплом III ступеня, 2011), Н. В. Коропець (диплом III ступеня, 2013), С. Р. Шерімбаєв (диплом III ступеня, 2015);

Переможці змагань на Кубок ректора з черлідінгу, 2006 р.

дипломом II ступеня, 2017), О. Ю. Москаленко (диплом III ступеня, 2018); у галузі “Педагогічні науки” – В. В. Ліненко (диплом II ступеня, 2007), М. О. Філімонова (диплом I ступеня, 2007), Я. А. Чернова (диплом I ступеня, 2010), В. А. Кожушко (диплом III ступеня, 2012), Г. Ю. Зінченко (диплом I ступеня, 2014); з напрямку “Інформатика, обчислювальна техніка та автоматизація” – О. В. Спиця (диплом III ступеня, 2015); зі спеціальності “Підприємництво” – Д. О. Мащенко (диплом III ступеня, 2018).

У рамках Проєкту Еразмус+ ЄС студент магістратури предметної спеціальності 014 Середня освіта (Математика) О. Ю. Москаленко в 2018 р. протягом семестру навчався на

факультеті педагогічної освіти Університетського коледжу Копенгагена за міжнародною програмою.

Гордість факультету – його творчі колективи: театр естрадних мініатюр “БУМ”, клуб українського кіно тощо. Під егідою студентського самоврядування на факультеті проводяться заходи, відомі в усьому місті, зокрема “Віденський бал”, благодійний ярмарок.

Здоровий спосіб життя – девіз студентства факультету, змагання, спартакіади з різних видів спорту регулярно відбуваються на факультеті. Фізматівці неодноразово здобували перемогу як в університетських змаганнях, так і за його межами.

Студентка Аліна Марченко посіла III місце на відкритому чемпіонаті Європи з боротьби сумо, м. Рига, 2018 р.

Віденський бал, листопад 2018 р.

СУЧАСНІ КАФЕДРИ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Кафедра математичного аналізу та інформатики

З вересня 2011 р. кафедру математичного аналізу та інформатики очолює Т. М. Барболіна. У 2011-2012 н. р. на кафедрі також працювали професори О. О. Ємець, О. С. Мельниченко; доценти Т. А. Баранник, О. П. Губачов, О. П. Значенко (Кривцова), Т. О. Кононович, С. М. Овчаров, Ю. Г. Подошвелев; старші викладачі О. В. Безверхній, О. А. Губачова, Ю. С. Матвієнко, О. В. Пашенко; асистенти Д. О. Гальченко, О. О. Дмитрієнко, С. Ю. Лозицька, О. В. Мамон, Т. О. Мареха, О. М. Москаленко.

У цей час кафедра математичного аналізу та інформатики була випусковою для напрямку підготовки (спеціальності) “Інформатика” (освітній ступінь бакалавр, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст) а також забезпечувала фундаментальну та професійну підготовку майбутніх учителів математики, фізики, хімії та екологів.

Кафедра математичного аналізу та інформатики, грудень 2012 р.

У 2016 р. ліцензовано підготовку здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем за спеціальністю “Середня освіта (Інформатика)”. Перший випуск магістрів спеціальності “Середня освіта (Інформатика)” на фізико-математичному факультеті відбувся у грудні 2018 р. Наразі кафедра математичного аналізу та інформатики є випусковою для спеціальностей “Середня освіта (Інформатика)” (бакалавр, магістр), “Комп’ютерні науки” (бакалавр).

Відкриту лекцію читає доцент Т. М. Барболіна, 2018 р.

Кафедра забезпечує викладання понад 60 дисциплін на більшості факультетів університету, зокрема: математичний, комплексний, функціональний аналіз, диференціальні рівняння, теорія ймовірностей та математична статистика, інформатика, програмування, бази даних, операційні системи, методи обчислень, обробка зображень та мультимедіа, методика навчання інформатики – на фізико-математичному факультеті, дисципліни базової математичної підготовки – на природничому факультеті і факультеті історії та географії, дисципліни, що забезпечують формування вмінь використання інформаційних технологій у професійній діяльності – на факультетах історії та географії, філології та журналістики.

Професорсько-викладацький склад кафедри постійно працює над удосконаленням навчально-методичного забезпечення викладання дисциплін новими методичними напрацюваннями. Зокрема, за останні п’ять років викладачі кафедри підготували та видали такі навчальні посібники: “Основи SQL” (Полтава, 2014; з грифом МОН України), “Збірник

індивідуальних завдань з математичного аналізу” (Полтава, 2015), “Теорія ймовірностей і математична статистика у прикладах і задачах” (Полтава, 2015), “Система LaTeX”, “Використання пакету Exerquiz в PdfScreen” (Полтава, 2016), “Комплексний аналіз” (Полтава, 2017), “Інтерактивні можливості LaTeX” (Полтава, 2018), “Інформатика. Основи програмування у середовищі Microsoft Visual C++Express” (Полтава, 2018), “Математичний аналіз. Частина 1” (Полтава, 2018).

С. М. Овчаров проводить заняття за авторською методикою профільних занять, січень 2011 р.

Підвищення якості освіти також базується на використанні електронних освітніх ресурсів, що дозволяє індивідуалізувати процес навчання, покращувати забезпеченість самостійної роботи студентів, підвищувати рівень гнучкості організаційної структури навчання тощо. Викладачами кафедри розроблено ряд електронних посібників, практикумів, тренажерів, зокрема, з дисциплін “Дослідження операцій”, “Методи обчислень”, “Алгоритми і структури даних”, “Програмування”, “Обробка зображень та мультимедіа”. Розробляється також навчально-методичне забезпечення з використанням технологій дистанційного навчання, зокрема на платформі Google Classroom. Сучасні інформаційні технології

впроваджуються й у процес оцінювання. Використовуються програмні засоби для тестового контролю знань і вмінь студентів, розробляються тестові оболонки, які враховують специфіку дисципліни: добірка тестових програм для перевірки знань і вмінь з окремих тем курсу “Методи оптимізації та дослідження операцій”; мультимедійна тестова оболонка, яка дозволяє використовувати як запитання і варіанти відповідей відео- та аудіофрагменти тощо.

Наукові дослідження викладачів кафедри об’єднуються у два основні напрями: “Наближені та аналітичні методи розв’язування математичних задач”, “Інноваційні технології у фізико-математичній освіті”. З 2016 р. на кафедрі виконується науково-дослідна тема “Інформаційні технології розв’язування детермінованих та стохастичних задач комбінаторної оптимізації”, зареєстрована в УкрІНТЕІ. Протягом останніх років викладачами кафедри захищено одну докторську та п’ять кандидатських дисертацій: науковий ступінь доктора фізико-математичних наук присуджено В. Й. Могілевському (2016), науковий ступінь кандидата педагогічних наук отримали О. О. Дмитрієнко (2014), Ю. С. Матвієнко (2014), О. М. Москаленко (2014), Д. О. Гальченко (2015), О. В. Мамон (2016). Учене звання професора присвоєне В. Й. Могілевському (2018), доцента – Т. А. Баранник і Ю. Г. Подошвелеву (2015).

Про високий науковий рівень отриманих результатів досліджень свідчать публікації у провідних вітчизняних і закордонних журналах. Зокрема, лише за останні п’ять років викладачами кафедри опубліковано понад 25 статей у виданнях, внесених до наукометричних баз даних (зокрема в журналах “Cybernetics and Systems Analysis”, “Ukrainian Mathematical Journal”, “Journal of Automation and Information Sciences”, “Journal of Mathematical Sciences”, “Journal of Function Spaces”, “Methods of Functional Analysis and Topology”, які індексуються у Scopus), 2 монографії – “Реалізація компетентнісного підходу в навчанні диференціальних рівнянь” (LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018), “Педагогічне стимулювання майбутнього вчителя до самооцінки навчальної діяльності у процесі професійної підготовки” (Полтава, 2018), а також розділи у колективних монографіях “Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань” (Полтава, 2014), “Наука и

инновации в современном мире: образование, воспитание, физическое воспитание и спорт” (Одеса, 2017).

Кафедра є співорганізатором низки всеукраїнських та регіональних конференцій, зокрема II Всеукраїнського наукового семінару “Українська школа групового аналізу диференціальних рівнянь: здобутки і перспективи (до 75-річчя від дня народження В. І. Фушича)” (2011), всеукраїнських науково-практичних конференцій “Інформатика і системні науки” (2011, 2013-2017), IV Всеукраїнської науково-практичної конференції “Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодні і перспективи” (2013), IV і VII міжнародних науково-практичних конференцій “Людина, природа, техніка у XXI столітті” (2014, 2017), II Всеукраїнської студентської наукової інтернет-конференції “Комп’ютери в навчальному процесі” (2015), щорічної звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, магістрантів і студентів фізико-математичного факультету. Уже традиційною стала започаткована за ініціатики кафедри Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених та студентів “Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті” (2012, 2014-2017).

Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених та студентів “Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті”, 2012 р.: 1 – пленарне засідання, 2 – круглий стіл “Використання ІКТ в навчанні: за і проти”

Важливим напрямом наукової роботи є міжнародна діяльність. У 2017 році за ініціатики кафедри було укладено договір про міжнародну співпрацю з Collegium Civitas (м. Варшава, Польща), який передбачає обмін науковими та іншими публікаціями, проведення спільних конференцій, семінарів, студентська мобільність. О. В. Мамон пройшов стажування за програмою міжнародного проекту Interintelligent науково-інноваційного центру компанії Sustainable development Ltd (Словенія, Любляна), старший викладач О. О. Дмитрієнко – стажування на базі Університету Collegium Civitas (Польща, Варшава). Ю. С. Матвієнко брав участь у міжнародних проєктах, спрямованих на популяризацію STEM-освіти та освітньої робототехніки.

До наукової роботи також залучені студенти:

лише за три останні роки під керівництвом викладачів кафедри підготовлено понад 120 студентських публікацій, студенти регулярно беруть участь у конференціях різних рівнів. Студенти під керівництвом викладачів кафедри здобувають перемоги на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт: О. В. Спиця (науковий керівник – доцент Ю. С. Матвієнко) з науковою роботою “Використання доповненої реальності при розробці мобільних додатків” посів III місце в галузі “Інформатика, обчислювальна

техніка, автоматизація” (2015). У 2018 р. Ю. С. Матвієнко був відзначений організаційним комітетом II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності “Інформаційні системи та технології” за високий професіоналізм у підготовці наукової роботи студента О. В. Лисенка.

100 РОКІВ ІСТОРІЇ ТА ЗДОБУТКІВ

Викладачі кафедри також активно співпрацюють зі школами області: надають консультації та методичну допомогу вчителям, беруть участь у роботі регіональних семінарів, журі учнівських олімпіад з математики, інформатики, інформаційних технологій, конкурсів для учнів та вчителів. У 2018 р. Ю. С. Матвієнко і Д. О. Гальченко провели лекції в рамках тренінгу для вчителів інформатики Полтавської області щодо особливостей вивчення інформатики у старшій школі в 2018-2019 н. р. Два роки поспіль у рамках тижня фізико-математичного факультету проводиться майстер-клас “Школа олімпійця”, у якому беруть участь учні шкіл міста Полтави, які стали переможцями олімпіад з інформаційних технологій та їхні учителі.

Кафедра математичного аналізу та інформатики, травень 2019 р.

У 2018-2019 н. р. був такий викладацький склад кафедри: завідувач кафедри, доцент Т. М. Барболіна; професор В. Й. Могілевський; доценти Т. А. Баранник, Т. О. Кононович, О. П. Кривцова, Ю. Г. Подошвелев, О. В. Мамон, С. М. Овчаров; старші викладачі О. О. Дмитрієнко, Ю. С. Матвієнко; асистенти Д. О. Гальченко, О. М. Москаленко.

Укладач: Т. М. Барболіна

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра загальної фізики і математики

За столітню історію фізико-математичного факультету існувало лише дві кафедри – кафедра фізико-технічних дисциплін (01.1931-08.1932) та кафедра загальної фізики і математики (12.2011 – понині), які об'єднували викладачів різних галузей. У першому випадку – це викликано дефіцитом кадрів на початковому етапі утворення кафедр, у другому – ліцензійною вимогою щодо наукового ступеня і вченого звання очільника випускової кафедри спеціальності другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Кафедра загальної фізики і математики, грудень 2011 р.

З 1 грудня 2011 р. об'єднано кафедру загальної фізики та кафедру математики. Назва новоствореної кафедри – кафедра загальної фізики і математики. На момент об'єднання на кафедрі працювали такі викладачі: професор О. П. Руденко (завідувач кафедри); доценти В. В. Іванко, М. В. Лутфуллін, К. С. Макаренко, В. О. Марченко, О. А. Москаленко, Л. О. Матяш, Ю. Д. Москаленко (декан факультету), О. В. Саєнко, С. І. Скриль, В. П. Сухомлин, Л. П. Черкаська; старші викладачі А. М. Гетало, Г. М. Кузьменко, В. В. Прокопенко, К. С. Редчук, С. А. Стеценко, І. В. Севрюк, М. П. Красницький; асистенти Ю. В. Бурмака, О. В. Коваленко, О. В. Хорольський.

Наукова конференція "Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодні і перспективи", 2013 р.
(доповідає професор В. Г. Бевз)

Кафедра загальної фізики і математики в 2012 р. як випускова для напрямів підготовки (спеціальностей) Математика* і Фізика* успішно пройшла акредитацію для освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавр, спеціаліст і магістр. У грудні 2018 р. кафедра успішно акредитувала освітньо-професійні програми "Середня освіта (Математика)" і "Середня освіта (Фізика)" за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Об'єднана кафедра складається із двох структурних одиниць – секції математики і секції фізики. Перша секція забезпечує викладання таких

базових для підготовки вчителя математики дисциплін: "Аналітична геометрія", "Диференціальна геометрія і топологія", "Проективна геометрія і методи зображень", "Лінійна алгебра", "Алгебра і теорія чисел", "Числові системи", "Дискретна математика", "Методика навчання математики", "Математична логіка", "Елементарна математика" (підготовка

бакалавра); “Вибрані питання елементарної математики”, “Методика навчання математики у старшій і вищій школі”, “Технології навчання математики”, “Шкільний курс математики. Задачі підвищеної складності” (підготовка магістра).

Викладачі секції фізики навчають таких важливих для майбутніх учителів дисциплін: “Загальна фізика”, “Теоретична фізика”, “Астрономія”, “Основи електротехніки і радіотехніки”, “Експериментальна фізика”, “Методика навчання фізики” (підготовка бакалавра); “Поширення звуку в середовищі”, “Фізика рідин”, “Методика навчання фізики у старшій і вищій школі”, “Технології навчання фізики”, “Вибрані питання астрономії і методики навчання астрономії”, “Практикум із розв’язування олімпіадних задач з фізики” (підготовка магістра).

Професорсько-викладацький склад кафедри постійно працює над методичним забезпеченням навчального процесу та впровадженням нових технологій навчання. Усі дисципліни підготовки фахівців, проведення практик й атестація повністю забезпечені необхідними навчально-методичними матеріалами.

Кафедру загальної фізики і математики з 1 грудня 2011 р. по 28 травня 2019 р. очолював доктор фізико-математичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії вищої освіти України Олександр Пантелеймонович Руденко. За цей період захистив кандидатську дисертацію О. В. Хорольський і отримали вчене звання доцента Л. П. Черкаська, Г. М. Кузьменко.

Наукові дослідження викладачі кафедри проводять за такими напрямками: “Наближені та аналітичні методи розв’язування математичних задач”, “Дослідження фізико-хімічних властивостей бінарних систем у конденсованому стані”, “Інноваційні технології у фізико-математичній освіті”.

*Переможець олімпіади з математики
О. М. Москаленко і його науковий керівник
В. О. Марченко, м. Одеса, квітень 2018 р.*

На кафедрі в 1995-2019 рр. успішно функціонувала наукова школа професора О. П. Руденка “Акустична спектроскопія конденсованих систем”, яка вивчала фізичні властивості речовини в рідкому стані та їхню залежність від молекулярної будови рідин, проводила акустичні дослідження молекулярних процесів у крові людини та біологічних рідинах, що моделюють процеси і дозволяють створити методику діагностики стану організму людини та ефективності лікування в кожному конкретному випадку захворювання.

Кафедра загальної фізики і математики (секція фізики) довгий час успішно співпрацює із кафедрою теоретичної фізики та інноваційних технологій

Гродненського державного університету імені Янки Купали (Білорусь). Головні напрямки такої співпраці: виконання спільних наукових досліджень, видавнича діяльність, організація і проведення міжнародних науково-практичних конференцій, семінарів тощо.

Про достатньо високу кваліфікацію викладачів свідчать численні публікації статей у виданнях, які входять до наукометричних баз Scopus і Web of Science, у журналі “Математика в рідній школі” та ін.

Викладачі кафедр презентували результати своїх наукових досліджень на понад 100 міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях і семінарах. Зокрема, у роботі: Республіканських наукових конференцій аспірантів, магістрантів і студентів “Фізика конденсованого стану” (2011-2019 рр., м. Гродно (Білорусь)); Міжнародних науково-методичних конференцій “Проблеми математичної освіти” (2011-2019 рр., м. Черкаси),

*Диплом переможця I ступеня
отримує Г. Ю. Зінченко,
м. Глухів, березень 2014 р.*

Переможець олімпіади з фізики
С. В. Тилик,
м. Львів, квітень 2019 р.

Міжнародної науково-практичної конференції “Актуальні проблеми теорії і методики навчання математики” (2011-2017 рр. м. Київ) тощо.

Кафедра є співорганізатором таких наукових зібрань різних рівнів: II Всеукраїнський науковий семінар “Українська школа групового аналізу диференціальних рівнянь: здобутки і перспективи (до 75-річчя від дня народження В. І. Фущича)” (2011), Всеукраїнська науково-практична конференція “Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи” (2013, 2019), Всеукраїнська студентська науково-практична конференція “Історія науки майбутньому вчителю” (2014, 2016, 2018).

До наукової роботи залучаються й студенти. На кафедрі керівництво проблемними групами здійснюють провідні викладачі. Під їхнім керівництвом протягом 2011-2019 рр. щорічно готуються 50-70 студентських публікацій, переважно одноосібних.

Важливим напрямом науково-дослідницької діяльності студентів є їхня участь в олімпіадах зі спеціальностей “Фізика” і “Математика” і конкурсах студентських наукових робіт. Так, Г. Ю. Зінченко нагороджена дипломом I ступеня за результатами Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі “Педагогічні науки” в 2013-2014 н. р. (науковий керівник – О. А. Москаленко). Студент С. Р. Шеріпбаєв відзначений дипломом III ступеня в 2014-2015 н. р. і дипломом II ступеня в 2016-2017 н. р. на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт у галузі “Математичні науки”, а студент О. Ю. Москаленко – дипломом III ступеня на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт у галузі “Математика та статистика. Прикладна математика (Механіка)” в 2017-2018 н. р. Переможцем II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з напрямку і спеціальності “Математика” серед студентів педагогічних університетів два роки поспіль був О. Ю. Москаленко (2018, 2019). Переможцем II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності “Фізика” у 2019 р. став С. В. Тилик. Наукові керівники цих талановитих студентів – математик В. О. Марченко і фізик В. В. Іванко.

Кафедра загальної фізики і математики, 2019 р.

На кінець 2018-2019 н. р. кафедра загальної фізики і математики мала такий склад: професор О. П. Руденко (завідувач кафедри до дня смерті 28.05.2019 р.); доценти В. В. Іванко, Г. М. Кузьменко, К. С. Макаренко, В. О. Марченко, Л. О. Матяш, О. А. Москаленко, Ю. Д. Москаленко (декан факультету), О. В. Саєнко, В. П. Сухомлин, Л. П. Черкаська; старші викладачі А. М. Гетало, М. П. Красницький, М. В. Лутфуллін, К. С. Редчук, О. В. Хорольський; асистенти Ю. В. Бурмака, О. В. Коваленко; завідувачі лабораторій І. Ф. Ісаєнко, В. В. Петров; старші лаборанти Л. І. Інзик, О. А. Комеліна, С. А. Рисаєва.

Укладач: Ю. Д. Москаленко

Кафедра політекономії

Історія сучасної кафедри політекономії розпочинається з утворення кафедри політекономії та наукового комунізму 1.09.1967 р. Із часу заснування загальноуніверситетської кафедри політекономії її очолювали: кандидат економічних наук, доцент В. Г. Євтушенко (1967-1975); доктори економічних наук, професори В. С. Жученко (1975-1992), С. С. Ніколенко (1992-1998), Б. Я. Кузняк (1998-2002), Л. І. Яковенко (2002-2016); кандидат економічних наук, доцент С. В. Степаненко (з 2016 р.).

Кафедра забезпечувала викладання економічної теорії, політології, соціології, правознавства для студентів усіх спеціальностей університету. У 1990-і роки в університеті було відкрито нові спеціальності, пов'язані з економікою: "Історія та основи економіки" (на історичному факультеті), "Математика та основи економіки", "Інформатика та основи економіки" (на фізико-математичному факультеті). Тож, окрім названих, викладалися й нові дисципліни: "Історія економічної думки", "Макроекономіка", "Мікроекономіка", "Основи підприємницької діяльності", "Методика викладання економіки в школі", "Основи менеджменту", "Основи маркетингу", "Економіка", "Фінансово-економічна діяльність підприємств", "Економіка підприємства і маркетинг", "Банки і банківська діяльність", "Бухгалтерський облік", "Основи сімейної економіки", "Економічна історія України", "Проблеми економіки України", "Економіка та організація виробництва", "Основи міжнародної безпеки", "Основи міжнародних відносин і права", "Основи демократії", "Теорія держави і права", "Адміністративне право", "Кримінальне право і кримінальний процес", "Цивільне право і цивільний процес", "Криміналістика", "Екологічне право", "Трудове право", "Сімейне право", "Господарське право" тощо. У 1996 р. в університеті була відкрита підготовка в аспірантурі за спеціальністю 08.00.01 – економічна теорія.

Колектив кафедри політекономії, 2009 р.

У 2001 р. кафедра політекономії, очолювана доктором економічних наук, професором Б. Я. Кузняком, увійшла до складу фізико-математичного факультету. На початку 2000-х років на кафедрі працювали викладачі економічних дисциплін Т. В. Бровко, О. В. Большая, С. М. Гермашевський, В. С. Жученко, Б. Я. Кузняк, Л. Л. Кушнір, Т. А. Непокупна, С. В. Степаненко, Р. І. Шаравара, Л. І. Яковенко; викладачі політології і соціології С. М. Приходько, П. Г. Радько, П. Г. Рендюк, В. В. Стрілець; викладачі правознавства К. Б. Пивоварська, Б. М. Бездітько, О. М. Потапов, Г. В. Терела, Т. О. Харченко; старші лаборанти О. Г. Волошина і О. О. Годзь. У 2004 р. викладачі кафедри, які забезпечували викладання правничих дисциплін, були переведені на новостворену кафедру правознавства.

У 2002 р. кафедру очолила доктор економічних наук, професор Л. І. Яковенко. Були визначені дві кафедральні комплексні наукові теми: "Проблеми становлення ринкової

економіки в Україні” та “Проблеми демократичної трансформації політичної системи України”, над якими викладачі працювали впродовж п’яти років. Із 2008 р. професорсько-викладацький склад кафедри сконцентрував увагу на проблемі “Соціальні, економічні і політичні трансформації сучасного українського суспільства”.

Упродовж 2004-2012 рр. на кафедрі під керівництвом завідувача кафедри професора Л. І. Яковенко виконувалися держбюджетні науково-дослідні теми: “Економічні пріоритети України як основа формування національної моделі випереджального розвитку” (2004-2006), “Формування економіки знань та соціально-економічні трансформації, що його супроводжують” (2007-2009), “Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань в Україні” (2010-2012). У виконанні цих тем брали участь також і студенти. У результаті виконання досліджень було опубліковано 3 монографії, 4 навчальні посібники. Монографія Л. І. Яковенко та С. В. Степаненка “Трансформація відносин власності в умовах формування постіндустріальної економіки” (2010) відзначена дипломом I ступеня у конкурсі публікацій із проблем політичної економії за 2003-2013 рр., організованого громадською організацією “Всеукраїнська асоціація політичної економії”.

IV Всеукраїнська наукова конференція “Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації”, 2011 р.

Із 2015 р. на кафедрі виконується науково-дослідна тема “Соціальні, економічні і політичні трансформації сучасного суспільства”. З 2001 р. викладачі кафедри захистили 3 докторські та 6 кандидатських дисертацій.

У 2005-2015 рр. кафедра політекономії у співпраці із журналом “Соціальна економіка” (головний редактор – доктор економічних наук, професор Г. В. Задорожний) реалізувала проєкт “Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації”. Спільні наукові зібрання переросли в постійну плідну співпрацю полтавських і харківських учених.

Зреалізовано проєкт у шести всеукраїнських науково-практичних конференцій (2005-2015), видано шість збірників наукових статей, проводилися круглі столи, семінари, дискусії, тематичні дебати в різних локаціях, працювали наукові проблемні групи, підготовлені дипломні та магістерські роботи, наукові статті.

Перший випуск магістрів зі спеціальності 051 Економіка, 2018 р.

Учасниками конференцій були представники філософської, економічної, політичної, соціологічної, історичної, географічної, юридичної, педагогічної спільнот, державного управління, органів державної влади та місцевого самоврядування, громадських організацій, відомі дослідники і науковці-початківці.

У 2016 р. завідувачем кафедри політекономії був обраний кандидат економічних наук, доцент С. В. Степаненко. У наступному році ліцензовано підготовку здобувачів вищої освіти спеціальності “Економіка” за другим (магістерським), а у 2018 р. – за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Із 2017 р. кафедра є випусковою зі спеціальності “Економіка”. Перший випуск магістрів відбувся у грудні 2018 р. (дипломи отримали 24 випускники).

Підготовка магістрів передбачає викладання таких нових дисциплін, як “Муніципальний менеджмент”, “Економіка регіонального розвитку”, “Економіка та управління проектами”, “Національна економіка”, “Економіка та управління соціальною сферою територіальних громад”, “Державні та місцеві фінанси”, “Ресурсний потенціал територіальних громад” тощо.

Викладачі кафедри удосконалюють навчально-методичне забезпечення дисциплін. Підготовлені і видані навчальні посібники “Інтеграція науки і освіти як фактор становлення економіки знань” (Полтава, 2013), “Економічна теорія” (Полтава, 2014), “Вступ до публічної політики” (Полтава, 2017), “Основи менеджменту” (Полтава, 2014).

Результатами наукового пошуку викладачів є численні публікації у провідних вітчизняних і закордонних журналах, а також монографії “Економічні основи модернізації вищої освіти в умовах становлення економіки знань” (Полтава, 2011), “Інтеграція науки і освіти як фактор становлення економіки знань”, (Полтава, 2014); розділи в колективних монографіях: “Ціннісні орієнтири інституціоналізації економічного розвитку” (Дніпропетровськ, 2010), “A new role of marketing and communication technologies in business and society: local and global aspects” (USA, 2015), “Національна економіка: пошук ефективних механізмів господарювання” (Полтава, 2016), “Social and economic changes of contemporary” (Opole, 2017).

*Круглий стіл “Децентралізація: економічні аспекти (досвід Словаччини)”,
гість – громадський діяч Ян Голодняк, 2019 р.*

У 2018 р. кафедрою започатковано проєкт “Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку”, який зреалізовується у проведенні циклу регіональних і всеукраїнських конференцій, круглих столів, інших наукових форумів, на яких студенти, аспіранти, науковці, підприємці, представники органів державної влади й місцевого самоврядування, громадські активісти мають можливість презентувати свої ідеї.

У рамках цього проєкту вже відбулася однойменна регіональна конференція (квітень, 2018), науково-практичний семінар “Євроінтеграція України: здобутки, виклики та перспективи” за участі дипломованого консультанта з питань управління з Великої Британії Ентоні Робінсона (жовтень, 2018), круглий стіл “Децентралізація: економічні аспекти (досвід Словаччини)” за участю громадського діяча, підприємця зі Словаччини Яна Голодняка (лютий, 2019). За матеріалами конференції опубліковано збірник наукових статей (Полтава, 2018).

Важливим напрямом наукової роботи є міжнародна діяльність. У 2019 р. за ініціативою кафедри було укладено договір про міжнародну співпрацю з Пряшівським університетом (Республіка Словаччина), яким передбачені спільні наукові та освітні заходи.

Орієнтуючись на партнерську взаємодію викладача і студента та спільне вироблення знань, викладачі кафедри значну увагу приділяють студентському науковому пошукові, керують підготовкою студентських наукових робіт до участі у всеукраїнських конкурсах, написанням наукових статей. До основних здобутків студентів різних років можна зарахувати: перше місце студента історичного факультету О. Лук'яненка в 2004 р. на II Всеукраїнському молодіжному конкурсі “Новітній інтелект України” у номінації “Наукове дослідження” (науковий керівник – Т. А. Непокупна), друге місце на цьому ж конкурсі в 2007 р. у номінації “Дипломна робота” студентки фізико-математичного факультету Л. Тимошенко (науковий керівник – Л. І. Яковенко).

Студентки фізико-математичного факультету Д. Мащенко та Т. Котелевська у 2017-2018 н. р. – призери Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціалізації “Підприємництво” (науковий керівник – Т. А. Непокупна).

Упродовж тривалого часу викладачі кафедри беруть участь у роботі МАН України, зокрема, у роботі журі I (міського) і II (регіонального) етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт: професор Л. І. Яковенко; доценти С. В. Степаненко, Б. О. Шевченко (відділення “Економіка”); доценти Т. А. Непокупна, О. Є. Сакало (відділення “Філософія та суспільствознавство”, секція соціології).

Кафедра політекономії, травень 2019 р.

Склад кафедри політекономії у 2018-2019 н. р.: кандидат економічних наук, доцент С. В. Степаненко (завідувач кафедри); доктор економічних наук, професор Л. І. Яковенко; кандидати економічних наук, доценти Т. А. Непокупна, Б. О. Шевченко; кандидат історичних наук, доцент О. Є. Сакало; старший лаборант О. О. Годзь.

Укладачі: Л. І. Яковенко, С. В. Степаненко

Кафедра загальної, вікової та практичної психології

Кафедра загальної, вікової та практичної психології – структурний підрозділ фізико-математичного факультету, утворений на початку 2013-2014 н. р. Станом на 1 вересня 2013 р. мала такий викладацький склад: доктор психологічних наук, доцент – С. П. Яланська (завідувач кафедри); кандидати психологічних наук, доценти – Н. М. Атаманчук, Т. М. Дзюба; старший викладач – В. В. Кірічек; асистент – А. В. Мирошніченко (Сизоненко). У 2014 р. Світлана Павлівна Яланська отримала вчене звання професора.

Кафедра загальної, вікової та практичної психології, 2019 р.

На початку свого існування кафедра забезпечувала викладання психологічних дисциплін на фізико-математичному, природничому, історичному факультетах, а також на факультетах філології та журналістики, технологій та дизайну і фізичного виховання. Брала участь у підготовці практичних психологів на природничому факультеті (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст).

З 2013 р. на кафедрі функціонує аспірантура зі спеціальності 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія, а з 2016 р. – кафедра є випусковою зі спеціальності “Психологія” за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти (доктор філософії). Під науковим керівництвом професора С. П. Яланської захистили кандидатські дисертації аспіранти Т. С. Чемісова (2018) і Л. І. Хабірова (2019).

Професорсько-викладацький склад постійно працює над удосконаленням навчально-методичного забезпечення викладання дисциплін. Викладачі кафедри підготували ряд навчальних посібників, серед яких: “Психологія творчості” (Полтава, 2014, 2017; з грифом МОН України), “Розвиток творчості школярів у процесі вивчення шкільного курсу біології. Система “Дидактосервіс” (Полтава, 2014, 2017; з грифом МОН України), “Психологія: конспект лекцій” (Полтава, 2014), “Практикум із загальної психології”

Учасники Всеукраїнської наукової конференції “Актуальні проблеми психологічної науки у вимірах сучасного освітнього простору”, квітень 2014 р.

(Полтава, 2017), “Психологія дорослості з основами геронтопсихології” (Київ, 2013; з грифом МОН України).

Колектив кафедри загальної, вікової та практичної психології спрямований на активізацію науково-методичної роботи, якісне вдосконалення методичного інструментарію фахівців, підвищення якості й обсягу друкованої продукції, на формування вмінь діяти в нестандартних ситуаціях, творчо мислити і самостійно приймати рішення. Викладачами кафедри розробляється навчально-методичне забезпечення з використанням технологій дистанційного навчання.

Наукові дослідження викладачів здійснюються в межах теми “Психологія розвитку особистості в умовах сучасного освітнього простору”. Про високий рівень наукових здобутків викладачів кафедри свідчать численні наукові публікації, серед яких: колективні монографії “Психолого-педагогічні проблеми розвитку особистості” (Кременчук, 2016), “Психологія розвитку творчості особистості в освітньому середовищі” (Полтава, 2017), “Психологія протистояння конструктивного та деструктивного” (Полтава, 2018), “Motivation of freshmen of high educational establishments: psychological resource of art practice” (Ljubljana, 2019); статті у журналах, які індексуються в провідних наукометричних базах, зокрема Web of Science.

Кафедра – організатор всеукраїнських науково-практичних конференцій: “Актуальні проблеми психологічної науки у вимірах сучасного освітнього простору” (2014), “Становлення і розвиток особистості в умовах освітнього простору: теорія і практика” (2015), “Психологічні координати розвитку особистості: реалії та перспективи” (2016-2018, з 2019 р. – міжнародна).

*Укладена угода про партнерські відносини між Університетом і Project Central (США), 2019 р.
(зліва направо: І. В. Козут, О. О. Рудич, Шарі Вілсон, М. І. Степаненко (ректор), Н. С. Степаненко, С. П. Яланська)*

Важливим напрямом є міжнародна діяльність. Так, за ініціативи кафедри укладено договори про співпрацю та партнерські відносини з президентом Project Central (США) Шарі Вілсон, з волонтерською молодіжною громадською організацією «АЙСЕК в Україні», з Британською Радою в Україні (Велика Британія), з університетом муніципалітету в Сан-Каєтоно-ду-Сул (Бразилія).

До наукової роботи активно залучаються студенти (на кафедрі функціонують 4 проблемні групи, діє психологічна наукова студія “Шлях до успіху” тощо). У 2012-2013 н. р. студентка психолого-педагогічного факультету Ю. М. Порожня (науковий керівник – Н. М. Атаманчук) посіла друге місце, а у

2015-2016 н. р. студентка факультету філології та журналістики А. С. Титаренко (науковий керівник – Т. М. Дзюба) посіла перше місце у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни “Психологія”.

У травні 2018-2019 н. р. на кафедрі працювали доктор психологічних наук, професор С. П. Яланська (завідувач кафедри); кандидати психологічних наук, доценти Н. М. Атаманчук, Т. М. Дзюба; кандидат педагогічних наук, доцент І. В. Козут (за сумісництвом); старший викладач В. В. Кірічек; асистент А. В. Сизоненко та старший лаборант О. В. Корнілов.

Укладач: С. П. Яланська

Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки

Кафедра педагогіки (з 1.09.2010 р. кафедра загальної педагогіки та андрагогіки) має давню історію. Першим викладачем психології, педагогіки і логіки з 1914 р. – року заснування Полтавського вчительського інституту – був його перший директор О. К. Волнін. З 1918 р. педагогіку викладав, а з 1925 р. і очолював кафедру педології й педагогіки Г. Г. Ващенко.

У кінці 20-х років минулого століття існувало вже дві педагогічні кафедри: кафедра педагогіки (завідувач – П. Л. Адамович) і кафедра педології (завідувач – професор Г. Г. Ващенко). У 1931 р. кафедри були об'єднані в одну – кафедру педології і педагогіки (завідувач – Г. Г. Ващенко). При новоутвореній кафедрі відкрита аспірантура.

Після повернення інституту з евакуації у листопаді 1943 р. кафедрою педагогіки керували І. А. Зиза, пізніше – С. М. Смолінський. У повоєнні роки очільниками кафедри педагогіки були І. М. Дуплій, В. П. Луцький, Т. І. Гавакова, В. С. Пелипець, В. М. Мирний, В. С. Лутфуллін. З 1990 р. й упродовж 25 років кафедру очолювала доктор педагогічних наук (1991), професор (1992), член-кореспондент НАПН України (1995) Алла Микитівна Бойко. За її ініціативи в січні 2014 р. кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ввійшла до складу фізико-математичного факультету.

З червня 2015 р. кафедру очолює доктор педагогічних наук (2014), доцент (2009) О. Ю. Ільченко. У 2015-2016 н. р. на кафедрі також працювали член-кор. НАПН України, професор А. М. Бойко; професор Л. А. Семеновська; доценти І. В. Кравченко, В. С. Лутфуллін, В. М. Мокляк, Л. М. Петренко, Н. М. Пусепліна, Т. М. Тищенко, В. В. Фазан, А. В. Хоменко, В. І. Цина.

Сьогодні кафедра продовжує давні і міцні традиції, закладені провідними педагогами. Викладачі кафедри досліджують проблему підготовки вчителя і працюють над загальною науково-дослідною темою: “Єдність теорії і практики у підготовці бакалаврів і магістрів в умовах реалізації реформування освіти України”.

Викладачі кафедри читають фундаментальні дисципліни “Педагогіка”, “Педагогіка вищої школи” для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) і другим (магістерським) освітніми рівнями на шести факультетах університету.

У 2015 р. ліцензовано спеціальність “Педагогіка вищої школи” за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Перший випуск магістрів відбувся в січні 2017 р. На сьогодні кафедра загальної педагогіки та андрагогіки є випусковою зі спеціальності “Освітні, педагогічні науки”. Магістрантам для їхньої професійної підготовки запропоновано широкий спектр дисциплін: “Педагогіка вищої школи”, “Організація наукових досліджень”, “Методика викладання у вищій школі”, “Інноваційна парадигма освіти і виховання”, “Педагогічні технології навчання і виховання у вищій школі”, “Суб’єкт-суб’єктні відносини викладача і студента у вищій школі”, “Історія педагогіки вищої школи”, “Автономія закладу вищої освіти”, “Гендерний підхід у

Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки, музей Г. Г. Ващенка, 2014 р.

педагогіці”, “Основи християнської педагогіки”, “Андрагогіка в системі педагогічних наук”, “Інноваційні технології в освіті”, “Менеджмент в освіті”, “Полікультурне навчання і виховання у світових освітніх системах”. У 2016 р. ліцензовано підготовку докторів філософії за спеціальністю “Освітні, педагогічні науки”. З-поміж дисциплін, які читають викладачі кафедри на освітньо-науковому рівні: “Дидактика вищої школи”, “Методика викладання педагогічних дисциплін”, “Персоналії в історико-педагогічному дискурсі”, “Компаративна педагогіка вищої школи”, “Педагогічні основи християнської етики”.

У своїй роботі викладачі кафедри завжди дотримуються принципу єдності теорії і практики. Тож важливий напрям їхньої методичної діяльності – організація і проведення практик.

У 2018-2019 н. р. викладачі кафедри керували такими практиками: літня виробнича практика, виробнича педагогічна практика (бакалаврат); виробнича педагогічна практика у старшій школі, виробнича педагогічна практика у вищій школі (змістовий модуль виховної роботи), виробнича практика зі спеціальності (магістратура); виробнича (викладацька) практика підготовки докторів філософії.

Здобутком викладачів є постійне поповнення їх навчально-методичних напрацювань. За останні роки вийшов у світ підручник “25 видатних українських педагогів” / за ред. А. М. Бойко (Полтава, 2016) і навчальні посібники: “Музейно-педагогічна діяльність як засіб виховання майбутнього вчителя і викладача вищої школи” (Полтава, 2016), “Менеджмент в освіті” (Полтава, 2017), “Студентське самоврядування як визначальна ознака автономії вищого навчального закладу” (Полтава, 2017).

Учасники наукового семінару “Досвід професійної підготовки педагогів у Поморській академії”, 2017 р. (в центрі професори Мирослав Паталон (декан академії) і Микола Степаненко (ректор університету))

Викладачі кафедри висвітлюють актуальні проблеми сучасної науки у фахових виданнях України та зарубіжжя (зокрема, наукометричні журнали, що включені до баз даних Web of Science, Index Copernicus).

Протягом останніх п’яти років викладачами кафедри захищено докторські дисертації: О. Ю. Ільченко (2014), В. В. Фазан (2015), В. І. Цина (2016). Учене звання професора присвоєно В. В. Фазану (2019), доцента – В. М. Мокляку (2014).

Важливим напрямом роботи є наукова співпраця зі

студентами. На кафедрі видається студентський часопис “Дидаскал”, у якому друкуються статті найкращих студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів; щорічно проводяться студентські олімпіади з педагогіки і готуються учасники до II етапу Всеукраїнської олімпіади (переможці в ньому – диплом II ступеня К. Ніколенко (2017), диплом III ступеня Н. Івасенко (2018), диплом III ступеня Н. Хоменко (2019)); проводяться конкурси студентських наукових робіт з галузі “Педагогічні науки” і готуються учасники до II туру (переможці в ньому – диплом III ступеня В. Опанасенко (2015), диплом III ступеня М. Смірнова (2017), диплом I ступеня Є. Дорошенко (2019)); функціонують наукові гуртки, на кожному з яких розкривається та чи та наукова проблематика; працює науковий факультатив обдарованої студентської молоді; залучаються студенти до участі в наукових зібраннях тощо.

Викладачі кафедри щорічно проводять наукові зібрання: Всеукраїнська науково-практична конференція “Упровадження основних положень закону України “Про вищу освіту”” як засіб забезпечення європейського рівня діяльності вищої школи” (Полтава, 2015 р.), Всеукраїнська науково-практична конференція із міжнародною участю “Інноваційність в освіті: пошуки і перспективи розвитку” (Полтава, 2016 р.), Всеукраїнська науково-практична конференція із міжнародною участю “Педагогіка вищої школи: стратегія, перспективи розвитку, передовий досвід” (Полтава, 2017 р.), Всеукраїнська науково-практична конференція із міжнародною участю “Педагогічна освіта в Україні: пошуки, стратегія, перспективи розвитку” (Полтава, 2018 р.).

Важливий напрям роботи – організація наукового співробітництва із навчальними закладами як України, так і зарубіжжя. У 2016 р. кафедрою підписано низку угод: із Глухівським національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка (кафедра педагогіки та менеджменту освіти), Харківським національним педагогічним університетом імені Г. С. Сковороди (кафедра історії педагогіки та порівняльної педагогіки), ВНЗ “Донбаський державний педагогічний університет” (кафедра педагогіки вищої школи), Латвійським університетом, Поморською академією (м. Слупськ, Польща).

Професорсько-викладацький склад кафедри постійно працює над удосконаленням власної професійної компетентності. У рамках виконання основних пунктів міжнародної угоди пройшли наукове стажування в Поморській академії Л. А. Семеновська (2018), О. Ю. Ільченко, В. М. Мокляк (2019). Відбулося наукове стажування з проблеми академічної доброчесності в духовній академії університету Стефана Вишенського (м. Варшава, Польща) викладачів В. В. Фазана, В. І. Цини (2018).

Л. А. Семеновська стажувалася за міжнародною науковою програмою “Інновації у вищій освіті: світові тенденції та регіональний досвід” (Словаччина – Угорщина – Австрія) (2017). Викладачі кафедри В. В. Фазан, В. І. Цина отримали мовні сертифікати міжнародного зразка (2018). Стали у 2019 р. учасниками сертифікаційної освітньої програми “Англійська мова як засіб викладання у вищій школі” Л. А. Семеновська, В. В. Фазан, В. М. Мокляк.

Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки, 2019 р.

У 2018-2019 н. р. кафедра мала такий викладацький склад: завідувач кафедри, доцент О. Ю. Ільченко; професори Л. А. Семеновська, В. В. Фазан; доценти І. В. Кравченко, В. М. Мокляк, Н. М. Пусепліна, Л. М. Петренко, А. В. Хоменко, В. І. Цина.

Укладач: О. Ю. Ільченко

БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ КЕРІВНИКІВ (ДЕКАНІВ), ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАЛИ ОРГАНІЗАЦІЮ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ

ЖАГАР КАРЛ ПЕТРОВИЧ

Єдиний керівник інституту з фізико-математичною освітою, директор у 1930-1931 рр.

Народився 1883 р. у маєтку (помісті) Феймана біля міста Режиця Вітебської губернії, тепер – місто Резекне в Латвії.

За національністю – латиш (Karl Zhagar). Екстерном закінчив гімназію. Мав незакінчену вищу освіту (вчився на фізико-математичних факультетах Київського й Одеського університетів). Упродовж 1912-1917 рр. заробляв уроками математики на дому в Петербурзі, Києві, Саратові. У 1921-1924 рр. – учитель математики на курсах і робітфаках Одеси і Житомира. Завідував підрозділом Волинського губернського відділу народної освіти (м. Житомир). Інспектор Наркомату освіти УСРР (1925-1926). Директор педтехнікумів: Шепетівського (1926-1928) і Нікопольського (1928-1930). Його призначення директором Полтавського інституту соціального виховання (10.1930-09.1931) відповідає тодішньому рівню закладу неповної вищої освіти. Із жовтня 1931 р. – завідувач

учбовою частиною Сталінського комуністичного університету (нині місто Донецьк).

У 1935 р. виключений із рядів ВКП(б). На момент арешту в лютому 1938 р. працював викладачем математики педагогічного училища в місті Новгороді. Особливою трійкою УНКВС Ленінградської області засуджений до вищої міри покарання – розстрілу (19.10.1938). Вирок виконано 28.10.1938 р.

Укладачі: С. М. Шевчук, Л. М. Булава

КОСТЕНЕЦЬКИЙ ЮРІЙ ФЕДОРОВИЧ

*Перший декан фізико-математичного факультету (1933-1935),
завідувач кафедри фізико-технічних дисциплін (1931-1932) і кафедри фізики (1932-1935);
викладач у ПІНО (ПІСВ, ПДП) в 1929-1935 рр.*

Народився в місті Глухові (нині Сумської області) у 1890 р. Вихованець фізмату Київського університету. За свідченнями його колишніх студентів, він був викладачем високого класу, мав хорошу фізико-математичну підготовку, лекції із фізики читав логічно, чітко, жваво і загалом красиво.

У Полтавському інституті народної освіти (ПІНО) – з 1929 р. На початку 1931 р. став першим завідувачем кафедри фізики (перебував на посаді по 1935 р.) та одночасно – завідувачем техно-математичного відділу шкільного факультету Полтавського інституту соціального виховання (ПІСВ).

З 6.11.1932 р. Ю. Ф. Костенецький призначений деканом агро-математичного факультету ПІСВ. Він же очолював техно-математичний відділ факультету і кафедру фізики.

Після перетворення ПІСВ на Полтавський державний педагогічний інститут 10.09.1933 р. призначений деканом фізико-математичного факультету. Загалом на посаді декана він працював з 6.11.1932 по 15.07.1935 р.

У липні 1935 р. він перейшов на роботу в Полтавський інститут інженерів сільськогосподарського будівництва (нині – ПНТУ імені Юрія Кондратюка).

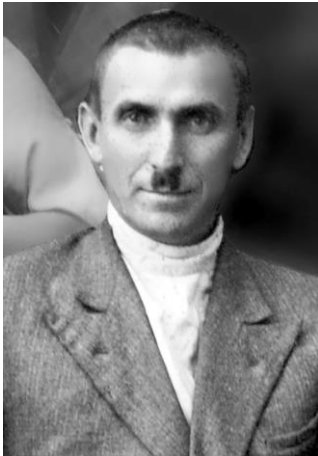
12.11.1937 р. був заарештований і проходив у справі НКВС із 14 представниками полтавської інтелігенції (у т. ч. колишніх викладачів педінституту В. О. Щепотьєва, О. М. Колонтая, О. С. Панкратьєва). Рішенням Особливої трійки УНКВС по Полтавській області, яка засідала з 17 по 19 грудня 1937 р., засуджений до 10 років виправно-трудоих таборів. Складається враження, що арешт і швидке засудження зумовлені потребою “терміново

виконати план арештів". Відбував покарання в місті Ревда на Уралі, де, за довідкою, помер 22.09.1942 р. (часто дати смерті ставили навмання). Реабілітований Полтавським обласним судом 5 липня 1958 р.

Укладачі: О. П. Руденко, Л. М. Булава

КУШКА ЗАХАРІЙ ПЛАТОНОВИЧ

Декан фізико-математичного факультету (1937-1941), завідувач кафедри вищої алгебри і геометрії (1944-1946), кафедри математики (1950-1951); викладач у ПІСВ (ПДПІ) в 1931-1967 рр.

З. П. Кушка (у 1930-х рр. його прізвище писали: Кушко) народився 2(15) листопада 1892 р. в селі Довгалівка, тепер це частина міста Нікополя Дніпропетровської області. У 1912 р. закінчив курси з підготовки вчителів початкових шкіл, а в 1919 р. – Катеринославський учительський інститут (нині місто Дніпро). Працював учителем початкової школи в Бахмутському повіті (1912-1916), а потім – учителем математики трудової школи в місті Нікополі (1919-1922); учителем математики та землемірства сільськогосподарської профшколи міста Нікополь (1922-1925); викладачем математики та методики математики Криворізьких педагогічних курсів, і майже одночасно – Нікопольського педагогічного технікуму (1925-1931).

З 1.01.1931 р. по 09.1941 р.

З. П. Кушка працював у Полтавському державному педагогічному інституті на посадах штатного доцента кафедри математики і старшого викладача кафедри вищої алгебри і геометрії (з 1938 р.). З 21.09.1937 р. до початку вересня 1941 р. виконував обов'язки декана фізико-математичного факультету ПДПІ. З осені 1941 р. до весни 1944 р. – в евакуації (учитель математики в школах міста Камишина та міста Джамбул у Казахстані).

З квітня 1944 р. і до самої смерті в 1967 р. З. П. Кушка працював викладачем математики та методики викладання математики в Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка. З жовтня 1944 р. по кінець серпня 1946 р. – в. о. завідувача кафедри вищої алгебри і геометрії, а з вересня 1946 р. – старший викладач на об'єднаній кафедрі математики (у кінці 1950 р. – перший половині 1951 р. – в. о. її завідувача).

Працюючи в педагогічному інституті, Захарій Платонович проявив себе кваліфікованим викладачем, який поєднував педагогічну роботу з науковою. Завжди сумлінно ставився до

роботи та брав активну участь у громадському житті факультету й інституту, працював куратором академічних груп, керівником студентського наукового гуртка та школи юних математиків. Захарій Платонович через кафедру математики налагодив зв'язок зі школами м. Полтави і постійно надавав методичну допомогу вчителям математики.

За час роботи на фізико-математичному факультеті З. П. Кушка підготував сотні учителів математики і фізики, озброїв їх глибокими знаннями з методики викладання математики. Випускники факультету з великою

Математичний гурток (керівник ст. викладач З. П. Кушка)

вдячністю згадували про змістовні і глибокі лекції та практичні заняття старшого викладача З. П. Кушки. У спогадах колег і студентів, яких понад третину століття навчав Захарій Платонович, його згадують як дуже скрупульозного викладача, який міг приймати іспити з 8-ї до 23-ї години (до двох годин у одного студента).

Наукові інтереси педагога були зосереджені загалом на методиці викладання математики в середній школі. Мав понад 20 науково-методичних праць, зокрема: “Аналітичний метод доведення геометричних теорем” (Харків: Комуністична освіта, 1940); “Геометричні задачі для закріплення деяких геометричних понять та теорем” (Полтава: Наукові записки ПДПІ, 1946); “Геометричні задачі для закріплення деяких геометричних понять та теорем” (Київ: Математика в школі, 1948); “Задачі на побудову з нескінченною множиною розв’язків” (Київ: Математика в школі, 1955); “Аналітичний метод розв’язування геометричних задач на доведення планіметрії” (Полтава: Наукові записки ПДПІ, 1955).

Укладачі: О. П. Руденко, Л. М. Булава

ЯРОШЕНКО МИКОЛА СТЕПАНОВИЧ

*Кандидат фізико-математичних наук, декан фізико-математичного факультету (1943-1946),
завідувач кафедри математичного аналізу (1938-1941, 1943-1946);
викладач у ПДПІ в 1933-1963 рр.*

Народився 25 липня 1908 р. у селі Михайлівка Вільнянського району Запорізької області. Кандидат фізико-математичних наук (1953).

Закінчив Михайлівську семирічну школу (1925), вищі педагогічні курси в місті Мелітополі (1927), Дніпропетровський фізико-хіміко-математичний інститут (1932). Навчання в інституті поєднував із викладанням математики на його робітничому факультеті. У 1932-1933 н. р. працював учителем математики та фізики робітничого факультету залізничної станції Рокувата (місто Кривий Ріг).

У Полтавському державному педагогічному інституті з 1933 р.:
в. о. доцента кафедри математики (1933-1938), старший викладач і

в. о. завідувача кафедри математичного аналізу (09.1938-09.1941).

З 29.09.1943 р. поновлений на посаді викладача ПДПІ. З 11.1943 р. по 01.1946 р. – старший викладач М. С. Ярошенко знову призначений в. о. завідувача кафедри математичного аналізу. Одночасно з 11.1943 р. по 04.1944 р. – в. о. декана фізико-математичного факультету. Від 09.1944 по 08.1946 р. був на посаді декана. Після об’єднання двох математичних кафедр в одну кафедру математики – її старший викладач (1946-1959), доцент (1959-1963). За сумісництвом 13 років викладав курс вищої математики в Полтавському інституті інженерів сільськогосподарського будівництва (нині – ПНТУ імені Юрія Кондратюка).

До роботи доцент М. С. Ярошенко ставився дуже сумлінно і протягом багатьох років займався популяризацією математичних знань серед студентів та учнів полтавських шкіл.

Коло наукових зацікавлень – теорія функцій. Захистив у Харківському державному університеті кандидатську дисертацію на тему “Про одне нове поняття інтеграла” (4.12.1953).

Заслужовують на увагу його праці: “Про одне нове поняття інтеграла” (Полтава: Наукові записки ПДПІ, 1955); “Об одном новом понятии интеграла и его применении к интегралу Стильеса” (Київ: УМЖ, 1958).

У подальшому працював доцентом кафедри математики Київського вищого інженерного радіотехнічного училища протиповітряної оборони імені маршала авіації О. І. Покришкіна (1963-1980). У середині 1960-х років залучався за сумісництвом до роботи доцентом ПДПІ з

погодинною оплатою. У кінці 1970-х років приїжджав на зустріч з випускниками ПДПІ кінця 1930-х – початку 1940-х років (на фото в першому ряду третій справа М. С. Ярошенко).

Укладачі: О. П. Руденко, Л. М. Булава

БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ ПАВЛОВИЧ

Декан факультету (1946-1950, 1951-1954); викладач у ПДПІ в 1937-1972 рр.

Народився 16 лютого 1903 р. в селі Лютенька Гадяцького району Полтавської області в селянській родині.

Закінчив Велико-Сорочинську вчительську семінарію (1922) і в 1922-1925 рр. працював учителем початкових шкіл, завідувачем клубом.

3 вересня 1925 р. його було призвано в армію. Після служби повернувся до педагогічної роботи у школі села Сари Гадяцького району, де працював учителем і завідувачем (1926–1930). У 1930-1931 рр. працював заступником завідувача Гадяцького районного відділу народної освіти.

Навчався на механіко-математичному факультеті МДУ імені М. В. Ломоносова за спеціальністю "Теорія пружності" (1931-1936).

У 1936-1937 н. р. – директор механічного технікуму в місті Кременчуці.

З 12.1937 р. по 06.1941 р. – в. о. доцента кафедри теоретичної фізики Полтавського педінституту. На початку цього періоду суміщав основну роботу з посадою заступника директора з Учительського інституту, а в 1938-1939 рр. – з роботою інструктора міському партії.

1 липня 1941 р. В. П. Березовський мобілізований до армії. Був політруком на кількох фронтах, отримав контузію, мав бойові нагороди. Закінчив військову службу в званні капітана 03.1946 р.

У травні 1946 р. В. П. Березовський повернувся на фізико-математичний факультет Полтавського педагогічного інституту на посаду старшого викладача, а дещо згодом наказом директора був призначений деканом цього факультету (08.1946-10.1950). Із 09.1951 р. по 02.1954 р. – декан одночасно фізико-математичного і природничого факультетів та старший викладач кафедри фізики.

У подальшому він працював старшим викладачем кафедр: основ виробництва (до 1965 р.), загальнотехнічних дисциплін (1965-1967), математики (1967-1972). За відгуками сучасників, на високому рівні читав лекції з технічної механіки, теоретичної механіки, аналітичної геометрії.

В. П. Березовський (на передньому плані) веде колону студентів фізико-математичного факультету на першотравневій демонстрації, 1952 р.

Василь Павлович жив скромно, по совісті. Як учасник бойових дій, він жодного разу не поставив перед ректоратом питання про покращення своїх житлових умов (а жив Василь Павлович в одній кімнаті без кухні і зручностей з дружиною і донькою). Більшість часу проводив у стінах інституту, бо в квартирі ніде було поставити робочий стіл. Йому була притаманна

виняткова сила духу, часто говорив: “Усе це ми колись переживемо”.

Його донька – кандидат філологічних наук, доцент Валентина Василівна Березовська – посідала помітне місце в громадсько-політичному житті нашого закладу вищої освіти.

За свою трудову діяльність Василь Павлович нагороджений медаллю “За трудову відзнаку” (1953) та знаком “Відмінник освіти УРСР” (1957).

Помер 26 червня 1972 р. у Полтаві.

Укладачі: О. П. Руденко, Л. М. Булава

ГУР'ЄВ МИКОЛА ФЕДОРОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, декан факультету (1950-1951, 1954-1955, 1960-1965, 1969-1975), завідувач кафедри математики (1951-1972); викладач у ПДПІ в 1937-1992 рр.

Народився 19 грудня 1910 р. в місті Камишин Волгоградської області.

Кандидат фізико-математичних наук (1951), доцент (1953).

У 1926 р. здобув середню (тоді – семирічну) освіту в рідному Камишині і ще два роки працював у міському комунальному господарстві на сезонних роботах.

У 1928-1932 рр. – студент Дніпропетровського фізико-хіміко-математичного інституту (у 1933 р. об'єднали з іншими трьома інститутами в заклад вищої освіти, який нині називається Дніпровським національним університетом імені Олеся Гончара). Ще під час навчання і півроку після закінчення інституту М. Ф. Гур'єв працював викладачем математики на робітничих факультетах Дніпропетровщини. У березні-грудні 1933 р. – на військовій службі.

У 1934-1935 рр. – викладач математики в технікумі міста

Краснограда Харківської області (тепер – Красноградський технікум механізації сільського господарства).

У 1935-1938 рр. основним місцем його роботи була Полтавська середня школа № 3 (за сумісництвом продовжував працювати до 09.1941 р.). Здібного вчителя математики помітили в Полтавському державному педагогічному інституті і 03.1937 р. запросили його для роботи за сумісництвом. Через півтора року (з 03.1938 р.) М. Ф. Гур'єв – штатний асистент кафедри математичного аналізу, якою почав керувати М. С. Ярошенко (ще в 1932-1933 н. р. вони разом викладали математику на робітфаках станції Рокувата). А з 1939 р. до вересня 1941 р. М. Ф. Гур'єв – старший викладач кафедри математичного аналізу.

У вересні 1941 р. він евакуювався до рідного Камишина, де влаштувався на роботу вчителем математики. Згодом М. Ф. Гур'єв перейшов на роботу до Сталінградського педагогічного інституту (евакуйованого до міста Камишина) на посаду старшого викладача кафедри математики. Пізніше його призначили начальником військової кафедри.

У квітні 1944 р., одержавши наказ Наркомату освіти України про повернення на попереднє місце роботи, М. Ф. Гур'єв продовжив працювати в Полтавському педінституті на різних посадах – і як викладач, і як керівник. З 04.1944 р. – на посаді старшого викладача кафедри математичного аналізу, а також начальника військової кафедри. Як здібного організатора й енергійного керівника у вересні 1944 р. його призначено на посаду помічника (заступника) директора Учительського інституту при ПДПІ (був на цій посаді до 08.1951 р.).

Студенти І курсу разом з М. Ф. Гур'євим, травень 1955 р.

У 1950-х роках його діяльність на посаді заступника директора педагогічного інституту з навчальної і наукової роботи (12.1955-09.1958) чергувалася з роботою деканом фізико-математичного факультету.

З 12.1950 р. по 08.1951 р. М. Ф. Гур'єв одночасно був деканом фізико-математичного факультету педінституту та фізико-математичного й природничо-географічного факультетів Учительського інституту, а з 02.1954 р. по 12.1955 р. – одночасно декан фізико-

математичного і природничого факультетів ПДПІ ім. В. Г. Короленка.

У подальшому він ще двічі обирався деканом фізико-математичного факультету й призначався на цю посаду наказом ректора (11.1960-06.1965, 08.1969-06.1975). У віці 65 років подав заяву на звільнення з посади декана (звільнений з 23 червня 1975 р.), але ще до виходу на пенсію (з 1.08.1986 р.) працював у штаті ПДПІ на посаді доцента кафедри математики (після реорганізації у 1976 р. – кафедри математичного аналізу та методики викладання математики), а до 1992 р. – як доцент із погодинною оплатою праці.

М. Ф. Гур'єв після захисту у Львові кандидатської дисертації (2.07.1951 р.) відразу очолював єдину тоді на факультеті математичну кафедру і керував кафедрою математики з 25.08.1951 р. по 1.09.1972 р., а 26.03.1953 р. отримав учене звання доцента.

Свою діяльність Микола Федорович спрямовував на формування професорсько-викладацького складу і студентського колективу, на відбудову інституту, створення матеріальної бази для освітнього процесу й організації науково-дослідної роботи.

Як згадують випускники факультету, Микола Федорович, коли був деканом, ніколи не підвищував голос на студента, незалежно від того, з якої причини останнього викликали в деканат, поважав гідність вихованців і через десятиліття залишається прикладом для них!

М. Ф. Гур'єв нагороджений трьома трудовими медалями, знаками "Відмінник народної освіти", "За відмінні успіхи в роботі в галузі вищої освіти СРСР" та медаллю А. С. Макаренка.

Микола Федорович Гур'єв прожив довге життя, 55 років із якого віддав викладацькій діяльності в нашому закладі вищої педагогічної освіти. Його син, Вадим, був ученим, кандидатом фізико-математичних наук, а донька, Тамара, – випускниця ПДПІ, теж усе життя пропрацювала викладачем математики. Діти і внуки Тамари Гур'євої є нащадками двох знаменитих деканів педінституту – Миколи Гур'єва й Андрія Каришина.

Помер 25 жовтня 1998 р. у Полтаві.

У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка 2 квітня 2013 р. відкрили меморіальну аудиторію Миколи Федоровича Гур'єва і меморіальну дошку, присвячену цьому вченому, організатору освіти й педагогу.

Укладачі: О. П. Руденко, Ю. Д. Москаленко, Л. М. Булава

МАЗУРЕНКО ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, декан фізико-математичного факультету (1955-1957), завідувач кафедри теоретичної фізики (1938-1941, 1945-1946) і кафедри фізики (1946-1968); викладач у ПДПІ в 1938-1978 рр.

Народився 23 лютого 1905 р. у селі Свірневе, тепер – Голованівський район Кіровоградської області. Кандидат фізико-математичних наук (1938), доцент (1940).

У 1918 р. закінчив початкову школу, з 1920 р. по 1927 р. працював як член селянської родини. У 1927 р. вступив на робітничий факультет Одеського інституту народної освіти, який закінчив 1930 р. Восени у тому ж році став студентом Одеського університету (утвореного в т. ч. на базі ІНО). У червні 1935 р. отримав диплом про вищу освіту і розпочав навчання в аспірантурі цього самого університету на кафедрі теоретичної фізики; захистив кандидатську дисертацію (30.06.1938 р.).

За розподілом Народного комісаріату освіти УРСР був направлений на роботу в Полтавський педінститут, і з 16.09.1938 р. призначений в. о. доцента новоутвореної тоді кафедри теоретичної фізики. У 1938-1941 рр. очолював цю кафедру.

В евакуації з 17.09.1941 р. по 02.1942 р. (учитель фізики в селищі Саргатське Омської області). Мобілізований і служив у тилових армійських частинах (02.1942-08.1945); лейтенант. З 5.09.1945 р. знову очолив кафедру теоретичної фізики, а з 09.1946 р. – єдину в інституті кафедру фізики (перебував на цій посаді до 1968 р.). У 1968-1978 рр. працював доцентом кафедри фізики. Викладав теоретичну фізику (усі розділи), загальну фізику, а з 1956 р. – курс історії фізики.

Призначений деканом фізико-математичного факультету 15.12.1955 р., а звільнений за наказом Міністерства освіти УРСР від 25.06.1957 р.

Д. М. Мазуренко з випускниками-фізиками 1960 р.

Д. М. Мазуренко автор 15 наукових робіт. З них заслуговують на увагу: посібник “Задачі і вправи з теоретичної фізики” (Київ, 1958, 1978), підручник з теоретичної фізики “Електронна теорія речовини” (Київ, 1969) та статті в московських виданнях.

Дмитро Миколайович – організатор лекторію “Юний фізик” при обласному відділенні товариства “Знання”, що діяв протягом 20 років.

Вийшов на пенсію 15 липня 1978 р.

Дружина – викладачка історії

в ПДПІ Лідія Логінівна Блідченко (Мазуренко).

Укладачі: О. П. Руденко, Л. М. Булава

ШУТОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР ОЛЕКСІЙОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент, декан фізико-математичного факультету (1957-1960, 1965-1966); викладач у ПДПІ в 1943-1975 рр.

Народився в польській родині 19 квітня 1907 р. у селі Топори Ружинського району Житомирської області. Кандидат педагогічних наук (1963), доцент (1968).

З раннього віку залишився без батька і тому заробляв на життя фізичною працею. Довелося побувати і в трудових колоніях для безпритульних дітей. У вечірній школі міста Бердичів він отримав базову освіту (1923-1928) і в 1928 р. був направлений на робітничий факультет Київського машинобудівного інституту, по закінченні якого в 1930-1935 рр. навчався на фізичному відділенні фізико-математичного факультету Київського державного університету.

У 1935-1941 рр. був викладачем Кременчуцького учительського (з 1939 р. – педагогічного) інституту і за сумісництвом працював на заочному консультанті Полтавського педінституту в Кременчуці.

На початку війни (у кінці літа 1941 р.) В. О. Шутівський добровільно вступив до народного ополчення, але воювати довелося недовго: в оборонних боях його підрозділ потрапив в оточення, а сам він дивом не потрапив у полон. Під час німецької окупації жив у Полтаві, працював поваром у філії науково-дослідного інституту кормів ім. В. Р. Вільямса (на Дослідному полі).

Відразу після деокупації Полтави прийнятий на роботу завучем середньої школи № 1, а з 1.12.1943 р. – викладачем фізики в педінституті. З 1945 р по 09.1946 р. – старший викладач кафедри експериментальної фізики, а з 09.1946 р. і до кінця роботи в ПДПІ – викладав на кафедрі фізики. У важкі повоєнні роки Володимир Олексійович багато зусиль докладав для створення матеріальної бази фізико-математичного факультету. Одночасно займався науковою роботою (хоч праця над дисертацією з різних причин йшла дуже важко й довго). Розробив два демонстраційні прилади, принцип роботи і схеми яких були надруковані у журналі “Фізика в школі” (1954, № 3; 1959, № 5). У 1961 р. вийшов з друку його методичний посібник для вчителів “Електричний струм у газах і вакуумі”. У 1962 р. виходить друга книга В. О. Шутівського “Виробничі екскурсії з фізики в середній школі. Екскурсія в електрозварювальний цех”.

Дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук захистив у Бакинському педінституті 28.03.1963 р., а 11.09.1968 р. йому присвоєно вчене звання доцента.

Надзвичайно широка і багатогранна педагогічна діяльність Володимира Олексійовича Шутівського повною мірою розкрилася під час багаторічної роботи на кафедрі фізики ПДПІ. Він чимало зробив для підготовки високоосвічених учителів, популяризації фізики як науки в нашому інституті, так поза його межами. Був дуже скромною, простою і задушевною людиною, завжди міг прийти на допомогу колезі чи студентові, якщо хтось із них потрапив у біду.

Завдяки таким особистим якостям він двічі був деканом фізико-математичного факультету. Після звільнення Д. М. Мазуренка з 18.05.1957 р. працював в. о. декана фізико-математичного факультету до 25.11.1960 р. (подав заяву на звільнення у зв'язку з хворобою). Коли на початку літа 1965 р. учена рада факультету не обрала деканом на наступний термін М. Ф. Гур'єва, то при повторно оголошених виборах 15.06.1965 р. колектив підтримав саме старшого викладача В. О. Шутівського, і з 17.06.1965 р. він був призначений на цю посаду наказом ректора. Але знову у зв'язку з погіршенням стану здоров'я подав заяву і був звільнений з цієї посади 16.07.1966 р. На викладацькій роботі працював до 1 квітня 1975 р.

Укладачі: **О. П. Руденко**, **Л. М. Булава**

ВЕРЕЗОМСЬКА ОЛЕКСАНДРА ЛУКІВНА

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, декан фізико-математичного факультету (1966-1967); викладач у ПДПІ в 1954-1995 рр.

Народилася 7 липня 1931 р. у місті Полтаві. Кандидат фізико-математичних наук (1967), доцент (1974).

Після закінчення школи в 1950 р. вступила на фізико-математичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка. Після завершення навчання (1954) отримала дипломом з відзнакою і була залишена працювати асистентом кафедри фізики. У 1958-1961 рр. навчалася в аспірантурі Київського державного педагогічного інституту. Після аспірантури повернулася до роботи в ПДПІ на посаду асистента, а в 1966 р. була обрана на посаду старшого викладача кафедри фізики.

Обрана радою факультету й призначена наказом ректора 8.10.1966 р. на посаду декана фізико-математичного факультету, але

18.10.1967 р. звільнена у зв'язку зі станом здоров'я.

У тому ж 1967 р. в Київському педагогічному інституті нею захищена дисертація "Исследование кинетики усадки глин типичных минералов в процессе конвективной сушки" на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук.

6.08.1970 р. її було обрано на посаду доцента кафедри фізики. У цьому ж році Олександра Луківна стала заступником декана фізико-математичного факультету (була на цій посаді до 1.09.1976). З 11.1982 р. по 05.1983 р. – фактично керувала кафедрою загальної фізики.

За час роботи в Полтавському педагогічному інституті О. Л. Верезомська вела лекційний курс загальної фізики, практичні та лабораторні заняття з фізики та методики навчання фізики.

Кафедра загальної фізики, 1987 р. (перший ряд: перша зліва О. Л. Верезомська)

Померла 31 березня 2002 р. у Полтаві.

Наукові інтереси

О. Л. Верезомської пов'язані з молекулярною фізикою та фізикою твердого тіла. Вона є автором більше десяти наукових праць та методичних розробок.

Вийшла на пенсію у 1995 р.

Донька – Світлана Верезомська – кандидат історичних наук, доцент Полтавського інституту (університету) економіки і торгівлі.

Укладачі: **О. П. Руденко**, **Л. М. Булава**

ПОПЕНКО ОЛЕКСІЙ ПЕТРОВИЧ

Декан факультету (07.1966-10.1966, 1967-1969); викладач у ПДПІ в 1951-1983 рр.

Народився 29 березня 1918 р. у селі Бобрівник Зіньківського району Полтавської області.

У 1938 р. закінчив Зіньківську середню школу колгоспної молоді. Із 12.1936 р. по 05.1938 р. працював учителем початкових класів семирічної школи в рідному Бобрівнику.

У вересні 1938 р. вступив на фізико-математичний факультет Полтавського педагогічного інституту, де навчався по липень 1941 р.

З 09.1941 р. по 09.1943 р. проживав на окупованій території і працював на громадському дворі в селі Бобрівник. Перебував у діючих частинах радянської армії (10.1943-06.1945). Працював радіомайстром армійської майстерні, а з березня 1945 р. служив завідувачем техскладом армійської майстерні зв'язку. Нагороджений медаллю за перемогу над Німеччиною.

У грудні 1945 р. поновився студентом фізико-математичного факультету Полтавського педінституту, який закінчив 1.06.1946 р., а з липня 1946 р. залишений старшим лаборантом кабінету фізики (працював до 08.1947).

Із 15.08.1947 р. по 15.08.1951 р. працював учителем фізики і математики Гадяцької загальноосвітньої середньої школи № 2.

З серпня 1951 р. О. П. Попенко працював асистентом, а з 1.09.1956 р. по 16.07.1983 р. (виходу на пенсію) – старшим викладачем кафедри математики (з 1976 р. кафедри математичного аналізу та методики викладання математики) ПДПІ. Він читав лекції з методики математики, математичного аналізу, вів спецкурс елементарної математики і практичні заняття з математичного аналізу.

Із 08.1951 р. по 09.1953 р. за сумісництвом був завідувачем кабінетами математики й фізики Інституту вдосконалення кваліфікації вчителів. У 1963 р. організував класи програмістів-обчислювачів у полтавських середніх школах № 6 і № 10 і вів у них заняття до 1968 р.

У 1957-1958 і 1963-1967 рр. був заступником декана фізико-математичного факультету. Після звільнення деканів двічі виконував їхні обов'язки. А з 17.10.1967 р. по 21.08.1969 р. був деканом факультету.

Протягом багатьох років О. П. Попенко займався науково-дослідницькою роботою з методики навчання математики в середній школі, хоч дисертації не захистив.

У 1965 р. О. П. Попенко був нагороджений знаком "Відмінник народної освіти УРСР".

Упродовж усієї діяльності Олексію Петровичу були притаманні висока порядність і розуміння потреб студентства (у своєму колі вони називали його "Сонечко").

Помер у 1984 р. у Полтаві.

Укладачі: **О.П. Руденко**, **Л.М. Булава**

БАРАННИК ЛЕОНІД ФЕОДОСІЙОВИЧ

*Доктор фізико-математичних наук, професор, декан факультету (1975-1978),
завідувач кафедри математики (1972-1975, 1984-1986, 1988-1991) та кафедри алгебри
і геометрії (1981-1984); викладач у ПДПІ в 1971-1993 рр.*

Народився 15 липня 1944 р. у селі Петрівка-Роменська Гадяцького району Полтавської області. Викладач-науковець, доктор фізико-математичних наук (1989), професор (1991).

Закінчив Іршавську середню школу Закарпатської області із золотою медаллю (1960), Ужгородський державний університет (УжДУ) за спеціальністю “Математика” з дипломом з відзнакою і отримав кваліфікацію – математик. Учитель математики (1965). Працював на посаді асистента кафедри математичного аналізу УжДУ (1965-1968, за винятком служби в армії 12.1965-12.1966). Навчався в аспірантурі кафедри алгебри УжДУ зі спеціальності “Алгебра” (1968-1971), під час навчання працював протягом трьох років на кафедрі алгебри

старшим викладачем-погодинником. Захистив кандидатську дисертацію на тему “Проективные представления конечных групп над числовыми полями и кольцами” (1972). Захистив докторську дисертацію на тему “Подгруппы конформной группы и редукция нелинейных волновых уравнений” (1989).

У Полтавському педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка працював з 1971 р. по 1993 р. на посадах: старшого викладача (1971-1974), доцента (1974-1986, 1988-1991), старшого наукового співробітника (1986-1988),

професора (1991-1993). Завідувач кафедри математики (1.09.1972-9.02.1976, 1.07.1981-1.09.1986, 1.09.1988-1.11.1991) (з 1981 р. по 1984 р. кафедри алгебри і геометрії). Декан фізико-математичного факультету з 23.06.1975 р. по 25.03.1978 р.

З 1 листопада 1991 р. по 1 серпня 2015 р. Л. Ф. Баранник – професор Інституту математики Поморської академії (місто Слупськ, Польща). З 1 жовтня 1996 р. завідував відділом алгебри цього інституту.

Основний напрямок досліджень Л. Ф. Баранника – груповий аналіз диференціальних рівнянь. Автор понад 100 наукових та науково-методичних праць, зокрема монографії (у співавторстві) “Подгрупповой анализ групп Галилея, Пуанкаре и редукция нелинейных уравнений” (Київ, 1991).

Делегация з міста-побратима Велико-Тирново (Болгарія) відвідала музей М. В. Остроградського, 1981 р. (у центрі: ректор І. А. Зязюн, завідувач кафедри алгебри і геометрії Л. Ф. Баранник)

За плідну науково-педагогічну роботу Л. Ф. Баранник нагороджений знаком “Відмінник народної освіти УРСР” (1984).

Укладач: Ю. Д. Москаленко

РУДЕНКО ОЛЕКСАНДР ПАНТЕЛЕЙМОНОВИЧ

*Доктор фізико-математичних наук, професор,
декан фізико-математичного факультету (1978-2003), завідувач кафедри фізики (1992-1996),
кафедри загальної фізики (1996-2011) та кафедри загальної фізики і математики (2011-2019);
викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1963-2019 рр.*

Народився 29 грудня 1938 р. на хуторі Чекисино Лубенського району Полтавської області. Викладач-науковець, доктор фізико-математичних наук (1993), професор (1994).

Середню освіту здобув у Ромоданівській залізничній школі № 29 Миргородського району Полтавської області. Трудову діяльність розпочав робітником у будівельному управлінні № 3 тресту “Київжитлобуд” (1957), потім продовжив працювати на Київському заводі “Буддормаш” (1958).

У 1958 р. зарахований студентом фізико-математичного факультету Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка. За час навчання обирався комсоргом групи, факультету, брав активну участь у роботі наукового гуртка, виступав на факультетських та інститутських наукових конференціях. Закінчив навчання у 1963 р. й отримав

кваліфікацію – вчитель фізики та основ виробництва.

Працював учителем фізики Полтавської середньої школи № 6, де керував юнацьким радіогуртком, брав активну участь у виставках учнівської творчості (1963-1968). Одночасно працював на умовах погодинної оплати викладачем кафедри фізики педінституту (1963-1966).

У Полтавському педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка працював на постійній основі з 1 листопада 1968 р. асистентом кафедри фізики. У 1969 р. надрукував першу наукову статтю “Применение лампы ДРЛ в эпидиаскопе” у журналі “Физика в школе”.

Свою трудову діяльність у виші перервав лише на навчання в аспірантурі на кафедрі молекулярної фізики Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (1972-1975). У цей період працював на 0,5 ставки молодшого наукового співробітника науково-дослідного сектору КДУ (1973-1974).

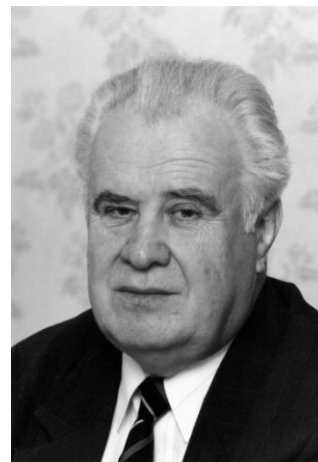
Олександр Пантелеймонович у 1977 р. захистив кандидатську дисертацію на тему “Дослідження пружних і в’язких властивостей молекулярних рідин” зі спеціальності 01.04.15 – молекулярна фізика і здобув учений ступінь кандидата фізико-математичних наук.

Дисертація присвячена актуальним питанням фізики рідкого стану, містить ряд нових і оригінальних результатів, зокрема здійснено аналіз температурної залежності фізичних властивостей і визначено активаційні параметри в’язкості течії досліджених рідин.

Після завершення навчання в аспірантурі О. П. Руденко повернувся до Полтавського педагогічного інституту і з 1 листопада 1975 р. працював на посаді асистента кафедри фізики. Заступник декана фізико-математичного факультету (01.09.1973-25.03.1978). Переведений на посаду старшого викладача кафедри загальної фізики з 2 квітня 1977 р.

Призначений деканом фізико-математичного факультету 25 березня 1978 р., а згодом, 25 квітня цього року, обраний доцентом кафедри фізики. Успішно керував провідним факультетом закладу вищої освіти протягом наступних 25 років (до 1 вересня 2003 р.). Був членом ученої ради університету (1978-2019) та головою вченої ради факультету (1978-2003). Відповідальний секретар приймальної комісії ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1980-1981).

За ініціативи та безпосередньої підтримки Олександра Пантелеймоновича на факультеті проводилися конкурси серед студентів першого курсу “Алло, ми шукаємо таланти”, вечори

відпочинку “День студента”, “Новорічне свято”, “8 Березня”, “День святого Валентина”, народився студентський театр естрадних мініатюр “Екстемік”, команда КВК “ФІМА”, традиційною стала “Гуморина”.

Навчання в аспірантурі КДУ, 1972 р. (аспірант О. П. Руденко і ст. науковий співробітник Ю. П. Кузовков)

“Подготовка педагогических кадров и формирование профессионального мастерства молодого учителя” був декан фізико-математичного факультету О. П. Руденко. Нагороджений Золотою медаллю ВДНГ СРСР і грошовою нагородою за безпосередню участь у розробці проєкту і створенні оригінального кабінету педагогічної майстерності, що сприяв впровадженню в навчальний процес експериментальної програми “Учитель”, підвищував ефективність і якість підготовки вчителів.

Викладав курс загальної фізики, керував курсовими і кваліфікаційними роботами, брав участь у науково-організаційній роботі кафедри, факультету, виступав із доповідями перед учителями та студентами, працював над використанням комп’ютерної техніки на заняттях із фізики, розробив ряд методичних посібників для вчителів і студентів фізико-математичних факультетів.

26 лютого 1992 р. О. П. Руденка призначили завідувачем кафедри загальної фізики (з 1 грудня 2011 р. – кафедра загальної фізики і математики), у цьому ж році він на посаді професора цієї самої кафедри і в такому статусі працював до 28 травня 2019 р.

Навчально-методичну і організаційну роботу Олександр Пантелеймонович поєднував із плідною науковою роботою – захистив докторську дисертацію на тему “Молекулярні механізми нерівноважних процесів у ряді гомогенних і гетерогенних рідких систем” зі спеціальності 01.04.14 – теплофізика і молекулярна фізика і здобув учений ступінь доктора фізико-математичних наук (1993), отримав учене звання професора кафедри загальної фізики (1994).

*Перед посвятою першокурсників, 1978 р.
(зліва направо: Т. Д. Дідора, О. Л. Везомська, О. П. Руденко)*

У 1995 р. на фізико-математичному факультеті створена наукова школа професора О. П. Руденка “Акустична спектроскопія конденсованих систем”, яка досліджувала фізичні властивості речовини в рідкому стані та їхня залежність від молекулярної будови рідин, проводила акустичні дослідження молекулярних процесів у крові людини та біологічних рідинах, що моделюють процеси і дозволяють створити методику діагностики стану організму людини та ефективності лікування в кожному конкретному випадку захворювання. З цього ж року Олександр Пантелеймонович був науковим керівником аспірантури зі спеціальності 01.04.14 – теплофізика та молекулярна фізика (під його керівництвом було захищено 8 кандидатських дисертацій).

Виставка з педагогічної практики, 1984 р. (зліва: декан фізико-математичного факультету О. П. Руденко, ректор І. А. Зязюн)

Під керівництвом Олександра Пантелеймоновича кафедра виконувала державні та госпдоговірні науково-дослідні теми: “Дослідження діелектричних властивостей базальтів та їхніх композиційних матеріалів, армованих базальтовими волокнами” (1982-1988), “Дослідження впливу низькомолекулярних фізіологічно-активних речовин на структурно-динамічні властивості сироваточного альбуміну” (2000-2002), “Вивчення молекулярних механізмів релаксаційних процесів методами акустичної спектроскопії на етапах лікування онкологічного захворювання в організмі людини” (2001-2003). Автор понад 500 публікацій, низки відкриттів, має патенти на винаходи “Спосіб діагностики запальних ускладнень після хірургічного лікування раку шлунка” (1997), “Спосіб контролю розвитку ендотоксикозу” (1999), “Спосіб організації експерименту з фізики” (2010), “Пристрій для вимірювання в’язкості речовини” (2016).

Академія наук Вищої освіти України 19 грудня 1998 р. обрала О. П. Руденка академіком по Відділенню фізики та астрономії.

За ініціативи О. П. Руденка вперше в Україні і СРСР була

Зустріч декана О. П. Руденка зі студентським активом фізико-математичного факультету, 2000 р.

створена кімната-музей піонера космонавтики Ю. В. Кондратюка (1978). Олександр Пантелеймонович до останніх років життя був завідувачем і екскурсоводом музею нашого видатного земляка. Починаючи з 1997 р., на базі факультету проводилися щорічні Всеукраїнські Кондратюківські читання, міжнародні конференції, присвячені ювілейним датам в історії космонавтики, незмінним головою організаційного комітету яких був О. П. Руденко.

Олександр Пантелеймонович брав участь у понад 70 міжнародних, всеукраїнських наукових заходах: наукових і науково-практичних конференціях, симпозиумах, семінарах. Під його керівництвом на фізико-математичному факультеті проводилися міжнародні конференції, присвячені актуальним питанням акустичної спектроскопії та суміжних галузей фізики конденсованого стану речовини. Особливу увагу професор О. П. Руденко приділяв залученню до участі в конференціях студентів, аспірантів і молодих учених факультету, що сприяло їхньому становленню як науковців і дослідників.

О. П. Руденко активно працював у секції Наукової ради МОН України за фаховим напрямком № 3 “Загальна фізика” (1995-2016); член редакційної колегії фахових видань: “Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка” (серія “Фізико-математичні науки”) (Полтава, 2000-2005); “Імідж сучасного педагога” (Полтава, 2000-2011), “Фізика конденсованих високомолекулярних систем” (Рівне, 2011-2015); “Веснік Гродзенскаго дзяржаўнага ўніверсітэту імені Янкі Купалі” (Гродно, Білорусь, 2008-2014).

Понад 25 років поспіль Олександр Пантелеймонович співпрацював з освітянами Полтавщини як голова журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики та III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з астрономії.

Нагороджений Грамотою Міністерства освіти УРСР та комітету профспілки працівників освіти, вищої школи і наукових установ (1967), Почесною грамотою Полтавського міського відділу народної освіти (1967), золотою медаллю ВДНГ СРСР (1983), медаллю А. С. Макаренка (1983), знаком “Відмінник освіти СРСР” (1983), медаллю “Ветеран праці” (1984), нагрудним знаком “За відмінні успіхи в роботі” (1985), Почесною грамотою Полтавського обласного комітету профспілки працівників освіти та науки (1990), медаллю імені академіка С. П. Корольова (1992), медаллю імені Ю. В. Кондратюка (1993), Почесною грамотою Полтавської обласної ради народних депутатів (1994), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (1995), почесним званням “Заслужений діяч науки і техніки України” (1996), медаллю імені Ю. В. Кондратюка на честь 100-річчя з дня народження вченого (1997), почесним званням “Почесний академік Української медичної стоматологічної академії” (1998), Почесною грамотою Полтавської обласної ради (2008, 2011, 2013), знаком МОН України “Петро Могила” (2009), медаллю імені Івана Пулюя (2014), дипломом Почесного професора ПНПУ імені В. Г. Короленка за № 001 (2016), нагрудним знаком МОН України “За наукові та освітні досягнення” (2019).

знаком “Відмінник освіти

СРСР” (1983), медаллю “Ветеран праці” (1984), нагрудним знаком “За відмінні успіхи в роботі” (1985), Почесною грамотою Полтавського обласного комітету профспілки працівників освіти та науки (1990), медаллю імені академіка С. П. Корольова (1992), медаллю імені Ю. В. Кондратюка (1993), Почесною грамотою Полтавської обласної ради народних депутатів (1994), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (1995), почесним званням “Заслужений діяч науки і техніки України” (1996), медаллю імені Ю. В. Кондратюка на честь 100-річчя з дня народження вченого (1997), почесним званням “Почесний академік Української медичної стоматологічної академії” (1998), Почесною грамотою Полтавської обласної ради (2008, 2011, 2013), знаком МОН України “Петро Могила” (2009), медаллю імені Івана Пулюя (2014), дипломом Почесного професора ПНПУ імені В. Г. Короленка за № 001 (2016), нагрудним знаком МОН України “За наукові та освітні досягнення” (2019).

Помер 28 травня 2019 р. у Полтаві.

Випуск-2012: магістри спеціальності “Фізика” і завідувач кафедри загальної фізики і математики, професор О. П. Руденко

Укладачі: Ю. Д. Москаленко, О. В. Саєнко

МОСКАЛЕНКО ЮРІЙ ДМИТРОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, декан фізико-математичного факультету (з 2003 р.), завідувач кафедри математики (1993-2011); викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1982 р.

Народився 27 березня 1960 р. в селі Мачухи Полтавського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1990), доцент (1996).

Середню освіту отримав у місцевій середній школі впродовж 1967-1977 рр. У 1981 р. закінчив Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка і отримав диплом з відзнакою зі спеціальності “Математика” і кваліфікацію – вчитель математики. Навчався в аспірантурі Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка з 1987 р. по 1990 р. за спеціальністю “Математична фізика”. Розпочав свою педагогічну діяльність учителем Горбанівської восьмирічної школи Полтавського району Полтавської області.

Незмінно працює в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка із 1982 р. на

посадах асистента, старшого викладача, доцента (за винятком: 1984-1986 рр. – служба в армії, 1987-1990 рр. – навчання в аспірантурі механіко-математичного факультету Київського державного університету). Завідувач кафедри математики протягом 18 років (з 1.10.1993 р. по 1.12.2011 р.). Упродовж багатьох років він є одним із провідних лекторів кафедри – забезпечує викладання лінійної алгебри, алгебри і теорії чисел, математичної логіки – фундаментальних дисциплін для підготовки вчителів математики. Ю. Д. Москаленко здійснює наукове керівництво курсовими, дипломними та магістерськими роботами, готує студентів до участі в наукових конференціях, конкурсах та олімпіадах.

Ю. Д. Москаленко – автор понад 150 наукових публікацій, серед них: 30 – навчально-методичних посібників для вищої та загальноосвітньої школи. Посібник для підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання “Математика. Тести. 5-12 класи” (у співавторстві), схвалений Комісією з математики НМР з питань освіти МОН України, витримав два перевидання у видавництві “Академвидав”.

Нарада в декана, 2009 р. (завідувачі кафедр факультету, професори В. І. Лагно, О. П. Руденко, Л. І. Яковенко)

Ю. Д. Москаленко на посаду декана обраний загальними зборами фізмату в 2004 р. За його керівництва на факультеті створено дієву систему виховної роботи зі студентами, що передбачає наступність, диференціацію та особистісно орієнтований підхід. Викладачі результативно проводять наукові дослідження. Особлива увага постійно приділяється впровадженню нових освітніх технологій у навчальний процес.

Викладачами успішно здійснюється розробка сучасного навчально-методичного забезпечення відповідно до вимог входження в освітній європейський простір.

За активної участі Юрія Дмитровича на факультеті постійно проводяться заходи, присвячені державним святкам – Дня Соборності України, Дня Незалежності України, Дня Конституції України, Дня захисника України, Дня науки, Дня рідної мови тощо. За його підтримки на факультеті традиційно проводяться дні української вишиванки, народної писанки, української писемності.

Ю. Д. Москаленко здійснює значну організаційну і просвітницьку роботу. За його ініціативи та під його керівництвом у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка щорічно проводяться всеукраїнські наукові та науково-практичні конференції, зокрема “Особистісно орієнтоване навчання математики:

сьогодення і перспективи” (2003, 2005, 2008, 2013, 2019), “Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті” (2011, 2013, 2015, 2017), “Становлення і розвиток особистості в умовах освітнього простору: теорія і практика” (2014, 2015), міжнародні наукові семінари із проблем вищої математики (2006, 2009, 2012, 2014), всеукраїнські педагогічні читання “Науково-педагогічна спадщина Михайла Остроградського і сучасні проблеми освіти”, щорічні всеукраїнські Кондратюківські читання, присвячені українському вченому-винахіднику, піонеру теоретичної космонавтики Юрію Кондратюку (Олександр Шаргею), щорічні регіональні науково-методичні конференції.

Ю. Д. Москаленко – голова журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики (1994-2011), голова оргкомітету щорічних учнівських Обласних змагань із математики імені М. В. Остроградського (з 1996 р.), у яких представлені всі регіони Полтавщини.

Завідувачі кафедр факультету С. П. Яланська, Т. М. Барболіна обговорюють з деканом Ю. Д. Москаленком

під час заходів до 100-річчя університету, червень, 2014 р.

День вишиванки на фізико-математичному факультеті, 2018 р.

Нагороджений знаком МОН України “Відмінник освіти України” (1999), знаком Міністерства освіти і науки України “Петро Могила” (2010), Подякою міського голови (2010), Почесною грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2011), Грамотою Верховної Ради України (2014), Нагрудним знаком до 100-річчя ПНПУ імені В. Г. Короленка.

Укладач: В. О. Марченко

БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ МАТЕМАТИКИ,

ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ В ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА до 1931 р.

КВЯТКОВСЬКИЙ МИХАЙЛО ТИХОНОВИЧ

Викладач математики в Полтавському учительському інституті (07.1914-12.1917)

Народився 21 червня 1889 р. (9.06.1989 – за старим стилем) у сім'ї земського лікаря й громадського діяча, випускника Казанського університету Тихона Олександровича Квятковського (який був сином О. О. Квятковського – одного із засновників організації “Народна воля”, страченого 1880 р. за замах на імператора Олександра II). Його рід походив із польських дворян.

М. Т. Квятковський – перший в інституті викладач математики (арифметики, алгебри, геометрії й тригонометрії) з методикою навчання математики. Закінчив фізико-математичний факультет Імператорського університету Св. Володимира у Києві. У 1912-1914 рр. викладав математику в учительській семінарії містечка Великі Сорочинці на Полтавщині.

До Полтавського учительського інституту прибув улітку 1914 р. разом з О. К. Волніним (директором семінарії, а потім – учительського інституту). За недостатністю штатів брав на себе додаткові обов'язки бібліотекаря. Отримав від директора інституту таку характеристику: “Маючи добру педагогічну підготовку за своїм фахом, [...] до службових своїх обов'язків ставиться з повною старанністю і користується заслуженою любов'ю учнів і колег”. У 1914-1917 рр. викладав математику і в Полтавській жіночій гімназії ім. М. П. Павелко.

У зв'язку з українізацією учительського інституту й початком громадянської війни змушений був залишити Полтаву (орієнтовно, на початку 1918 р.). У жовтні 1920 р. в Умані народився його третій син – Євген, тому можна зробити припущення, що Михайло Тихонович з родиною якийсь час жив там (його батько в 1920-х роках завідував уманською лікарнею). Оскільки Євген закінчив школу в місті Баку, то, ймовірно, доля заносила їхню родину й туди.

Із розповіді його правнука – відомого одеського журналіста Євгена Деменка – М. Т. Квятковський у кінці життя проживав у підмосковному селищі Кучино (тепер – район міста Балашихи), як можна зрозуміти, працював викладачем математики в Московському гідрометеорологічному технікумі, який з 1934 р. і донині розміщується в Кучино.

Фото М. Т. Квятковського до нарису датується кінцем 1940-х – початком 1950-х років.

Помер 1951 р. в селищі Кучино, був кремований і похований майже через 40 р. потому в Одесі, в одній могилі із дружиною (прах чоловіка Катерина Наумівна Квятковська зберігала у себе – хотіла бути похованою разом із ним, що й було зроблено в 1989 р.).

Його син Євген Квятковський (1920-2003) – відомий геохімік, професор, був завідувачем кафедри у Ленінградському гірничому інституті. Другий син – Всеволод Квятковський – працював доцентом кафедри електротехніки того самого закладу освіти. У Санкт-Петербурзі живе Олег Євгенович Квятковський – онук Михайла Тихоновича, доктор фізико-математичних наук, професор, провідний науковий співробітник лабораторії фізики сегнетоелектрики й магнетизму Фізико-технічного інституту ім. Йоффе РАН.

Помер 18 червня 1951 р. в Кучино.

Укладачі: А. В. Ткаченко, Л. М. Булава

МАСЛИК ПОРФИРІЙ ПОРФИРІЙОВИЧ

Викладач математики й адміністратор у Полтавському педінституті в 1918-1938 рр.

Народився 6 листопада 1887 р. в Полтаві в сім'ї учителя. Навчався на фізико-математичному факультеті Київського університету Святого Володимира. Після закінчення університету П. П. Маслик недовго викладав математику в школах.

У 1914 р. був мобілізований до лав царської армії (у службу військової статистики). Після демобілізації в кінці 1917 р. переїхав до рідної Полтави, де брав активну участь в українізації шкільної освіти і став помітним діячем полтавської "Просвіти". У роки революції і громадянської війни Порфирій Порфирійович не полишав педагогічної роботи в гімназіях і школах міста. А коли йому запропонували стати викладачем математики в Полтавському учительському інституті, радо погодився.

У подальшому П. П. Маслик переважно займався господарською й адміністративною роботою. У 1920 р. він став завідувачем канцелярії педінституту, а згодом – секретарем, заступником директора з господарської роботи. З утворенням кафедр (у 1931 р.) був призначений позаштатним асистентом кафедри фізико-технічних дисциплін. У 1930-х роках працював заступником директора інституту із заочної освіти та завідувачем відділу підвищення кваліфікації вчителів.

16.03.1938 р. був заарештований й звинувачений за сфальсифікованою справою так званої "військово-повстанської націоналістичної контрреволюційної організації" разом із двадцятьма представниками інтелігенції міста (у т. ч. викладачами ПДП). За постановою Особливої трійки при УНКВС по Полтавській області вже 5.04.1938 р. П. П. Маслик і більшість заарештованих у цій справі були засуджені до розстрілу з конфіскацією майна. Вирок виконали 29 травня 1938 р. Реабілітований Полтавським обласним судом 1.03.1957 р. за відсутністю складу злочину.

Укладачі: Л. М. Булава, О. П. Єрмак

ВОРОПАЙ ВІКТОР СЕМЕНОВИЧ

Професор Полтавського українського педагогічного інституту і ПІНО в 1919-1929 рр.

Народився 23 листопада 1882 р. (11.11.1892 р. — за старим стилем) в селі Ліпляве Золотоніського повіту Полтавської губернії (нині Канівського району Черкаської області).

Закінчив фізико-математичний факультет Київського університету Святого Володимира (1918). Відразу розпочав працювати вчителем математики української гімназії імені Івана Котляревського в Полтаві. З 1919 р. викладав у Полтавському учительському (педагогічному) інституті (з 1921 р. – в Полтавському інституті народної освіти), де очолював природничо-математичну предметну комісію. Професор II категорії (1925). Дійсний член Всеукраїнського науково-дослідницького інституту педагогіки у Харкові (1927).

Автор праці "Математика в трудовій школі" (Полтава, 1923).

З його ініціативи і за безпосередньої участі в 1922 р. у Полтавському ІНО було організовано зразковий кабінет-лабораторію для продуктивного навчання вчителів математики. Учасник ініціативної групи, яка започаткувала випуск першого в Україні методико-математичного

збірника “Математика в школі” (Полтава, 1927). Викладав у ПІНО курси вищої математики, аналітичної геометрії та методики математики.

У 1929 р. заарештований за звинуваченням у справі Спілки визволення України. І хоча засуджений не був, але “на прохання колективу викладачів і студентів” ПІНО в 1930 р. висланий із Полтави. У 1930-х роках працював професором Ставропольського педінституту.

Заарештований 4.08.1937 р. і засуджений до страти 19.04.1938 р. За даними вологодських краєзнавців, В. С. Воропая розстріляно 26.04.1938 р. біля села Частниково Вологодської області. Реабілітований Воєнною колегією Верховного Суду СРСР 22.07.1961 р.

Укладачі: Л. М. Булава, Л. Л. Бабенко

БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ЗАВІДУВАЧІВ МАТЕМАТИЧНИХ КАФЕДР

ЛІСОВСЬКИЙ МИХАЙЛО ОЛЕКСІЙОВИЧ

Завідувач кафедри математики ПІСВ і ПДПІ (1931-1935); викладач у 1920, 1928-1935 рр.

Народився у 1888 р. У 1914 р. закінчив фізико-математичний факультет Петроградського університету.

Із зарплатних відомостей за 1920 р. відомо, що М. О. Лісовський залучався до викладання в Полтавському педінституті курсів вищої алгебри й інтегралів. Після тривалої перерви був прийнятий на роботу в Полтавський інститут народної освіти у 1928-1929 н. р. Коли 14 січня 1931 р. замість циклових комісій були створені кафедри, то першим завідувачем кафедри математики техно-математичного відділення шкільного факультету Полтавського інституту соціального виховання став професор Михайло Олексійович Лісовський. На цій посаді працював до літа 1935 р. Відомо також, що з 1920-х років і до середини 1930-х років він працював професором математики і в інших закладах вищої освіти Полтави (наприклад, у сільськогосподарському інституті).

До смерті в 1955 році працював у закладах вищої освіти міста Харкова.

Укладач: Л. М. Булава

РУБІН КОСТЯНТИН ФЕДОРОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, в. о. завідувача кафедри вищої алгебри і геометрії (04.1938-08.1938); штатний викладач у ПДПІ в 1937-1941 рр.

Народився в 1912 р. у Херсоні. Кандидат педагогічних наук.

У 1930 р. вступив до Херсонського сільськогосподарського інституту (професором якого працював його батько). У 1931 р. перевівся до Одеси і в 1934 р. закінчив математичний факультет Одеського державного університету. Потім навчався в аспірантурі цього університету на кафедрі геометрії (1934-1937) і виконував дисертаційне дослідження на тему: “Обґрунтування геометрії Лобачевського-Больяї на основі мемуару Гільберта про “Endenrechnung”.

Одночасно з навчанням працював асистентом на кафедрі геометрії (09.1934-09.1936) та вчителем середньої школи в Одесі (09.1936-05.1937).

За направленням Наркомату освіти УРСР з 1.09.1937 р. прибув до Полтавського державного педагогічного інституту, де був призначений в. о. доцента кафедри математики. Після поділу кафедри математики на дві

кафедри К. Ф. Рубін був т. в. о. завідувача *кафедри вищої алгебри і геометрії* (04.1938–08.1938). Працював старшим викладачем цієї кафедри з 09.1938 р. по 09.1941 р.

На початку 1940-х років основним місцем роботи Костянтина Федоровича став Полтавський сільськогосподарський інститут, із яким він був евакуйований (у роки німецької окупації Полтави) до міста Кургана.

З 15.09.1944 р. прийнятий на посаду старшого викладача кафедри вищої алгебри і геометрії ПДПІ на 0,5 ставки (за сумісництвом). Працював і пізніше на кафедрі математики ПДПІ за сумісництвом.

Із 1942 р. К. Ф. Рубін очолив кафедру фізики, вищої математики і метеорології (з 1966 р. по 1976 р. кафедра вищої математики та фізики факультету) Полтавського сільськогосподарського інституту, яка забезпечувала викладання вищої математики на всіх факультетах інституту. У 1980-х р. працював на посаді доцента цієї кафедри.

Укладач: Л. М. Булава

ГАРДАШНИК МИХАЙЛО ПАВЛОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, завідувач кафедри вищої алгебри і геометрії (1938-1941); викладач у ПДПІ в 1938-1968 рр.

Гардашник (Гардашников) Михайло (Міна) Павлович (Файвелевич) народився 31 серпня 1907 р. в селі Попівка (нині – Миргородського району Полтавської області) в родині ремісника. Кандидат фізико-математичних наук (1938).

Весною 1919 р. сім'я переїхала до міста Миргорода. Закінчив Миргородську семирічну школу № 1 і відразу вступив до Миргородської торгово-промислової професійної школи (1923), яку закінчив у липні 1925 р. До вересня 1926 р. працював рахівником, а до липня 1928 р. – із батьком у кузні.

Навчався в Одеському фізико-хіміко-математичному інституті (1928-1932). Після закінчення інституту працював викладачем математики і фізики машинобудівного технікуму в місті Балаклії (1932-1935).

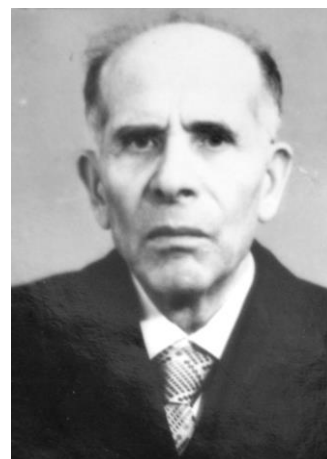
У вересні 1935 р. вступив до аспірантури Науково-дослідного інституту математики і механіки Харківського державного університету, де в червні 1938 р. захистив кандидатську дисертацію на тему “Про деякі типи груп без асоціативного закону”.

Після захисту дисертації М. П. Гардашник направлений на роботу на фізико-математичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту, де працював завідувачем кафедри вищої алгебри і геометрії (з 1. 09.1938 р. по 1.09.1941 р.).

У вересні 1941 р. евакуювався з Полтави. З 9 листопада 1941 р. по 11 січня 1943 р. працював учителем математики і фізики у школах Сталінградської і Астраханської областей.

З 08.1943 р. по 10.1945 р. перебував у лавах радянської армії.

З 21 листопада 1945 р. – на посаді доцента кафедри вищої алгебри і геометрії ПДПІ, а з 1946 р. і до виходу на пенсію в 1968 р. був доцентом кафедри математики. Викладав курси алгебри і геометрії, керував курсовими роботами та педагогічною практикою студентів. Коло наукових зацікавлень – теорія груп.

За період педагогічної діяльності яскраво розкрилися педагогічний та організаторський талант М. П. Гардашника. Він по праву вважався одним із найдосвідченіших фахівців на фізико-математичному факультеті.

Михайло Павлович Гардашник був скромною людиною високої культури поведінки, виключної тактовності у спілкуванні з викладачами та студентами.

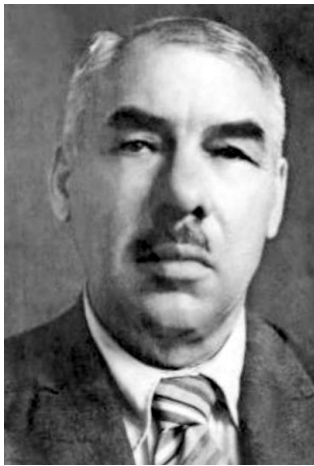
Мав медаль “За бойові заслуги”, Почесну грамоту Міністерства освіти УРСР (1957).

Помер у 1976 р. у Полтаві.

Укладачі: **О. П. Руденко, Л. М. Булава**

ПЕТРЕНКО АКИМ (ЯКИМ) ІВАНОВИЧ

Доктор технічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри вищої алгебри і геометрії (1943-1944); викладач у ПДПІ в 1943-1944 рр.

Народився 20 вересня 1882 р. в селі Троїцьке (нині – Ханкайського району Приморського краю Росії) у родині переселенців з України. Астроном-геодезист, доктор технічних наук (1939), професор.

Закінчив Уфимське землемірне училище (1905), астрономо-геодезичний факультет Московського межового інституту (1909). Працював астрономом-картографом у складі експедицій на Далекому Сході й Туркестані під керівництвом професора К. Д. Глинки.

З 1913 р. А. І. Петренко на посаді викладача геодезії у Воронежському сільськогосподарському інституті, а з 1920 р. – перший декан факультету землеустрою і завідувач двох кафедр: математики і геодезії.

Завідувач кафедри геодезії і картографії геолого-географічного факультету Воронежського університету (1934). Перший декан географічного факультету цього університету (1938-1941). Одночасно – викладач картографії і голова відділу Географічного товариства.

У 1939 р. за сукупністю робіт професорові А. І. Петренку присуджено вчений ступінь доктора технічних наук.

Під час німецької окупації Воронежа група науковців його закладів освіти потрапила до Харкова, а потім і Полтави (де було легше вижити). Майже відразу ж після деокупації міста (23.10.1943 р.) А. І. Петренко був призначений професором математичних дисциплін і завідувачем кафедри математики Полтавського державного педагогічного інституту. Невдовзі перепризначений на посаду в. о. завідувача кафедри вищої алгебри і геометрії. Перебував на цій посаді до 30.09.1944 р.

Після звільнення за власним бажанням переїхав до Харкова, де з 1944 р. був професором вищої математики (пізніше геодезії) у сільськогосподарському інституті (нині – Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва), деканом землевпорядного (1944-1951), і одночасно до 1949 р. – деканом лісомеліоративного факультету.

Член експертної комісії із землеустрою при ВАК Міністерства вищої освіти СРСР. Підготував 5 докторів і 14 кандидатів наук. Автор понад 150 наукових і методичних праць, зокрема: підручники “Аналитическая геометрия для землеустроителей” (1931); “Особые виды съемок. Геодезия” (Москва, 1947); “Вопросы инженерной геодезии” (Харків, 1961).

Нагороджений медаллю “За трудовую доблесть”.

Помер Я. І. Петренко в 1963 р.

Укладачі: **Л. М. Булава, О. М. Мащенко**

ШВЕЦОВ КОСТЯНТИН ІВАНОВИЧ

Доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри математичного аналізу (01.1946-08.1946) і кафедри математики (1946-1950); викладач у ПДПі в 1946-1950 рр.

Народився 18 квітня 1913 р. у селі Заріччя Пирятинського району Полтавської області. Доктор фізико-математичних наук (1964), професор (1965).

Закінчив Пирятинську професійну школу (1930), фізико-математичний факультет Харківського університету (1934). У 1934-1935 рр. працював учителем Золочівської середньої школи Харківської області та Хорольської середньої школи (нині – Полтавської області).

У 1935-1938 рр. навчався в аспірантурі Науково-дослідницького інституту математики і механіки при Харківському університеті, де захистив кандидатську дисертацію (1938).

Працював асистентом кафедри математичного аналізу в Харківському

університеті (нині – імені В. Н. Каразіна) та Харківському авіаційному інституті (1938-1939). Завідувач кафедри математичного аналізу, декан фізико-математичного факультету Харківського педагогічного інституту (1939-1941). Отримав вчене звання доцента (1940 р.).

У 1941-1945 рр. перебував у рядах радянської армії, демобілізований у званні капітана. Працював доцентом Київського технологічного інституту харчової промисловості (1945-1946).

Призначений з 01.1946 р. по 08.1946 р. завідувачем кафедри математичного аналізу Полтавського педінституту, а з 1.09.1946 р. по 27.10.1950 р. був завідувачем кафедри математики й одночасно – заступником директора інституту із заочного навчання та секретарем парторганізації ПДПі.

У 1950-1953 рр. – директор Станіславського педагогічного інституту (зараз – Прикарпатський національний педагогічний університет імені Василя Стефаника) та завідувач кафедри математики в цьому закладі. У 1953-1955 рр. працював у Херсонському та Миколаївському педінститутах. Заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки УРСР (1955-1960). У Київському державному університеті імені Тараса Шевченка з 1960 р. по 1978 р.: спочатку як доцент кафедри математичного аналізу, а з 1965 р. – перший завідувач кафедри економічної кібернетики економічного факультету університету.

Фахівець у галузі теорії функцій дійсної змінної, історії математики та математичної освіти. Основні праці: “Из опыта введения политехнического обучения в преподавание математики в средней школе” (Київ, 1956); “Справочник по элементарной математике” (Київ, 1965) (у співавторстві); “История отечественной математики” (Київ, 1966); “Математика на Украине в XIV-XVII веках” (Київ, 1968); “Довідник з елементарної математики” (Київ, 1972) (у співавторстві).

Помер 1 січня 1978 р. у Києві.

Укладач: Л. М. Булава

ЯВОРСЬКИЙ ЕДУАРД БОРИСОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри алгебри і геометрії (1976-1981); викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) у 1969-2010 рр.

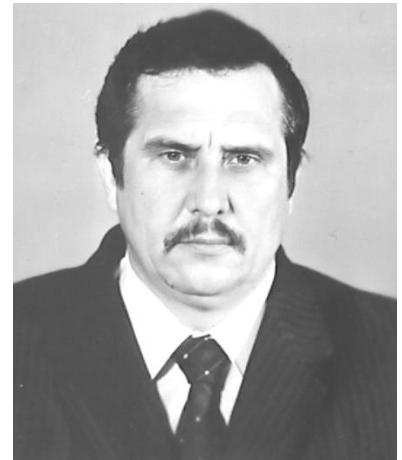
Народився 24 липня 1941 р. в селищі міського типу Гнівань Тиврівського району Вінницької області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1971), доцент (1976).

Закінчив Гніванську середню школу імені А. С. Макаренка (1958), Вінницький державний педагогічний інститут за спеціальністю "Математика" (1963), аспірантуру Київського державного педагогічного інституту імені М. О. Горького зі спеціальності "Геометрія і топологія" (1969).

Розпочав педагогічну діяльність учителем математики Березнівської середньої школи Барського району Вінницької області (1963).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) Е. Б. Яворський працював з 1 листопада 1969 р. по 9 листопада 2010 р.: старший викладач (1969-1974), доцент (1974-1999, 2001-2010), професор (1999-2001) кафедри математики (з 1976 р. по 1984 р. кафедра алгебри і геометрії). Завідувач кафедри алгебри і геометрії (з 10.03.1976 р. по 30.06.1981 р.). Заступник декана фізико-математичного факультету (1972-1974).

Із самого початку педагогічної діяльності Едуарда Борисовича яскраво проявилися його викладацькі й організаторські здібності. Свої улюблені дисципліни (геометрію і теорію графів) він викладав із величезним захопленням. Колектив кафедри на чолі з Е. Б. Яворським активно займався організаційно-методичною роботою з удосконалення підготовки майбутніх учителів математики. Як керівника кафедри його глибоко хвилювала проблема викладання математики в середній школі. Як науковця і методиста його цікавили й проблеми міжпредметних зв'язків

під час проведення уроків математики. Завжди був у пошуках, як навчити студентів, учнів розв'язувати задачі найрізноманітнішими раціональними способами. Кафедра математики в цей період стала базовою для проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій, семінарів, курсів підвищення кваліфікації вчителів.

Е. Б. Яворський – автор понад 200 наукових і науково-методичних публікацій. Керував госпдоговірною науковою темою "Структурно-інформаційні характеристики навчальної діяльності вчителя математики" (1976-1981), а далі ця тема розроблялася за його ініціативою до 2010 р.

*Екскурсія в музеї М. В. Остроградського, 1984 р.
(у центрі: Е. Б. Яворський і академік АН СРСР, директор
Інституту математики АН УРСР)*

Едуард Борисович проводив значну організаційну і навчально-виховну роботу серед освітянської спільноти Полтавщини: голова Творчої спілки математиків Полтавщини (1986-2001), член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики (1976-2010), співголова оргкомітетів із проведення всеукраїнських наукових конференцій: “Педагогічна спадщина М. В. Остроградського і розвиток освіти в Україні” (1996), “М. В. Остроградський – видатний математик, механік і педагог” (2001).

Протягом багатьох років Едуард Борисович активно поширював науково-педагогічні ідеї М. В. Остроградського. За його ініціатииви у 1981 р. на фізико-математичному факультеті створена кімната-музей видатного нашого земляка, а у 1995 р. започатковані для учнів Обласні математичні змагання імені М. В. Остроградського, які щорічно проводяться на базі фізико-математичного факультету.

Нагороджений знаком “Відмінник народної освіти України” (1999) та Грамотою Міністерства освіти і науки України (2006).

Помер 18 червня 2019 р. у Полтаві.

Е. Б. Яворський із переможцями V математичних змагань імені М. В. Остроградського, 2000 р.

Укладачі: Ю. Д. Москаленко, М. П. Красницький

БАРАННИК АНАТОЛІЙ ФЕОДОСІЙОВИЧ

Доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри математики (1986-1988, 1991-1993); викладач у ПДПІ в 1974-1995 рр.

Народився 22 січня 1948 р. в місті Берегове Закарпатської області. Викладач-науковець, доктор фізико-математичних наук (1991), професор (1995).

Закінчив Іршавську середню школу із золотою медаллю (1965), математичний факультет Ужгородського державного університету з дипломом із відзнакою за спеціальністю “Математика” і здобув кваліфікацію – математик. Викладач математики (1970). Навчався в аспірантурі Інституту математики АН УРСР (1970-1973). Захистив кандидатську дисертацію на тему

“Нескінченні групи з деякими системами інваріантних підгруп” (1974). Навчався в докторантурі Інституту математики АН УРСР за спеціальністю “Диференціальні рівняння і математична фізика” (1988-1991). У 1991 р. захистив докторську дисертацію на тему “Симетрійна редукція нелінійних хвильових рівнянь”.

Трудову діяльність розпочав учителем математики Осійської восьмирічної школи Закарпатської області (1970). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка працював з 1974 р. по 1995 р. на посадах: старшого викладача (1974-1975), доцента (1975-1988, 1991-1992), професора (1992-1995). Проректор із заочної форми навчання

(1979-1988). Завідувач кафедри математики (1.09.1986-1.02.1988, 1.11.1991-1.10.1993). З 1993 р. по 2018 р. працював на посаді професора Інституту математики Поморської академії (місто Слупськ, Польща).

Основний напрямок досліджень А. Ф. Баранника – груповий аналіз диференціальних рівнянь. Автор понад 100 наукових та науково-методичних праць, зокрема монографії (у співавторстві) “Подгрупповой анализ групп Галилея, Пуанкаре и редукция нелинейных уравнений” (Київ, 1991).

За тривалу та плідну науково-педагогічну роботу та громадську діяльність А. Ф. Баранник нагороджений знаком “Відмінник народної освіти УРСР” (1985) і медаллю А. С. Макаренка (1988).

Укладач: Ю. Д. Москаленко

ЛИТОВЧЕНКО ЗІНАІДА МИХАЙЛІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри математичного аналізу та методики викладання математики (1976-1984); викладач у ПДПІ в 1959-1992 рр.

Народилася 13 травня 1932 р. у місті Полтаві. Кандидат педагогічних наук (1974), доцент (1977).

Закінчила Полтавську середню школу № 1 (1951), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка (1955), річну аспірантуру при Київському педагогічному інституті ім. О. М. Горького (1973).

Працювала вчителем математики середньої школи села Пришиб Шишацького району Полтавської області (1955-1957), учителем фізики залізничної школи № 22 та вчителем початкових класів середньої школи № 12 міста Полтави (1957-1959).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка з 1959 по 1992 р.: старший лаборант (1959-1960), асистент (1960-1974), старший викладач (1974-1975), доцент кафедри математики (1975-1976), завідувач кафедри математичного аналізу та методики викладання математики (1976-1984), доцент кафедри математики (1984-1986), доцент кафедри природничих та математичних дисциплін початкового навчання (1986-1992).

Коло наукових інтересів: розрахункова математика та програмування, методика викладання математики у школі, елементи математичного програмування в середній школі. Активно вела методичну роботу з учителями Полтавщини, понад 20 років очолювала полтавську філію заочної математичної школи при Московському держуніверситеті. Була членом Ради з захисту кандидатських дисертацій з методики навчання математики при Київському педагогічному інституті ім. О. М. Горького (1976-1984).

Після переїзду до США працювала в математичній школі Бермана в місті Бостоні.

Автор близько 40 праць наукового та методичного характеру, зокрема посібника для вчителів “Наближені обчислення” (Київ, 1988). Укладач: Л. М. Булава

МЕЛЬНИЧЕНКО ОЛЕКСАНДР САВОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри математичного аналізу (1984-1997) і кафедри математичного аналізу та інформатики (1997-2000); викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) у 1984-2015 рр.

Народився 25 лютого 1939 р. у селі Козинцях Бородянського району Київської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1974), професор (1991).

Закінчив Миронецьку середню школу Київської області (1956), Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка за спеціальністю “Математика” (1961). Працював у Всесоюзному науково-дослідному інституті експериментальної фізики міста Челябінськ-70 (1961-1977), Полтавському інженерно-будівельному інституті (1977-1978), Українському науково-дослідному геолого-розвідувальному інституті (1978-1984). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1984 р. по 2015 р.: завідувач кафедри математичного аналізу (1984-1997), завідувач кафедри

математичного аналізу та інформатики (1997-2000), проректор з навчальної роботи (1989-1991), професор (2000-2015).

Основу навчального навантаження О. С. Мельниченка складали курси математичного аналізу, чисельних методів, теорії алгоритмів, теорії ймовірностей та математичної статистики, які є важливими у професійній підготовці вчителів математики та інформатики.

Наукові інтереси Олександра Савовича були пов’язані з проблемами використання обчислювальної техніки в навчальному процесі, дослідженнями з теорії алгоритмів. О.С. Мельниченко – автор понад 140 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких монографія “Сільські навчально-виховні заклади: проблеми, перспективи” (Полтава, 1995), навчальний посібник “Теорія алгоритмів” (Полтава, 2004), навчально-методичний посібник “Науково-дослідницька робота учнів з математики в Малій академії наук” (Полтава, 2009).

Відкриття II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН, 2011 р. (справа – віце-президент Полтавського територіального відділення МАН О. С. Мельниченко)

Як науковець О. С. Мельниченко здійснював значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій “Інформатика і системні науки” (2013-2015), науковий керівник дипломних і магістерських робіт та наукових статей студентів.

Протягом багатьох років Олександр Савович співпрацював із сільськими навчальними закладами: читав лекції для учнів, надавав консультації вчителям.

Понад 20 років він був віце-президентом Полтавського територіального відділення МАН, членом оргкомітету і членом журі II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту

науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН.

Лауреат державної премії СРСР в галузі науки і техніки (1975) за створення складного технічного комплексу, нагороджений знаком “Відмінник освіти України” (1992), знаком МОН України “Петро Могила” (2009).

Помер 28 квітня 2015 р. у Полтаві.

Укладач: Т. М. Барболіна

ЛАГНО ВІКТОР ІВАНОВИЧ

Доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри математичного аналізу та інформатики (2000-2011); викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) у 1983-2011 рр.

Народився 24 липня 1957 р. у селищі міського типу Градизьк Глобинського району Полтавської області. Викладач-науковець, доктор фізико-математичних наук (2003), професор (2004).

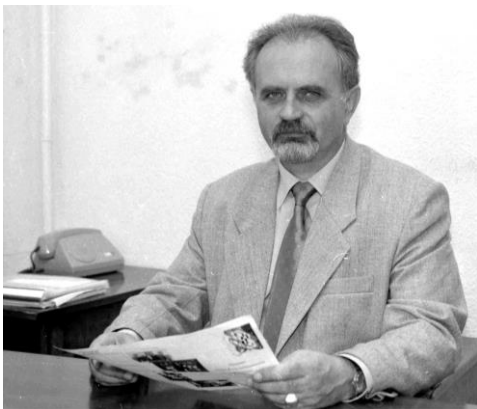
Закінчив Глобинську середню школу № 1 (1974), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” з відзнакою (1978), аспірантуру Київського державного педагогічного інституту ім. М. Горького (1988), докторантуру Інституту математики НАН України (1994).

Розпочав свою педагогічну діяльність учителем математики Супрунівської середньої школи Полтавського району. У Полтавському державному педагогічному інституті

ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 1980 р.: лаборант (1980-1983), асистент (1983-1985), старший викладач (1988-1991), доцент (1991-2000), завідувач кафедри (2000-2011), проректор з наукової роботи (2005-2011).

Основу навчального навантаження В. І. Лагна складали курси математичного аналізу, диференціальних рівнянь, комплексного аналізу, рівнянь математичної фізики, які є визначальними

у фундаментальній підготовці вчителів математики, фізики, інформатики. Наукові інтереси Віктора Івановича були пов’язані переважно з дослідженнями проблем групового аналізу та групової класифікації диференціальних рівнянь (зокрема, квазілінійних хвильових рівнянь з однією просторовою змінною, квазілінійних диференціальних рівнянь з частинними похідними еліптичного типу, нелінійних диференціальних рівнянь з частинними похідними еволюційного

*Проректор з наукової роботи (2005-2011)
В. І. Лагно за робочим столом*

Президент України В. А. Ющенко разом з Міністром освіти і науки України С. М. Ніколаєнком і ректором університету В. О. Пащенко на лекції професора В. І. Лагна, травень 2005 р.

типу третього та четвертого порядку тощо), а також з актуальними проблемами викладання математики та інформатики у вищій та загальноосвітній школах.

Автор понад 170 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких монографія “Симметричный анализ уравнений эволюционного типа” (Москва-Ижевск, 2004), посібник з грифом МОН України “Тести. Математика 5-12” (Київ, 2008, 2009), навчальні посібники “Диференціальні рівняння” (Полтава, 2004), “Диференціальні та

інтегральні рівняння в прикладах і задачах" (Полтава, 2009), "Науково-дослідницька робота учнів з математики в Малій академії наук" (Полтава, 2009).

Як науковець В. І. Лагно здійснював також значну організаційну і науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення I-III Всеукраїнських науково-практичних конференцій "Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи" (2003, 2005, 2008), I-II Всеукраїнської науково-практичної конференції "Інформатика і системні науки" (2010, 2011), Всеукраїнського наукового семінару "Українська школа групового аналізу диференціальних рівнянь: здобутки і перспективи (до 70-річчя з дня народження В. І. Фущича)" (2006); офіційний опонент на захистах докторських і кандидатських дисертацій, науковий керівник дипломних і магістерських робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів. Очолював на фізико-математичному факультеті наукову школу з групового аналізу диференціальних рівнянь, підтримував зв'язки із зарубіжними вченими.

Виступ проректора з наукової роботи В. І. Лагна, травень 2010 р.

Понад 15 років Віктор Іванович був постійним членом журі, експертом-консультантом III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з математики, головою журі II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.

В. І. Лагно з професором П. Бесарабом-Хорватом (м. Лінчопінг, Швеція) на семінарі з групового аналізу в Полтаві, грудень 2009 р.

Нагороджений знаком "Відмінник освіти України" (1999), Почесною грамотою Полтавської обласної ради (2007), Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2008), знаком Міністерства освіти і науки України "Петро Могила" (2008), Почесною грамотою Національної академії педагогічних наук (2009), знаком "Микола Боголюбов" Українського математичного конгресу (2009), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2010).

Помер 6 червня 2011 р. у Полтаві.

Укладачі: Т. М. Барболіна, Г. О. Лагно

БАРБОЛІНА ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри математичного аналізу

та інформатики (з 2011 р.); викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2003 р.

Народилася 5 жовтня 1976 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (2006), доцент (2008).

Закінчила Полтавську школу-гімназію № 9 із золотою медаллю (1993), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Математика, інформатика" з відзнакою (1998), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2003). Розпочала

свою педагогічну діяльність учителем Полтавського навчально-виховного комплексу № 9 (1997-2000). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2003 р.: асистент (2003-2005), доцент (2006-2011), завідувач кафедри (з 1.09.2011 р.) математичного аналізу та інформатики.

Основу навчального навантаження Т. М. Барболіної складають курси методики навчання інформатики, алгоритмів і структур даних, вибраних питань інформатики та вибраних питань методики навчання інформатики, які є визначальними у професійній підготовці вчителів інформатики. Здійснює в університеті координацію роботи з питань ліцензування спеціальностей та акредитації освітніх програм (з 2013 р.)

Наукові інтереси Тетяни Миколаївни пов'язані переважно з дослідженнями, які присвячені вивченню властивостей та розробки методів розв'язування задач комбінаторної оптимізації, а також актуальних проблем навчання інформатики в загальноосвітній школі. Автор понад 150 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких монографія "Комбинаторная оптимизация на размещении" (Київ, 2008), посібник з грифом МОН України "Тести. Математика 5-12" (Київ, 2008, 2009), 15 публікацій у виданнях, внесених до провідних наукометричних баз даних.

Як науковець Т. М. Барболіна здійснює також значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій "Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті" (2012, 2014-2017), "Інформатика і системні науки" (2013-2017), міжнародних науково-практичних конференцій "Людина, природа, техніка у XXI столітті" (2014, 2017); науковий керівник дипломних і магістерських робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів. Тетяна Миколаївна – керівник науково-дослідної теми "Інформаційні технології розв'язування детермінованих та стохастичних задач комбінаторної оптимізації".

Понад 15 років поспіль Тетяна Миколаївна – постійний член журі, експерт-консультант III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з інформатики, інформаційних технологій, математики, 6 років – член журі Обласних математичних змагань імені М. В. Остроградського. Була членом журі II (обласного) туру Всеукраїнського конкурсу "Учитель року" у номінації "Інформатика" (2006, 2009, 2013), членом журі фінального етапу Всеукраїнського турніру юних інформатиків (2016).

*Всеукраїнський турнір юних інформатиків,
Кременчук, жовтень 2016 р.*

Нагороджена Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2006), Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2009), Подякою Міністерства освіти і науки України (2014), Подякою Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2016), Почесною грамотою Полтавської обласної ради (2016), Грамотою Міністерства освіти і науки України (2019).

Укладач: Ю. Д. Москаленко

**БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ МАТЕМАТИКИ,
ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ В ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА після 1931 р.**

КОПКІН ЮРІЙ ЯКИМОВИЧ

Перший випускник факультету на викладацькій роботі; у ПДПІ в 1935-1947 рр.

Народився 1911 р. у місті Полтаві в сім'ї вчителя, а в 1920-1930 рр. – директора єдиної в місті єврейської школи (№ 4), пізніше – методиста з математики Інституту вдосконалення вчителів Якіма (Акіма) Яковича Копкіна.

Трудову діяльність розпочав хіміком маслозаводу в Полтаві (1928-1931). З 1931 р. по 1933 р. навчався в Полтавському технологічному інституті м'ясної промисловості, а в 1933 р. перевівся до Полтавського педінституту, який закінчив у 1934 р.

Викладач Полтавського сільськогосподарського інституту в 1934-1935 н. р. У Полтавському педінституті працював з 1935 р. по 1941 р. (перший випускник фізико-математичного факультету ПДПІ, який став його викладачем). Спочатку працював на єдиній кафедрі математики, а після її реорганізації

(з 1938 р.) – асистент кафедри математичного аналізу.

З осені 1941 р. до травня 1944 р. – працював в евакуації директором школи в Сталінградській області. У травні 1944 р. мобілізований до армії, служив заступником парторга батальону. З лютого по листопад 1945 р. навчався в Москві у Військовому інституті іноземних мов.

Після демобілізації з грудня 1945 р. продовжив роботу на посаді викладача кафедри вищої алгебри та геометрії ПДПІ на 0,5 ставки до липня 1947 р. Працював методистом і заступником директора з наукової роботи Полтавського інституту удосконалення кваліфікації учителів. У 1953-1954 рр. викладав студентам-заочникам фізмату (з погодинною оплатою праці).

Укладач: Л. М. Булава

ЛІХІН ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ в 1943-1969 рр.

Народився 3 червня 1905 р. Кандидат фізико-математичних наук (1955), доцент (1957).

У зв'язку з ранньою смертю батька (1922) йому в 15 років довелося розпочати трудову діяльність. Працював в управлінні Донецької залізничної дороги, у Південному окрузі шляхів сполучення на посадах конторника, статистика III розряду, діловода. Одночасно продовжував навчатися в школі, де і почав серйозно цікавитися математикою.

У 1925-1929 рр. навчався на фізико-математичному факультеті Харківського державного університету. У 1932 р. вступив до аспірантури при Українському інституті математики і механіки у Харкові. Працював спочатку асистентом, а потім на посаді доцента одночасно в декількох вишах Харкова. Так, у 1930-1931 рр. у Харківському авіаційному інституті читав вищу математику, в 1930-

1940 рр. у Харківському інженерно-будівельному інституті (ХІБІ) викладав курс вищої математики, векторний аналіз (особливо теорію поля), диференціальну геометрію (особливо теорію поверхонь). Із 1931 р. працював у Харківському державному університеті, де викладав диференціальне числення, невизначені та визначені інтеграли, теорію функцій комплексної змінної, курс інтегрування звичайних диференціальних рівнянь і рівнянь з частинними похідними першого порядку. Читав також вступ до аналізу на проаспірантських курсах.

Із 24 листопада 1943 р. В. В. Ліхін – старший викладач Полтавського педінституту, у якому пропрацював до кінця життя. У ПДПІ читав такі математичні дисципліни: диференціальне числення, невизначені і визначені інтеграли, теорію функцій комплексної змінної, диференціальні рівняння, наближене обчислення, аналітичну геометрію, диференціальну геометрію, нарисну і проєктивну геометрію, основи геометрії, теорію ймовірностей, математичну статистику, вищу алгебру, теорію чисел, теоретичну механіку, загальний курс вищої математики, історію математики.

У 1955 р. В. В. Ліхін захистив в МДУ імені М. В. Ломоносова кандидатську дисертацію на тему “Розвиток теорії чисел і функцій Бернуллі в працях російських і радянських математиків”, а в березні 1957 р. рішенням ВАК присвоєно вчене звання доцента кафедри математики.

В. В. Ліхін мав 15 друкованих робіт. Заслужують на увагу публікації: “Дослідження скінченних різниць від x^m ” (Наукові записки ПДПІ, 1955); “Основные этапы развития теории чисел и функций Бернулли” (Труды института истории естествознания и техники, 1957); “Теория функций и чисел Бернулли и ее развитие в трудах отечественных математиков” (В кн.: Историко-математические исследования, 1959).

В. В. Ліхін був різнобічно освіченою людиною, окрім глибоких знань із математичних дисциплін, він любив художню літературу, музику (особливо симфонічну), історію, цікавився суспільними науками.

Дружина – Людмила Степанівна Ліхіна – була старшим викладачем на історичному факультеті.

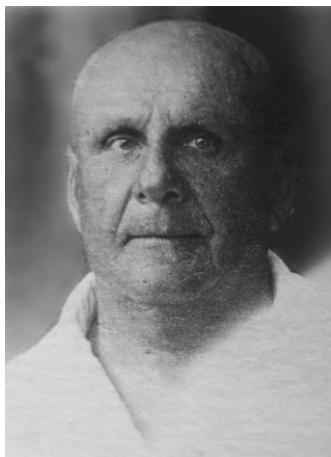
Володимир Васильович був інтелігентом у повному розумінні цього слова з притаманними йому глибокою порядністю, чесністю, добротою і скромністю. Завжди був готовий прийти на допомогу як студентам, так і колегам по роботі.

Помер у 1969 р. у Полтаві.

Укладач: **О. П. Руденко**

ПРОХОРЕЦЬ ГРИГОРІЙ ПИМОНОВИЧ

Викладач математики і методику навчання математики у ПДПІ в 1943-1950 рр.

Народився 29 листопада 1881 р. в селі Мар'янське Апостополівського району Дніпропетровської області.

Закінчив учительську семінарію в Херсоні (1902), учительський інститут у Феодосії (1913). У 1916-1919 рр. прослухав курс математики на фізико-математичному факультеті Одеського (тоді – Новоросійського) університету.

З 09.1902 р. по 09.1910 р. працював учителем початкових земських шкіл на Дніпропетровщині. Брав участь у повстанні 1905 р. і був на півроку ув'язнений. Після закінчення учительського інституту – учитель вищої початкової школи в місті Бобринець на Кіровоградщині (07.1913-01.1920 рр.; з перервою на службу в армії 03.1916-04.1918 рр.), яка з січня 1920 р. стала школою-семирічкою, а Г. П. Прохорець – її завідувачем (до 07.1924). З 09.1925 до 09.1930 р. – учитель математики у школах Херсонщини і

Дніпропетровщини. Викладач математики і методики навчання математики в педагогічних інститутах: Нікопольському (09.1930-09.1935) і Криворізькому (09.1935-08.1941). Під час німецької окупації (09.1941-09.1943) жив у Полтаві. З 25.11.1943 р. Г. П. Прохорець прийнятий тимчасово, а з 1.10.1944 р. – як штатний викладач з методики навчання математики і керівник педпрактики студентів-математиків Полтавського педінституту. Працював на факультеті до виходу на пенсію з 25.08.1950 р.

Укладач: Л. М. Булава

МОСКАЛЕНКО ГАННА ГРИГОРІВНА

Старший викладач; у ПДПІ в 1951-1976 рр.

Народилася 16 лютого 1921 р. в місті Києві.

Закінчила Полтавську середню школу № 2 (1939), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка (1946) за спеціальністю “Математика”. Розпочала свою педагогічну діяльність учителем математики середньої школи № 1 села Новодівоче Куйбишівської (нині Самарської) області (Росія) (1947-1948), середньої школи № 1 села Кінель-Черкаси Кінель-Черкаського району Куйбишівської області (1948-1951), середньої школи № 6 міста Білогорськ Кримської області (1957).

У Полтавському державному педагогічному інституті

ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1951 р. по 1976 р.: асистент (1951-1967), старший викладач (1968-1976) кафедри математики. Коло наукових зацікавлень – методика викладання математики.

Померла у 1999 р. у Полтаві.

Укладач: О. В. Коваленко

ВЕРЕЗОМСЬКИЙ ЖОРЖ (ГЕОРГІЙ) ФЕДОРОВИЧ

Старший викладач; у ПДПІ в 1954-2002 рр.

Народився 24 липня 1929 р. у селі Бірки Зіньківського району Полтавської області.

Закінчив місцеву середню школу (1950), Полтавський педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” та здобув кваліфікацію – вчитель математики і фізики середньої школи (1954). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1954 р. по 2002 р.: асистент (1954-1968), старший викладач (1968-1983) кафедри математики (з

1976 р. по 1983 р. кафедри алгебри і геометрії); старший викладач кафедри природничих і математичних дисциплін початкового навчання (1983-2002).

Основу навчального навантаження Ж. Ф. Вerezomського на фізико-математичному факультеті складали курси аналітичної геометрії, вищої алгебри, алгебри і теорії чисел, числових систем.

Помер 24 листопада 2015 р. у Полтаві.

Укладач: Л. О. Матяш

БУРЛАЧЕНКО ВАСИЛЬ ПЕТРОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ в 1963-1996 рр.

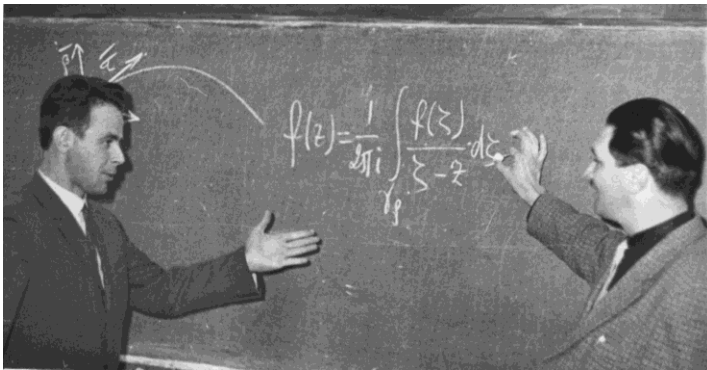
Народився 14 січня 1921 р. у селі Мар'янівка Криворізького району Дніпропетровської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1967), доцент (1970).

У 1939 р. закінчив Долгинцевську середню школу № 29 з атестатом відмінника. У цьому році вступив до Дніпропетровського державного університету на механіко-математичний факультет. Навчання було перерване війною. Василь Петрович добровільно пішов на фронт і був зарахований курсантом Дніпропетровського артилерійського училища, але навчання було скорочене у зв'язку з наступом німецьких військ.

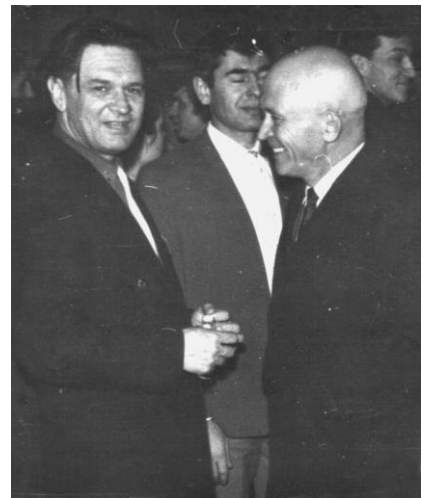
Василь Петрович брав участь у боях біля міста, був поранений, контужений і в такому стані потрапив у німецький полон.

Після визволення з полону, в квітні-грудні 1945 р., знову служив в армії.

Перерване війною навчання продовжив у кінці 1945 р. за спеціальністю "Математика" на фізико-математичному факультеті Дніпропетровського державного університету, який закінчив з відзнакою в 1948 р. і був рекомендований для вступу до аспірантури, але не вступав туди. У 1948-1950 рр. працював учителем математики в середній школі № 35 м. Іловайська Донецької області, а в 1950-1955 рр. – на цій посаді в Карлівській середній школі № 2 Полтавської області. У 1955-1957 рр. Василь Петрович був інспектором шкіл Полтавського обласного відділу народної освіти. Під час відряджень захворів, у 1958 р. пішов на пенсію за інвалідністю.

В. П. Бурлаченко проводить практичне заняття з математичного аналізу, 1977 р.

В. П. Бурлаченко і М. Ф. Гур'єв, 1979 р.

З 1962 р. розпочалася науково-педагогічна діяльність

В. П. Бурлаченка в Полтавському учбово-консультаційному пункті Львівського торгово-економічного інституту та Полтавському інституті вдосконалення кваліфікації вчителів (методист із математики), де читав лекції на курсах підвищення кваліфікації вчителів.

З 09.1963 р. В. П. Бурлаченко як погодинник, а з 10.1964 р. – у штаті працює асистентом кафедри

математики Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка. Надзвичайна працездатність, досвід, набутий за час навчання і роботи в школі, сприяли його обранню 07.1966 р. на посаду старшого викладача кафедри математики. Він читав лекційні курси і вів практичні заняття з математичного аналізу, теорії ймовірностей.

21.11.1967 р. в Інституті математики АН УРСР В. П. Бурлаченко захистив дисертацію на тему "Про аналітичне продовження дзета-функції Рімана за допомогою подвійних рядів" (науковий керівник В. П. Дзядик), йому присвоєно науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук. З 21.11.1968 р. переведений на посаду доцента, а 02.03.1970 р. отримав атестат доцента.

У лютому 1976 р. призначений завідувачем кафедри математики, але невдовзі відмовився від цієї посади. Після розділення кафедри математики з 09.1976 до виходу на пенсію з 30.06.1990 р. працював доцентом кафедри математичного аналізу у штаті ПДПІ, а після виходу на пенсію, до кінця 1996 р. – за наказом на 0,25-0,5 ставки доцента цієї кафедри.

В. П. Бурлаченко – непересічний лектор, який читав основні математичні курси і керував науковою роботою студентів, цікавий оповідач і співрозмовник. Він вивчив сотні математиків і фізиків, а його діяльність стала однією з яскравих сторінок в історії фізико-математичного факультету.

Помер 14 червня 2001 р. у Полтаві.

Укладачі: **О. П. Руденко**, **Л. М. Булава**

СІДЕНКО МИКОЛА ІВАНОВИЧ

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ) в 1964-2007 рр.

Народився 15 грудня 1938 р. у селі Остап'є Великобагачанського району Полтавської області.

Закінчив Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика і фізика” (1961), аспірантуру Інституту математики АН України (1972). Розпочав свою педагогічну діяльність учителем математики і фізики середньої школи (станція Уруша Забайкальської залізниці, Амурська область) (1961-1962). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1964 р. по 2007 р.: асистент (1964-

1969), старший викладач (1972-2007) кафедри математики (з 1976 р. по 1984 р. кафедри математичного аналізу та методики викладання математики, з 1984 р. по 1997 р. кафедри математичного аналізу, з 1997 р. по 2007 р. кафедри математичного аналізу та інформатики), заступник декана фізико-математичного факультету (1982-1985, з перервою).

Основу навчального навантаження М. І. Сіденка складали курси математичного аналізу,

функціонального аналізу, теорії ймовірностей та математичної статистики, методів математичної фізики, диференціальних рівнянь, які є визначальними у фундаментальній підготовці вчителів математики.

Наукові інтереси Миколи Івановича пов'язані переважно з дослідженнями, які пов'язані з наближеними методами розв'язування рівнянь математичної фізики. Автор 15 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких навчальний посібник “Математичний аналіз” (Полтава, 2005).

Укладач: **О. В. Мамон**

ВАР'ЯНКО ЛЮДМИЛА ПАВЛІВНА

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ) в 1965-2002 рр.

Народилася 1 лютого 1942 р. у селі Руновщина Полтавського району Полтавської області. Закінчила місцеву середню школу (1959), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” з відзнакою (1964). Розпочала свою педагогічну діяльність учителем Кобеляцької школи-інтернату (1964-1965). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1965 р. по 2002 р.: асистент (1965-1979), старший викладач (1979- 2002) кафедри математики (з 1976 р. по 1984 р. кафедри алгебри і геометрії).

Основу навчального навантаження Л. П. Вар'янка складали курси алгебри і теорії чисел, наукових основ шкільного курсу математики, елементарної математики, практикуму з розв'язування математичних задач.

Працювала над науковою проблемою “Структурно-інформаційні характеристики навчальної діяльності вчителя математики. Форма представлення результатів контролю”.

Автор 18 науково-методичних праць.

Померла 25 лютого 2012 р. у Полтаві.

Укладач: О. А. Москаленко

РОМАНЕНКО ЮРІЙ ІВАНОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ) в 1965-2005 рр.

Народився 15 січня 1940 р. у селі Глибока Долина Козельщинського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1989), доцент (1994).

Закінчив Федорівську середню школу Велико-Кринківського району (нині – Глобинський район) (1957), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика і фізика” (1963). Педагогічну діяльність розпочав учителем математики і фізики Федорівської середньої школи Глобинського району (1963-1965). У

Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка з 1965 р. по 2005 р.: асистент (1965-1975), старший викладач (1975-1989), доцент (1989-

2005) кафедри математики (з 1976 р. по 1984 р. кафедри математичного аналізу та методики викладання математики, з 1984 р. по 1997 р. кафедри математичного аналізу, з 1997 р. по 2005 р. кафедри математичного аналізу та інформатики).

Основу навчального навантаження Ю. І. Романенка складали курси математичного аналізу та функціонального аналізу, які є визначальними у фундаментальній підготовці вчителів математики.

Наукові інтереси Юрія Івановича були пов'язані із наближеними методами розв'язування рівнянь математичної фізики. Автор 30 наукових публікацій.

Помер 9 грудня 2007 р. у селі Глибока Долина Козельщинського району.

Укладач: С. Ю. Лозицька

РЖЕКО ВІРА АНДРІЙВНА

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1967-2016 рр.

Народилася 11 червня 1945 р. у місті Омську. Закінчила Красноградську середню школу № 1 імені О. І. Копиленка (1962), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” з відзнакою і здобула кваліфікацію – вчитель математики середньої школи (1966). Розпочала свою педагогічну діяльність учителем математики Очеретівської середньої школи Валківського району Харківської області (1965-1966). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1967 р. по 2016 р.: асистент (1967-1979), старший викладач (1979-2002) кафедри математики (з 1976 р. по

1984 р. кафедри алгебри і геометрії); старший викладач кафедри природничих і математичних дисциплін (2002-2016).

Проводила лекційні та практичні заняття з аналітичної геометрії, проективної геометрії і топології, диференціальної геометрії.

Упродовж багатьох років Віра Андріївна працювала над науковою проблемою “Структурно-інформаційні характеристики діяльності вчителя математики”. Автор понад 40 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких навчальний посібник (у співавторстві) “Математика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки “Початкова освіта” (Полтава, 2014).

Нагороджена Грамотою Головного управління освіти і науки Полтавської ОДА (1996).

Укладач: Л. О. Матяш

МИРНА НАДІЯ ГРИГОРІВНА

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ) в 1973-2006 рр.

Народилася 29 липня 1949 р. у селі Бригадирівка Козельщинського району Полтавської області.

Закінчила Полтавську середню школу № 16 із золотою медаллю (1966), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” (1971). Розпочала свою педагогічну діяльність учителем Полтавської середньої школи № 21 (1971-1973). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1973 р. по 2006 р.: старший лаборант (1973-1984), асистент (1984-2004), старший викладач (2004-2006) кафедри математики (з 1976 р. по 1984 р. кафедри алгебри і геометрії).

Основу навчального навантаження Н. Г. Мирної складали курси вищої математики, аналітичної геометрії, практикум із розв’язування задач шкільного курсу математики.

Упродовж багатьох років Надія Григорівна працювала над науковою проблемою “Структурно-інформаційні характеристики діяльності вчителя математики”. Автор понад 20 наукових і науково-методичних публікацій.

Нагороджена Грамотою Міністерства освіти України (1972), Почесною грамотою Управління освіти і науки Полтавської ОДА (2003).

Укладач: Л. О. Матяш

НІКОЛАЄВ МИКОЛА МИКОЛАЙОВИЧ

Доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ) в 1976-2007 рр.

Народився 4 квітня 1946 р. у селі Лўці Шишацького району Полтавської області. Викладач-науковець, доцент (1990).

Закінчив Сагайдацьку середню школу Шишацького району (1964), фізико-математичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” і отримав кваліфікацію – учитель математики (1968).

Розпочав науково-педагогічну діяльність викладачем математики на кафедрі вищої математики і інженерної графіки Полтавського вищого зенітного артилерійського училища (1969-1976). У Полтавському державному педагогічному інституті (нині національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка) працював з 1976 р. по 2007 р.: старший викладач кафедри математичного аналізу та методики викладання математики (1976-1983), кафедри математики (1983-1990); доцент кафедри

математики (1990-2006); доцент кафедри виробничо-інформаційних технологій (2006-2007); заступник декана фізико-математичного факультету (1978-1983), декан педагогічно-індустріального факультету (1983-2004).

Навчальне навантаження Миколи Миколайовича – це дисципліна “Вища математика”.

Працював над науковою проблемою “Обчислювальні методи як засіб здійснення міжпредметних зв’язків при вивченні природничо-математичних дисциплін у старших класах”. Автор понад 50 науково-методичних публікацій, зокрема методичних посібників “Обробка результатів спостережень” (Полтава, 1999) і “Короткий довідник з математики” (Полтава, 2001).

Нагороджений знаком “Відмінник освіти України” (1983), орденом “Знак Пошани” (1986).

Помер 28 січня 2007 р. у Полтаві.

*Учитель Бутенківської середньої школи
О. М. Барабаш і М. М. Ніколаєв, 1983 р.*

Укладач: Ю. Д. Москаленко

КОРСУНСЬКИЙ ОЛЕКСІЙ МИТРОФАНОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ в 1978-1983 рр.

Народився 17 липня 1943 р. у місті Миргороді. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1970), доцент (1973).

Закінчив Миргородську середню школу № 1 (1960), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика” (1966), аспірантуру Львівського університету (1969). Трудову діяльність розпочав асистентом кафедри фізики у Вінницькому філіалі Київського політехнічного інституту (1969-1971). Далі працював доцентом кафедри фізики Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування (1971-1978). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1978 р.

по 1983 р. на посаді доцента кафедри математичного аналізу та методики викладання математики.

Основу навчального навантаження О. М. Корсунського складав курс обчислювальної математики та програмування.

Наукові інтереси Олексія Митрофановича пов'язані переважно з дослідженнями, які пов'язані з фізичними властивостями речовин і періодичного закону Д. І. Менделєєва.

О. М. Корсунський – автор 14 наукових публікацій.

Помер 15 грудня 1983 р. у Полтаві.

Укладач: С. Ю. Лозицька

СИЗОНЕНКО ТЕТЯНА ФЕДОРІВНА

Старший викладач; у ПДПІ в 1979-1988 рр.

Народилася 24 червня 1953 р. у селі Серишеве Амурської області (Росія).

Закінчила Полтавську середню школу № 13 (1970), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” (1975).

Розпочала педагогічну діяльність учителем математики у восьмирічній школі в селі Зиново Путивлівського району Сумської області (1975-1977). Працювала вчителем математики, організатором позакласної та позашкільної роботи в Полтавській середній школі № 13 (1977-1979). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1979 р. по 1988 р. на посаді старшого викладача кафедри математичного аналізу та методики

викладання математики (з 1984 р. по 1988 р. кафедри математики). Заступник декана фізико-математичного факультету з виховної роботи (1979–1988).

Основу навчального навантаження Т. Ф. Сизоненко складали курси методики викладання математики для підготовки вчителів математики та вчителів початкових класів.

З 1989 р. працювала вчителем математики, заступником директора з навчально-виховної роботи у восьмирічній школі села Ножай-Юрт Чечено-Інгушської АРСР (1989-1991), учителем математики середньої школи № 1 станиці Орджонікідзевської Чечено-Інгушської АРСР (1991-1992), учителем математики та креслення Полтавської середньої школи № 13 (1992-1995), учителем математики Полтавської гімназії № 33 (1995-2010). Автор 10 науково-методичних праць.

Заступник декана фізико-математичного факультету з виховної роботи Т. Ф. Кулик (Сизоненко) зі студентами, 1980 р.

Укладач: Т. М. Барболіна

КАРАПУЗОВА НАТАЛІЯ ДМИТРІВНА

Кандидат педагогічних наук, професор; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1979 р. – донині

Народилася 21 червня 1953 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (1997), професор (2015).

Закінчила Полтавську ЗОШ № 27 із золотою медаллю, Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” з відзнакою та здобула кваліфікацію – вчитель математики (1978).

Педагогічну роботу розпочала учителем математики в Полтавській ЗОШ № 19. З 1979 р. – у Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка на посадах: старшого лаборанта, асистента, старшого викладача (1979-1990) кафедри математичного аналізу та методики викладання математики (з 1984 р. по 1990 р. кафедри математичного аналізу); доцента, завідувача, професора кафедри природничих та математичних дисциплін (1990-2016), заступника декана (1993-1997), декана

психолого-педагогічного факультету (1997-2015), професора кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання (з 2016 р.).

Н. Д. Карапузова викладає дисципліни для майбутніх бакалаврів та магістрів спеціальності “Початкова освіта”: “Методика навчання математики”, “Теоретичні та методичні основи викладання курсу “Методика навчання математичної освітньої галузі”, “Організація навчально-виховного процесу”, “Методика навчання учнів початкової школи розв’язувати задачі”.

Працюючи над удосконаленням природничої, математичної та методичної підготовки студентів, однією із перших в Україні дослідила проблему ступеневої підготовки майбутніх учителів початкової школи з методики навчання математики.

З 2008 р. по 2011 р. Наталія Дмитрівна була членом спеціалізованої вченої ради у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка.

Н. Д. Карапузова очолює наукову школу “Формування і розвиток освітнього середовища педагогічного вищого навчального закладу”. Напрямами наукових досліджень школи організація контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів, ергономічна та інформатична підготовка майбутніх учителів початкових класів, запровадження педагогічної підтримки в навчально-виховний процес, формування професійної мобільності студентів, актуалізація та окреслення пріоритетних напрямів творчого використання педагогічних ідей вітчизняних педагогів. Під її керівництвом захищено 5 кандидатських дисертацій. Автор (співавтор) понад 300 наукових і науково-методичних праць. Н. Д. Карапузова є фундатором розвитку педагогічної ергономіки в Україні, співавтором навчального посібника з грифом МОН України “Основи педагогічної ергономіки” (Київ, 2012) та підручника “Педагогическая эргономика начальной школы” (Німеччина, 2014), виданого німецьким видавництвом “LAMBERT Academic Publishing”; під її керівництвом уперше досліджено педагогічну спадщину В. А. Євтушевського – педагога-просвітителя другої половини XIX століття, що належить до плеяди видатних освітян Полтавщини, яку висвітлено в монографії “Василь Адріанович Євтушевський – педагог, просвітитель (1836-1888 рр.)” (Полтава, 2012); вона є співавтором підручників з грифом МОН України “Основи природознавства” (Київ, 2014) та “Математика” (Полтава, 2014, 2017), підручника “Педагогічна генетика” (Полтава, 2016); за редакцією Н. Д. Карапузової підготовлено колективну монографію “Психолого-педагогічний факультет Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка: історична, організаційно-педагогічна і науково-методична ретроспектива” (Полтава, 2014).

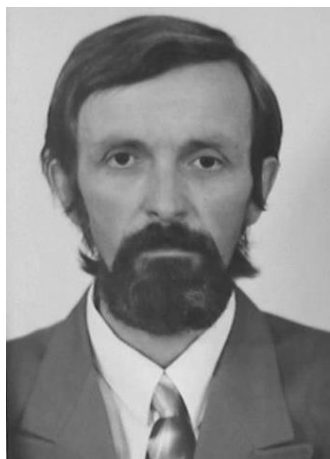
Має звання “Заслужений працівник освіти України” (2008), нагороджена нагрудним знаком “Відмінник освіти України” (2003), знаком “Ушинський К. Д.” (2017), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2007), Почесною грамотою Полтавської

облдержадміністрації (2001, 2003), Почесною грамотою Академії педагогічних наук України (2001), Почесною грамотою Української асоціації імені Василя Сухомлинського (2007), Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2002, 2008), Подякою Полтавської обласної ради (2013), Почесною грамотою Полтавської обласної ради (2015).

Укладач: О. А. Москаленко

СТАРОСТЕНКО ІВАН МИКОЛАЙОВИЧ

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ) в 1979- 2001 рр.

Народився 3 квітня 1952 р. у селі Чорнолозка Сахновщинського району Харківської області.

Закінчив середню школу № 10 у місті Лозова Харківської області (1969), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка (1974). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1979 р. по 2001 р.: асистент кафедри алгебри і геометрії (1979-1984), старший викладач кафедри математики (1984-2001), заступник декана фізико-математичного факультету (1990-1998). З 2001 р. по 2012 р. працював у НВК “Паросток” учителем математики.

Коло наукових зацікавлень – “Використання нових інформаційних технологій у процесі вивчення геометричних побудов”.

Нагороджений Подякою Управління освіти виконкому Полтавської міської ради (2009, 2010), Грамотою Управління освіти виконкому Полтавської міської ради (2012).

Помер 9 жовтня 2018 р. у Полтаві.

Укладач: К. С. Редчук

ТРИУС ЮРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

Доктор педагогічних наук, кандидат фізико-математичних наук, професор; викладач у ПДПІ в 1980-1988 рр.

Народився 14 вересня 1957 р. у селі Барабаш Хасанського району Приморського краю (Росія). Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1987), доктор педагогічних наук (2005), професор (2007).

Закінчив Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” з відзнакою (1978), аспірантуру Київського державного педагогічного інституту ім. О. М. Горького (1986).

Розпочав свою педагогічну діяльність учителем математики Кременчуцької середньої школи № 8 (1978). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині Полтавський національний педагогічний університет) працював з 1980 р. по 1988 р.: асистент кафедри математичного аналізу та методики викладання математики (1980-1983), старший викладач (1986-1988) кафедри математичного аналізу.

Основу навчального навантаження Ю. В. Триуса складали курси математичного аналізу, диференціальних рівнянь, чисельних методів, інформатики.

Працював у Черкаському державному педагогічному інституті (1988-1995), Черкаському державному університеті (нині Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького) (1996-2007), ПВНЗ “Європейський університет” (2007-2008) на посадах доцента, професора, проректора. З вересня 2008 р. працює в Черкаському державному

технологічному університеті: професор (2008-2012), завідувач кафедри комп'ютерних наук та системного аналізу (з 2012 р.).

Наукові інтереси Юрія Васильовича відносяться переважно до досліджень, які пов'язані з теорією та методами оптимізації і дослідження операцій; математичними методами прийняття рішень в інтелектуальних системах; створенням інформаційних управляючих систем і технологій в галузі економіки, медицини, науки й освіти; розробкою моделей, методів, технологій і засобів електронного навчання; розробкою та впровадженням комп'ютерно-орієнтованих систем навчання математичних та комп'ютерних дисциплін. Керівник наукової школи "Теорія і практика створення та використання інформаційно-комунікаційних технологій в науці, освіті, економіці і техніці". П'ятеро представників наукової школи захистили кандидатські і докторські дисертації під керівництвом Ю. В. Триуса. Має понад 200 науково-методичних праць, серед яких 5 монографій, 10 навчальних і методичних посібників, зокрема навчальні посібники: "Основи теорії і методів оптимізації" (Черкаси, 2005), "Використання системи електронного навчання Moodle для контролю і оцінювання навчальної діяльності студентів ВНЗ" (Черкаси, 2010), "Медична інформаційна система "Доктор Елекс": основи роботи" (Львів, 2018), монографії: "Комп'ютерно-орієнтовані методичні системи навчання математики" (Черкаси, 2005), "Інформаційно-аналітична система контролю та оцінювання навчальної діяльності студентів ВНЗ" (Черкаси, 2010), "Theoretical and practical aspects of computer course "Information Technology" for blended learning of future economists" (Katowice, 2013).

Нагороджений нагрудним знаком "Відмінник освіти України" (1996), Почесною грамотою Міністерства освіти України (2001), нагрудним знаком МОН України "За наукові та освітні досягнення" (2015), відзнакою "За відданість справі" (2017).

Укладач: Т. О. Кононович

БОНДАР ОЛЬГА МИКОЛАЇВНА

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ) в 1984-2002 рр.

Народилася 1 березня 1958 р. у селі Овсюки Гребінківського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1992), доцент (1993).

Закінчила Гребінківську середню школу № 1 (1975), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка (1980), аспірантуру при Інституті математики АН України (1992).

Працювала завідувачкою бібліотекою в селі Овсюки (1975-1976), учителем математики Слободо-Петрівської восьмирічної школи (1980-1981), заступником директора Майорищанської середньої школи Гребінківського району (1981), учителем математики Лубенської вечірньої школи № 1 (1981-1983), учителем математики Лубенської середньої школи № 10 (1983-1984), стажистом-дослідником при Інституті математики АН України (1987-1989).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1984 р. по 2002 р.: асистент (1984-1993), доцент (1993-2002) кафедри математичного аналізу (з 1997 р. по 2002 р. кафедри математичного аналізу та інформатики).

Основу навчального навантаження О. М. Бондар складали курси математичного аналізу, теорії ймовірностей та математичної статистики, історії математики.

Наукові інтереси Ольги Миколаївни були пов'язані з історією математики та її викладанням у загальноосвітній школі. Автор 14 публікацій.

Померла 28 грудня 2002 р. у селі Овсюки.

Укладач: О. О. Дмитрієнко

ЛАГНО ГАЛИНА ОЛЕКСІЇВНА

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ) в 1993-2004 рр.

Народилася 20 січня 1967 р. у селищі міського типу Рокитне Рокитнянського району Київської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1997), доцент (2001).

Закінчила Рокитнянську СШ № 1, Київський державний педагогічний інститут ім. М. Горького (1989).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 1992 р. по 2004 р.: інженер першої категорії відділу АСУ (1992-1993); асистент (1993-1998), доцент (1998-2004) кафедри математичного аналізу та інформатики.

Основу навчального навантаження Г. О. Лагно складали курси інформатики, чисельних методів, практикуму з економічних обчислень.

Працювала в Управлінні Національного банку України в Полтавській області: провідний інженер-програміст (1999-2005), головний інженер-програміст (2005-2018). З 2018 р. головний фахівець АТ "Ощадбанк".

Наукові інтереси Галини Олексіївни пов'язані з дослідженням групових методів розв'язування диференціальних рівнянь, методикою викладання інформатики. Автор понад 40 наукових та науково-методичних публікацій, серед яких лабораторний практикум "Чисельні методи" (Полтава, 2001), навчальний посібник "Практикум з економічних обрахунків" (Полтава, 2002).

Укладач: С. Ю. Лозицька

ЧУБ КОСТЯНТИН ФЕДОРОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1995 р.

Народився 15 березня 1967 р. у місті Гребінка Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (2000), доцент (2004).

Закінчив середню школу № 21 міста Полтави із золотою медаллю (1984), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Математика і фізика" (1989), аспірантуру Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2000). Розпочав свою педагогічну діяльність учителем інформатики в Полтавській середній школі № 21 (1989-1990).

Працював учителем математики та інформатики в авторській національній школі № 37 міста Полтави (1990-1994). У Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1995 р.: асистент кафедри математичного аналізу (1995-1997); асистент (2000-2002), доцент (2002-2004) кафедри математичного аналізу та інформатики; доцент кафедри природничих і математичних дисциплін (нині кафедра початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання), заступник декана психолого-педагогічного факультету з навчальної роботи (з 2004 р.).

Основу навчального навантаження К. Ф. Чуба на фізико-математичному факультеті складали курси інформатики, програмування та інформатики, чисельних методів, шкільного курсу інформатики та методики його викладання.

Наукові інтереси Костянтина Федоровича пов'язані переважно з математичними методами в еколого-економічних та психолого-педагогічних дослідженнях, а також актуальними проблемами використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці майбутнього вчителя початкової школи. Автор понад 60 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких навчальні посібники “Нові інформаційні технології та технічні засоби навчання” (Полтава, 2014), “Лабораторний практикум з Delphi” (Полтава, 2015), “Математичні методи в психолого-педагогічних дослідженнях” (Полтава, 2016), статті у виданнях, внесених до провідних наукометричних баз даних.

Нагороджений Почесною грамотою Полтавської облдержадміністрації (1993, 2011, 2018), Почесною грамотою Полтавської облдержадміністрації з нагрудним знаком (2016), Грамотою Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2009, 2010, 2012, 2013).

Укладач: Т. О. Кононович

БАБИЧ ОЛЕКСАНДР ВІКТОРОВИЧ

Кандидат технічних наук; викладач у ПДПУ в 1996-2006 рр.

Народився 20 травня 1974 р. у місті Полтаві. Викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист, кандидат технічних наук (2017).

Закінчив Полтавську середню школу № 2 із золотою медаллю (1991), заочну школу фізики і математики при Московському фізико-технічному інституті (1991), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” з відзнакою (1996), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2000), Нижегородський державний університет ім. М. І. Лобачевського за спеціальністю “Інформаційні технології” з відзнакою (2004). Пройшов стажування в компанії Intel, отримав диплом з відзнакою (2004).

Розпочав свою трудову діяльність викладачем спецдисциплін Полтавського політехнічного коледжу НТУ “Харківський політехнічний інститут” (1996). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1996 р. по 2006 р.: асистент кафедри математичного аналізу (1996-1997), старший викладач кафедри математичного аналізу та інформатики (1998-2006).

Працює в Полтавському політехнічному коледжі НТУ “Харківський політехнічний інститут”: голова циклової комісії дисциплін програмної інженерії (з 2008 р.).

Наукові інтереси Олександра Вікторовича пов'язані переважно з темою проєктування складних багатокомпонентних програмних систем. Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких посібники “UML: первое знакомство” (Москва, 2008), “Эффективная обработка информации. Mind mapping для студентов и профессионалов” (Москва, 2011).

Лауреат Полтавської обласної премії ім. А. С. Макаренка (2013). Нагороджений Грамотою Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2013, 2016, 2019), Грамотою Міністерства освіти і науки України (2019).

Укладач: О. П. Кривцова

ЛИТВИНОВСЬКА ІРИНА АНАТОЛІЇВНА

Кандидат педагогічних наук; викладач у ПДПІ (ПДПУ) в 1994-2004 рр.

Народилася 5 квітня 1968 р. у місті Полтаві. Кандидат педагогічних наук (2003).

Закінчила Полтавську середню школу № 23 (1985), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика і фізика” (1990), аспірантуру Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка (1999), Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України за спеціальністю “Державне управління” за спеціалізацією “Аналіз державної політики та програм” із відзнакою (2012).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1990 р. по 2004 р.: інженер-програміст відділу АСУ (1990-1994), асистент кафедри педагогічної майстерності (1994–1996), асистент кафедри математичного аналізу та інформатики (1999-2004), заступник декана фізико-математичного факультету з виховної роботи (1995-2004). З 2004 р. — на державній службі.

Основу навчального навантаження І. А. Литвиновської складали курси інформатики, шкільного курсу інформатики та методики його викладання, використання обчислювальної техніки в навчальному процесі.

Наукові інтереси Ірини Анатоліївни пов’язані з дослідженнями теоретико-методологічних засад інформатизації органів державної влади, формуванням та реалізацією державної політики у сфері інформатизації та розвитку інформаційного суспільства, зокрема розвитку електронного врядування. Автор понад 50 наукових публікацій.

Засновник та беззмінний директор команди КВК фізико-математичного факультету “ФІМА” — неодноразового переможця різноманітних регіональних і всеукраїнських конкурсів та чемпіонатів.

Нагороджена Медаллю “15 років Збройним Силам України” (2006), Подякою Міністра оборони України (2007), Подякою Міністра оборони України (2011), Подякою Прем’єр-міністра України (2013).

Укладач: Т. М. Барболіна

БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИКИ Й АСТРОНОМІЇ, ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ В ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА до 1931 р.

Перші викладачі фізики (1914-1920 рр.), про них відомо дуже мало:

Шестаков Іван Андрійович (1887 р. н.), Учительський інститут: 1914-1917 рр., фізика і природознавство.

Харченко Микола Олександрович (1892 р. н.), викладач фізики початку 1920-х років.

Ліщина-Мартиненко Олексій Іванович (1884-1926), викладач фізики середини 1920-х років.

Светозаров Михайло Дмитрович, викладач фізики і методики її навчання кінця 1920-х років.

ПОБЕДОНОСЦЕВ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ

Викладач фізики і методики навчання фізики ПІНО в 1923-1928 рр.

Народився в 1881 р. Вищу освіту О. А. Побєдоносцев отримав у Московському університеті, де у 1908 р. закінчив фізико-математичний факультет, а в 1911 р. — історико-філологічний.

Поєднання отриманих знань з точних і гуманітарних наук, звичайно, набагато розширило його науковий світогляд, допомогло в педагогічній праці.

Відомо, що О. А. Побєдоносцев з 1919 р. викладав фізику і математику в середніх школах Москви, а в 1922 р. переїхав до Полтави, де спочатку влаштувався завідувачем економічного відділу Губернського управління державних земель і майна. У листопаді 1923 р. Олександр Андрійович був зарахований викладачем фізики й одночасно завідувачем фізичного кабінету Полтавського інституту народної освіти. На цих посадах він

пропрацював до грудня 1928 р.

Полтавський період у педагогічній діяльності

О. А. Побєдоносцева був найбільш плідним. У цей час в інституті читався системний курс фізики і методики викладання фізики. За свідченнями його колишніх учнів, О. А. Побєдоносцев був високоосвіченим фахівцем, людиною великої загальної культури, чудовим лектором, організатором і учасником різноманітних вечорів на факультеті і в інституті. Олександр Андрійович належав до активу ІНО. Не раз виконував обов'язки ректора інституту під час його відсутності, був членом правління (вченої ради) інституту, двічі обирався головою місцевого комітету. Усі, хто знав цього викладача фізики, з великою пошаною згадували

О. А. Побєдоносцева. Він був справжнім улюбленцем студентів.

Про його високий авторитет як науковця свідчить те, що Олександр Андрійович двічі брав участь у роботі всесоюзних з'їздів фізиків — у Ленінграді (1924) і в Москві (1926).

Останні роки життя (1929-1932) О. А. Побєдоносцев працював штатним доцентом і завідувачем кафедри фізики Московської гірничої академії, а за сумісництвом — торф'яного інституту.

О. А. Побєдоносцев був батьком одного з майбутніх піонерів радянської ракетно-космічної техніки і творців грізної зброї "Катюші" — члена-кореспондента Міжнародної академії

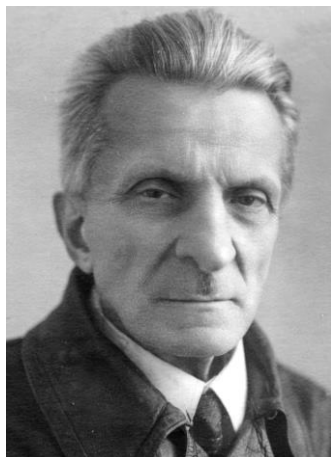
астронавтики, лауреата Державної премії СРСР, доктора технічних наук, професора Юрія Олександровича Побєдоносцева (1907-1973). У 1922-1924 рр. він навчався в Полтавській індустріальній технічній профшколі (вул. Пушкіна, 83-а). Тепер у цьому приміщенні розташовано Полтавський політехнічний коледж. У лютому 1981 р. на фасаді коледжу встановлено меморіальну дошку на честь Юрія Олександровича Побєдоносцева.

Помер у 1932 р.

Укладач: **О. П. Руденко**

САМБІКІН МИХАЙЛО МИТРОФАНОВИЧ

Викладач фізико-географічних дисциплін і астрономії в 1920-1934 рр.

Народився в травні 1878 р. у селі Бикові Хутори (нині райцентр Бикове Волгоградської області).

Закінчив Київський політехнічний інститут у 1904 р. і Вищі курси при Вченому комітеті Міністерства землеробства Санкт-Петербурзького університету. Після закінчення навчання працював старшим науковим співробітником на кафедрі метеорології Київського політехнічного інституту, а згодом переїхав до Полтави, де починав працювати в Полтавському губернському земстві: завідував відділом сільськогосподарської метеорології та організував Дослідну метеорологічну мережу Полтавської губернії. З 1913 р. протягом двадцяти років завідував Відділом метеорології Полтавської сільсько-господарської дослідної станції та системою метеорологічних установ Полтавщини. Результати наукової

діяльності професора Михайла Самбікіна мали велике значення для становлення метеорологічної науки в Україні взагалі, оскільки вчений є фундатором агрокліматичного напрямку у вітчизняній науці.

У Полтавському інституті народної освіти з 1920 р. по 1928 р. працював за сумісництвом (основна робота – завуч технікуму – попередника сучасної аграрної академії), а з 1928 р. викладав курси: “Енциклопедія виробництва та сільського господарства”, “Астрономія”, “Метеорологія” тощо. У 1930 р. професора М. Самбікіна призначено викладачем кафедри землезнавства й сільського господарства Полтавського інституту соціального виховання (ПІСВ), а в 1933 р. – завідувачем кафедри біології ПДПІ. На жаль, перед початком 1934-1935 н. р. М. М. Самбікін був звільнений з політичних мотивів не тільки з посади, але й із інституту.

Завідувач кафедри: метеорології в Білоруській сільськогосподарській академії (1935-1941); географії в Благовіщенському педагогічному інституті (1941-1943); метеорології в Таджикиському сільськогосподарському інституті (1943-1945). Декан географічного факультету Сталінградського педагогічного інституту в 1945-1949 рр. (був професором інституту до 1954 р.). У кінці життя плідно працював професором Волгоградського сільськогосподарського інституту. Його 90-річний ювілей відзначено на високому рівні.

Помер 8 червня 1968 р. у Волгограді.

Укладачі: **С. М. Шевчук, Л. М. Булава**

БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ЗАВІДУВАЧІВ ФІЗИЧНИХ КАФЕДР

Кафедра фізико-технічних дисциплін (01.1931-08.1932) і кафедра фізики (08.1932-08.1933) Полтавського інституту соціального виховання (ПІСВ): керівник Ю. Ф. Костенецький.

Кафедра фізики Полтавського державного педагогічного інституту (ПДПУ):

Ю. Ф. Костенецький – завідувач в 09.1933-07.1935 рр. (див. *нарис як про декана*);

А. Т. Набока – завідувач в 09.1935-10.1936 рр.

КОНОВАЛОВ ВАДИМ МИХАЙЛОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фізики (1936-1937) і кафедри теоретичної фізики (1937-1938); викладач у ПДПІ в 1935-1938 рр.

Народився в 1910 р. у місті Харкові. Кандидат педагогічних наук (1939), доцент (1940).

У 1932 р. закінчив фізичний факультет Харківського фізико-хіміко-математичного інституту (який у 1933 р. став однією зі складових Харківського державного університету).

З 1932 р. по 1941 р. – доцент Харківського державного університету. З осені 1935 р. до 1938 р. за сумісництвом працював у Полтавському педінституті. Завідував єдиною кафедрою фізики Полтавського педінституту з 10.1936 р. по 09.1937 р., а впродовж 1937-1938 н. р. – кафедрою теоретичної фізики. У 1939 р. Вадим Михайлович захистив кандидатську дисертацію, а в 1940 р. став доцентом кафедри теоретичної фізики.

У 1941-1943 рр. В. М. Коновалов перебував в окупації і працював учителем. Після війни завідував кафедрою фізики у

Вінницькому педінституті.

З 1953 р. по 1963 р. Вадим Михайлович – доцент кафедри фізики Київського педінституту, а з 1963 р. по 1968 р. – виконувач обов'язків професора цього самого інституту. Викладав теоретичну фізику, керував аспірантами. Як згадують колишні студенти і члени кафедри фізики Полтавського педінституту, М. В. Коновалов був висококваліфікованим викладачем, чудовим лектором і прекрасною людиною.

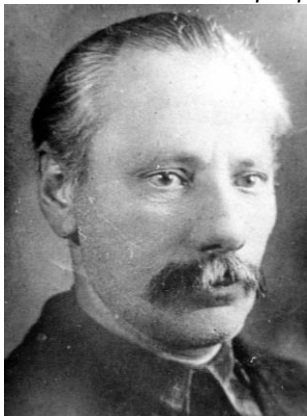
У 1937 р. у перекладі В. М. Коновалова з німецької мови на російську вийшов класичний твір М. Борна “Оптика”, а у 1962 р. вийшов його “Курс теоретичної фізики. Термодинаміка” (18,5 др. арк.), який поклав початок створення курсу теоретичної фізики для фізико-математичних факультетів педінститутів УРСР.

Помер у 1968 р. у Києві.

Укладач: **О. П. Руденко**

ФРАЙЗІНГЕР ДМИТРО ВАСИЛЬОВИЧ

Завідувач кафедри експериментальної фізики (1937-1941, 1945-1946) і кафедри фізики (1943-1945); викладач у ПДПІ в 1936-1952 рр.

Народився 9 серпня 1887 р. у місті Києві.

У 1915 р. закінчив фізико-математичний факультет Київського університету. Викладав фізику і математику в різних закладах освіти: реальному училищі міста Темрюк на Кубані (1916-1921), а також сільськогосподарських технікумах сіл Майнівка на Чернігівщині (1921-1924) і Нова Чорторія на Житомирщині (1924-1927), у містах Краснограді на Харківщині (1927-1928) і в Полтаві (1928-1929). Викладач фізики в Полтавському сільськогосподарському інституті з 09.1929 р. по 09.1937 р. (з 1930 р. – завідувач кафедри фізики, професор).

У цей період видав підручник для студентів

сільськогосподарських інститутів “Курс теоретичної механіки” (Полтава, 1930). У 1933-1934 і 1934-1935 н. р. працював завідувачем кафедри фізики, професором Полтавського технологічного інституту м'ясної промисловості.

У Полтавському педінституті – на посаді професора за сумісництвом з березня 1936 р., а з вересня 1937 р. по вересень 1941 р. працював штатним доцентом і в. о. завідувача кафедри експериментальної фізики. Викладав експериментальну фізику і методику навчання фізики.

На початку завідування кафедрою давав свідчення у справі ректора І. М. Онісіна, декана Г. О. Крупеннікова і експерта-фізика Ф. Гаутерманса.

З 09.1941 по 09.1943 р. в окупованій Полтаві виживав на різних роботах і без роботи.

Після деокупації Полтави наказом ректора № 1 від 29.09.1943 р. був призначений на викладацьку посаду (старшого викладача) одним із перших в інституті. З 11.1943 р. по 08.1945 р. завідував єдиною кафедрою фізики, а до 08.1946 р. – кафедрою експериментальної фізики. Після об'єднання кафедр експериментальної і теоретичної фізики в кафедру фізики 09.1946 р. і до кінця своїх днів залишався старшим викладачем цієї кафедри.

Дмитро Васильович був висококваліфікованим викладачем. Читав лекції і вів практичні заняття з фізики на високому науковому й методичному рівні. Був вимогливим до себе і до підлеглих.

Помер у 1952 р. у Полтаві.

Укладачі: О. П. Руденко, Л. М. Булава

ЗАЛИВЧИЙ ВАСИЛЬ МИКОЛАЙОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри фізики (1968-1978); викладач у ПДПІ в 1964-1999 рр.

Народився 10 березня 1927 р. у селі Рашівка Гадяцького району Полтавської області. Кандидат фізико-математичних наук (1963), доцент (1966).

По закінченні восьмого класу Рашівської середньої школи був призваний на службу в армію (1944-1951), де закінчив вечірню школу. Після демобілізації навчався на фізико-математичному факультеті Московського обласного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської в 1951-1955 рр. і в аспірантурі кафедри фізики цього закладу (1955-1959).

У 1959-1964 рр. працював старшим викладачем у Смоленському педагогічному інституті, де викладав курс загальної фізики.

У 1963 р. захистив кандидатську дисертацію. З 1 вересня 1964 р. працював на кафедрі фізики ПДПІ ім. В. Г. Короленка.

Викладав курси загальної (механіка, молекулярна фізика, електрика, оптика) та теоретичної (макроскопічна електродинаміка, електронна теорія термодинаміки, статистична фізика, квантова механіка, фізика ядра) фізики.

З вересня 1965 р. розпочав підготовчі роботи зі створення лабораторії молекулярної акустики. З березня 1967 р. велися пробні, а потім і справжні експериментальні дослідження. До роботи в лабораторії залучалися і студенти. З 08.1968 р. по 05.1978 р. В. М. Заливчий займав посаду завідувача кафедри фізики.

Ця лабораторія розвивалася, розширювався температурний і частотний інтервал досліджень. У лабораторії з 1967 р. розпочалися комплексні роботи з дослідження рідин і їхніх сумішей. Були створені обладнання для дослідження температурної залежності густини, коефіцієнта динамічної в'язкості.

З 1977 р. науковці лабораторії молекулярної акустики включилися в розробку госпдогвірної теми “Дослідження пружних властивостей базальтових зразків та виробів із плавлених базальтових волокон”.

Увага цього непересічного вченого зосереджувалася на фундаментальних питаннях теоретичної фізики та акустичної спектроскопії. Сфера його наукових інтересів включала також методологію та історію фізики. Як активіст товариства “Знання” В. М. Заливчий прочитав сотні лекцій з проблем розвитку фізики.

З 30.06.1990 р. пішов на пенсію, але ще працював на частину ставки як доцент, а також як старший науковий співробітник науково-дослідної теми (до кінця 1999 р.).

Помер у травні 2015 р. у Полтаві.

Укладач: **О. П. Руденко**

ГУЛАК ЮРІЙ КОСТЯНТИНОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри фізики (1978-1982) і кафедри загальної фізики (1982-1987); викладач у ПДПІ в 1966-1996 рр.

Народився 11 червня 1927 р. у селі Перекопівці Роменського району Сумської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1958), доцент (1962).

Закінчив Перекопівську середню школу (1945), Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка (1950), аспірантуру Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка зі спеціальності “Астрофізика” (1953).

Викладацьку діяльність розпочав у 1953 р. в Сумському державному педагогічному інституті, де працював до 1966 р. на посадах: асистента (1953), старшого викладача (1953-1963), в. о. завідувача кафедри фізики (1954-1955), доцента (1962-1966), декана фізико-математичного факультету (1960-1963).

З 5 лютого 1966 р. по 1 вересня 1969 р. за наказом Міністерства освіти УРСР працював заступником ректора з навчальної роботи Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка. У подальшому доля його пов’язана з кафедрою фізики цього закладу вищої освіти, де Юрій Костянтинович був старшим науковим співробітником (1969-1971), доцентом (1971-1989), завідувачем кафедри фізики (16.05.1978-25.08.1982) завідувачем кафедри загальної фізики (25.08.1982-12.10.1987). У 1989 р. звільнився з посади доцента кафедри фізики у зв’язку з виходом на пенсію, але продовжував трудову діяльність за сумісництвом на посаді доцента (01.09.1989-29.02.1996) й одночасно працював старшим науковим співробітником (за основним місцем

Ю. К. Гулак виголошує доповідь на зібранні до 90-річчя Ю. Кондратюка, 1987 р.

роботи) у Полтавській гравіметричній обсерваторії АН України (1991-1999).

Багато сил та енергії Ю. К. Гулак віддавав роботі – викладав теоретичну механіку й астрономію, був прекрасним педагогом і наставником студентів. Чимало уваги приділяв популяризації знань із фізики, астрономії, космонавтики – прочитав сотні лекцій для населення по лінії товариства “Знання”.

Юрій Костянтинович заклав основи статистичної теорії квантування в ньютонівських планетарних системах. У його роботах, виходячи із суто класичних позицій, одержано рівняння, аналогічне до рівняння Шредінгера. У листі заступника директора і начальника планетарного відділу Московського інституту геохімії імені В. І. Вернадського від

24 березня 1989 р., надісланого на ім'я ректора Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка, вказано, що в множинному пріоритеті формули відкриття першою є робота Ю. К. Гулака "Деякі питання теорії гравітаційного поля і нові закономірності в Сонячній системі", яка зареєстрована в Держкомвинаході 18 серпня 1964 р. (№ 46794 з пріоритетом 5 червня 1964 р.). Міжнародним біографічним центром (Кембридж, Англія) ім'я Гулака Юрія Костянтиновича занесене до "Книги лідерів сучасного наукового прогресу" (1989).

Він є автором і співавтором понад 80 наукових праць, серед яких посібники "Астрономія" (Київ, 1971, 1976), "Фізика космосу" (Київ, 1976), "Проблеми пошуку позаземних цивілізацій" (Полтава, 1976).

Помер 19 жовтня 2001 р. у Полтаві.

Укладач: **О. П. Руденко**

ДІДОРА ТАРАС ДМИТРОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри теоретичної фізики (1982-1985); викладач у ПДПІ в 1977-1985 рр.

Народився 30 червня 1949 р. у місті Заліщики Тернопільської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1977), доцент (1983).

Закінчив Заліщицьку середню школу із срібною медаллю (1966), Чернівецький державний університет за спеціальністю "Фізика" з відзнакою (1972), аспірантуру Чернівецького державного університету (1975). Розпочав свою наукову діяльність молодшим науковим співробітником кафедри теоретичної фізики Чернівецького державного університету (1975-1977). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині

національний педагогічний університет) з 1977 р. по 1985 р.: старший викладач (1977-1978), доцент (1978-1985), декан факультету загально-технічних дисциплін і праці (15.11.1980-31.01.1983), завідувач кафедри теоретичної фізики (25.08.1982-31.08.1985).

З 31 серпня 1985 р. переведений наказом Міністерства освіти УРСР на посаду доцента Тернопільського державного педагогічного інституту ім. Я. О. Галана.

Основу навчального навантаження Т. Д. Дідори складав курс теоретичної фізики.

Наукові інтереси Тараса Дмитровича пов'язані з дослідженнями нерівноважних процесів електронного газу у вузькозонних провідниках. Автор понад 100 наукових і науково-методичних публікацій.

Укладач: **В. В. Іванко**

На вченій раді фізико-математичного факультету, 1983 р.

КУЛИКОВСЬКИЙ СЕРГІЙ ГНАТОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри теоретичної фізики (1985-1987, 1990-1996) і кафедри загальної фізики (1987-1990); викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1982-2010 рр.

Народився 8 вересня 1942 р. у селі Новий Корець Корецького району Рівненської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1976), доцент (1980).

Закінчив Корецьку середню школу (1959), Кременецький державний педагогічний інститут за спеціальністю “Фізика і праця в навчальних майстернях” (1964), аспірантуру Запорізького державного педагогічного інституту (1969). Розпочав свою педагогічну діяльність учителем Бариської середньої школи Бугацького району Тернопільської області (1964-1966), працював асистентом кафедри фізики Криворізького державного педагогічного інституту (1969), старшим викладачем (1969-1974), в. о. доцента (1974-1982). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 1982 р. по 2010 р.: доцент кафедри

фізики (1982-1985, 1996-2010), завідувач кафедри теоретичної фізики (з 01.09.1985 р. по 12.10.1987 р., з 01.09.1990 по 31.08.1996 р.), завідувач кафедри загальної фізики (з 12.10.1987 р. по 01.09.1990 р.).

Наукові інтереси Сергія Гнатовича були пов’язані переважно з дослідженнями впливу зовнішніх полів на фазові перетворення, наукових основ впровадження комп’ютерної техніки в навчальний процес, методики навчання фізики. Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких шкільні підручники з фізики (у співавторстві) з грифом МОН України “Фізика: підручник для 7 кл. загальноосвітніх навч. закл.” (Київ, 2007), виданий різними мовами національних меншин України; “Фізика: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл.” (Київ, 2008).

Помер 7 вересня 2017 р. у Полтаві.

*Засідання вченої ради інституту, 1987 р.
(зліва направо: О. С. Мельниченко, Н. С. Литвиненко,
О. П. Руденко, М. М. Ніколаєв, С. Г. Куликовський)*

Укладач: О. А. Комеліна

ВАКУЛЕНКО ЮРІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри загальної фізики (1990-1992); викладач у ПДПІ в 1979-1992 рр.

Народився 28 травня 1957 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1986), доцент (1990).

Закінчив Полтавську середню школу № 6 із золотою медаллю (1974), Київський державний університет (КДУ) ім. Т. Г. Шевченка за спеціальністю “Загальна фізика” з відзнакою і отримав кваліфікацію “Фізик-оптик твердого тіла. Викладач” (1979), аспірантуру КДУ ім. Т. Г. Шевченка (1984).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1979 р. по 1992 р.: асистент (1979-1981, 1985), старший викладач (1986-1988), доцент (1988-1989), проректор із заочної форми навчання (з 1.12.1989 р. по 1.03.1991 р.), з 1.09.1990 р. – в. о.

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

завідувача кафедри загальної фізики, з 1.03.1991 р. по 21.02.1992 р. – завідувач кафедри загальної фізики.

З 21 лютого 1992 р. працює в Росії, проживає в Краснодарському краї.

Наукові інтереси Юрія Анатолійовича пов'язані переважно з дослідженнями фізики твердого тіла.

Укладач: К. С. Макаренко

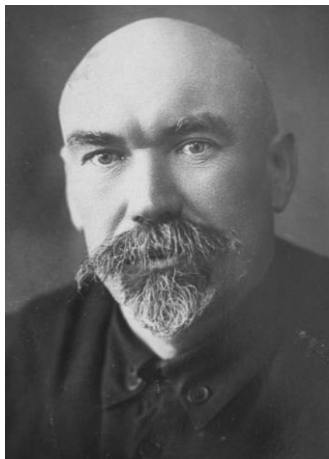
Випускне фото, викладачі 1950-х років

**БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИКИ Й АСТРОНОМІЇ,
ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ В ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА після 1931 р.**

СОКОЛОВ МИХАЙЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

В. о. доцента геодезії у ПДПІ в 1933-1935 рр.

Народився в 1879 р. у місті Гатчині Петербурзької губернії.

Закінчив школу при Гатчинській учительській семінарії, Псковське землемірне училище і межовий інститут (у 1903 р. отримав кваліфікацію “межовий інженер”). У 1903-1904 рр. працював у повітовій земельній комісії в Пермі, а у 1904-1906 рр. за власним бажанням служив прапорщиком в армії. Після демобілізації з 1906 р. працював в Межовому відомстві у різних губерніях Російської імперії, зокрема й у Полтаві.

Брав участь у першій світовій війні, потрапив у полон, у 1918 р. повернувся до Полтави, де працював за спеціальністю. Із 1920 р. викладав геодезію у професійних школах й інститутах.

У 1933-1934 н. р. запрошений на посаду викладача геодезії та топографії педінституту. Удруге його прийняли з 15.01.1935 р. на посаду доцента кафедри фізики (з погодинною оплатою) для викладання курсу геодезії. Заарештований 18.04.1938 р. Засуджений Особливою нарадою при НКВС СРСР 11.11.1939 р. за статтями 54-2 і 54-11 КК УРСР до 5 років заслання в Казахстан. Реабілітований Полтавським обласним судом 3 січня 1959 р.

Укладачі: Л. М. Булава, О. М. Мащенко

ЯЗЕВ ІВАН НАУМОВИЧ

Професор астрономії і геодезії у ПДПІ в 1935-1937 рр.

Народився 28 вересня 1895 р. у селі Татарка Томської губернії (нині – місто Татарськ Новосибірської області) у селянській родині.

У 1917-1922 рр. навчався на геодезичному факультеті Омської сільськогосподарської академії й був залишений викладачем геодезії.

Ад'юнкт-астроном Пулковської астрономічної обсерваторії (служби точного часу) у 1926-1929 рр.; співробітник Миколаївської астрономічної обсерваторії у 1929-1934 рр. Працював у Полтавській гравіметричній обсерваторії в 1934-1937 рр. та на посаді професора астрономії і геодезії педагогічного інституту (з 09.1935 р. – за сумісництвом, пізніше – у штаті). Іван Наумович був завідувачем астрономічної обсерваторії й метеорологічної станції, керівником гуртка астрономії ПДПІ.

З 1936 р. в педінституті почало діяльність вчене бюро, до завдань якого входили організація та видання наукових записок. Його головою став професор І. Н. Язев.

У вересні 1937 р. за політичними мотивами в Полтавському педагогічному інституті звільнено з роботи 12 викладачів, серед яких був і І. Н. Язев. Вважалося, що він загинув, але випадково від його онука, директора Іркутської обсерваторії професора С. А. Язева, надійшла інформація, що його дід зумів виїхати в Сибір, де з довоєнних років працював на посадах професора ряду закладів вищої освіти Новосибірська, зокрема в одному з них організував Службу Сонця.

Займався дослідженням причин рухів полюсів Землі та іншими науковими проблемами.

У 1946 р. захистив докторську дисертацію про вплив сонячної активності на геофізичні процеси. Але в 1949 р. “компетентні органи” виявили, що в молодості І. Язев був членом партії есерів. Науковий ступінь доктора наук у нього відібрали й вислали з Новосибірська.

У тому ж 1949 р. він став керівником кафедри астрономії та директором астрономічної обсерваторії Іркутського державного університету.

Помер 18 квітня 1955 р. в Іркутську.

Укладачі: Л. М. Булава, О. М. Мащенко

БЕРЕЗЮК СЕРГІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПІ в 1936-1965 рр.

Народився 20 жовтня 1901 р. у селі Дашківці Старосинявського району Кам'янець-Подільської (нині Хмельницької) області в сім'ї селян-бідняків. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (1959), доцент (1961).

Середню освіту здобував у Майдано-Трепівській учительській школі та у Вінницькому педагогічному технікумі (1915-1923). Вступив до Кам'янець-Подільського інституту народної освіти (1924), з якого перевівся до Київського інституту народної освіти на відділ технознавства (1926). Після захисту кваліфікаційної роботи на тему "Кристаліграфічна структура твердого тіла" отримав диплом учителя фізики і математики в трудових школах (1927).

Розпочав свою трудову діяльність Сергій Олексійович учителем математики і фізики у школах Київської області (у містах Березань (у 1927-1928 н. р.) та Переяславі-Хмельницькому

(08.1928-01.1930)).

Його робота у вищих навчальних закладах розпочалася з січня 1930 р. Перебував на посаді асистента кафедри фізики Кам'янець-Подільського інституту народної освіти до 1932 р. Одночасно він читав курс фізики на хімічному відділенні та методику викладання фізики на фізичному відділенні. З 1932 р. по 1935 р. виконував обов'язки доцента і керівника кафедри фізики та читав курс фізики і методики викладання фізики.

У 1935 р. Кам'янець-Подільський педагогічний інститут був розформований, тому Сергій Олексійович перейшов на роботу в Інститут фізики Академії наук УРСР, де працював до серпня 1936 р. завідувачем музею та молодшим науковим співробітником.

Перша науково-експериментальна робота С. О. Березюка "Радіоактивність деяких джерел води району м. Кам'янець-Подільського" була опублікована в 1934 р. в "Українських фізичних записках". В Інституті фізики працював над темою "Вплив коливань температур на роботу купоросних випростовувачів". Досконало володів технікою фізичного експерименту.

До Полтавського педінституту був зарахований ще в вересні 1935 р., але на роботу прибув лише через рік. Працював старшим викладачем кафедри експериментальної фізики, читав курси історії, фізики і методики викладання фізики, експериментальної фізики на денному та заочному відділеннях, керував педпрактикою до вересня 1941 р.

У 1939-1941 рр. С. О. Березюк був науковим кореспондентом Українського науково-дослідного інституту педагогіки, брав участь у республіканських, обласних, інститутських конференціях з питань методики викладання фізики. Науково-методичні роботи Сергія Олексійовича того періоду присвячені з'ясуванню історії фізичних категорій і фізичної символіки, історії розвитку методики викладання фізики в Західній Європі і Росії. Він активно готувався до написання дисертації, але все перекреслила війна.

Обставини склалися так, що С. О. Березюк опинився на окупованій німецькими військами території. Перебивався випадковими заробітками, а останні дев'ять місяців окупації працював у держмаєтці в селі Бречківка Полтавського району.

Після деокупації Полтавщини С. О. Березюк був мобілізований до червоної армії. Відзначився в боях, про що свідчать високі солдатські нагороди – орден Слави III ступеня і медаль "За відвагу". Був контужений, а у квітні 1945 р. отримав важке поранення обох ніг. Медична комісія встановила йому інвалідність третьої групи.

Після демобілізації в червні 1945 р. Сергій Олексійович продовжив роботу в Полтавському педінституті на посаді старшого викладача кафедри фізики: читав курс методики викладання фізики та факультативний курс історії фізики на фізико-математичному факультеті, курс фізики на природничому факультеті.

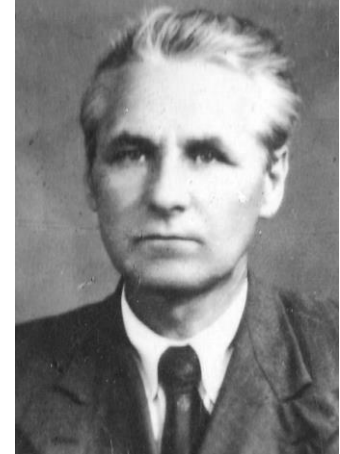
18 травня 1951 р. у Київському університеті ім. Т. Г. Шевченка захистив дисертацію “Методи розкриття фізичних понять у шкільному курсі фізики” на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук, але ВАК СРСР 24 січня 1953 р. відмінив це рішення. Йому було дозволено переробити дисертацію і повторно подати її до захисту. Рішенням ученої ради Київського державного університету від 19 січня 1959 р. дослідження на тему: “Деякі дидактичні принципи формування фізичних понять в учнів середньої школи” (подане до захисту в 1958 р.) відповідало вимогам до кандидатських дисертацій, і С. О. Березюку було присуджено науковий ступінь кандидата педагогічних наук.

У липні 1961 р. рішенням Вищої атестаційної комісії С. О. Березюк затверджений у вченому званні доцента кафедри фізики.

За роки праці в Полтавському педінституті Сергій Олексійович опублікував у журналах і газетах понад 30 науково-методичних і наукових праць.

В останні роки життя він проводив велику роботу серед учителів шкіл міста й області. Фізик-дослідник, талановитий викладач методики навчання фізики, пройшов шляхами війни, втратив здоров'я, але не зламався, а ще енергійніше взявся до праці, присвятивши своє життя освіті.

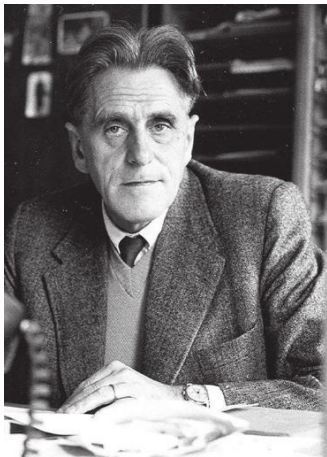
Помер у січні 1965 р.

Укладачі: О. П. Руденко, Л. М. Булава

ГУТЕРМАНС ФРІЦ ОТТОВИЧ (в СРСР) — ХОУТЕРМАНС ФРІДРІХ ГЕОРГ

Науковий консультант на кафедрі експериментальної фізики в ПДПІ у 1936-1937 рр.

Friedrich Georg “Fritz” Houtermans народився 22 січня 1903 р. у місті Сопот (Східна Пруссія, Німеччина).

У 1921 р. розпочав навчання в університеті Георга-Августа в місті Гьоттінген, захистив першу докторську дисертацію (1927). Отримав ступінь габілітованого доктора в Берлінській вищій технічній школі (1932) і до 1933 р. працював у ній. Його наукові керівники – лауреати Нобелівської премії з фізики 1925 р. Густав Герц і Джеймс Франк. Ф. О. Гутерманс – фахівець у галузі ядерної фізики, фізики високих енергій і астрофізики.

Із 1926 р. був членом комуністичної партії Німеччини. У 1933 р., після приходу до влади Гітлера, виїхав до Великої Британії, а в лютому 1935 р. – до СРСР. У 1935-1937 рр. працював у ядерній лабораторії Українського фізико-технічного інституту (УФТІ) у Харкові (1935-1937).

За ініціативи декана фізико-математичного факультету Г. О. Крупенникова та підтримки директора Полтавського педінституту І. М. Онісіна, з 1 січня 1937 р. Ф. О. Гутерманс був запрошений на кафедру експериментальної фізики як керівник науково-дослідницької лабораторії і консультант з перевірки виготовлення приладу для підрахунку радіактивності речовин (усього організовано 10 його поїздок до ПДПІ з оплатою консультацій і проживання). Це запрошення “фашиста” пізніше інкримінували згаданим керівникам ПДПІ як злочин при розгляді їхніх політично мотивованих карних справ.

Після перших арештів наукових співробітників УФТІ в кінці 1937 р. спробував емігрувати разом із дружиною і дітьми з СРСР. Був заарештований і утримувався в Бутирській в'язниці, а потім у тюрмі НКВС у Харкові. Там Гутерманс підписав під тортурами "визнання" про те, що нібито він засланий гестапо для шпигунства. До речі, у показах описав принцип ланцюгової ядерної реакції. У 1937-1940 рр. перебував в ув'язненні в тюрмах Харкова й Києва. 30.09.1939 р. вивезений до Москви, а 2.05.1940 р. переданий у Брест-Литовську працівниками НКВД гестапо. Утримувався у берлінській в'язниці, але невдовзі звільнений завдяки клопотанням видатних німецьких учених. У 1940-1945 рр. працював у науково-дослідній лабораторії Манфреда фон Арденне в Шарлоттенбурзі, де запропонував використання плутонію замість урану. У 1942 р. відвідав окупований Харків з метою пошуку науковців для ядерної лабораторії. У 1945-1952 рр. працював у Геттінгенському університеті, а в 1952 р. виїхав до Швейцарії, де був професором Бернського університету і директором Центру фізичних досліджень при ньому. У 1960 р. першим висунув ідею ексімерного лазера.

Після війни разом з українським істориком К. Штеппою, опублікував книгу про сталінські репресії в СРСР, став переконаним антикомуністом.

Помер 1 березня 1966 р. у місті Берн (Швейцарія).

Укладач: Л. М. Булава

СІНІЦІН ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ

В. о. доцента (1938-1939), старший викладач у ПДПІ за сумісництвом у 1939-1950 рр.

Народився 5 лютого 1899 р. у селі Бердіціно Ярославської області в багатодітній селянській родині. У 1919 р. закінчив школу № 10 міста Ярославля (колишню приватну гімназію, у якій навчався за кошти місцевого земського лікаря як талановитий випускник сільської школи). Студент медичного факультету Ярославського університету з 1920 р. по 1922 р. Після реорганізації університету на педінститут перевівся на фізичне відділення фізико-математичного факультету і закінчив у 1928 р. Був учителем фізики і хімії в Ярославській школі (1922-1931). Навчався в аспірантурі кафедри фізики у 1930-1933 рр. і одночасно викладав фізику і радіотехніку (1931-1933).

Із 09.1933 р. по 08.1938 р. працював у місті Новозибков Орловської області завідувачем кафедри фізики і викладачем теоретичної та експериментальної фізики педінституту (1933-1935), а після його реорганізації – завідувачем кафедри фізики і викладачем експериментальної фізики Учительського інституту (1935-1938).

Конкурсна комісія Полтавського педінституту рекомендувала 23 серпня 1938 р. В. М. Сініцину на посаду завідувача новоствореної кафедри теоретичної фізики. Але фактично на цій посаді він не перебував, оскільки дещо пізніше Народним комісаріатом освіти УРСР був направлений на роботу в Полтавський педінститут Д. М. Мазуренко, який уже був кандидатом фізико-математичних наук. Тому В. С. Сініцин з вересня 1938 р. працював у штаті як в. о. доцента кафедри теоретичної фізики (формально Наркомат освіти СРСР звільнив його в 1940 р.). Викладав теорію теплопровідності, добре володів фізичним експериментом, був кваліфікованим радистом і фотографом.

Із 09.1939 р. по 09.1941 р. працював на 0,5 ставки (за сумісництвом) на кафедрі експериментальної фізики ПДПІ, оскільки перейшов на основну роботу в Полтавський інститут інженерів сільськогосподарського будівництва (з 1939 р.), де викладав загальну фізику і до 1951 р. завідував кафедрою фізики. Учасник другої світової війни (10.1941-08.1945).

З 1.09.1946 р. до початку 1950-х років знову працював на 0,5 ставки старшого викладача (за сумісництвом) на кафедрі фізики ПДПІ ім. В. Г. Короленка.

Укладачі: Л. М. Булава, О. П. Руденко

ДРОЗДОВ СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ

*Доктор фізико-математичних наук, професор; доцент з астрономії
в ПДПІ за сумісництвом у 1944-1950 рр.*

Народився 24 листопада 1902 р. у місті Петрограді. Доктор фізико-математичних наук (1956), професор.

Дитячі роки пройшли в Петрограді, Москві, потім у Житомирі, де в 1912 р. він пішов до школи. З 1919 р. почав працювати в земвідділі креслярем. Отримавши атестат про середню освіту (1920), С. В. Дроздов навчався в землемірному училищі, після закінчення якого працював за фахом. У 1924 р. Сергій Вікторович вступив на математичне відділення Київського інституту народної освіти. У період навчання в інституті відвідував Київську астрономічну обсерваторію, брав участь в астрономічних семінарах. Після II курсу (1926) С. В. Дроздов перевівся на математичний факультет Ленінградського державного університету (ЛДУ). Продовжуючи навчання в університеті, він викладав математику в середній школі, був інспектором методичного бюро при

Ленінградському обласному відділі освіти.

У травні 1931 р. С. В. Дроздов закінчив фізико-математичний факультет ЛДУ за спеціальністю “Астрономія”. У серпні цього року був прийнятий на посаду обчислювача в Пулковську обсерваторію. У грудні 1931 р. був заарештований і по 1934 р. засуджений, а по 06.1939 р. – як вільнонайманий працював інженером-топографом на “великих будовах соціалізму”.

У грудні 1939 р. став науковим працівником у Полтавській гравіметричній обсерваторії Академії наук УРСР. В евакуації протягом 1941-1942 н. р. працював викладачем топографії, фізичної географії та основ геології в учительському інституті міста Нижній Ломов (Пензенська область). У 1942 р. переїхав до Іркутська, де знаходилася тоді Полтавська гравіметрична обсерваторія, і працював на посаді астронома-спостерігача до повернення обсерваторії в Полтаву (02.1944).

11.05.1944 р. в Москві при Астрономічному інституті ім. Штенберга С. В. Дроздов захистив дисертацію “Вывод колебания широты из наблюдений слабых зенитных звёзд” на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук.

З 1944 р. по 1957 р. працював старшим науковим співробітником Полтавської обсерваторії та викладачем астрономії в Полтавському педагогічному інституті (з 03.1944 р.)

Отримав великі ряди спостережень коливань широти Полтави за особливою програмою; на основі спостережень створив каталог точних схилень зірок. Був популяризатором астрономічних знань. Автор “Короткого астрономічного календаря” (1948).

У 1956 р. захистив докторську дисертацію і з 1957 р. працював професором астрономії на фізико-математичному факультеті у Новгородському державному педагогічному інституті. Він керував єдиною в СРСР аспірантурою з методики викладання астрономії. Автор понад 40 друкованих наукових праць, у т. ч. монографій.

Останні роки життя провів на батьківщині в Ленінграді (Санкт-Петербурзі).

Помер 24 квітня 1976 р. у Ленінграді.

Укладачі: П. М. Федій, Л. М. Булава

КУЗЕМА ДЕМИД ДЕМ'ЯНОВИЧ

Кандидат педагогічних наук; викладач у ПДПІ в 1945- 1962 рр.

Народився 31 серпня 1904 р. у селі Нетесівка Царичанського району Дніпропетровської області. Кандидат педагогічних наук (1958).

Після закінчення сільської початкової школи (1916) займався самоосвітою і працював у господарстві свого батька. У 1925 р. був обраний головою комітету неможливих селян сільради. У жовтні 1926 р. мобілізований до лав радянської армії. Після демобілізації в 1928 р. Д. Д. Кузема вступив в комуну "Червоний стяг", яка відрядила його до Червоноградського педагогічного технікуму (1929-1931).

Із вересня 1931 р. протягом двох років працював завідувачем Берестовенської семирічної школи та вчителем фізики і математики; з вересня 1933 р. по грудень 1934 р. – учителем фізики і математики Заборинської семирічки Червоноградського району.

Із 12.1934 р. працював у профшколі і навчався на робітфаці в Полтаві. Студент фізичного відділення фізико-математичного факультету Полтавського педагогічного інституту з вересня 1936 р. по січень 1940 р. У січні 1940 р. Демид Дем'янович був призначений учителем фізики Карлівської середньої школи № 1, а влітку цього самого року отримав диплом про вищу освіту.

З 1942 р. по 1945 р. Д. Д. Кузема перебував на службі в армії. Мав бойові нагороди.

Після демобілізації з армії із вересня 1945 р. працював старшим лаборантом і викладачем (з погодинною оплатою) кафедри фізики Полтавського педінституту. Через рік став асистентом, а з 1953 р. по 09.1955 р. – старшим викладачем кафедри фізики.

Був у річній аспірантурі (10.1953-10.1954) Українського науково-дослідного інституту педагогіки, успішно захистив кандидатську дисертацію в жовтні 1958 р. і здобув науковий ступінь кандидата педагогічних наук (тема дисертаційного дослідження "Свойства вещества в курсе физики 9-10 классов средней школы").

За час роботи в Полтавському педагогічному інституті Д. Д. Кузема читав лекції із загального курсу фізики, проводив практичні і лабораторні заняття, керував педагогічною практикою студентів фізико-математичного факультету.

Помер у 1962 р. у Полтаві.

Укладачі: О. П. Руденко, Л. М. Булава

КИСЛЯК ГРИГОРІЙ МИХАЙЛОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ в 1957-1968 рр.

Народився 2 травня 1925 р. у селі Ліпляве Канівського району Черкаської області. Кандидат фізико-математичних наук (1964), доцент (1965).

З 09.1943 р. по 12.1946 р. служив в армії, учасник бойових дій, мав нагороди. Після демобілізації (через хворобу) працював секретарем сільської ради в селі Келеберда (02.1947-09.1949) і навчався в десятому класі середньої школи (1949-1950).

Закінчив фізико-математичний факультет Черкаського педінституту (1954) та аспірантуру при Кримському педагогічному інституті (1957).

Після закінчення аспірантури за направленням Міністерства освіти УРСР прийнятий з вересня 1957 р. на посаду асистента кафедри фізики Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка. Через рік переведений на посаду старшого викладача, а з лютого 1965 р. – на посаду доцента кафедри фізики.

28.04.1964 р. в Одеському державному університеті захистив кандидатську дисертацію.

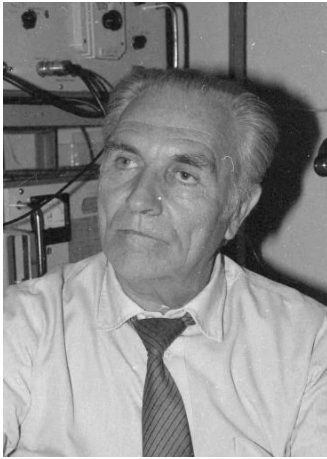
Досліджував явища люмінесценції, створив науково-дослідну лабораторію молекулярної фізики, керував студентським гуртком експериментальної фізики.

З липня 1968 р. перейшов на роботу до Полтавського вищого зенітного артилерійського командного училища імені М. Ф. Ватутіна, де був обраний за конкурсом доцентом новоствореної кафедри спецелектроживлення зенітних комплексів, теорії електрорадіоланцюгів і фізики. У 1972-1974 рр. доцент Кисляк Г. М. викладав курс біофізики в Полтавському медичному стоматологічному інституті.

Укладач: Л. М. Булава

КАЛАПУРІВСЬКИЙ ВІТАЛІЙ КОСТЯНТИНОВИЧ

Кандидат технічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ) в 1974-2006 рр.

Народився 27 травня 1935 р. у селі Нехвороща Новосанжарського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат технічних наук (1980), доцент (1988).

Закінчив Полтавську середню школу № 3 (1952), Полтавський педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Фізика і основи виробництва" (1959).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1959 р. по 2006 р.: завідувач лабораторіями (1959-1974), асистент (1974-1979), старший викладач (1979-1982), доцент (1982-2006). Викладав курси електротехніки, радіотехніки, фізики.

Коло наукових інтересів: радіоспорт, радіотехніка, електрифікація сільськогосподарського виробництва. Автор понад 50 наукових публікацій та співавтор 15 патентів на винаходи.

Брав активну участь у виконанні госпдоговірних та науково-дослідних тем: "Розробка височастотного стабілізованого датчика сільськогосподарського призначення" (1968-1973), "Випробування і доводка радіоелектронного пристрою для розпізнавання грудок землі і картоплі, які подаються поштучно" (1973-1984), "Вивчення молекулярних механізмів релаксаційних процесів у дослідженні гомеостазу онкологічних хворих, діагностиці, профілактиці, лікуванні та прогнозуванні ефективності спеціальних методів лікування методами акустичної спектроскопії" (1998-2000), "Дослідження впливу низькомолекулярних фізіологічно-активних речовин на структурно-динамічні властивості сироваточного альбуміну" (2000-2002), "Вивчення молекулярних механізмів релаксаційних процесів методами акустичної спектроскопії на етапах лікування онкологічного захворювання в організмі людини" (2001-2003).

Засновник (1957) і довгий час керівник колективної інститутської радіостанції УБ5КХГ та аматорського радіогуртка, майстер спорту СРСР (радіозв'язок на ультракоротких хвилях) (1968). Віталій Костянтинович неодноразово обирався головою обласної федерації радіоспорту.

Помер 19 квітня 2006 р. у Полтаві.

Укладач: Г. М. Кузьменко

ЯРЕМКО РАЙСА ВОЛОДИМИРІВНА

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ в 1961-1997 рр.

Народилася 18 грудня 1935 р. у місті Кременчуці Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1974), доцент (1977). Закінчила 7 класів Солониської середньої школи Козельщинського району Полтавської області (1950), Олександрійське педагогічне училище (1954), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Фізика та основи виробництва" (1959), аспірантуру Інституту фізики АН УРСР (1970). Розпочала свою педагогічну діяльність у середній школі № 12 міста

Полтави (1959-1961).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1961 р. по 1997 р.: асистент (1961-1966), викладач кафедри фізики (1970-1975), старший викладач (1975-1976), доцент (1976-1997).

Раїса Володимирівна вела лекційні, практичні та лабораторні заняття з курсу загальної фізики, а також керувала педагогічною практикою студентів-фізиків та написанням курсових і дипломних робіт, брала активну участь у перепідготовці вчителів-фізиків.

Наукові інтереси Раїси Василівни були пов'язані з оптикою та квантовою фізикою. Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій.

Укладач: **О. П. Руденко**

КУЗЬМЕНКО МИХАЙЛО ГРИГОРОВИЧ

Кандидат технічних наук, доцент; викладач у ПДПІ в 1965-1968 рр.

Народився 3 січня 1935 р. в селі Бобрівник Зіньківського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат технічних наук (1968), доцент (1971).

Закінчив Зіньківську середню школу № 1 (1954), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Фізика та основи виробництва" (1960), аспірантуру Кримського державного педагогічного інституту (нині Таврійський національний університет ім. Вернадського) (1965). Розпочав педагогічну діяльність учителем фізики у середній школі-інтернаті в селі Великі Сорочинці Миргородського району (1960), продовжив – викладачем радіотехніки Зіньківського ремісничого училища механізації сільського господарства № 1 (1962).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1965 р. по 1968 р. старшим викладачем кафедри фізики. За результатами роботи Михайла Григоровича Науковою радою АН СРСР з питань люмінесценції у 1967 р. кафедру фізики ПДПІ ім. В. Г. Короленка було призначено головним виконавцем наукових досліджень з теми "Вплив світлового випромінювання на фільтр-лаки флуоресцентних фарб".

Наукові інтереси М. Г. Кузьменка пов'язані переважно з дослідженнями в галузях фізики твердого тіла, зокрема люмінесценції, та методики викладання фізики у вищій школі. Михайло Григорович – автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких навчальні посібники для вищих військових навчальних закладів та понад 60 рацпропозицій.

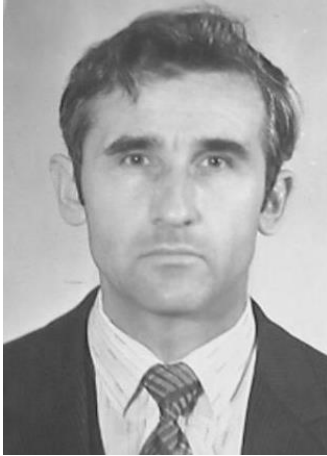
У серпні 1968 р. М. Г. Кузьменко очолив формування колективу і матеріальної бази кафедри фізики новоствореного на той час Полтавського вищого військового командного училища зв'язку, завідувачем якої працював у 1968-1981, 1986-2003 рр. та доцентом у 1981-1986, 2003-2005 рр. З 1973 по 1991 р. був членом науково-методичної комісії Головного управління вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони СРСР. У 1986 р. рішенням науково-методичної комісії ГУВВНЗ МО СРСР кафедра, очолювана М. Г. Кузьменком, була визнана кращою кафедрою фізики серед військових закладів вищої освіти СРСР. Завершив науково-педагогічну діяльність Михайло Григорович на посаді доцента кафедри фізики, автоматизації та механізації виробничих процесів Полтавської державної аграрної академії (2005-2013).

Отримав понад 80 нагород, зокрема: бронзову медаль ВДНГ СРСР (1953), нагрудний знак "За отличные успехи в работе" Міністерства освіти СРСР (1975), медалі Президії Верховної Ради СРСР "За доблестный труд" (1970) і "Ветеран труда" (1986), Грамоту міського голови (1997), Подяку Міністра оборони України (1997), Грамоту начальника зв'язку Збройних сил України (2000), Почесну грамоту виконавчого комітету Ленінської районної ради у місті Полтава (2001), знак "Відмінник освіти України" (2001), Почесну грамоту виконавчого комітету Полтавської міської ради (2003), Грамоту начальника Генерального штабу Збройних сил України (2003).

Укладач: **Г. М. Кузьменко**

МОКЛЯК ВАДИМ ІВАНОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ) в 1965-2005 рр.

Народився 1 січня 1940 р. в селі Дубина Новосанжарського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1974), доцент (1980).

Закінчив Руденківську середню школу Новосанжарського району (1957), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Фізика і загальнотехнічні дисципліни" (1965), аспірантуру Московського обласного педагогічного інституту імені Н. К. Крупської (1973).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка працював з 1965 р. по 2005 р.: старший лаборант (1965-1968), асистент (1968-1970, 1973-1975), старший викладач (1975-1976), доцент (1976-2005). Заступник декана фізико-математичного факультету (1987-1990). Вів лекційні, практичні та лабораторні заняття з курсу загальної фізики.

Наукові інтереси Вадима Івановича пов'язані переважно з дослідженнями в галузі молекулярної акустики. Автор понад 50 наукових публікацій.

Брав активну участь у виконанні науково-дослідних та господарських тем "Дослідження діелектричних властивостей базальтів та їхніх композиційних матеріалів, армованих базальтовими волокнами" (1982-1988), "Дослідження впливу низькомолекулярних фізіологічно-активних речовин на структурно-динамічні властивості сироваточного альбуміну" (2000-2002), "Вивчення молекулярних механізмів релаксаційних процесів методами акустичної спектроскопії на етапах лікування онкологічного захворювання в організмі людини" (2001-2003).

Помер 18 вересня 2006 р. у Полтаві.

Укладач: А. М. Гетало

МИХАЙЛИК ПАНАС ЯКОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПІ в 1968-1997 рр.

Народився 2 січня 1926 р. у селі Чернечий Яр Диканського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (1974), доцент (1977).

Закінчив Чернечейську семирічну школу (1939), Великобудищанську середню школу (1941).

Після визволення Полтавщини від німецько-фашистських загарбників Панас Якович пішов добровольцем на фронт (1943). Після демобілізації колишній фронтовик вступив на фізико-математичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту, який закінчив з відзнакою у 1955 р.

Розпочав свою педагогічну діяльність учителем фізики Захарівської середньої школи Вовчанського району Харківської області (1955-1957). Працював учителем фізики (1957-1960), завучем Великобудищанської середньої школи Диканського району (1960-1963), методистом фізики Полтавського обласного інституту вдосконалення кваліфікації учителів (1963-1968).

У Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1968 р. по 1997 р.: старший викладач (1968-1975), доцент (1975-1997).

Вів лекційні, практичні та лабораторні заняття з методики викладання фізики, практикуму з розв'язування задач з фізики, практикуму з розв'язування задач підвищеної складності.

Наукові інтереси Панаса Яковича були пов'язані переважно з дослідженнями актуальних проблем підготовки майбутнього вчителя фізики в педагогічних інститутах. Автор понад 150 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких навчальний посібник "Розв'язування задач з фізики: Практикум" (Київ, 1986).

Перебуваючи на заслуженому відпочинку, П. Я. Михайлик створив на громадських засадах науково-творчу лабораторію для обдарованих дітей "Школа олімпійського резерву". Його творча група готувала учнів до олімпіад і конкурсів з фізики, писала навчальні та методичні посібники для учнів і вчителів. Досвід роботи з талановитими учнями він узагальнив у навчальному посібнику "60 типів задач одним способом – методом середнього" (Полтава, 2001).

Освітнянські заслуги ветерана війни П. Я. Михайлика відзначені Грамотою Міністерства освіти України (1986) і знаком "Відмінник освіти України" (1998).

Помер 17 жовтня 2011 р. у Полтаві.

Доцент П. Я. Михайлик проводить практичне заняття з методики викладання фізики, 1980 р.

Укладач: К. С. Макаренко

ФЕДІЙ ПАВЛО МИХАЙЛОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1984-2011 рр.

Народився 26 червня 1955 р. у селі Бабичі Решетилівського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1993), доцент (1994).

Закінчив Жовтневу середню школу Решетилівського району (1972), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Фізика і математика" з відзнакою (1977), аспірантуру при Головні астрономічній обсерваторії АН України (1989). Розпочав свою педагогічну діяльність учителем фізики та астрономії Полтавської середньої школи № 29 (1977-1979). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1979 р. по 2011 р.: старший лаборант (1979-1984), асистент (1984-1985), старший викладач (1990-1994), доцент (1994-2011). З 1.09.1984 р. по 31.08.1985 р. –

стажист-дослідник при кафедрі астрономії Київського державного університету. У 1993 р. захистив кандидатську дисертацію на тему "Дослідження впливу малих збурюючих чинників на визначення орбіт астероїдів та систематичних похибок зоряних каталогів". Нині працює технічним експертом з промислової безпеки на Державному підприємстві "Полтавський експертно-технічний центр Держпраці".

Основу навчального навантаження П. М. Федія складали курси загальної астрономії, астрофізики, методики астрономії, а також загальної фізики та теоретичної механіки.

Наукові інтереси Павла Михайловича, окрім дисертаційної тематики, пов'язані з дослідженнями макроквантових явищ у Сонячній системі (спільно з Ю. К. Гулаком). У науково-

методичній роботі значну увагу приділяв проблематиці “Комп’ютеризація процесу навчання астрономії”, спільно зі студентами в рамках курсових та дипломних проектів розробив низку комп’ютерних моделей; астрономічних процесів, призначених для відпрацювання майбутніми вчителями навичок астрономічних спостережень під час лабораторного практикуму та самостійної роботи. Автор близько 90 наукових, науково-методичних та науково-популярних публікацій.

Із 90-х років минулого століття веде в щорічнику “Астрономічний календар” Головної астрономічної обсерваторії АН України дві рубрики: “Графічний календар фаз Місяця та видимості планет для широти 50° ” і “Галілеєві супутники Юпітера”.

Нагороджений знаком “Відмінник освіти України” (1999), Грамотою Полтавської обласної Ради народних депутатів (2000).

Укладач: О. В. Саєнко

БОРЩ ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ) у 1981-2002 рр.

Народився 17 лютого 1948 р. у селі Городище Менського району Чернігівської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1980), доцент (1985).

Закінчив Стольненську середню школу Менського району Чернігівської області з золотою медаллю (1966), Чернігівський державний педагогічний інститут (1971) за спеціальністю “Фізика і електротехніка”, аспірантуру Інституту напівпровідників АН України (1977).

Розпочав свою педагогічну діяльність учителем фізики Чернігівської середньої школи № 16 (1971-1972), завідував лабораторіями кафедри фізики Чернігівського філіалу Київського політехнічного інституту (1972-1974), працював асистентом кафедри фізики Білоцерківського сільськогосподарського інституту (1977-1981). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1981 р. по 2002 р.: старший викладач (1981-1983), доцент (1983-2002), заступник декана фізико-математичного факультету (1985-1987), проректор з навчальної роботи (1987-1989).

Основу навчального навантаження В. В. Борща складали дисципліни “Загальна фізика” і “Теоретична фізика”.

Наукові інтереси Володимира Васильовича пов’язані з дослідженнями в оптиці та спектроскопії. Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій.

Укладач: О. В. Саєнко

ГНАТЮК ВОЛОДИМИР АНАСТАСІЙОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ в 1985-1995 рр.

Народився 12 серпня 1963 р. у місті Долина Івано-Франківської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1993), доцент (1995).

Закінчив Полтавську середню школу № 5 (1980), Харківський державний університет ім. О. М. Горького за спеціальністю “Фізика” (1985), аспірантуру Інституту напівпровідників АН УРСР (1992), докторантуру Інституту напівпровідників АН УРСР (1998). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1985 р. по 1995 р.: асистент (1985-1989, 1992-1993), доцент (1993-1995).

Працює старшим науковим співробітником лабораторії фізики дефектів і нерівноважних процесів у складних напівпровідниках Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України.

Коло наукових інтересів – модифікація оптичних фотоелектричних властивостей напівпровідників. Має понад 200 публікацій та патенти на винаходи.

Укладач: **В. В. Іванко**

ІЛЬЧЕНКО ВІРА РОМАНІВНА

*Доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України;
викладач у ПДПІ в 1987-1994 рр.*

Народилася 18 липня 1937 р. у місті Чорнобилі Київської області. Викладач-науковець, доктор педагогічних наук (1991), професор (1991), дійсний член Національної Академії педагогічних наук України (1999).

Закінчила Чорнобильську середню школу № 1 зі срібною медаллю (1954), Київський державний педагогічний інститут ім. М. Горького за спеціальністю “Фізика та основи виробництва” з відзнакою (1959). Розпочала свою педагогічну діяльність учителем Барахтянської середньої школи Васильківського району Київської області (1959-1961), працювала інспектором Чорнобильського райвно (1961), учителем фізики Чорнобильської середньої школи-інтернату (1961-1964), учителем фізики Чорнобильської середньої школи № 1 (1964-1978), старшим викладачем кафедри фізики Мозирського державного педагогічного інституту (Білорусія) (1978-1981), доцентом кафедри фізики Мозирського державного педагогічного інституту (Білорусія) (1981-1987).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 1987 р. по 1994 р.: доцент кафедри теоретичної фізики (1987-1990), професор кафедри теоретичної фізики (1990-1994).

У 1994 р. Віру Романівну обрано членом-кореспондентом Академії педагогічних наук України. У цьому ж році вона очолила новостворену лабораторію інтеграції змісту освіти Національної академії педагогічних наук України, засновану на матеріальній базі Полтавського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників ім. М. В. Остроградського. У 1995 р. очолила громадську організацію “Освітній центр “Довкілля””. Дійсний член Національної Академії педагогічних наук України (1999). Директор Науково-методичного центру інтеграції змісту освіти НАПН України (1999-2013).

Співавтор понад 20 підручників з цілісної соціоприродничої, природничої освіти для 1-11 класів, керівник колективу розробників навчальних програм з цілісної освіти для 1-11 класів, навчальних посібників для учнів, методичних посібників для вчителів.

Найвідоміші праці В. Р. Ільченко: “Довкілля : Методичний посібник для вихователів дитсадків та батьків : у 2 част.” (Київ, 2003); “Я і Україна. Довкілля : підручник для 2 класу ” (Київ, 2003); “Я і Україна. Довкілля : підручник для 4 класу” (Київ, 2004); “Формування природничо-наукової картини світу в учнів середньої школи : колективна монографія” (Київ, 2005); “Природознавство. Довкілля : підручник для 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів” (Київ, 2005); “Природознавство : підручник для 6 класу загальноосвіт. навч. закл.” (Київ, 2006) “Я і Україна. Довкілля : підручник для 1 класу” (Київ, 2007); “Методика вивчення курсу “Природознавство” (“Довкілля”) у 5-6 класах : навч.-метод. посібн.” (Київ, 2008); “Методика вивчення курсу “Я і Україна. Довкілля” у 1-4 класах : метод. посібн. для вчителів” (Київ, 2009) (у співавторстві).

Присвоєно почесне звання “Відмінник освіти УРСР” (1972), нагороджена знаком “Відмінник освіти України” (2006), медалями К. Ушинського (2007) і Г. Сковороди (2013).

Укладач: **О. П. Руденко**

ПРИМАКОВ АЛЬБЕРТ ВСЕВОЛОДОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1990-2010 рр.

Народився 10 серпня 1961 р. в місті Чернігові. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (1997), доцент (2004).

Закінчив Полтавську середню школу № 14 (1978). Навчався в Харківському державному університеті (1978-1980). Закінчив Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” (1986), курси резерву директорів середніх шкіл при Київському Центральному інституті удосконалення кваліфікації вчителів (1989), аспірантуру (1996) і докторантуру (2002) Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Розпочав свою педагогічну діяльність учителем Полтавської середньої школи № 23 (1986-1990). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з

1990 р. по 2010 р.: асистент (1990-1995), старший викладач (1995-1999), доцент (2002-2010).

Наукові інтереси Альберта Всеволодовича були пов’язані переважно з дослідженнями, що стосуються проблем математичних методів розв’язування задач, підготовки майбутнього вчителя фізики в педагогічних університетах. Примаков А. В. працював над створенням сучасного трирівневого збірника задач із фізики. Автор понад 60 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких посібники “Підготовка до олімпіади учнів 8-11 класів з фізики” (Полтава, 2004), “Завдання та розв’язки III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики (8-11 класи)” (Полтава, 2005); “Розв’язування задач з фізики графічним методом (Полтава, 2005)”, “Деякі особливості підготовки вчителя фізики в контексті інноваційної освітньої політики ” (Полтава, 2009).

Протягом багатьох років був членом журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики.

Нагороджений медаллю “За трудовое отличие” (1986).

Помер 15 вересня 2014 р. у Полтаві.

Укладач: К. С. Макаренко

ЛУКІНА ТЕТЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА

Доктор наук з державного управління, кандидат педагогічних наук, професор;

викладач у ПДПІ в 1991-1994 рр.

Народилася 8 липня 1967 р. у місті Дніпропетровськ (нині – Дніпро). Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (1998), доктор наук з державного управління (2006), професор (2008). Присвятила своє життя викладацькій та науковій діяльності в галузі педагогічних наук, а згодом – у сфері оцінювання та державного управління якістю освіти.

Закінчила середню школу № 30 у м. Полтаві (1984), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” з відзнакою (1989), аспірантуру Національного державного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика навчання фізики (1997), докторантуру Національної академії державного управління (НАДУ) при Президенті України за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління (2004).

Професійний шлях розпочала у 1989 р. учителем математики і фізики в Полтавській середній школі № 31 (1989-1991). Упродовж 1991-1994 років працювала асистентом кафедри

теоретичної фізики Полтавського державного педагогічного інституту. Основу навчального навантаження Т. О. Лукіної складали курси, пов'язані з методикою навчання фізики.

З 1998 р. по 2001 р. після успішного захисту кандидатської дисертації Т. О. Лукіна очолила перший в Україні відділ моніторингу якості загальноосвітньої підготовки при Інституті змісту і методів навчання Міністерства освіти України в місті Києві. Наукові інтереси Тетяни Олександрівни поступово сконцентрувалися на сфері якості освіти, оцінних технологій, механізмів аналізу і вироблення освітньої політики та управління якістю освіти.

16 років Тетяна Олександрівна присвятила роботі в Національній академії державного управління при Президентові України на посаді доцента, а з 2006 р. – професора кафедри управління освітою. Захистила докторську дисертацію на тему “Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні” (2006), яка стала першим в Україні комплексним дослідженням проблеми державного управління якістю освіти.

Із 2005 р. суміщає свою основну діяльність в НАДУ з підготовкою та підвищенням кваліфікації кадрів при ДВНЗ “Університет менеджменту освіти”, а також продовжує наукові пошуки щодо вироблення та концептуального обґрунтування теоретико-методологічних засад і технології моніторингу якості загальної середньої освіти, працюючи з 2006 р. по теперішній час головним науковим співробітником відділу моніторингу та оцінювання якості загальної середньої освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України. Автор понад 200 наукових і науково-методичних праць, серед яких 8 монографій, 12 навчальних посібників, статті в “Енциклопедії освіти” (2008) та у 8-томному виданні “Енциклопедії державного управління” (2011), енциклопедичному словнику тощо.

Понад 12 років Тетяна Олександрівна є членом кількох спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій у галузях педагогічних наук та науки державного управління; здійснює керівництво магістерськими та дисертаційними дослідженнями. Під її керівництвом було проведено понад 15 всеукраїнських моніторингових досліджень якості освіти. У 2004 р. започаткувала щомісячне періодичне педагогічне видання “Моніторинг в освіті” як вкладку до газети “Управління освітою”, яке впродовж 10 років було популярним серед освітян в Україні. Виступала консультантом із питань моніторингу якості освіти, аналізу й оцінки освітньої політики багатьох міжнародних проектів, зокрема “Центр тестових технологій” (Міжнародний фонд “Відродження”), “Освітня політика і освіта рівний – рівному” (Програма розвитку ООН), “Справедливе оцінювання” (програма TEMPUS/TACIS), “Рівний доступ до якісної освіти” (Світовий Банк) та ін.

Нагороджена знаком “Відмінник освіти України” (2001), Почесною грамотою Національної служби посередництва і примирення (2015).

Укладач: О. В. Хорольський

КОПІШИНСЬКА ОЛЕНА ПЕТРІВНА

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ) в 1991-2000 рр.

Народилася 17 грудня 1966 р. в місті Острі Чернігівської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1997), доцент (2004).

Закінчила Полтавську середню школу № 28 із золотою медаллю (1984), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” з відзнакою (1989), аспірантуру Інституту фізики напівпровідників НАН України зі спеціальності 01.04.10 – фізика напівпровідників (1993-1996).

Розпочала свою педагогічну діяльність на посаді вчителя фізики Полтавської середньої школи № 19 (1991). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1991 р. по

2000 р. на посаді асистента кафедри загальної фізики. Викладала курси загальної фізики і теоретичної механіки. За цей період підготувала низку публікацій у міжнародних виданнях, що індексуються у наукометричних базах. Брала участь у численних міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Наукові інтереси Олени Петрівни динамічно розвивались та розширювались від проблем оптоелектроніки до концептуальних питань застосування інформаційних технологій та систем в економіці та бізнесі. Останні наукові дослідження стосуються форм та напрямів взаємодії закладів вищої освіти з ІТ-компаніями при впровадженні інформаційних систем у навчальний процес. Автор понад 160 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких посібники з грифом МОН України: “Основи роботи в текстовому процесорі Microsoft Word XP” (Полтава, 2006), “Основи роботи в об’єктно-орієнтованому середовищі Visual Basic 6.0” (Полтава, 2010), а також низка публікацій у колективних міжнародних та вітчизняних монографіях.

Зараз О. П. Копішинська працює в Полтавській державній аграрній академії на посаді професора кафедри інформаційних систем та технологій.

Укладач: А. М. Гетало

***Заняття в фізичній лабораторії,
1957 рік***

**БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ СУЧАСНОЇ КАФЕДРИ
МАТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ІНФОРМАТИКИ**

БАРАННИК ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2003 р.

Народилася 24 червня 1977 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (2006), доцент (2015).

Закінчила Полтавську середню школу № 29 із золотою медаллю (1994), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика та основи інформатики” з відзнакою (1999), аспірантуру Інституту математики Академії наук України (2002). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2003 р.: асистент (2003-2006), старший викладач (2006-2011), доцент (з 2011 р.) кафедри математичного аналізу та інформатики.

Основу її навчального навантаження складають курси математичного аналізу, теорії ймовірностей та математичної статистики, методів обчислень, рівнянь математичної фізики, які забезпечують фундаментальну підготовку вчителів математики.

Наукові інтереси Тетяни Анатоліївни пов’язані переважно з груповим аналізом диференціальних рівнянь. Автор понад 40 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких навчальний посібник “Теорія ймовірностей і математична статистика у прикладах і задачах” (Полтава, 2015), 9 публікацій у виданнях, внесених до провідних наукометричних баз даних.

Нагороджена Грамотою Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2017).

Укладач: Т. М. Барболіна

БЕЗВЕРХНІЙ ОЛЕГ ВІЛЕНОВИЧ

Старший викладач; у ПДПУ (ПНПУ) в 2010-2015 рр.

Народився 1 липня 1957 р. у місті Полтаві.

Закінчив Полтавську середню школу № 6 (1974), Харківський інститут радіоелектроніки ім. академіка М. К. Янгеля за спеціальністю “Автоматизовані системи управління” з відзнакою (1979), аспірантуру Харківського інституту радіоелектроніки імені академіка М. К. Янгеля (1984). Розпочав свою педагогічну діяльність викладачем Полтавського військового інституту зв’язку (1992-2007). У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка працював на посаді старшого викладача кафедри математичного аналізу та інформатики з 2010 по 2015 р.

Основу навчального навантаження О. В. Безверхнього складали курси паралельних та розподілених обчислень, організації та обробки електронної інформації, історії математики, програмування та підтримки веб-застосувачів.

Наукові інтереси Олега Віленовича пов’язані з безпекою комп’ютерних мереж, створенням динамічних сайтів із використанням мови JavaScript, використанням каскадних таблиць стилів CSS для візуальної презентації сторінок, написаних засобами мов HTML та XHTML. Поєднуючи захоплення військовою історією та програмуванням, О. В. Безверхній

розробив сайт Полтавської битви www.battle.poltava.ua, який можна використовувати п'ятьма мовами.

Він є автором 10 наукових публікацій з питань продуктивного SEO просування сайтів та забезпечення їхньої безпеки, а також постійно діючої виставки, присвяченої архітектурі старої Полтави у навчальному корпусі № 2 ПНПУ імені В. Г. Короленка.

Укладач: Т. О. Кононович

ГАЛЬЧЕНКО ДМИТРО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Кандидат педагогічних наук; викладач у ПДПУ (ПНПУ) в 2007-2019 рр.

Народився 3 вересня 1984 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2015).

Закінчив Полтавську загальноосвітню школу № 27 із золотою медаллю (2001), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Математика” з відзнакою (2007), аспірантуру Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (2013). Працював у Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 2007 р. по 2019 р. на посаді асистента кафедри математичного аналізу та інформатики.

Основу навчального навантаження Д. О. Гальченка складали курси математичного аналізу, диференціальних рівнянь, баз даних, організації і обробки електронної інформації, інтелектуальних інформаційних систем, які є пріоритетними у професійній підготовці вчителів інформатики та математики.

У колі наукових інтересів – застосування апарату математичного аналізу та диференціальних рівнянь до розв’язування прикладних задач, системи комп’ютерної математики, історії математики та інформатики. Автор понад 40 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких монографія “Реалізація компетентнісного підходу в навчанні диференціальних рівнянь” (LAP LAMBERT Academic Publishing) (2018), навчальні посібники “Звичайні диференціальні рівняння” (Полтава, 2014), “Комплексний аналіз” (Полтава, 2017).

Як науковець Д. О. Гальченко здійснював також науково-методичну роботу та був науковим керівником курсових робіт та публікацій студентів.

Укладач: О. В. Мамон

ГУБАЧОВ ОЛЕКСАНДР ПАВЛОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1978-2018 рр.

Народився 27 листопада 1953 р. у місті Североморськ Мурманської області (Росія). Викладач-науковець, математик, кандидат фізико-математичних наук (1981), доцент (1988).

Закінчив Полтавську середню школу № 10 (1970), Московський державний університет ім. М. В. Ломоносова (1975), аспірантуру кафедри диференціальних рівнянь Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова (1978). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині – національний педагогічний університет) з 1978 р. по 2018 р.: старший викладач (1978-1988), доцент (1988-2018) кафедри математичного аналізу та методики викладання математики (з 1984 р. по 1997 р. кафедри математичного аналізу, з 1997 р. по 2018 р. кафедри математичного аналізу та інформатики).

Основу навчального навантаження О. П. Губачова складали базові дисципліни фундаментальної і професійної підготовки вчителів математики та

інформатики: “Математичний аналіз”, “Диференціальні рівняння”, “Інформатика”, “Шкільний курс інформатики та методика його викладання”.

Як науковець О. П. Губачов здійснював організаційну і науково-методичну роботу: член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформатики (2001-2007), математики (1996-2014); науковий керівник дипломних і магістерських робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та публікацій студентів.

Наукові інтереси Олександра Павловича пов’язані переважно з дослідженнями диференціальних рівнянь з частинними похідними, а також розробкою педагогічного програмного забезпечення. Автор понад 60 наукових та науково-методичних публікацій, серед яких (у співавторстві) навчальний посібник “Диференціальні рівняння” (Полтава, 2004), посібник із грифом МОН України “Тести. Математика 5–12” (Київ, 2008, 2009).

Нагороджений знаком “Відмінник освіти України” (2003), медаллю “За працю і звитягу” (2014).

Укладач: Т. М. Барболіна

ГУБАЧОВА ОЛЬГА АНАТОЛІЇВНА

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1978-2015 рр.

Народилася 3 грудня 1954 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець.

Закінчила Полтавську середню школу № 13 (1972), Московський державний університет ім. М. В. Ломоносова (1978). У Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1978 р. по 2015 р.: асистент кафедри математичного аналізу та методики викладання математики (1978-1982), начальник відділу АСУ (1990-1998), начальник інформаційно-обчислювального центру (1998-2012), старший викладач кафедри математичного аналізу та інформатики (2009-2015).

Основу навчального навантаження О. А. Губачової складали базові дисципліни фундаментальної і професійної підготовки вчителів математики та інформатики: “Математичний аналіз”, “Диференціальні рівняння”, “Історія математики”, здійснювалося керівництво кваліфікаційними роботами здобувачів вищої освіти.

У сфері наукових досліджень Ольга Анатоліївна надавала пріоритет вивченню історії математики та інформатики, брала участь у підготовці наукових праць та посібників, серед яких “Лабораторний практикум з інформатики” (Полтава, 1996), керувала підготовкою наукових публікацій студентів.

Укладач: Т. О. Кононович

ДМИТРІЄНКО ОКСАНА ОЛЕКСІЇВНА

Кандидат педагогічних наук; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2005 р.

Народилася 13 жовтня 1983 р. у місті Ялті (АР Крим).

Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2015).

Закінчила Полтавську гімназію № 33 (2001), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Математика та основи інформатики” з відзнакою (2006), аспірантуру Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (2013). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2005 р.: старший лаборант (2005–2007), асистент (2007–2012), старший викладач (з 2013) кафедри математичного аналізу та інформатики. Заступник декана фізико-математичного факультету з виховної роботи (з 2017).

Основу навчального навантаження О. О. Дмитрієнко складають курси математичного аналізу, вищої математики, історії науки і техніки, теорії ймовірностей та математичної статистики, економетрики, інформаційних інноваційних технологій.

Наукові інтереси Оксани Олексіївни пов'язані переважно з дослідженнями, що стосуються прикладної спрямованості математичного аналізу, сучасних комп'ютерних технологій в освіті та науці, інноваційних підходів до розробки і впровадження технологій дистанційного навчання. Автор понад 50 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких навчальний посібник “Прикладні задачі з математичного аналізу” (Полтава, 2011), лабораторний практикум “Економетрика” (Полтава, 2018), практикум “Паралельні та розподілені обчислення” (Полтава, 2018). Упродовж усього періоду роботи в університеті здійснює наукове керівництво курсовими роботами і підготовкою публікацій студентів.

Оксана Олексіївна пройшла стажування за програмою міжнародної співпраці науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації на тему “Інтернаціоналізація та мобільність у вищій школі. Організація навчального процесу, інноваційні методи та технології навчання у вищих навчальних закладах Польщі” на базі Варшавського університету Collegium Civitas (Польща, 2017).

Нагороджена Подякою міського голови (2018).

Укладач: О. П. Кривцова

КОНОРОВИЧ ТЕТЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1990 р.

Народилася 12 листопада 1968 р. в місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (2006), доцент (2008).

Закінчила Полтавську школу № 6 із золотою медаллю (1985), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика і фізика” з відзнакою (1990), аспірантуру Інституту математики НАН України (2003). У Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1990 р.: асистент (1990-2006), доцент (з 2006 р.) кафедри математичного аналізу (з 1997 р. кафедри математичного аналізу та інформатики).

Основу навчального навантаження Т. О. Кононович складають курси математичного аналізу, комплексного аналізу,

функціонального аналізу, методів обчислень, які є визначальними у фундаментальній підготовці вчителів математики та інформатики.

Наукові інтереси Тетяни Олександрівни пов'язані переважно із дослідженнями в галузі теорії функцій, зокрема наближення періодичних функцій однієї та багатьох змінних тригонометричними поліномами і оцінювання найкращих наближень через коефіцієнти Фур'є. Автор понад 60 наукових і науково-методичних праць із теорії наближення функцій, чисельних методів, інформатики та теорії прийняття рішень. Серед публікацій – 5 одноосібних статей у виданнях, внесених до наукометричної бази даних Scopus, 5 навчальних посібників та 4 електронні навчальні посібники для самостійної роботи студентів.

Тетяна Олександрівна здійснює значну роботу щодо підвищення математичної підготовки студентів: керівник групи за науковою проблемою “Задачі теорії наближення функцій та суміжні питання”, керівник дипломних, магістерських робіт і наукових статей студентів.

Як науковець Т. О. Кононович здійснює науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій молодих учених та студентів “Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті” (2014-2016). Брала участь в експертній комісії МОН України щодо експертизи підручників з математики для загальноосвітніх шкіл (2016), член журі І (міського) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України (2018).

Укладач: Ю. С. Матвієнко

КРИВЦОВА ОЛЕНА ПАВЛІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2001 р.

Народилася 9 січня 1973 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2005), доцент (2008).

Закінчила Полтавську середню школу № 13 (1990), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” (1996), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2001). Розпочала свою трудову діяльність програмістом відділу АСУ Полтавського поштамту (1996-1998). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2001 р.: асистент (2001-2004), старший викладач (2004-2006), доцент (з 2006 р.) кафедри математичного аналізу та інформатики.

Основу навчального навантаження О. П. Кривцової складають курси інформатики, програмування, паралельних та розподілених обчислень, обробки зображень та мультимедіа і технологій навчання інформатики, які є визначальними у професійній підготовці вчителів інформатики.

Наукові інтереси Олени Павлівни пов'язані переважно з дослідженнями особливостей викладання мов програмування, а також актуальних проблем навчання інформатики в загальноосвітній школі. Автор понад 70 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких програма спецкурсу з грифом Міністерства освіти і науки України “Інформаційна культура” для студентів гуманітарних факультетів педагогічних університетів (2004), навчально-методичний посібник “Обробка зображень та мультимедіа” (Полтава, 2013), навчальні посібники “Програмування мовою C++. Ч1. Розробка консольних додатків” (Полтава, 2013), “Інформатика. Основи програмування у середовищі Microsoft Visual C++ Express” (Полтава, 2018).

Як науковець О. П. Кривцова здійснює також науково-методичну роботу: експерт комісії МОН України проекту підручника “Інформатика” для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (2017); науковий керівник дипломних робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів.

Олена Павлівна була членом журі II (обласного) туру Всеукраїнського конкурсу “Учитель року” в номінації “Інформатика” (2017), членом журі II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України (2008-2017).

Нагороджена Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2013), Грамотою Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2014, 2016).

Укладач: С. М. Овчаров

ЛОЗИЦЬКА СВІТЛАНА ЮРІЙВНА

Асистент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2001 р.

Народилася 12 лютого 1961 р. у місті Львові.

Закінчила Львівську середню школу № 56 (1978), Львівський політехнічний інститут за спеціальністю “Автоматизовані системи управління” (1983). Трудову діяльність розпочала як інженер-електронік обчислювального центру Львівського науково-дослідного радіотехнічного інституту (1983-1986), працювала інженером-електроніком 201 обчислювального центру в місті Рига (1987-1991). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка з 2001 р.: старший лаборант (2001–2003), асистент (2004–2013), завідувач навчальної лабораторії (з 2013 р.) кафедри математичного аналізу та інформатики.

Основу навчального навантаження С. Ю. Лозицької складали курси інформатики, методики навчання інформатики, баз даних та інформаційних систем, які є визначальними у професійній підготовці вчителів інформатики.

Наукові інтереси Світлани Юріївни пов’язані переважно з дослідженнями проблеми використання компетентнісного підходу до професійної підготовки майбутніх учителів-предметників, зокрема формування інформатичної компетентності студентів педагогічних закладів вищої освіти. Автор понад 20 науково-методичних публікацій.

Нагороджена Почесною грамотою ректора Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2011, 2014).

Укладач: Т. М. Барболіна

МАМОН ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ

Кандидат педагогічних наук; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2006 р.

Народився 7 серпня 1983 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2016).

Закінчив Полтавську загальноосвітню школу № 27 із золотою медаллю (2000), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Математика” з відзнакою (2006), аспірантуру Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (2012). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2006 р.: асистент (2006-2018), доцент (з 2018) кафедри математичного аналізу та інформатики.

Основу навчального навантаження О. В. Мамона складають курси математичного аналізу, комплексного аналізу, математичних методів фізики, методики навчання інформатики та вибраних питань методики навчання інформатики, які є визначальними у професійній підготовці вчителів математики та інформатики.

Наукові інтереси Олександра Васильовича пов'язані переважно з дослідженнями проблем використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в освіті та педагогічного стимулювання майбутнього вчителя до самооцінки навчальної діяльності. Має понад 50 наукових праць, зокрема навчальні посібники “Комплексний аналіз” (Полтава, 2017), “Комплексний аналіз: практикум” (Полтава, 2018), монографія “Педагогічне стимулювання майбутнього вчителя до самооцінки навчальної діяльності у процесі професійної підготовки” (Полтава, 2018). Має наукові розробки, підтверджені свідоцтвом про реєстрацію авторського права на твір.

Брав активну участь в організації та проведенні всеукраїнських науково-практичних конференцій молодих учених і студентів “Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті” (2014-2017). Здійснює керівництво у всеукраїнських студентських командних олімпіадах з програмування, написанням студентських наукових робіт.

Пройшов у місті Любляна (Словенія) міжнародне стажування за програмою міжнародного проєкту Interintelligent науково-інноваційного центру компанії Sustainable development Ltd (2018), отримав сертифікат про успішне закінчення курсу “Cloud information services for innovation activity”.

Нагороджений Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2016), Почесною грамотою Полтавської обласної ради (2019).

Укладач: О. М. Москаленко

МАТВІЄНКО ЮРІЙ СЕРГІЙОВИЧ

Кандидат педагогічних наук; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2003 р.

Народився 23 березня 1981 р. у місті Южно-Сахалінськ (Росія). Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2014).

Закінчив середню школу № 25 із золотою медаллю (1998), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика і фізика” з відзнакою та за спеціальністю “Інформатика” (2003), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2012).

Розпочав свою педагогічну діяльність учителем інформатики у Полтавській загальноосвітній школі № 25 (2002-2008). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2003 р.: асистент (2003-2007), старший викладач (2007-2014, з 2018 р.), доцент (2015-2018) кафедри математичного аналізу та інформатики; заступник декана фізико-математичного факультету із виховної роботи (2004-2017).

Основу навчального навантаження Ю. С. Матвієнка були курси захисту інформації, програмування та підтримки веб-застосувачів, комп'ютерної графіки, інформаційних мереж, які забезпечують професійну підготовку фахівців з інформаційних технологій та вчителів інформатики.

Наукові інтереси Юрія Сергійовича пов'язані переважно з дослідженнями програмування мобільних додатків, веб-програмування та дизайну, освітньої робототехніки. Автор понад 70 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких посібник “Обробка зображень і мультимедіа” (Полтава, 2013).

Як науковець Ю. С. Матвієнко здійснює також значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення науково-практичних конференцій молодих учених та студентів “Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті” (2014-2017); науковий керівник у 2014-2015 навчальному році переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук з напрямку “Інформатика, обчислювальна техніка та автоматизація”; науковий керівник дипломних робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів.

Протягом багатьох років керував студентським театром естрадних мініатюр “БУМ та клубом інтелектуальної творчості “KIT”.

Нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти України (2003), Нагрудним знаком від мера за вагомий внесок у виховання студентства (2009), Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2010).

Укладач: Т. О. Кононович

МОГІЛЕВСЬКИЙ ВАДИМ ЙОСИПОВИЧ

Доктор фізико-математичних наук, професор; викладач у ПНПУ з 2016 р.

Народився 31 травня 1960 р. у місті Нижній Новгород (Росія). Викладач-науковець, доктор фізико-математичних наук (2016), професор (2018).

Закінчив Донецький державний університет за спеціальністю “Математика” з відзнакою і отримав кваліфікацію – математик (1991). Працював у Луганському національному університеті ім. Тараса Шевченка: асистент, старший викладач, доцент (1994–2014). Старший науковий співробітник Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (2015–2016). У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка працює з 2016 р.: доцент (2016–2017), професор (з 2017 р.) кафедри математичного аналізу та інформатики.

Основу навчального навантаження складають курси математичного аналізу, теорії ймовірностей та математичної статистики, функціонального аналізу, диференціальних рівнянь.

В. Й. Могілевський працює над проблемами в галузі функціонального аналізу, теорії лінійних операторів у банахових та гільбертових просторах, граничних задач для диференціальних рівнянь.

Автор понад 30 публікацій у провідних математичних журналах, серед яких 15 у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних. Виїжджав за кордон для участі у спільних наукових проектах з науковцями університету м. Вааса (Фінляндія), Лейпцизького університету (Німеччина), Боннського університету (Німеччина). Доповідав на міжнародних конференціях IWOTA 2010 (Берлін, Німеччина), Spectral Theory and Differential Operators, (Грац, Австрія), The Third Najman Conference on Spectral Problems for Operators and Matrices (Біоград, Хорватія), Конференція пам'яті Б. М. Левітана (Москва, Росія), IWOTA 2014, (Амстердам, Нідерланди) та інших.

Нагороджений Почесною грамотою Полтавської обласної ради (2017), Грамотою Міністерства освіти і науки України (2019).

Укладач: Ю. Г. Подошвелев

МОСКАЛЕНКО ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ

Кандидат педагогічних наук; викладач у ПДПУ (ПНПУ) в 2006–2019 рр.

Народився 27 червня 1984 р. у селі Мачухи Полтавського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2014).

Закінчив Мачухівську середню школу Полтавського району Полтавської області (2002), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Математика” (2008), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2011). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 2006 р. по 2019 р.: старший лаборант (2006–2010), асистент (з 2010 р.) кафедри математичного аналізу та інформатики.

Основу навчального навантаження складали дисципліни “Інформатика”, “Практикум розв’язування задач з інформатики”, “Методи обчислень”, “Історія математики”, “Організація та обробка електронної інформації”.

У колі наукових інтересів Олександра Миколайовича – історія математики та інформатики, педагогічне краєзнавство Полтавщини. Автор понад 30 наукових і науково-методичних праць.

Укладач: О. В. Мамон

ОВЧАРОВ СЕРГІЙ МИХАЙЛОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 1999 р.

Народився 15 лютого 1960 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2005), доцент (2007).

Закінчив Полтавську середню школу № 6 (1977), Полтавське вище військове командне училище зв’язку з відзнакою і золотою медаллю (1981), Ташкентський державний педагогічний інститут імені Нізамі за спеціальністю “Фізика та інформатика” (1995), докторантуру Житомирського державного університету імені Івана Франка (2014).

Проходив дійсну військову службу у збройних силах СРСР на офіцерських посадах (1981-1990). Розпочав свою педагогічну діяльність учителем Ташкентської школи № 280 (1990-1996).

У Полтавському державному педагогічному університеті ім. В. Г. Короленка працює з 1999 р.: старший викладач (1999-2005), доцент (з 2005 р.) кафедри математичного аналізу та інформатики.

Основу навчального навантаження С. М. Овчарова складають курси: “Операційні системи та системне програмування”, “Бази даних та інформаційні системи”, “Методи об’єктно-орієнтованого програмування”, авторські курси “Навчальні програмні засоби” та “Основи педагогічної творчості вчителів інформатики”, які є визначальними у професійній підготовці майбутніх учителів інформатики.

Коло наукових інтересів Сергія Михайловича: креативна педагогіка, педагогічна інформатика, професійна підготовка вчителів інформатики. Автор понад 170 наукових, науково-методичних та навчально-методичних публікацій, серед яких: 2 монографії “Теоретичні основи розробки і використання навчальних програмних засобів” (Полтава, 2005), “Індивідуально-диференційована система професійного навчання майбутніх учителів інформатики” (Полтава, 2010); посібник з грифом Міністерства освіти і науки України “Основи SQL” (Полтава, 2014); 34 статті у фахових виданнях України, 20 статей у зарубіжних виданнях та у виданнях, внесених до міжнародних наукометричних баз, серед яких 4 англійською мовою.

Як науковець С. М. Овчаров виконує вагомий науково-методичний роботу: неодноразово був опонентом на захисті кандидатських дисертацій з педагогіки за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти; науковий керівник курсових і дипломних робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів.

Овчаров С. М. був головою журі II (обласного) туру Всеукраїнського конкурсу “Учитель року” у номінації “Математика” (2010). Неодноразово був членом (2006-2008) і головою журі (2009-2011) II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України. Науковий консультант учнів і вчителів міста та області щодо написання наукових робіт з інформатики та математики.

Нагороджений Подякою Полтавського обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді (2004), Грамотами Головного управління освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2010, 2011).

Укладач: О. П. Кривцова

ПАЩЕНКО ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Кандидат економічних наук, старший викладач; у ПДПУ (ПНПУ) в 2005-2016 рр.

Народився 11 березня 1983 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат економічних наук (2010).

Закінчив Полтавський національний ліцей № 1 (2000), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Математика та основи інформатики” з відзнакою (2005), Полтавський університет споживчої кооперації України за спеціальністю “Фінанси” (2007), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2008).

У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка працював з 2005 р. по 2016 р.: асистент (2005-2010), старший викладач (2010-2016) кафедри математичного аналізу та інформатики. З 2016 р. понині працює викладачем вищої

категорії в Полтавському юридичному коледжі Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Основу навчального навантаження складали курси інформатики, економетрики, програмного забезпечення ЕОМ, використання обчислювальної техніки в навчальному процесі.

Тематика наукових досліджень пов'язана з модернізацією вищої освіти у трансформаційній економіці, використанням вільного програмного забезпечення в навчальній діяльності. Автор низки наукових і науково-методичних публікацій, серед яких монографії “Економічні основи модернізації вищої освіти в умовах становлення економіки знань” (Полтава, 2011), “Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань” (Полтава, 2014), навчальний посібник “Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань” (Полтава, 2013).

Укладач: О. М. Москаленко

ПОДОШВЕЛЕВ ЮРІЙ ГЕОРГІЙОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; у ПДПУ (ПНПУ) з 2006 р.

Народився 22 січня 1968 р. у селі Зуївці Миргородського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (2001), доцент (2015).

Закінчив Зуївцівську середню школу (1986), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика і фізика” з відзнакою (1992), аспірантуру Інституту математики НАН України (1998). Розпочав педагогічну діяльність учителем математики в Полтавській школі № 37 та гімназії № 32 (1992-1994). Працював у Полтавському обласному центрі науково-технічної творчості учнівської молоді (1994-2000), Полтавському військовому інституті зв'язку (2000-2004), Полтавській аграрній академії (2004-2006). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний

педагогічний університет) працює з 2006 р.: старший викладач (2006-2012), доцент (з 2012 р.) кафедри математичного аналізу та інформатики.

Основу навчального навантаження Ю. Г. Подошвелева складають такі дисципліни: “Диференціальні та інтегральні рівняння”, “Моделювання соціально-економічних процесів”, “Моделювання і прогнозування стану довкілля”, “Системний аналіз та теорія прийняття рішень”, “Рівняння математичної фізики”, “Розподілені інформаційно-аналітичні системи”, “Проектування програмних систем”, “Теорія ймовірностей та математична статистика”.

Наукові інтереси Юрія Георгійовича пов'язані переважно з дослідженнями умовних симетрій рівнянь математичної фізики. Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких посібник з грифом МОН України “Інтерактивні можливості LaTeX” (Полтава, 2018), навчальні посібники “Диференціальні та інтегральні рівняння” (Полтава, 2008, 2010, 2012), “Система LaTeX” (Полтава, 2016), “Математичний аналіз” (Полтава, 2018).

Юрій Георгійович – член журі II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України (2000-2004, 2018-2019); був головою журі II (обласного) туру Всеукраїнського конкурсу “Учитель року” у номінації “Математика” (2004). Його вихованці неодноразово ставали призерами обласних та всеукраїнських олімпіад, конкурсів МАН із математики та інформатики.

Нагороджений Грамотою міського голови (2014).

Укладач: С. М. Овчаров

**БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ
ФІЗИКИ І МАТЕМАТИКИ**

Секція математики

БУРМАКА ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

Асистент; викладач у ПНПУ з 2013 р.

Народилася 14 серпня 1988 р. у місті Полтаві.

Закінчила Полтавську загальноосвітню школу № 26 із золотою медаллю (2005), Полтавський національний педагогічний університет (ПНПУ) імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Математика та основи економіки” з відзнакою і здобула кваліфікацію – вчитель математики та основ економіки (2010), Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка за спеціальністю “Фінанси” і здобула кваліфікацію – спеціаліст з фінансів (2011). Аспірант кафедри політекономії ПНПУ імені В. Г. Короленка за спеціальністю 8.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки (2010-2013).

З 2013 р. працює асистентом кафедри загальної фізики і математики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Забезпечує викладання практичних занять з аналітичної геометрії, елементарної математики – фундаментальних дисциплін для підготовки вчителів математики.

Працює над науковою проблемою “Інноваційні технології у фізико-математичній освіті”.

Ю. В. Бурмака – автор понад 20 наукових і науково-методичних публікацій.

Укладач: О. В. Коваленко

КОВАЛЕНКО ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

Асистент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2004 р.

Народилася 26 липня 1982 р. у селищі Градизьк Глобинського району Полтавської області. Викладач-науковець.

Закінчила Градизьку загальноосвітню школу зі срібною медаллю (1999), Полтавський державний педагогічний університет (ПНПУ) імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Математика та основи економіки” з відзнакою та здобула кваліфікацію – вчитель математики та основ економіки (2004), аспірантуру ПНПУ імені В. Г. Короленка за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика навчання (математика) (2011).

З 2004 р. незмінно працює асистентом кафедри математики (з грудня 2011 р. кафедра загальної фізики і математики) ПНПУ імені В. Г. Короленка.

Забезпечує викладання практичних занять з аналітичної геометрії, елементарної математики – фундаментальних дисциплін для підготовки вчителів математики. Олена Володимирівна здійснює наукове керівництво курсовими роботами, готує студентів до участі в наукових конференціях, конкурсах та олімпіадах.

О. В. Коваленко працює над науковою проблемою “Систематизація та узагальнення знань і вмінь студентів фізико-математичних спеціальностей у процесі вивчення елементарної математики”. Автор понад 50 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких статті в

центральної і фахових виданнях, у т. ч. занесених у базу даних Index Copernicus, у матеріалах міжнародних та всеукраїнських конференцій.

Член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики (з 2016 р.); член журі щорічних учнівських обласних математичних змагань імені М. В. Остроградського (з 2004 р.).

Нагороджена Подякою міського голови (2014), Грамотою Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2017).

Укладач: Л. П. Черкаська

КРАСНИЦЬКИЙ МИКОЛА ПЕТРОВИЧ

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1991 р.

Народився 7 листопада 1966 р. у селі Піщане Кременчуцького району Полтавської області. Викладач-науковець.

Закінчив Піщанську середню школу з поглибленим трудовим навчанням із золотою медаллю (1984), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика і фізика” (1991), аспірантуру Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (1998). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1991 р.: асистент (1991-1995, 1998-2007), старший викладач (з 2007 р.) кафедри математики (з грудня 2011 р. кафедра загальної фізики і математики).

Основу навчального навантаження М. П. Красницького складають курси дискретної математики, аналітичної геометрії, проективної геометрії і методів зображень, методики навчання математики, які є визначальними у професійній підготовці вчителів математики. Приділяє значну увагу впровадженню нових освітніх технологій, проводить заняття зі студентами на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного підходів.

Наукові інтереси Миколи Петровича пов’язані переважно з проблемами здійснення рівневої диференціації на уроках математики в класах різних профілів навчання. Окремі результати досліджень неодноразово публікувалися в центральних періодичних і фахових українських виданнях. Автор понад 100 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких збірник тестів з математики (у співавторстві) для підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання із грифом МОН України “Тести. Математика 5-12” (Київ, 2008, 2009).

Як науковець М. П. Красницький здійснює таку організаційну і науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення I-V Всеукраїнських науково-практичних конференцій “Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи” (2003, 2005, 2008, 2013, 2019); науковий керівник дипломних і курсових робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів.

Микола Петрович активно співпрацює з учителями математики закладів освіти Полтавської області, обдарованою учнівською молоддю. Понад 20 років він є членом оргкомітету і членом журі Обласних математичних змагань імені М. В. Остроградського. Щороку керує науковими роботами школярів. Його вихованці неодноразово ставали переможцями і призерами математичних олімпіад та конкурсів різних рівнів. Зокрема, у 2012 р. його учень посів третє, а в 2013 р. – друге місце на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України.

Нагороджений Грамотою Управління освіти виконкому Полтавської міської ради (1999, 2012, 2013, 2015, 2016), Грамотою Головного управління освіти і науки Полтавської ОДА (2000, 2011, 2012), Грамотою Департаменту освіти і науки Полтавської ОДА (2013), Подякою директора конкурсу

наукових проєктів “Intel-Техно Україна 2010” (2010), Подякою президента Полтавського територіального відділення Малої академії наук України (2012).

Укладач: К. С. Редчук

ЛУТФУЛІН МАКСИМ ВАЛЕРІЙОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1994 р.

Народився 24 липня 1973 р. у місті Кременчуці. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (2005).

Закінчив Полтавську середню школу № 6 (1990), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика і фізика” з відзнакою (1995), аспірантуру Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова зі спеціальності “Математична фізика” (1998).

Розпочав трудову діяльність ще в студентські роки старшим лаборантом лабораторії інформатики та обчислювальної техніки фізико-математичного факультету (1994). Працює на кафедрі математики (нині загальної фізики і математики) Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 1999 р.: асистент (1999-2005), старший викладач (з 2005 р.) кафедри математики (з грудня 2011 р. кафедра загальної фізики і математики).

Основу навчального навантаження М. В. Лутфуліна складають курси лінійної алгебри і аналітичної геометрії, дискретної математики, математичної логіки та теорії алгоритмів, диференціальної геометрії та топології, елементарної математики.

Наукові інтереси Максима Валерійовича пов'язані з теоретико-груповими методами дослідження диференціальних рівнянь математичної фізики, дослідженнями історії викладання математики і актуальних проблем подолання негативних тенденцій у розвитку математичної освіти та застосуванням сучасних інформаційних технологій у навчанні школярів і студентів. Автор понад 50 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких статті у провідних міжнародних математичних журналах.

М. В. Лутфулін здійснює організаційну і науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення І-V Всеукраїнських науково-практичних конференцій “Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи” (2003, 2005, 2008, 2013, 2019), науковий керівник переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі “Математичні науки” у 2012-2013 навчальному році, науковий керівник дипломних і магістерських робіт та наукових статей студентів.

Укладач: Л. П. Черкаська

МАРЧЕНКО ВАЛЕНТИН ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1986 р.

Народився 26 листопада 1962 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1989), доцент (1996).

Закінчив Київську фізико-математичну школу-інтернат при КДУ ім. Т. Г. Шевченка (1980), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” (1984), аспірантуру Інституту математики АН УРСР (1989). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1986 р.: асистент (1986, 1989-1990), старший викладач (1991), доцент (з 1991 р.)

кафедри математики (з грудня 2011 р. кафедра загальної фізики і математики).

Заступник декана фізико-математичного факультету (з 2003 р.).

Основу навчального навантаження складають курси аналітичної геометрії, диференціальної геометрії і топології, основ геометрії, числових систем, які є визначальними у професійній підготовці вчителів математики.

Наукові інтереси Валентина Олександровича пов'язані переважно з теоретико-груповими методами дослідження диференціальних рівнянь. Автор понад 100 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких посібник (у співавторстві) з грифом МОН України: "Тести. Математика 5-12" (Київ, 2008, 2009).

Як науковець В. О. Марченко здійснює організаційну і науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення I-V Всеукраїнських науково-практичних конференцій "Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи" (2003, 2005, 2008, 2013, 2019), науковий керівник у 2007-2008, 2009-2010, 2010-2011, 2014-2015, 2016-2017 і 2017-2018 навчальних роках переможців Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності "Математика і статистика. Прикладна математика (механіка)", у 2011-2012, 2017-2018, 2018-2019 навчальних роках переможців Всеукраїнської студентської олімпіади з математики для студентів педагогічних університетів, науковий керівник дипломних і магістерських робіт та наукових статей студентів.

В. О. Марченко активно співпрацює з учителями математики закладів освіти Полтавської області, читає лекції на курсах післядипломної педагогічної освіти вчителів. Близько 30 років Валентин Олександрович – член журі, голова журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики і II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України. Більше десяти років був членом журі IV (республіканського) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики. Неодноразово брав участь у роботі журі II (республіканського) етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з математики для педагогічних університетів і II (республіканського) етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності "Математика і статистика. Прикладна математика (механіка)".

Нагороджений знаком "Відмінник освіти України" (1999), Грамотою Міністерства освіти і науки України (2010), Грамотою Головного управління освіти і науки Полтавської ОДА (2011), знаком МОН України "Петро Могила" (2012), Подякою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2015), Подякою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (2015, 2017), Почесною грамотою Полтавської облдержадміністрації (2017), Грамотою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (2017).

Укладач: Ю. Д. Москаленко

МАТЯШ ЛЮДМИЛА ОЛЕКСАНДРІВНА

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1998 р.

Народилася 6 серпня 1971 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1999), доцент (2007).

Закінчила Полтавську середню школу № 8 імені Панаса Мирного зі срібною медаллю (1988), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Фізика і математика, психолог в системі освіти" з відзнакою (1993), аспірантуру Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка (1998). Розпочала свою педагогічну діяльність учителем Полтавської середньої школи № 2 (1993-1995). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1998 р.: асистент (1998-2002), старший викладач (2002-

2005), доцент (з 2005 р.) кафедри математики (з грудня 2011 р. кафедра загальної фізики і математики). Заступник декана фізико-математичного факультету з практики (з 2013 р.).

Основу навчального навантаження Л. О. Матяш складають курси лінійної алгебри, алгебри і теорії чисел та елементарної математики.

Упродовж багатьох років Людмила Олександрівна працює над педагогічними проблемами: актуалізація пізнавальної діяльності учнів на уроках математики, системність у забезпеченні якісної фахової підготовки студентів педагогічних закладів вищої освіти. Автор понад 50 наукових і науково-методичних публікацій.

Важливе місце в діяльності Л. О. Матяш належить організаційно-методичній роботі: член організаційних комітетів з підготовки і проведення III-V Всеукраїнських науково-практичних конференцій “Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи” (2008, 2013, 2019) та Обласних математичних змагань імені М. В. Остроградського (2018), упродовж 5 останніх років член журі I (міського) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України.

Нагороджена Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2007), Грамотою Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2016).

Укладач: М. В. Лутфуллін

МОСКАЛЕНКО ОКСАНА АНАТОЛІЇВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1989 р.

Народилася 24 вересня 1962 р. у місті Гадячі Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (1990), доцент (1994).

Закінчила Гадяцьку середню школу № 1 із золотою медаллю (1980), Полтавський державний педагогічний інститут (ПДПІ) ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” з відзнакою (1984), аспірантуру Інституту педагогіки УРСР (1989). Працювала вчителем Гадяцької середньої школи № 3 (1984-1986). У ПДПІ ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1989 р.: асистент (1989-1990), старший викладач (1990-1994), доцент (з 1994 р.) кафедри математики (з грудня 2011 р. кафедри загальної фізики і математики).

Основу навчального навантаження О. А. Москаленко складають курси методики навчання математики, технологій навчання математики та вибраних питань елементарної математики, які є визначальними у професійній підготовці вчителів математики. Голова методичної ради фізико-математичного факультету та член методичної комісії університету (з 2003 р.).

Наукові інтереси Оксани Анатоліївни пов'язані переважно з дослідженнями актуальних проблем підготовки майбутнього вчителя математики в педагогічних університетах. Автор понад 160 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких посібники з грифом МОН України “Практикум з методики навчання математики. Математика. Алгебра. Початки аналізу” (Полтава, 2004), “Практикум з методики навчання математики. Геометрія” (Полтава, 2004), у співавторстві “Тести. Математика 5-12” (Київ, 2008, 2009), статті у фахових і центральних виданнях, зокрема індексованих у наукометричних базах Web of Science та Index Copernicus.

Як науковець О. А. Москаленко здійснює також значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення I-V Всеукраїнських науково-практичних конференцій “Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи” (2003, 2005, 2008, 2013, 2019) та “Історія науки – майбутньому вчителів” (2014, 2016, 2018); науковий керівник у 2006-2007, 2009-2010 і 2013-2014 навчальних роках переможців Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук з напрямку

“Педагогічні науки”, науковий керівник дипломних і магістерських робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів.

25 років поспіль Оксана Анатоліївна – член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики, понад 15 років – член журі II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України. Член журі II (обласного) туру Всеукраїнського конкурсу “Учитель року” в номінації “Математика” (2016 р.). Брала участь в експертних комісіях МОН України щодо експертизи підручників з математики для загальноосвітніх шкіл (2007, 2012, 2016).

Нагороджена Подякою Управління освіти виконкому Полтавської обласної ради народних депутатів (1995), Грамотою Міністерства освіти і науки України (2007, 2010), Грамотою Головного управління освіти і науки Полтавської ОДА (2008), Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2009), знаком “Відмінник освіти України” (2012), Подякою міського голови з нагрудним знаком (2016).

Укладач: В. О. Марченко

РЕДЧУК КОСТЯНТИН СЕРГІЙОВИЧ

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1980 р.

Народився 22 липня 1954 р. у селищі міського типу Опішні Зіньківського району Полтавської області.

Закінчив Опішнянську середню школу № 1 (1971), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” з відзнакою (1980). Працює в Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 1980 р.: асистент (1980-2002) кафедри алгебри і геометрії (з 1984 р. кафедри математики), старший викладач (з 2002 р.) кафедри математики (з грудня 2011 р. кафедра загальної фізики і математики).

Основу навчального навантаження К. С. Редчука складають курси алгебри та геометрії, дискретної математики, числових систем, які є визначальними у професійній підготовці вчителів математики та інформатики.

Наукові інтереси Костянтина Сергійовича пов’язані з дослідженнями проблем оптимізації навчального процесу на уроках математики. Автор понад 50 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких статті за 2016-2018 рр. у науково-методичному журналі “Математика в рідній школі”, збірник тестів з математики (у співавторстві) для підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання “Тести. Математика 5-12” з грифом МОН України.

Упродовж усього періоду роботи в університеті К. С. Редчук здійснює також плідну роботу як науковий керівник курсових, дипломних робіт та публікацій студентів.

К. С. Редчук активно співпрацює з учителями математики закладів освіти Полтавської області. Костянтин Сергійович 26 років – член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики, 15 років – член журі Обласних математичних змагань імені М. В. Остроградського, 12 років – член журі I (міського) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України.

Нагороджений Подякою Полтавської обласної ради народних депутатів (1995).

Укладач: М. П. Красницький

СЕВРЮК ІРИНА ВІТАЛІЇВНА

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1981-2013 рр.

Народилася 3 жовтня 1955 р. у селищі міського типу Нові Санжари Полтавської області.

Закінчила Ворошиловоградську середню школу № 20 (1973), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика” з відзнакою (1978).

Розпочала свою педагогічну діяльність учителем Полтавської середньої школи № 6 (1978-1981). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1981 р. по 2013 р.: асистент (1981-1995), старший викладач (1995-2013) кафедри алгебри і геометрії (з 1984 р. кафедра математики, а з 2011 р. кафедра загальної фізики і математики), начальник наукового відділу університету (2000-2003).

Основу навчального навантаження складали курси математичної логіки та теорії алгоритмів, елементарної математики, методики навчання математики, які є визначальними у професійній підготовці вчителів математики.

Працювала над науковою проблемою “Структурно-інформаційні характеристики діяльності вчителя математики”.

Автор понад 50 наукових і науково-методичних публікацій.

Укладач: Л. П. Черкаська

ЧЕРКАСЬКА ЛЮБОВ ПЕТРІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1995 р.

Народилася 9 листопада 1972 р. у селі Жовтнєве (тепер – Покровське) Решетилівського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2009), доцент (2013).

Закінчила Полтавську середню школу № 31 із золотою медаллю (1990), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика і фізика” з відзнакою (1995), аспірантуру Інституту педагогіки АПН України (2002). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1995 р.: асистент (1995-2010), доцент (з 2010 р.) кафедри математики (з грудня 2011 р. кафедра загальної фізики і математики).

Основу навчального навантаження Л. П. Черкаської складають курси методики навчання математики, методики навчання математики у старшій і вищій школі, технологій навчання математики, елементарної математики, які є базовими у фаховій підготовці студентів факультету.

Сфера наукових розвідок Любові Петрівни полягає в дослідженні актуальних проблем підготовки майбутнього вчителя математики в педагогічних закладах вищої освіти. Її науковий та методичний доробок налічує понад 100 публікацій у центральних і фахових українських виданнях, у матеріалах міжнародних і всеукраїнських конференцій, серед яких – збірник тестів з математики (у співавторстві) для підготовки учнів до ЗНО з грифом МОН України “Тести. Математика 5-12” (Київ, 2008, 2009).

Основні напрямки організаційної і науково-методичної роботи – участь у діяльності організаційних комітетів з підготовки і проведення І-V Всеукраїнських науково-практичних

конференцій “Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодення і перспективи” (2003, 2005, 2008, 2013, 2019); керівництво науково-дослідницькими роботами учнів-членів Малої академії наук України, які у 2016-2017, 2017-2018 і 2018-2019 навчальних роках на Всеукраїнському конкурсі-захисті I, II та III етапів відзначені дипломами переможців; наукове керівництво написанням дипломних і магістерських робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів.

Понад 10 років поспіль Любов Петрівна – член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики, неодноразово була членом журі I (міського) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України, членом організаційного комітету Обласних математичних змагань імені М. В. Остроградського. Брала участь в експертних комісіях МОН України щодо експертизи підручників з математики для загальноосвітніх шкіл (2013, 2017).

Л. П. Черкаська протягом 8 років є секретарем вченої та методичної рад фізико-математичного факультету університету, 6 років – головою профспілкового бюро факультету.

Нагороджена Грамотою Департаменту освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації (2017, 2019), Грамотою Головного управління освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2012), Грамотою Управління освіти виконавчого комітету Полтавської міської ради (2017, 2018, 2019), Подякою ректора ПНПУ імені В. Г. Короленка (2012).

Укладач: О. А. Москаленко

Секція фізики

ГЕТАЛО АНДРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

Старший викладач; у ПДПУ(ПНПУ) з 2000 р.

Народився 24 листопада 1975 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець.

Закінчив Полтавську середню школу № 7 (1992), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” (1997), магістратуру за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Фізика” (2000), аспірантуру за спеціальністю 01.04.14 – теплофізика і молекулярна фізика (2004) Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Розпочав свою педагогічну діяльність викладачем математики в Полтавському ПТУ № 4 (1997-1998). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2000 р.: завідувач лабораторій кафедри загальної фізики (2000-2001), асистент (2004-2006), старший викладач (з 2006 р.).

Основу навчального навантаження А. М. Гетала складають курси загальної фізики, біофізики, фізики з основами геофізики.

Наукові інтереси зосереджені на проблемах фізики рідин і рідинних систем, працює над дослідженням фторорганічних спиртів. Керує науковою роботою студентів.

А. М. Гетало автор понад 70 наукових праць із фізики рідин і рідинних систем, методики навчання фізики, серед яких навчальні посібники, наукові статті, зокрема в часописах, що входять до наукометричних баз і мають рейтинг цитування. Має патент на винахід “Пристрій для вимірювання в’язкості рідких речовин” (2016). Брав участь у виконанні науково-дослідних тем “Діагностика рівня інтоксикації різного генезу в онкологічних хворих методом ультразвукової спектроскопії” (2004-2006), “Акустичні дослідження молекулярних процесів у сироватці крові, які моделюють процеси життя людини, хворої на онкологічні захворювання” (2006-2008), (2009-2011). Нині працює над виконанням кафедральної теми “Дослідження фізико-хімічних властивостей бінарних систем у конденсованому стані”.

Укладач: О. В. Хорольський

ІВАНКО ВОЛОДИМИР ВІКТОРОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1982 р.

Народився 3 жовтня 1960 р. у селі Сушки Козельщинського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1991), доцент (1994).

Закінчив Бреусівську середню школу Козельщинського району (1977), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” з відзнакою (1982), аспірантуру Чернівецького державного університету імені Ю. Федьковича (1988).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1982 р.: лаборант кафедри теоретичної фізики (1982), асистент (1984-1985, 1988-1990), старший викладач (1990-1992), доцент (з 1992 р.). Заступник декана фізико-математичного факультету (1998-2003).

Основу навчального навантаження В. В. Іванка складають курси теоретичної фізики, загальної фізики, фізики твердого тіла, фізики Землі, які є визначальними у професійній підготовці вчителів фізики і математики.

Наукові інтереси Володимира Вікторовича пов’язані переважно з дослідженнями кінетичних і статистичних характеристик напівпровідникових матеріалів з вузькими енергетичними зонами провідності, актуальних проблем підготовки майбутнього вчителя фізики.

Як науковець В. В. Іванко здійснює також значну науково-методичну роботу: науковий керівник у 2018-2019 навчальному році переможця Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності “Фізика”, науковий керівник кваліфікаційних робіт та наукових статей студентів.

В. В. Іванко активно співпрацює з учителями фізики закладів освіти Полтавщини, читає лекції на курсах післядипломної педагогічної освіти вчителів. 25 років поспіль – член журі III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики, понад 20 років – член журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України. Член журі II (обласного) туру Всеукраїнського конкурсу “Учитель року” в номінації “Фізика” (2018).

Володимир Вікторович щороку в рамках тижня факультету знайомить студентів з основними досягненнями сучасної фізичної науки.

Нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти України (1995), Подякою управління освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (1995).

Укладач: В. П. Сухомлин

КУЗЬМЕНКО ГРИГОРІЙ МИХАЙЛОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2004 р.

Народився 9 вересня 1979 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2011), доцент (2013).

Закінчив Полтавську середню школу № 13 (1996), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Фізика, інформатика” (2002), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2005). Розпочав педагогічну діяльність викладачем кафедри фізики та хімії Полтавського військового інституту зв’язку (2002). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2004 р.: асистент (2004-2006), старший викладач (2006-2012), доцент (з 2013 р.).

Основу навчального навантаження Г. М. Кузьменка складають курси методики навчання фізики у вищій школі, технологій навчання фізики, електротехніки та радіотехніки.

Наукові інтереси Григорія Михайловича пов'язані переважно з дослідженнями інноваційних технологій навчання фізики, розвитку пізнавальної мотивації, підготовки вчителя фізики, викладання фізики у вищій школі. Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій, зокрема навчальних посібників для закладів вищої освіти. Керує науковою роботою студентів.

Г. М. Кузьменко виконує таку організаційну і методичну роботу: координатор із навчального планування університету (з 2013 р.), заступник голови методичної комісії вченої ради університету (з 2013 р.), член комісії університету з моніторингу якості вищої освіти (з 2012 р.), гарант освітньої програми “Середня освіта (Фізика)” другого (магістерського) рівня вищої освіти (2017, 2018), керівник групи забезпечення спеціальності Середня освіта (Фізика) (з 2018 р.), член вченої і методичної рад фізико-математичного факультету, член оргкомітетів всеукраїнських науково-практичних конференцій “75 років кафедри загальної фізики Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка: історія, здобутки, перспективи” (2006), “Фізика, технічні науки: стан, досягнення і перспективи” (2007).

Нагороджений Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2013), Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2015), Подякою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2016), Грамотою Полтавської обласної ради (2017).

Укладач: К. С. Макаренко

МАКАРЕНКО КАТЕРИНА СТЕПАНІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1989 р.

Народилася 18 лютого 1963 р. у селі Лобачі Решетилівського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (1994), доцент (2004).

Закінчила Решетилівську середню школу (1980), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” з відзнакою (1985), аспірантуру Інституту педагогіки УРСР (1994). Працювала вчителем в Новосанжарському районі (1985-1989). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1989 р.: асистент (1989-1991), старший викладач (1994-2004), доцент (з 2004 р.).

Основу навчального навантаження К. С. Макаренко складають курси методики навчання фізики, технологій навчання фізики та історії фізики, які є визначальними у професійній підготовці вчителів фізики. Голова методичної ради фізико-математичного факультету та член методичної комісії університету (1998-2003).

Наукові інтереси К. С. Макаренко зосереджені на проблемі формування мислення учнів загальноосвітньої школи. Керує науковою роботою студентів. Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких “Метод пошуково-дослідницьких проєктів як засіб формування науково-дослідницьких умінь студентів”.

Як науковець К. С. Макаренко здійснювала організаційну і науково-методичну роботу: голова методичної ради фізико-математичного факультету, член організаційного комітету численних наукових зібрань, науковий керівник дипломних і магістерських робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів.

Упродовж багатьох років Катерина Степанівна – член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики та член журі II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України.

Нагороджена Почесною грамотою Управління освіти Полтавської облдержадміністрації (1998), Почесною грамотою Полтавської облдержадміністрації (2010), Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2006, 2010, 2018).

Укладач: Г. М. Кузьменко

САЄНКО ОЛЕГ ВАСИЛЬОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1989 р.

Народився 29 вересня 1966 р. у селищі Ланна Карлівського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1998), доцент (2004).

Закінчив Карлівську СШ № 1 імені Героя Радянського Союзу Г. М. Громницького із золотою медаллю (1984), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” з відзнакою (1989), аспірантуру Київського національного університету імені Тараса Шевченка (1997). Розпочав свою педагогічну діяльність у Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 1989 р.: асистент (1989-1994, 1998-2004), доцент (з 2004 р.).

Читає лекційні курси із загальної фізики, експериментальної та теоретичної фізики. Заступник декана фізико-математичного факультету з наукової роботи (2004-2013). З 2005 р. член редколегії збірника наукових праць фізико-математичного факультету.

Наукові інтереси Олега Васильовича зосереджуються на проблемах фізики рідин і рідинних систем, зокрема, він працює над питаннями дослідження механізмів теплових рухів та в'язко-пружних властивостей біологічних рідин методами акустичної спектроскопії. Брав участь у виконанні науково-дослідних тем: “Дослідження впливу низькомолекулярних фізіологічно-активних речовин на структурно-динамічні властивості сироваточного альбуміну” (2000-2002), “Діагностика рівня інтоксикації різного генезу в онкологічних хворих методом ультразвукової спектроскопії” (2004-2006), “Акустичні дослідження молекулярних процесів у сироватці крові, які моделюють процеси життя людини, хворої на онкологічні захворювання” (2006-2011). Працює над виконанням кафедральної науково-дослідної теми “Дослідження фізико-хімічних властивостей бінарних систем у конденсованому стані” (з 2017). Автор понад 120 наукових праць із фізики рідин і рідинних систем, методики навчання фізики, серед яких навчальні посібники, наукові статті, зокрема в наукових часописах, що входять до міжнародних наукометричних баз і мають рейтинг цитування. Співавтор дев'яти патентів на винаходи, зокрема “Спосіб проведення дистанційного експерименту з фізики” (2013), “Пристрій для вимірювання в'язкості рідких речовин” (2016).

О. П. Руденко і О. В. Саєнко

Олег Васильович плідно співпрацює з учительською громадою Полтавщини: понад 25 років поспіль член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики, член журі II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України (1998-2009), член журі II (обласного) туру Всеукраїнського конкурсу “Учитель року” в номінації “Фізика” (2013).

Саєнко О. В. – стипендіат Кабінету Міністрів України (2002). Нагороджений Почесною грамотою ПДПУ імені В. Г. Короленка (2003), Подякою обласного центру науково-технічної

творчості учнівської молоді Управління освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2004), Грамотою обласної ради (2009, 2016), Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2010, 2011), Подякою міського голови з нагрудним знаком (2013), Подякою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2014).

Укладач: Ю. Д. Москаленко

СКРИЛЬ СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1993-2017 рр.

Народився 13 січня 1956 р. у місті Харкові. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (1985), доцент (2003).

Закінчив Полтавську середню школу № 3 (1973), Харківський державний університет імені М. Горького (1978), аспірантуру Інституту напівпровідників АН України за спеціальністю “Фізика напівпровідників і діелектриків” (1984).

Працював у Полтавському вищому військовому командному училищі зв’язку (1978-1981, 1985-1992). Інженер-технолог Українського науково-дослідного інституту джерел світла в місті Полтаві (1992-1993). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював на посаді доцента з 1993 р. по 2017 р.

Основу навчального навантаження С. І. Скриля складали курси радіоелектроніки, загальної фізики, експериментальної фізики, нових інформаційних технологій.

Наукові інтереси Сергія Івановича: розробка і застосування мультимедійних засобів та інтерактивних технологій на заняттях із фізики, вимірювання характеристик світлодіодних джерел світла, проблеми енергозбереження. Автор понад 50 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких посібники з грифом МОН України “Основи архітектурної світлології” (Полтава, 2004) та “Основи архітектурної світлології (розрахунок і проектування природного, штучного й суміщеного освітлення та інсоляції)” (Київ, 2006).

Укладач: О. В. Саєнко

СТЕЦЕНКО СЕРГІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

Старший викладач; у ПДПУ (ПНПУ) в 2004-2017 рр.

Народився 2 серпня 1982 р. у селі Павленки Хорольського району Полтавської області.

Закінчив Хорольську середню школу № 2 із золотою медаллю (1999), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Фізика” з відзнакою (2005), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка зі спеціальності 01.04.14 – теплофізика та молекулярна фізика (2008). У Полтавському державному (нині національному) педагогічному університеті імені В. Г. Короленка працював з 2004 р. по 2017 р.: асистент (2004-2010), старший викладач (2010-2017). З 2017 р. – викладач кафедри медичної інформатики, медичної і біологічної фізики Української медичної

стоматологічної академії.

Основу навчального навантаження С. А. Стеценка складали курси: “Загальна фізика”, “Теоретична фізика” та “Експериментальна фізика”.

Наукові інтереси Сергія Анатолійовича пов’язані з дослідженнями молекулярної структури речовин в конденсованому стані та акустичною спектроскопією полімерних сполук. Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких навчальні посібники, наукові

статті, зокрема і в наукових часописах, що входять до наукометричних баз і мають рейтинг цитування.

Понад 10 років Сергій Анатолійович – член журі III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики, 5 років – член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з астрономії.

Укладач: О. В. Хорольський

СУХОМЛИН ВЛАДИСЛАВ ПЕТРОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1984 р.

Народився 17 березня 1960 р. у місті Полтаві.

Викладач, кандидат фізико-математичних наук (1993), доцент (1994).

Закінчив Полтавську середню школу № 10 (1977), Харківський державний університет ім. М. Горького (1984), аспірантуру цього ж закладу вищої освіти (1992). Розпочав педагогічну діяльність у Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) у 1984 р.: старший лаборант (1984-1987), асистент (1987-1989, 1992-1994), доцент (з 1994 р.).

Основа навчального навантаження В. П. Сухомлина – курси загальної фізики і теоретичної фізики.

Коло наукових інтересів складає фізика твердого тіла: фазоутворення та спікання металооксидних керамічних матеріалів. Має цикл публікацій у журналі “Порошкова металургія”, а також у співавторстві посібник “Провідність кристалів” (Полтава, 1994).

Укладач: Ю. Д. Москаленко

ХОРОЛЬСЬКИЙ ОЛЕКСІЙ ВІКТОРОВИЧ

Кандидат фізико-математичних наук; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2008 р.

Народився 9 жовтня 1985 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат фізико-математичних наук (2018).

Закінчив Полтавський міський ліцей № 1 імені І. П. Котляревського із золотою медаллю (2002), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Фізика” з відзнакою (2007), аспірантуру Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка за спеціальністю 01.04.14 – теплофізика та молекулярна фізика (2010). Розпочав свою педагогічну діяльність асистентом кафедри вищої математики і фізики Полтавського університету споживчої кооперації (2007-2008). У Полтавському державному педагогічному університеті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2008 р.: асистент (2008-2016), старший викладач (з 2016 р.). Відповідальний секретар приймальної комісії університету (з 2016 р.).

Основу навчального навантаження О. В. Хорольського складають курси астрономії й астрофізики, теоретичної фізики, практикуму із розв’язування олімпіадних задач з фізики, які є важливими у професійній підготовці вчителів фізики.

Наукові інтереси Олексія Вікторовича пов’язані з дослідженнями актуальних проблем фізики рідин і рідинних систем, зокрема фізики розчинів високомолекулярних сполук. Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких статті у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Як науковець О. В. Хорольський здійснює організаційну і науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення щорічних всеукраїнських науково-практичних конференцій “Всеукраїнські читання, присвячені пам’яті Ю. В. Кондратюка” (з 2008 р.), науковий керівник курсових робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів.

10 років поспіль Олексій Вікторович – член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики та член журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з астрономії, 5 років – член журі II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України (секція “Астрономія та астрофізика”).

Нагороджений Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2012, 2016), Подякою ректора ПНПУ імені В. Г. Короленка (2015, 2018), Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2016).

Укладач: В. В. Іванко

**БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ЗАВІДУВАЧІВ КАФЕДРИ ПОЛІТЕКОНОМІЇ з
2001 р.**

КУЗНЯК БОГДАН ЯРОСЛАВОВИЧ

*Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри політекономії (1998-2002);
викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1954-2009 рр.*

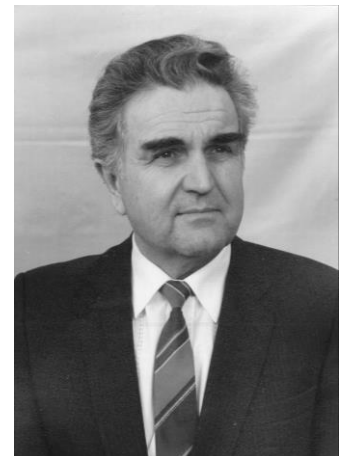
Народився 12 квітня 1931 р. у селі Добровляни Заліщицького району Тернопільської області. Викладач-науковець, доктор економічних наук (1991), професор (1993).

Закінчив Заліщицьку середню школу (1949), Львівський торговельно-економічний інститут за спеціальністю “Бухгалтер-економіст” (1953), річні курси підготовки викладачів основ марксизму-ленінізму, політичної економії і філософії при Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка за спеціальністю “Політична економія” (1953-1954), аспірантуру (1965), докторантуру (1990).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1954 р. по 2009 р.: асистент (1954-1961), старший викладач (1961-1972), доцент (1972-1993), професор (1993-1998), завідувач кафедри політекономії (з 28.08.1998 р. по 30.08.2002 р.).

Основу навчального навантаження складали курси економічної теорії, основ менеджменту, основ маркетингу.

Наукові інтереси Богдана Ярославовича пов’язані переважно з дослідженням аграрних відносин в Україні, міжнародних фінансів, проблем становлення малого бізнесу. Автор понад 100 наукових публікацій, зокрема 2 монографії, 4 навчальні посібники, у т. ч. з грифом МОН України, статті, які індексовані в наукометричній базі Index Copernicus. Заслужують на увагу: навчальні посібники “Основи економічної теорії” (з грифом МОН України) (Полтава, 2015), “Маркетинг” (Полтава, 2018), “Планування у маркетингу” (Полтава, 2018); наукові публікації “Стабільний розвиток сільського господарства – основа продовольчої безпеки України” (Полтава, 2013), “Основні шляхи підвищення продуктивності і прибутковості сільського господарства України” (Полтава, 2015), “Органічне виробництво – основа здоров’я людей і природи” (Київ, 2018), “Features of the application of digital strategy and customer journey mapping to promote organic products” (Полтава, 2018).

Як науковець Б. Я. Кузняк здійснює значну науково-методичну роботу: є членом спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, керує аспірантами, науковий керівник публікацій студентів, дійснює рецензування дисертацій. Брав участь у роботі журі II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності “Економіка підприємства” (2014-2015).

Укладач: Л. І. Яковенко

ЯКОВЕНКО ЛАРИСА ІВАНІВНА

*Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри політекономії (2002-2016);
викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1980 р.*

Народилася 12 серпня 1958 р. у місті Кобеляки Полтавської області. Викладач-науковець, доктор економічних наук (2001), професор (2004).

Закінчила Кобеляцьку середню школу № 1 із золотою медаллю (1975), економічний факультет Харківського державного університету імені О. М. Горького (нині національний університет імені В. Г. Каразіна) і здобула кваліфікацію – викладач політекономії, економіст (1980), аспірантуру (1988) і докторантуру (2000) Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Працює викладачем Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 1980 р.: асистент (1980-1985), старший викладач (1989-1991), доцент (1991-2002), завідувач кафедри (2002-2016), професор (з 2016 р.).

Викладає дисципліни: “Економічна теорія”, “Макроекономіка”, “Національна економіка”, “Економіка та управління проектами”, “Управління регіональним розвитком”, які є визначальними для підготовки бакалаврів та магістрів зі спеціальності “Економіка”.

Коло наукових інтересів: соціально-економічні трансформації, інноваційний розвиток національної економіки. Керівник аспірантури зі спеціальності 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки. Підготувала чотирьох кандидатів економічних наук. Автор понад 130 наукових публікацій, у тому числі 6 монографій, серед них:

“Промислова політика в трансформаційній економіці” (Полтава, 2001), “Трансформація відносин власності в умовах формування постіндустріальної економіки” (Полтава, 2010), “Економічні основи модернізації вищої освіти в умовах становлення економіки знань” (Полтава, 2011), “Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань” (Полтава, 2013). Автор навчальних посібників “Основи економічної теорії” (Полтава, 2001), “Економічна теорія” (Полтава, 2005), “Економічна теорія” (Полтава, 2013).

Практичне заняття з економічної теорії зі студентами-математиками проводить професор Л. І. Яковенко, 2014 р.

За ініціативи і під керівництвом Л. І. Яковенко кафедрою політекономії упродовж 2005 – 2015 рр. у співпраці з провідними науковцями України реалізований міждисциплінарний проект “Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації”. Очолювала організаційний комітет шести Всеукраїнських науково-практичних конференцій, а також була головним редактором збірників наукових статей учасників цих конференцій. Заступник головного редактора фахового журналу “Проблеми економіки та політичної економії”.

Лариса Іванівна – керівник наукових держбюджетних тем: “Економічні пріоритети України як основа формування національної моделі випереджального розвитку” (2006), “Формування економіки знань та соціально-економічні трансформації, що його супроводжують

(2007-2009), “Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань в Україні (2010-2012).

Л. І. Яковенко член експертної ради ДАК (2009-2010), працювала в спеціалізованих вчених радах у Національному гірничому університеті (м. Дніпро) (2007-2013), в Університеті імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро) (2002-2005), у Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка (2001-2018). Голова, член журі II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України (з 1999 р.).

Нагороджена Грамотою Академії педагогічних наук України (2009), Грамотою Верховної Ради України (2014), Подякою Міністерства освіти і науки України (2017), Подякою Управління освіти і науки Полтавської ОДА (2004), Грамотою ПДПУ імені В. Г. Короленка (2007), Почесною грамотою Полтавської ОДА (2008, 2009, 2012), Почесною грамотою Всеукраїнської асоціації політичної економії (2013), Почесною грамотою Національного центру “Мала академія наук України” (2014).

Декан Ю. Д. Москаленко і завідувач кафедри політекономії Л. І. Яковенко на святкуванні 100-річчя університету, 2014 р.

Укладач: С. В. Степаненко

СТЕПАНЕНКО СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри політекономії (з 2016 р.); викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2003 р.

Народився 15 лютого 1980 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат економічних наук (2008), доцент (2012).

Закінчив Полтавську гімназію № 31 із золотою медаллю (1997), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Історія та основи економіки” з відзнакою (2002), аспірантуру цього університету (2005). Розпочав педагогічну діяльність учителем навчально-виховного комплексу № 31 міста Полтави (2000-2006). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2003 р.: асистент (2003-2008), старший викладач (2008-2010), доцент (2010-2016), завідувач кафедри (з 2016 р.).

Провідний фахівець університету з питань інтелектуальної власності та комерціалізації результатів наукової діяльності (2007-2016). Заступник голови наукової комісії Вченої ради університету (з 2016 р.).

Основу навчального навантаження С. В. Степаненка складають курси економічної теорії, менеджменту, методики навчання економічних дисциплін, а також ряд функціональних економічних дисциплін, які є визначальними у професійній підготовці фахівців-економістів та вчителів економіки.

Наукові інтереси Сергія Володимировича пов’язані переважно з дослідженням ролі власності в економічних системах, актуальних проблем управління інтелектуальною власністю, управління місцевим розвитком. Автор понад 70 наукових і науково-методичних публікацій,

серед яких 3 монографії, 5 навчальних посібників; є співавтором 11 запатентованих наукових розробок.

*Вступний екзамен з економічної теорії до аспірантури, 2002 р.
(за першим столом С. В. Степаненко)*

Як науковець С. В. Степаненко керує дослідницькою роботою студентів, забезпечує керівництво та наукове консультування наукових робіт учнів-членів Малої академії наук України, член журі I (міського) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.

Науковий співробітник за трьома держбюджетними темами: "Економічні пріоритети України як основа формування національної

моделі випереджального розвитку" (2004-2006); "Формування економіки знань та соціально-економічні трансформації, що його супроводжують" (2007-2009); "Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань в Україні" (2010-2012). Наразі виконує науково-дослідну тему "Соціальні, економічні і політичні трансформації сучасного суспільства" (за ініціативою). Член організаційних комітетів з підготовки і проведення 6 Всеукраїнських науково-практичних конференцій "Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації" (2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015). Голова оргкомітету регіональної науково-практичної конференції "Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку" (2018).

Нагороджений грамотами Полтавської обласної ради (2013), Полтавської обласної державної адміністрації (2016), Подякою ректора Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2016).

*Випуск-2018: С. В. Степаненко і перші випускники
магістратури зі спеціальності "Економіка"*

Укладач: Л. І. Яковенко

**БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ПОЛІТЕКОНОМІЇ з
2001 р.**

БРОВКО ТЕТЯНА ВАСИЛІВНА

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1979-2013 рр.

Народилася 28 жовтня 1953 р. у місті Полтаві.

Закінчила Полтавську середню школу № 25 (1971), Полтавський кооперативний інститут за спеціальністю “Економіка торгівлі” (1971-1975), Московський кооперативний інститут за спеціальністю “Викладач економіки торгівлі” (1977-1978). Працювала викладачем у Полтавському кооперативному технікумі (1975-1979). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1979 р. по 2013 р.: асистент (1979-2000), старший викладач (2001-2013).

Основу навчального навантаження Т. В. Бровко складали курси методики викладання основ економіки, економічної теорії, історії економічних учень, економічної історії. Була членом методичної ради фізико-математичного факультету та членом методичної комісії університету.

Наукові інтереси Тетяни Василівни пов'язані переважно з дослідженнями проблем удосконалення методики викладання економіки в школі, удосконалення господарського механізму в умовах регіоналізації економіки.

Як науковець Т. В. Бровко здійснювала значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій “Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації” (2005, 2007, 2009, 2011, 2013), науковий керівник курсових та дипломних робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та публікацій студентів. Виконувала обов'язки наукового співробітника держбюджетних тем: “Економічні пріоритети України як основа формування національної моделі випереджального розвитку” (2004-2006); “Формування економіки знань та соціально-економічні трансформації, що його супроводжують” (2007-2009); “Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань в Україні” (2010-2012).

Укладач: Т. А. Непокупна

ЖУЧЕНКО ВОЛОДИМИР СЕМЕНОВИЧ

*Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри політекономії (1975-1992);
викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1975-2014 рр.*

Народився 25 грудня 1923 р. у селі Келебердівка Решетилівського району (нині Полтавський район) Полтавської області. Викладач-науковець, доктор економічних наук (1974), професор (1976).

Закінчив Братешківську середню школу (1940), Київський державний університет імені Т. Г. Шевченка за спеціальністю “Історія” з відзнакою (1948), аспірантуру Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (1948-1951), докторантуру Київського інституту народного господарства (1970-1972). Працював доцентом, завідувачем кафедри історії народного господарства й економічної думки, головним ученим секретарем у Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка (1951-1960), доцентом, деканом факультету в Київському інституті народного

господарства (1960-1969), завідувачем відділу історії економічної думки в Україні Інституту економіки АН України, заступником директора з наукової роботи Інституту економіки АН України (1969-1975). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1975 р. по лютий 2014 р.: професор (1975-2014), завідувач кафедри політекономії (1975-1992), проректор з навчальної роботи (1978-1986).

Комісія у складі: В. С. Жученка – проректора з навчальної роботи (голова комісії), В. Є. Лобурця – проректора з наукової роботи, А. Ф. Баранника – проректора по заочній формі навчання, М. В. Нещадіної – проректора з виховної роботи підбила підсумки роботи фізико-математичного факультету за 1982-1983 н. р. (зліва направо: А. Ф. Баранник, В. Є. Лобурець, М. В. Нещадіна, В. С. Жученко, О. П. Руденко)

Наукові інтереси Володимира Семеновича були пов'язані з історією економічної думки в Україні, економічною історією, теоретичними проблемами політекономії. В. С. Жученко опублікував понад 120 наукових праць, серед яких навчальні посібники і монографії: "М. І. Зібер – коментатор і популяризатор економічного вчення Карла Маркса" (Київ, 1968); "До характеристики соціалістичних поглядів С. Подолинського" (Київ, 1971); "А. С. Макаренко о единстве педагогических и экономических принципов в трудовом воспитании" (Полтава, 1988); "Історія господарського розвитку" (Полтава, 1993); "Питання економічної історії України в працях М. С. Грушевського" (Полтава, 1996); "Питання економічної історії Полтавщини в працях І. Ф. Павловського" (Полтава, 1999); "Політично-громадська діяльність Володимира Темницького" (Миколаїв, 2005).

Упродовж 20 років працював викладачем Інституту підвищення кваліфікації викладачів суспільних наук (м. Київ), Інституту марксизму-ленізму, лектором товариства "Знання". Під його керівництвом захистили кандидатські дисертації 20 молодих науковців, зокрема і два іноземці. Був відповідальним редактором наукового збірника Інституту економіки АН УРСР "Історія народного господарства та економічної думки УРСР", членом редколегії видання "Збірник наукових праць ПДП ім. В. Г. Короленка".

За науково-педагогічну діяльність нагороджений медаллю А. С. Макаренка.

Помер 19 лютого 2014 р. у місті Полтаві.

Укладач: Л. І. Яковенко

КУШНІР ЛЕОНІД ЛЕОНІДОВИЧ

Кандидат економічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1991-2008 рр.

Народився 29 вересня 1962 р. у селі Капустяни Тростянецького району Вінницької області. Науковець, кандидат економічних наук (2002), доцент (2005).

Закінчив Капустянську середню школу (1978), Київське міське професійно-технічне училище № 16 (1981), Київський державний університет імені Т. Г. Шевченка за спеціальністю "Географія" (1991), аспірантуру Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Економічна теорія" (1999). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював упродовж 1991-2008 рр. на посадах асистента (1991-2002), доцента (2005-2008).

Основу навчального навантаження складали курси економічної теорії, мікроекономіки, проблем економіки України.

Наукові інтереси Леоніда Леонідовича пов'язані переважно з дослідженнями актуальних проблем економіки, процесів регіонального розвитку в Україні і світі, проблем розміщення продуктивних сил України, краєзнавства і туризму.

Співавтор І тому Великої Української Енциклопедії, автор і співавтор 6 монографій, 3 навчальних посібників для закладів вищої освіти та кількох десятків наукових статей, опублікованих у фахових виданнях України, Польщі, Російської Федерації та Азербайджані.

Укладач: О. О. Годзь

НЕПОКУПНА ТЕТЯНА АНДРІЇВНА

Кандидат економічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1997 р.

Народилася 11 червня 1967 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат економічних наук (2005), доцент (2007).

Закінчила Полтавську середню школу № 1 імені І. П. Котляревського (1984), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Історія" (1993), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2000), Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю "Психологія" (2018). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1993 р.: старший лаборант (1993-1997), асистент (1997-2003), старший викладач (2003-2006), доцент (з 2007 р.).

Основу навчального навантаження Т. А. Непокупної складають курси економічної теорії, інноваційного підприємництва, економічних основ соціальної роботи, соціальної політики, економіки та управління соціальною сферою територіальних громад, історії економічних учень, які є визначальними у професійній підготовці економістів, соціальних робітників, учителів.

Наукові інтереси Тетяни Андріївни пов'язані переважно з дослідженнями актуальних проблем економіки загалом, соціальної сфери, підприємництва, державного регулювання економіки, поведінкової економіки зокрема. Автор понад 70 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких колективні монографії "Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань" (Полтава, 2014), "A new role of marketing and communication

technologies in business and society: local and global aspects" (St. Louis, 2015), "Social and economic changes of contemporary society" (Opole, 2017); навчальні посібники "Економічна теорія" (Полтава, 2013), "Вступ до публічної політики" (Полтава, 2016, 2017), навчально-методичні посібники "Інноваційне підприємництво" (Полтава, 2018), "Економіка та управління соціальною сферою територіальних громад" (Полтава, 2018).

Як науковець Т. А. Непокупна здійснює значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення Всеукраїнських науково-практичних конференцій "Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації" (2005, 2007, 2009, 2011, 2013) та регіональної науково-практичної конференції "Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку" (2018), науковий керівник у 2017-2018 н. р. переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук із напрямку "Підприємництво", науковий керівник дипломних робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та наукових статей студентів. Працювала над виконанням держбюджетних тем: "Економічні пріоритети України як основа формування національної моделі випереджального розвитку" (2004-2006); "Формування економіки знань та соціально-економічні трансформації, що його супроводжують" (2007-2009); "Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань в Україні" (2010-2012).

Понад 15 років Тетяна Андріївна – член журі II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України (секції "Економіка", "Соціологія").

Нагороджена Грамотою Полтавської обласної ради (2017).

Укладач: Б. О. Шевченко

ПРИХОДЬКО СЕРГІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

Кандидат політичних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1993 р.

Народився 22 березня 1970 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат політичних наук (1999), доцент (2002).

Закінчив Полтавську середню школу № 29 (1987), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю "Історія і право" (1993), аспірантуру Інституту політичних і етнонаціональних досліджень Національної Академії Наук України (1998). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 1993 р.: асистент (1993-1999), старший викладач (1999-2000), доцент (з 2002).

Основу навчального навантаження С. М. Приходька складають курси політології, основ територіальної організації влади, виборчі системи на місцевому рівні.

Наукові інтереси Сергія Миколайовича пов'язані з дослідженнями принципів становлення стабільної демократії, електронної демократії, механізмами реалізації влади. Автор понад 70 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких: "Особливості функціонування політичної влади в системі електронної демократії" (2016), "Особливості політичної участі за умов електронної демократії" (2017), "Моделі виборчого процесу в сучасному суспільстві" (2018); навчальні посібники "Вступ до публічної політики" (Полтава, 2016, 2017), "Основи політології" (Полтава, 2013), "Територіальна організація влади" (Полтава, 2018).

Як науковець С. М. Приходько здійснює значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій "Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації" (2005, 2007, 2009, 2011, 2013) та регіональної науково-практичної конференції "Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку" (2018), науковий керівник у 2017-2018 н. р. переможця конкурсу студентських наукових робіт "НАТО – Україна: співпраця заради безпеки та миру" та наукових статей студентів.

Нагороджений грамотами Полтавської обласної ради (2011), Полтавської обласної державної адміністрації (2018).

РАДЬКО ПЕТРО ГРИГОРОВИЧ

Доктор історичних наук, професор; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1980-2019 рр.

Народився 6 липня 1954 р. у селі Лучка Липоводолинського району Полтавської області. Викладач-науковець, доктор історичних наук (2013), професор (2016).

Закінчив Розбишівську середню школу Гадяцького району Полтавської області (1976), історичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка (1980), річну аспірантуру Інституту підвищення кваліфікації при Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка (1987), докторантуру Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України (1998). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1980 р.: завідувач кабінету філософії (1980-1982), асистент, старший викладач (1984-1992), доцент (1992-2013), професор (2013-2017) кафедри політекономії; професор кафедри філософії (2017-2019).

Основу навчального навантаження П. Г. Радька складали курси політології, історії місцевого самоврядування, організації наукових досліджень, паблік рілейшнз.

Сфера наукових інтересів: історіографія українського державотворення, національні концепції в українській історіографії, політичні проблеми сучасної держави, питання геополітики. Автор понад 150 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких навчальні посібники “Політологія: наука про державотворення” (Полтава, 2011), “Вступ до публічної політики” (Полтава, 2016, 2017); монографія “Національні традиції державотворення в контексті Конституції Пилипа Орлика” (Полтава, 2010).

Як науковець П. Г. Радько здійснював організаційну і науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення Всеукраїнських науково-практичних конференцій “Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації” (2005, 2007, 2009, 2011, 2013), науковий керівник статей студентів. Виконував кафедральну науково-дослідну тему “Соціальні, економічні і політичні трансформації сучасного суспільства”.

Відзначений Подякою міського голови (2014).

Помер 4 травня 2019 р.

Укладач: Т. А. Непокупна

РЕНДЮК ПЕТРО ГРИГОРОВИЧ

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1997-2003 рр.

Народився 17 червня 1950 р. у селі Вівсяники Деражнянського району Хмельницької області.

Закінчив Лука-Барську середню школу Барського району Вінницької області (1966), Ленінградське вище військово-політичне училище протиповітряної оборони (1968-1972), психолого-педагогічний факультет Військово-політичної академії ім. В. І. Леніна з відзнакою (1979-1982). Полковник, старший викладач, заступник начальника кафедри суспільних наук Полтавського вищого зенітно-ракетного командного училища імені генерала армії М. Ф. Ватутіна (1982-1992), соціолог I категорії обласної бібліотеки для юнацтва ім. О. Гончара (1992-1994), викладач основ суспільних наук нафтового геологорозвідувального технікуму (1993-1994), старший викладач Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка

(1994-1997). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) з 1997 р. по 2013 р. на посаді старшого викладача.

Основу навчального навантаження П. Г. Рендюка складали курси соціології, теорії і практики управління соціальними системами.

Наукові інтереси Петра Григоровича пов'язані переважно з дослідженнями актуальних проблем соціалізації особистості в період суспільних трансформацій. Автор понад 45 наукових і науково-методичних публікацій.

Як науковець Петро Григорович здійснював також значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення Всеукраїнських науково-практичних конференцій "Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації" (2005, 2007, 2009, 2011, 2013 рр.), науковий керівник статей студентів та соціологічних досліджень.

Укладач: О. Є. Сакало

САКАЛО ОЛЕКСАНДР ЄВГЕНІЙОВИЧ

Кандидат історичних наук, доцент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2003 р.

Народився 12 листопада 1979 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат історичних наук (2011), доцент (2015).

Закінчив Полтавську середню школу № 13, Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю "Педагогіка і методика середньої освіти. Історія та основи економіки" з відзнакою (2002) та магістратуру за спеціальністю "Педагогіка і методика середньої освіти. Історія" з відзнакою (2003), аспірантуру цього ж університету (2008). Розпочав свою педагогічну діяльність учителем Полтавської школи-гімназії № 33 (2002-2003). У Полтавському державному педагогічному університеті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2003 р.: асистент кафедри всесвітньої історії (2003-2005), асистент (2008-2010), старший викладач (2010-2012),

доцент (з 2013 р.) кафедри політекономії.

Основу навчального навантаження О. Є. Сакала складають курси економічної історії, соціології, економічної соціології, історії місцевого самоврядування, які займають важливе місце у професійній підготовці економістів.

Наукові інтереси Олександра Євгенійовича пов'язані переважно з дослідженнями в галузі соціальної історії, соціології освіти, історичної демографії ранньомодерного часу, історичної трансформації соціального інституту сім'ї та ціннісних змін у сучасному суспільстві. Автор понад 50 наукових і науково-методичних публікацій.

Член методичної ради фізико-математичного факультету (з 2016 р.) та член моніторингової комісії університету (2012-2015).

Як науковець О. Є. Сакало здійснює значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення Всеукраїнських науково-практичних конференцій "Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації" (2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015) та регіональної науково-практичної конференції "Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку" (2018). Виконує науково-дослідну тему "Соціальні, економічні і політичні трансформації сучасного суспільства". Здійснює керівництво науковою роботою студентів.

Олександр Євгенійович – член журі I (міського) та II (обласного) етапів Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України.

Укладач: Б. О. Шевченко

СТРІЛЕЦЬ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ

*Доктор історичних наук, кандидат юридичних наук, професор;
викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1985-2008 рр.*

Народився 24 березня 1964 р. у селі Лазірки Оржицького району Полтавської області. Викладач-науковець, доктор історичних наук (2004 р), професор (2007), кандидат юридичних наук (2014).

Закінчив Оржицьку середню школу (1981), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Історія” (1985), аспірантуру (1992), докторантуру (2002) Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Викладач, старший викладач Полтавського державного технічного університету імені Юрія Кондратюка (1993-1999), науковий співробітник історичного факультету Київського університету імені Тараса Шевченка (2002). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працював з 1985 р. по

2008 р.: асистент (1985-1987), заступник секретаря комітету ЛКСМУ (1987-1989), старший викладач, доцент (2003-2005), професор (з 2006 р.).

Основу навчального навантаження В. В. Стрільця складали курси політології, соціології, історії держави і права.

Наукові інтереси Василя Васильовича пов’язані з дослідженням діяльності українських політичних партій першої половини ХХ ст., історії Української революції 1917-1921 рр., розвитку політико-правової думки в Україні в ХХ ст. Опублікував понад 140 наукових та навчально-методичних праць.

Нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2006).

Укладач: С. В. Степаненко

ШАРАВАРА РОМАН ІВАНОВИЧ

Кандидат економічних наук, доцент; викладач у ПДПУ в 2000-2006 рр.

Народився 9 серпня 1978 р. у селищі міського типу Нові Санжари Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат економічних наук (2006), доцент (2011).

Закінчив Новосанжарську загальноосвітню школу I-III ступенів (1995), Полтавський державний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти, Історія та основи економіки” з відзнакою (2000), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2003). Розпочав свою педагогічну діяльність асистентом кафедри політекономії Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) (2000-2006). Далі працював на посаді завідувача кафедри менеджменту організацій Полтавської філії Міжрегіональної академії управління персоналом (2006-2009). З

2009 р. працює в Полтавському інституті економіки і права ВНЗ “Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна” на посадах завідувача кафедри менеджменту і маркетингу (2009-2012) та першого заступника директора з науково-педагогічної роботи (з 2012 р.). З 2012 р. директор Полтавського коледжу ВНЗ “Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”.

Основу навчального навантаження Р. І. Шаравари в ПДПУ імені В. Г. Короленка складали курси економічної теорії, історії економіки й економічної думки, мікро- та макроекономіки, які

є базовими у підготовці майбутніх економістів. Голова науково-методичної ради Полтавського інституту економіки і права (з 2012 р.).

Наукові інтереси Романа Івановича пов'язані з дослідженням проблем функціонування фінансового ринку країни в цілому та окремих його складових. Р. І. Шаравара є автором понад 100 наукових і науково-методичних публікацій.

Укладач: Т. А. Непокупна

ШЕВЧЕНКО БОРИС ОЛЕКСІЙОВИЧ

Кандидат економічних наук, доцент; викладач у ПНПУ з 2009 р.

Народився 1 серпня 1968 р. у місті Лубни Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат економічних наук (2012), доцент (2015).

Закінчив Полтавську середню школу № 6 (1985), Полтавське вище військово-командне училище зв'язку (1989), Інститут післядипломної освіти Полтавської державної аграрної академії (2005), аспірантуру Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2009). У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка з 2009 р.: асистент (2009-2013), доцент (з 2013 р.).

Основу навчального навантаження Б. О. Шевченка складають курси: “Прикладна економіка”, “Державні і місцеві фінанси”, “Публічні закупівлі”, “Основи фінансової грамотності”, “Економічні і політичні теорії”, “Ресурсний потенціал територіального розвитку”,

“Ринкова інфраструктура”.

Сфера наукових інтересів Бориса Олексійовича – проблема взаємодії державного та приватного секторів національної економіки. Автор понад 60 наукових праць, серед яких навчальні посібники “Інтеграція науки і вищої освіти як фактор становлення економіки знань” (Полтава, 2013), “Економічна теорія” (Полтава, 2013).

Як науковець Б. О. Шевченко здійснює організаційну і науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення Всеукраїнських науково-методичних конференцій “Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації” (2005, 2007, 2009, 2011, 2013), Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю “Соціально-гуманітарні науки, економіка, право : нові виклики, практика інновацій”; науковий керівник статей студентів. Б. О. Шевченко є членом спеціалізованої вченої ради Полтавської державної аграрної академії зі спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. Член журі I (міського) і II (обласного) етапів Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України.

Укладач: Т. А. Непокупна

БІОГРАФІЧНИЙ НАРИС ЗАВІДУВАЧА КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ, ВІКОВОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ЯЛАНСЬКА СВІТЛАНА ПАВЛІВНА

Доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри загальної, вікової та практичної психології (з 2013 р.); викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2002 р.

Народилася 15 серпня 1980 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, доктор психологічних наук (2012), професор (2014).

Закінчила Халтурінську середню школу I-III ступенів із золотою медаллю (1997), Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія, психологія” з відзнакою (2002), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2006). Науковий кореспондент Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України (2009-2012). У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка працює з 2002 р.: старший лаборант кафедри екології та охорони довкілля (2002), асистент кафедри екології та охорони довкілля (2002-2006), доцент кафедри ботаніки (2006-2013), професор кафедри психології (2013), завідувач кафедри

загальної, вікової та практичної психології (з 2013 р.). Заступник декана фізико-математичного факультету з наукової роботи (з 2016 р.).

Основу навчального навантаження складають курси психології, організації наукових досліджень, психології вищої школи, психології творчості, психології учіння та розвитку людини, психології розвитку творчих компетентностей, основ психодидактики інклюзивної освіти.

Коло наукових інтересів – психологічні засади розвитку творчості, толерантності особистості, розвиток особистості в освітньому просторі. Розробник концептуальної моделі розвитку творчої компетентності майбутніх учителів, зміст та структура якої базується на основних компонентах професійної компетентності, інтеграція яких на найвищому рівні забезпечує ефект педагогічної творчості: особистісно розвивальному; діяльнісно розвивальному; комунікативному; фаховому; опануванні досвіду.

Автор понад 150 наукових праць, зокрема навчально-методичних, навчальних посібників для середньої та вищої школи, серед яких чотири з грифом Міністерства освіти і науки України. Автор монографії “Психологічні засади розвитку творчості майбутніх учителів біологічних дисциплін: теорія і практика” (Полтава, 2010). Автор публікацій у виданнях Web of Science та співавтор колективних вітчизняних та закордонних монографій, що видані в Європейському союзі.

Наукові дослідження виконуються в рамках державної науково-дослідної теми “Психологія розвитку особистості в освітньому просторі”. Має чотири свідоцтва про реєстрацію авторського права на твори: “Психологія творчості”; “Психологічні засади розвитку творчості

Засідання кафедри загальної, вікової та практичної психології, 2019 р.

майбутніх учителів біологічних дисциплін: теорія і практика”; “Формування творчості старшокласників у процесі вивчення курсу “Біологія 10-12” (2015); “Розвиток творчості школярів у процесі вивчення шкільного курсу біології. Система “Дидактосервіс” (2018). Є співавтором патенту “Спосіб психологічного та психофізіологічного розвантаження” (2019).

Заступник голови організаційного комітету з підготовки і проведення науково-практичних конференцій всеукраїнського рівня “Актуальні проблеми психологічної науки у вимірах сучасного освітнього простору” (2014), “Становлення і розвиток особистості в умовах освітнього простору: теорія і практика” (2015), I-IV Всеукраїнської (з 2019 р. Міжнародної) щорічної науково-практичної конференції “Психологічні координати розвитку особистості: реалії та перспективи” (2016-2019). Член редакційної колегії фахового збірника “Психологія і суспільство” (Тернопіль, 2017). Активний учасник міжнародних, всеукраїнських, регіональних науково-практичних конференцій. Науковий керівник з підготовки докторів філософії. Бере участь в опонуванні докторських і кандидатських дисертацій, рецензуванні наукових видань, зокрема посібників, монографій.

*Тиждень фізмату: відкрите засідання психологічної наукової студії
“Шлях до успіху”, квітень 2019 р.*

Член-кореспондент Міжнародної педагогічної академії наук (з 2010 р.). Член підкомісії з психології НМК “Соціальні науки та журналістика” науково-методичної ради МОН України (2016-2018). Член вченої ради (з 2016 р.), голова Наукової комісії вченої ради (з 2017 р.), член вченої ради природничого (2003-2012), фізико-математичного факультету (з 2013 р.) Полтавського

національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (з 2016 р.). Неодноразово голова або член експертних комісій із проведення акредитаційних експертиз (з 2016 р.), член фахової комісії науково-методичної ради Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського для розгляду методичних розробок претендентів на присвоєння педагогічного звання “практичний психолог-методист” (з 2017 р.).

Стипендіат Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених (2013), лауреат Премії імені Івана Андрійовича Зязюна (2017). Нагороджена Грамотою Полтавської облдержадміністрації (2010), Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2013), нагрудним знаком до 100-річчя ПНПУ імені В. Г. Короленка (2014), Грамотою Полтавської обласної ради (2015), Подякою Міністерства освіти і науки України (2018).

Укладач: С. М. Шевчук

**БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ
ЗАГАЛЬНОЇ, ВІКОВОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

АТАМАНЧУК НІНА МИХАЙЛІВНА

Кандидат психологічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1994 р.

Народилася 7 квітня 1969 р. у селі Михнівці Лубенського району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат психологічних наук (2003), доцент (2005).

Закінчила Михнівську середню школу (1986), Кременчуцьке педагогічне училище ім. А. С. Макаренка (1988), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка та психологія дошкільна” (1994), аспірантуру Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія (2001). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1994 р.: асистент (1994-1998), старший викладач (2001-2003), доцент (2003-2006) кафедри педагогіки і психології

початкового навчання (згодом соціальної педагогіки і педагогіки початкового навчання), доцент кафедри психології (2006-2013), доцент кафедри загальної, вікової та практичної психології (з 2013 р.).

Основу навчального навантаження Н. М. Атаманчук складають курси психології, психології творчості, психології вищої школи, організації наукових досліджень, основ психодидактики інклюзивної освіти.

Наукові інтереси Ніни Михайлівни охоплюють проблематику психологічних засад розвитку творчості особистості, соціально-психологічних аспектів роботи з обдарованими дітьми та молоддю, розвитку особистості в освітньому просторі. Автор понад 120 наукових праць, серед яких видання, що занесено в бази даних Web of Science, Index Copernicus, фахові видання в Україні та в іноземних наукових журналах. Є автором низки навчальних, навчально-методичних посібників: “Психологія: конспект лекцій для студентів педагогічного університету” (Полтава, 2016), “Практикум із загальної психології” (Полтава, 2017); співавтором монографій “Психолого-педагогічні проблеми розвитку особистості” (Кременчук, 2016), “Психологія розвитку творчої особистості в освітньому просторі” (Полтава, 2018) та міжнародної монографії, яка видана Європейським видавництвом “SUSTAINABLE development under the conditions of european integration” (Ljubljana, Slovenia, 2019).

Отримала свідоцтва про реєстрацію авторського права на твори: “Психологія: конспект лекцій для студентів педагогічного університету” (2016), “Практикум із загальної психології” (2018).

Як науковець Н. М. Атаманчук здійснює також значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій: “Актуальні проблеми психологічної науки у вимірах сучасного освітнього простору” (2014), “Становлення і розвиток особистості в умовах освітнього простору: теорія і практика” (2015), I-IV Всеукраїнської (з 2019 р. Міжнародної) щорічної науково-практичної конференції “Психологічні координати розвитку особистості: реалії та перспективи” (2016-2019), науковий керівник статей студентів.

Нагороджена Подякою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2003), Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2007), Грамотою Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2017), Почесною грамотою Полтавської облдержадміністрації (2019).

Укладач: Т. М. Дзюба

ДЗЮБА ТЕТЯНА МИХАЙЛІВНА

Кандидат психологічних наук, доцент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2007 р.

Народилася 11 липня 1971 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат психологічних наук (2007), доцент (2011).

Закінчила Полтавську загальноосвітню школу № 30 (1989), Полтавський державний педагогічний інститут імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика початкового навчання. Музика” (1994). Розпочала педагогічну діяльність вчителем початкових класів у ЗОШ № 28 м. Полтави (1995-1999), продовжила – методистом, а згодом старшим викладачем кафедри менеджменту освіти Полтавського інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського (1999-2007). У Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2007 р. старший викладач (2007-2011), доцент кафедри психології (2011), доцент кафедри загальної, вікової та практичної психології (з 2013 р.).

Основу навчального навантаження Т. М. Дзюби складають курси психології, психології сучасного інформаційного простору, психології соціального пізнання, основ психодидактики інклюзивної освіти.

Як науковець Т. М. Дзюба здійснює також значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій: “Актуальні проблеми психологічної науки у вимірах сучасного освітнього простору” (2014), “Становлення і розвиток особистості в умовах освітнього простору: теорія і практика” (2015), I-IV Всеукраїнської (з 2019 р. Міжнародної) щорічної науково-практичної конференції “Психологічні координати розвитку особистості: реалії та перспективи”. Голова Полтавського осередку Української асоціації організаційних психологів та психологів праці.

Тетяна Михайлівна має понад 110 наукових праць. Працює над проблемою психологічної профілактики загроз професійному здоров'ю педагогічних працівників в освітніх організаціях. Результатом дослідження є ряд статей у фахових виданнях України, що занесені в базу даних Index Copernicus, у закордонних виданнях та виданнях, які індексуються в MEDLINE і занесені в базу даних Web of Science, у центральному українському фаховому журналі “Вісник післядипломної освіти, серія психологія”. Є автором низки навчальних, навчально-методичних посібників: “Педагогічна конфліктологія у загальноосвітньому навчальному закладі” (Полтава, 2002), “Комплекс методик для діагностики психологічної готовності керівника школи до взаємодії в умовах конфлікту” (Полтава, 2005), “Конфліктологія в освітньому менеджменті: Тренінгова програма для керівників загальноосвітніх навчальних закладів” (Полтава, 2005), “Психологія дорослості з основами геронтопсихології” (Полтава, 2013); співавтором монографій “Психологія управління конфліктами в організації” (Полтава, 2009), “Психологія розвитку творчої особистості в освітньому просторі” (Полтава, 2017).

Займається впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес ПНПУ імені В. Г. Короленка. Результатом дослідження є розробка ряду нових навчальних програм, посібників, лабораторних практикумів, участь у міжнародних наукових конференціях.

Надає консультативну допомогу учням і вчителям шкіл міста та області щодо написання учнівських наукових робіт по лінії Малої академії наук України. Здійснює наукове керівництво студентами у Всеукраїнських олімпіадах з дисципліни “Психологія”, у написанні статей. У 2016 р. студентка, науковим керівником якої була Тетяна Михайлівна, посіла перше місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни “Психологія”.

Нагороджена Подякою міського голови (2010), Грамотою Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2016), Грамотою Полтавської обласної ради (2018).

Укладач: Н. М. Атаманчук

КІРІЧЕК ВІКТОР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Старший викладач; у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1982 р.

Народився 29 липня 1955 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, лікар-психолог.

Закінчив Полтавську середню школу № 9 (1970), Полтавський технікум м'ясної промисловості за спеціальністю "Контрольно-вимірювальні прилади та автоматика" (1974), Харківський державний університет ім. О. М. Горького за спеціальністю "Психологія" (1982), аспірантуру Науково-дослідного інституту психології імені Г. С. Костюка (1988).

В. В. Кірічек розпочав свою професійну діяльність на посаді лікаря-психолога консультації "Шлюб і сім'я" при міській поліклініці № 3 м. Полтави (1982-1985). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1982 р.: асистент кафедри педагогічної майстерності (1982-1985), асистент (1988-1989), старший викладач (1989-2013) кафедри психології, старший викладач кафедри загальної, вікової та практичної психології (з 2013 р.).

Основу навчального навантаження В. В. Кірічека складає курс психології.

Наукові інтереси Віктора Володимировича пов'язані переважно з дослідженнями, що стосуються актуальних проблем психології особистості, особистісного зростання, девіантної поведінки. Автор ряду наукових і науково-методичних публікацій, співавтор колективної монографії "Психолого-педагогічні проблеми розвитку особистості" (Полтава, 2016).

Як науковець Віктор Володимирович здійснює науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій: "Актуальні проблеми психологічної науки у вимірах сучасного освітнього простору" (2014), "Становлення і розвиток особистості в умовах освітнього простору: теорія і практика" (2015), I-IV Всеукраїнської (з 2019 р. Міжнародної) щорічної науково-практичної конференції "Психологічні координати розвитку особистості: реалії та перспективи" (2016-2019).

Укладач: А. В. Сизоненко

КОГУТ ІРИНА ВІКТОРІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПНПУ з 2010 р.

Народилася 15 лютого 1987 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2015), доцент (2018).

Закінчила Приватний навчально-виховний комплекс "Паросток" (2005), Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю "Психологія. Іноземна мова та зарубіжна література (англійська, німецька)", отримала диплом спеціаліста з відзнакою (2010), за спеціальністю "Психологія" отримала диплом магістра (2010), аспірантуру Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2015). Розпочала свою педагогічну діяльність учителем у Приватному навчально-виховний комплексі "Паросток" (2006-2010). Працювала в Київському університеті імені Бориса Грінченка на посаді старшого викладача (2014-2016). У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка з

2010 р.: викладач кафедри англійської та німецької філології (2010-2014), начальник відділу інноваційної діяльності та міжнародних зв'язків (з 2017 р.), асистент (2017-2018), доцент (2018) кафедри загальної, вікової та практичної психології.

Основу навчального навантаження І. В. Когут складають курси психології, основ психодидактики інклюзивного навчання.

Наукові інтереси Ірини Вікторівни пов'язані переважно з дослідженнями актуальних проблем формування професійно-педагогічної комунікативної компетентності учасників освітнього процесу, розвитку творчого мислення в інклюзивному середовищі, формування екологічної свідомості засобами арт-терапії. Має ряд статей у збірниках за результатами науково-практичних конференцій з іноземної мови, психології та державного управління, автор понад 40 наукових і науково-методичних публікацій. Розроблені спеціальні програми спецкурсів з практикумом: "Теорія та технологія формування професійно-педагогічної комунікативної компетенції майбутнього вчителя", "Реабілітація та творча соціалізація дітей методами мультитерапії", "Психологічні особливості лідерської поведінки".

Як науковець Ірина Вікторівна здійснює також значну науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення Міжнародної науково-практичної конференції "Психологічні координати розвитку особистості: реалії та перспективи" (2018, 2019). І. В. Когут – організатор та учасник міжнародних проєктів та програм. Має ряд міжнародних сертифікатів з участі в проєктах: "Progressive University Management" Masaryk University (Чехія), учасник програми Erasmus+ за напрямом KA1 та Erasmus Youth (Данія, Швеція, Фінляндія), Study Tour in Poland (Польща) тощо.

Нагороджена Грамотою Головного управління освіти і науки Полтавської ОДА (2018), Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2017), Подякою міського голови (2008).

Укладач: Н. М. Атаманчук

СИЗОНЕНКО АЛЬОНА ВІТАЛІЙВНА

Асистент; викладач у ПНПУ з 2010 р.

Народилася 24 вересня 1985 р. у селі Радянське (нині Придніпрянське) Кобеляцького району Полтавської області. Викладач-науковець.

Закінчила Радянську загальноосвітню школу I-III ступенів Кобеляцького району Полтавської області із золотою медаллю (2003), Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка з відзнакою за спеціальністю "Психологія" (2008), магістратуру Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка з відзнакою за спеціальністю "Психологія" (2009), аспірантуру Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (2014).

Основні етапи діяльності в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка: старший лаборант кафедри природничих та математичних дисциплін (2009); асистент кафедри психології (2010-2013), кафедри загальної, вікової та практичної психології (з 2013 р.).

Основу навчального навантаження А. В. Сизоненко складають курси психології, вікової психології, групових методів навчання, психологія праці.

Коло наукових інтересів Альони Віталіївни – гендерна психологія, психологія підлітка, психологія спілкування та міжособистісних відносин. Автор понад 25 наукових публікацій. Наукові дослідження виконуються в рамках державної науково-дослідної теми "Психологія розвитку особистості в освітньому просторі". Керівник науково-дослідних робіт і статей студентів.

Член організаційних комітетів із підготовки і проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій: "Актуальні проблеми психологічної науки у вимірах сучасного освітнього простору" (2014), "Становлення і розвиток особистості в умовах освітнього простору: теорія і практика" (2015), I-IV Всеукраїнської (з 2019 р. Міжнародної) щорічної науково-практичної конференції "Психологічні координати розвитку особистості: реалії та перспективи" (2016-2019).

Укладач: В. В. Кірічек

**БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ЗАВІДУВАЧІВ КАФЕДРИ
ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА АНДРАГОГІКИ з 2014 р.**

БОЙКО АМА МИКИТІВНА

Доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри педагогіки (1990-2010) і кафедри загальної педагогіки та андрагогіки (2010-2015); викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1976-2015 рр.

Народилася 10 жовтня 1939 р. у селі Удовиченки Зіньківського району Полтавської області, у родині вчителів.

Член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України (1995), доктор педагогічних наук (1991), професор (1992), Заслужений діяч науки і техніки України (2001).

Закінчила Полтавський державний педагогічний інститут імені В. Г. Короленка (нині Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка) (1962), аспірантуру Науково-дослідного інституту загальних проблем виховання АПН СРСР (1979), докторантуру (1991) в Москві в науково-дослідному інституті Академії педагогічних наук СРСР.

Учений у галузі теорії та історії педагогіки, теорії та методики

виховання, філософії освіти. Уперше в Україні започаткувала новий напрям у педагогічній науці (1990): суб'єкт-суб'єктні відносини вчителів і учнів, викладачів і студентів, що є основою й умовою педагогіки партнерства, обґрунтувала особистісно-соціальну парадигму виховання та засоби її імплементації (1996), розробила процес упровадження педагогічних інновацій у масову практику та критерії їх відбору (2011), концепцію і положення науково-дослідного Інституту педагогічної україністики (2012).

Засновник креативної і результативної наукової школи. Під її науковим керівництвом захищено 42 кандидатські та докторські дисертації.

Трудову діяльність розпочала на посаді вчителя Кротенківської середньої школи Полтавського району (1962-1965). Тут сформувала своє педагогічне кредо: повага і увага до кожної дитини.

Працювала директором Полтавського обласного інституту вдосконалення кваліфікації вчителів (1973-1977). Під її керівництвом проведена перепідготовка понад 20000 педагогів області до роботи за новими навчальними планами, програмами і підручниками (1971-1976).

Понад 25 років (з 1990 р. по 2015 р.) А. М. Бойко – завідувач кафедри педагогіки (нині – кафедра загальної педагогіки та андрагогіки). Кафедра працює у складі фізико-математичного факультету. Нею розроблено і з 2001 р. по 2017 р. викладався інноваційний інтегрований курс теорії та історії педагогіки, було експериментально перевірено і введено до навчальних планів як нормативні інноваційні навчальні дисципліни: “Історія української педагогіки в персоналіях” (2002), “Основи християнської педагогіки” (2003). Вона вивчає, розвиває і примножує традиції видатного педагога, полтавця, професора Г. Г. Ващенка. Понад 20 років очолювала творчий колектив викладачів з виконання актуальної держбюджетної тематики.

На посаді проректора з наукової роботи (1997-2004) за її сприяння було відкрито докторантуру, обґрунтовано і започатковано спеціалізовану вчену раду (2004), головою якої працювала довгий час, створено студентську наукову асоціацію, ліцензовано у ВАК України 5 наукових фахових видань університету (“Педагогічні науки”, “Філологічні науки”, “Фізико-математичні науки”, “Філософські обрії”, “Історична пам'ять”). Працювала в робочих комісіях

Міністерства освіти і науки України з проблем ступеневої педагогічної освіти, неперервної педагогічної практики, школи майбутнього тощо.

Міжнародна конференція "Андрагогіка в системі педагогічних наук: методологія, теорія, практика", 2011 р.

Алла Микитівна – автор понад 600 наукових праць, із яких 32 колективних та 15 її одноосібних монографій і посібників. Серед одноосібних: "Теорія і методика формування виховальних відносин у загальноосвітній школі" (Київ, 1991); "Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації" (Київ, 1996); "Григорій Ващенко: «... Служба Богові й Батьківщині»" (Київ, 2001); "Виховання людини: нове і вічне" (Полтава, 2006);

"Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів: 500 завдань і запитань, понад 300 тестів" (Київ – Полтава, 2010); "Упровадження педагогічної інноватики в практику виховання" (Полтава, 2011); "Від теорії до практики: критеріальні ознаки, відбір і поетапний процес упровадження педагогічних інновацій" (Полтава, 2014) тощо (усі з грифом МОН України). Організувала висококваліфікований професійний колектив. За її наукового керівництва на кафедрі захищено 7 кандидатських і 3 докторські дисертації. У 2018 р. видана її монографія німецькою мовою (Київ-Мюнхен, 12 друкованих аркушів) "Видатний національний педагог і патріот України Григорій Ващенко".

А. М. Бойко – автор і науковий редактор підручників для вищої педагогічної школи: "Педагогіка. Інтегрований курс. Частина I" (Київ – Полтава, 2001); "Педагогіка. Інтегрований курс. Частина II" (Київ – Полтава, 2003); "Історія української педагогіки в персоналіях: 22 видатних українських педагоги" (Київ, 2004) тощо. Багато років була головним редактором заснованого нею студентського часопису "Didascal", заступником головного редактора фахового наукового журналу "Педагогічні науки". Активно співпрацює з освітніми закладами Німеччини, Польщі, Угорщини.

Має державні, галузеві і релігійні нагороди: орден княгині Ольги, Міжнародний суспільний орден "Честь Вітчизни", медаль "Трудова слава", медалі НАПН України "К. Д. Ушинський", "Г. С. Сковорода", "Г. Г. Ващенко", знак Міністерства освіти "Відмінник народної освіти", нагрудний знак "За наукові досягнення", орден Почаївської Божої Матері, чисельні грамоти і дипломи. З 2008 р. за рейтингом тижневика "Освіта" кілька років поспіль відзначалася в номінації "Кращий освітянин року".

Наукова школа доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України А. М. Бойко "Гуманізація педагогічної взаємодії учнів і вчителів у навчальних закладах України", 2014 р.

ІЛЬЧЕНКО ОЛЕНА ЮРІЇВНА

Доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної педагогіки та андрагогіки (з 2015 р.); викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2001 р.

Народилася 27 вересня 1976 р. у місті Потсдамі (Німеччина). Учений-педагог, доктор педагогічних наук (2014), доцент (2009).

Закінчила Лубенську школу-ліцей № 6 (1993), природничий факультет за спеціальністю “Хімія, біологія” (1998), аспірантуру (2004) і докторантуру (2012) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Працювала вчителем хімії в Лубенській школі-ліцеї № 6 (1997-2001). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2001 р.: асистент (2001-2007), доцент (2007-2015), завідувач кафедри загальної педагогіки та андрагогіки (з 2015 р.).

Основу навчального навантаження О. Ю. Ільченко становлять курси: “Педагогіка”, “Педагогіка вищої школи”, “Гендерний підхід у педагогіці”, “Персоналії в історико-педагогічному дискурсі”, які є визначальними у професійній підготовці майбутніх учителів.

Коло наукових інтересів О. Ю. Ільченко: історія педагогіки, педагогіка вищої школи, педагогічна освіта, зокрема професійна підготовка майбутніх учителів для нової української школи. Під керівництвом Олени Юріївни виконується 5 наукових кандидатських досліджень, здійснюється організація роботи проблемної групи студентів.

О. Ю. Ільченко є автором понад 150 праць у сучасних наукових та навчально-методичних вітчизняних та зарубіжних виданнях (Чехія, Болгарія, Польща, Казахстан, Азербайджан). З-поміж них – 77 публікацій у фахових та наукометричних виданнях.

Вийшли у світ монографія за авторством О. Ю. Ільченко “Благодійна діяльність жінок в освіті України (XVII–XVIII ст.)” і навчально-методичні посібники “Педагогічне благодійництво жінок: ретродосвід і перспективи розвитку” (Полтава, 2013), “Благодійність жінок в освіті України: історія, сучасний стан і перспективи розвитку” (Полтава, 2015). Олена Юріївна є співавтором: колективних монографій “Опорна школа: шляхи становлення” (Полтава, 2017), “Алла Бойко: наукові, навчальні й моральні уроки (науково-педагогічна школа)” (Полтава, 2015); колективних посібників “25 видатних українських педагогів” (Полтава, 2016), “Методолого-теоретичні й методичні засади виховання молоді на національно-культурних традиціях українського народу в умовах євроінтеграції” (Полтава, 2008); навчально-методичного посібника із грифом МОН України “Педагогіка. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки” (Київ, 2002).

О. Ю. Ільченко – ініціатор укладання міжнародних угод про співпрацю між Полтавським національним педагогічним університетом імені В. Г. Короленка і Латвійським університетом, Поморською академією (м. Слупськ, Польща). Олена Юріївна брала участь в організації і

Всеукраїнська наукова конференція “Упровадження основних положень закону України “Про вищу освіту” як засіб забезпечення європейського рівня діяльності вищої школи”, листопад 2015 р.

проведенні в Латвійському університеті наукового семінару “Педагогічна спадщина А. С. Макаренка” (2017). Під її керівництвом проведена низка наукових конференцій. З 2001 р.

*Підписання угоди про співробітництво між Латвійським університетом і ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2016 р.
(зліва направо: Рудите Андерсоне, Микола Степаненко, Луція Рутка, Олена Ільченко)*

Олена Юріївна брала участь у понад 70 наукових зібраннях як в Україні, так і поза її межами.

О. Ю. Ільченко – член спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій (2010-2011), член спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій (з 2016 р.) у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка. Член редакційної колегії (з 2009 р.), відповідальний редактор (2009-2012) фахового збірника наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка “Педагогічні науки”. Член редакційної колегії (2007-2011, 2014-2015), головний редактор (з 2016 р.) кафедрального часопису

“Дидаскал”.

У січні 2019 р. О. Ю. Ільченко пройшла стажування з педагогіки у Поморській академії.

Олена Юріївна – член журі (2017), член апеляційної комісії (2018), секретар журі (2019) II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальної дисципліни “Педагогіка”.

Нагороджена Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2018), Подякою Полтавської обласної ради (2014), Грамотою ПНПУ імені В. Г. Короленка (2006, 2008, 2009).

Журі II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальної дисципліни “Педагогіка”, Глухів 2019 р.

Укладач: Ю. Д. Москаленко

**БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ
ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА АНДРАГОГІКИ з 2014 р.**

КРАВЧЕНКО ІВАН ВІТАЛІЙОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПНПУ з 2012 р.

Народився 13 жовтня 1959 р. у селі Борсукив Козелецького району Чернігівської області. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2003), доцент (2011).

Закінчив Полтавське вище військове командне училище зв'язку з відзнакою і отримав кваліфікацію – інженер з експлуатації засобів зв'язку (1983). Проходив військову службу на офіцерських посадах у збройних силах (1983-1992), а також на посадах командира батальйону курсантів, декана командного факультету Полтавського військового інституту зв'язку (1992-2005).

На викладацькій роботі: доцент кафедри соціальної роботи Полтавського інституту економіки і права (2005-2008), доцент кафедри суспільних дисциплін Військового інституту телекомунікацій та інформації НТУ України “Київський політехнічний інститут” (2008-2012), доцент кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (з 2012 р.). Організовує підготовку офіцерів запасу зі складу студентів педагогічного університету.

І. В. Кравченко викладає навчальні дисципліни: “Педагогіка”, “Педагогіка вищої школи”, “Основи психодидактики інклюзивної освіти”.

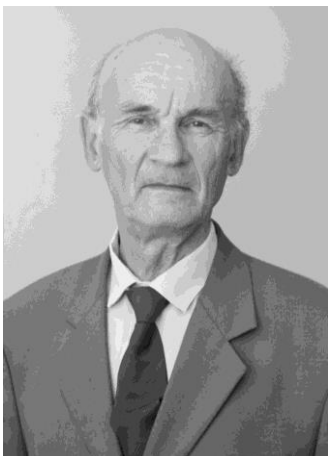
Сфера наукових інтересів – проблеми навчально-виховної роботи у вищій школі, теорія і практика підготовки майбутніх фахівців у складі навчальних груп. Автор понад 30 наукових публікацій.

Іван Віталійович має дев'ять державних нагород за час проходження військової служби, відзначений Почесною грамотою Полтавської облдержадміністрації (2000, 2002).

Укладач: Л. М. Петренко

ЛУТФУЛІН ВАЛЕРІЙ САМАТОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1986-2017 рр.

Народився 2 серпня 1940 р. у селищі Акжар Тарбагатайського району Східно-Казахстанської області. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (1985), доцент (1992).

Закінчив середню школу в місті Пльос Іванівської області (1957), Горьківський політехнічний інститут за спеціальністю “Технологія і конструювання радіоапаратури” (1962), Горьківський державний педагогічний інститут за спеціальністю “Математика” (1969), аспірантуру педагогічного інституту в Ростові-на-Дону (1982). Працював на посадах інженера, старшого інженера-конструктора на промислових підприємствах міста Балахни Горьківської області (1962-1970).

Педагогічну діяльність В. С. Лутфулін розпочав у 1970 р. на посаді асистента кафедри вищої математики в Горьківському політехнічному інституті. Викладав фізику, педагогіку і психологію в Кременчуцькому педагогічному училищі (1972-1986).

Працював на кафедрі загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка на посадах: старшого викладача (1986-1988), доцента (1988-2017).

Викладав курси: “Історія педагогіки”, “Теорія та історія педагогіки”, “Педагогіка вищої школи”, “Історія педагогіки вищої школи”, “Основи макаренкознавства”, “Персоналії в історії української педагогіки”, “Вища освіта і Болонський процес”. Здійснював наукове керівництво підготовкою статей студентів, дипломними і магістерськими роботами.

Автор та співавтор понад 120 наукових і навчально-методичних праць з теорії та історії педагогіки, з актуальних питань викладання математики та природничих дисциплін. За результатами проведених досліджень опубліковані статті, у яких висвітлені актуальні аспекти педагогічної спадщини Я. А. Коменського, Й. Г. Песталоцці, М. В. Остроградського, К. Д. Ушинського, Д. І. Менделєєва. Протягом багатьох років досліджував історичні причини кризових явищ сучасної освіти, зумовлених навчальними перевантаженнями школярів і студентів, шляхи практичного вирішення поставлених Я. А. Коменським проблем повного усунення навчальних перевантажень і подолання інших “застарілих хвороб” школи. Результати цих досліджень систематизовані й узагальнені в монографії “Теоретико-методичні засади усунення навчальних перевантажень учнів” (Полтава, 2011).

Нагороджений Грамотою Полтавської обласної ради (2012).

Укладач: М. В. Лутфуллін

МОКЛЯК ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2004 р.

Народився 1 липня 1981 р. у селищі міського типу Нові Санжари Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2012), доцент (2014).

Закінчив Новосанжарський навчально-виховний комплекс із золотою медаллю (1998), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Математика та фізика” з відзнакою (2003) та за спеціальністю “Інформатика” з відзнакою (2003), аспірантуру Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Розпочав свою педагогічну діяльність учителем Полтавської загальноосвітньої школи № 38 (2003-2006). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 2004 р.: асистент (2004-2012), доцент (з 2012 р.).

Навчальне навантаження В. М. Мокляка складають дисципліни: “Педагогіка”, “Педагогіка вищої школи”, “Автономія закладу вищої освіти”, “Педагогічні технології навчання і виховання у вищій школі”, що становлять основу професійної підготовки майбутніх учителів.

Наукові інтереси Володимира Миколайовича пов’язані переважно з історико-педагогічними дослідженнями. Автор понад 120 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких монографія “Розвиток автономії в університетах України” (Полтава, 2017), навчально-методичний посібник “Студентське самоврядування як визначальна ознака автономії вищого навчального закладу” (Полтава, 2017). Володимир Миколайович – співавтор колективної монографії “Алла Бойко: наукові, навчальні й моральні уроки (науково-педагогічна школа)” (Полтава, 2009; 2015), підручника “25 видатних українських педагогів” (Полтава, 2016). Має статті у фахових вітчизняних і зарубіжних виданнях.

Захистив кандидатську дисертацію на тему “Студентське самоврядування в історії розвитку вищої школи України (XIX – початок XX століття)”, підготував до захисту докторську дисертацію на тему “Розвиток автономії в університетах України (XIX – початок XX століття)”.

В. М. Мокляк здійснює також науково-методичну роботу: бере активну участь у підготовці й проведенні конференцій різних рівнів, опонує дисертації з педагогіки, є науковим керівником статей студентів.

У рамках виконання основних пунктів двосторонньої угоди між Полтавським національним педагогічним університетом імені В. Г. Короленка і Поморською академією В. М. Мокляк в 2019 р. проходив міжнародне наукове стажування в місті Слупськ (Польща).

Нагороджений Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2001), Подякою міського голови (2013), Грамотою ректора Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2013, 2017), Грамотою Полтавської облдержадміністрації (2018).

Укладач: О. Ю. Ільченко

ПЕТРЕНКО ЛЕСЯ МИКОЛАЇВНА

Кандидат педагогічних наук; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2008 р.

Народилася 20 червня 1974 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2011).

Закінчила Полтавську середню школу № 5 із срібною медаллю (1991), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Українська мова і література” з додатковою спеціальністю “Іноземна мова” (1996), аспірантуру (2011) і докторантуру (2019) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Розпочала свою педагогічну діяльність учителем англійської мови та зарубіжної літератури Полужирської загальноосвітньої школи (1996-1998), працювала викладачем англійської мови в Аграрному коледжі управління і права Полтавської державної аграрної академії (1998-2008). У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка працює з 2008 р.: старший викладач (2011),

доцент (з 2012 р.).

Основу навчального навантаження Л. М. Петренко складають курси: “Педагогіка”, “Основи наукових досліджень”, “Історія педагогіки вищої школи”, “Полікультурне навчання і виховання у світових освітніх системах”, “Методика виховної діяльності у літніх оздоровчих дитячих закладах”, які є визначальними у професійній підготовці майбутніх вчителів.

Наукові інтереси Лесі Миколаївни пов’язані переважно з дослідженнями проблем національного виховання у контексті світових інтеграційних процесів, на основі теоретичних ідей дитиноцентризму, суб’єкт-суб’єктних відносин, коріння яких бере початок у просвітницько-виховній діяльності й літературній творчості І. П. Котляревського, проблеми духовно-морального виховання та освіти української молоді у спадщині Григорія Ващенка. Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій.

Як науковець Л. М. Петренко здійснює також науково-методичну роботу: член організаційних комітетів з підготовки і проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій із міжнародною участю “Інноваційність в освіті: пошуки і перспективи розвитку” (2016), “Педагогіка вищої школи: стратегія, перспективи розвитку, передовий досвід” (2017), “Педагогічна освіта в Україні: пошуки, стратегія, перспективи розвитку” (2018), науковий керівник статей студентів. Виконує обов’язки відповідального редактора кафедрального часопису “Дидаскал”.

Нагороджена трудовою відзнакою “Знак Пошани” Міністерства аграрної політики України (2003).

Укладач: А. В. Хоменко

ПОГРЕБНЯК ВОЛОДИМИР АРКАДІЙОВИЧ,

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2001 р.

Народився 14 квітня 1975 р. у місті Полтаві. Науковець-педагог, кандидат педагогічних наук (2011), доцент (2014).

Закінчив Полтавську середню школу № 3 (1992), філологічний факультет за спеціальністю “Українська мова та література та англійська мова” (1997), аспірантуру (2007), докторантуру (2018) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Працював учителем англійської мови в Полтавських середніх школах № 3 і № 8 (1996-2009), у Микільській основній школі (1997-2001). У Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (тепер – національний педагогічний університет) працює із 2001 р.: асистент (2001-2011), старший викладач (2011), доцент (із 2011 р.).

Основу навчального навантаження В. А. Погребняка становлять курси: “Педагогіка”, “Педагогіка вищої школи”, “Методика виховної роботи”, “Організація науково-педагогічних досліджень”.

Коло наукових інтересів В. А. Погребняка: інтеграція полікультурного компонента до змісту фахової підготовки майбутнього вчителя як засобу формування його професійно-педагогічної полікультурної компетентності, формування демократичної громадянськості вчителя в зарубіжному педагогічному досвіді. Автор понад 70 праць у сучасних наукових та навчально-методичних вітчизняних і зарубіжних виданнях (Канада, Польща).

Здійснює керівництво творчою науковою групою студентів. Результати представлені в понад 30 самостійних публікаціях і виступах студентів.

Володимир Аркадійович – відповідальний редактор фахового збірника наукових праць “Педагогічні науки” Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2012-2014), учений секретар спеціалізованої вченої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка.

Укладач: Н. М. Пусепліна

ПУСЕПЛІНА НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2007 р.

Народилася 18 січня 1964 р. у селі Веприк Гадяцького району Полтавської області. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2010), доцент (2012).

Закінчила Полтавську середню школу № 5 (1981), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Історія” (1990), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2007).

У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала на таких викладацьких посадах: асистент (2007), доцент (з 2010 р.).

Основу навчального навантаження Н. М. Пусепліної складають курси: “Педагогіка”, “Основи психодидактики інклюзивної освіти”, “Андрагогіка в системі педагогічних наук”, “Менеджмент в освіті”.

Наукові інтереси Наталії Миколаївни пов’язані переважно з музейно-педагогічною діяльністю в системі підготовки майбутніх учителів. Була організатором і координатором

створення кімнати-музею Г. Г. Ващенко в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (2008).

Автор понад 80 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких співавтор підручника “25 видатних українських педагогів” (Полтава, 2016) та посібника “Самостійна робота з педагогічних дисциплін” (Полтава, 2012); автор посібника “Музейно-педагогічна діяльність як засіб виховання майбутнього вчителя і викладача вищої школи” (Полтава, 2016).

Н. М. Пусепліна була керівником наукової роботи студентки фізико-математичного факультету Гриценко Марини “Освітньо-виховний потенціал музейно-педагогічної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах”, яка у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку “Педагогічні науки” у 2010-2011 н. р. посіла I місце.

Укладач: Л. А. Семеновська

СЕМЕНОВСЬКА ЛАРИСА АПОЛІНАРІЇВНА

Доктор педагогічних наук, професор; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2002 р.

Народилася 26 грудня 1975 р. у селищі Донське Донецької області. Викладач-науковець, доктор педагогічних наук (2013), професор (2015).

Закінчила Стасівську загальноосвітню школу (1993), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання” (2000), аспірантуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) (2004). Розпочала свою педагогічну діяльність учителем Михайлівської школи-інтернату (2000). У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка з 2000 р.: бібліотекар (2000-2002); асистент (2002-2006), доцент (2006-2015), професор (з 2015 р.).

Основу навчального навантаження Л. А. Семеновської складають курси педагогіки, педагогіки вищої школи, методики викладання у вищій школі, дидактики вищої школи, які є фундаментальними у професійній підготовці майбутніх учителів і викладачів закладів вищої освіти. Лариса Аполлінаріївна – засновник наукової школи “Гуманізація навчально-виховного процесу вищої школи в умовах модернізації освіти України”. Під її керівництвом захищено 2 кандидатські дисертації. Учений секретар спеціалізованої вченої ради з захисту докторських дисертацій в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (з 2013 р.).

Наукові інтереси Лариси Аполлінаріївни пов’язані переважно з дослідженнями актуальних проблем загальної педагогіки та історії педагогіки. Автор понад 140 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких монографії “Ідея політехнізму в шкільній освіті України” (Полтава, 2012), “Бразов Леонід. Батько” (Полтава, 2006); підручники й посібники з грифом Міністерства освіти і науки України “Персоналії в історії національної педагогіки. 22 видатних українських педагоги” (Київ, 2004), “Педагогіка. Інтегрований курс теорії та історії” (Київ-Полтава, 2004); статті у фахових виданнях України та зарубіжжя (зокрема в наукометричних журналах, що включені до баз даних Web of Science, Index Copernicus), навчальні програми, методичні рекомендації, тези та матеріали конференцій.

Із 2006 р. працює у складі авторського колективу щодо наукової розробки держбюджетних фундаментальних тем: “Забезпечення єдності теорії і практики в умовах модернізації освіти України” (2012-2014); “Теоретико-методичні засади тьюторства як інтернаціональної технології кредитно-модульного навчання” (2009-2011 рр.); “Методолого-теоретичні й методичні засади виховання молоді на національно-культурних традиціях українського народу в умовах євроінтеграції” (2006-2008).

Лариса Аполлінаріївна постійно працює над удосконаленням власної професійної компетентності. У 2017 р. пройшла наукове стажування за міжнародною програмою “Інновації у вищій освіті: світові тенденції та регіональний досвід” (Словаччина – Угорщина – Австрія, 2017). Підвищувала методичну кваліфікацію за фахом у Поморській академії (м. Слупськ, Польща, 2018).

Л. А. Семеновська – Стипендіат Кабінету Міністрів України для найталановитіших молодих учених (2007–2009); лауреат Премії імені академіка Івана Зязюна “За розвиток засадничих аспектів педагогічної майстерності” (2016). Нагороджена Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2006), Грамотою Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2007, 2013), Грамотою Головного управління освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2010), нагрудним знаком “За особистий внесок у розбудову університету” (2014), Грамотою Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2016).

Укладач: В. В. Фазан

ТИЩЕНКО ТЕТЯНА МИХАЙЛІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) в 1984-2017 рр.

Народилася 20 лютого 1955 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (1990), доцент (1992).

Закінчила Полтавську середню школу № 9 (1972), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Російська мова і література” (1976), аспірантуру Московського науково-дослідного інституту загальної педагогіки (1990). Розпочала свою педагогічну діяльність учителем Озерської середньої школи Кобеляцького району Полтавської області (1976–1977). Працювала учителем Кобеляцької середньої школи (1978–1979), директором Драбинівської восьмирічної школи Кобеляцького району Полтавської області (1980–1983). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працювала з 1984 р. по 2017 р.: асистент (1984–1987), старший викладач (1987–1992), доцент (1992–2017).

Основу навчального навантаження Т. М. Тищенко складали курси методики виховної роботи, педагогіки та освітнього менеджменту.

Наукові інтереси Тетяни Михайлівни пов’язані переважно із дослідженнями актуальних проблем підготовки майбутнього вчителя в педагогічних університетах. Автор понад 300 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких посібник у співавторстві з грифом МОН України “Організація, зміст та оцінювання неперервної педагогічної практики майбутніх учителів” (Полтава, 2002) і одноосібний посібник “Менеджмент в освіті” (Полтава, 2017); посібник і підручник, підготовлені разом з колегами по кафедрі, “Педагогіка. Інтегрований курс” (Київ–Полтава, 2002; 2004), “22 видатних українських педагоги” (Київ, 2004) і численні статті у фахових збірниках наукових праць.

Тетяна Михайлівна в період роботи на кафедрі – член організаційних комітетів з підготовки і проведення всеукраїнських та міжнародних наукових конференцій, науковий керівник студентів-переможців Всеукраїнських олімпіад із педагогіки та Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт в галузі “Педагогічні науки”, науковий керівник дипломних і магістерських робіт (упродовж усього періоду роботи в університеті) та статей студентів.

Нагороджена Грамотою Головного управління освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2010).

Укладач: В. І. Цина

ФАЗАН ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ

Доктор педагогічних наук, доктор теологічних наук, професор; викладач у ПДПУ (ПНПУ) з 2002 р.

Народився 5 вересня 1979 р. у місті Турка Львівської області. Викладач-науковець, доктор теологічних наук (2010), доктор педагогічних наук (2015), професор (2019).

Закінчив Великобагачанську середню школу (1996), Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика середньої освіти. Історія” (2001), аспірантуру (2007) і докторантуру (2014) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Працює в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка з 2002 р.: асистент (2002-2010), доцент (з 2010 р.).

Основу навчального навантаження В. В. Фазана складають курси: “Педагогіка”, “Основи християнської педагогіки”, “Педагогічні основи християнської етики”, “Організація наукових досліджень”, “Педагогіка вищої школи”.

Наукові інтереси Василя Васильовича пов’язані з історією педагогіки, християнським вихованням, духовною просвітою.

Автор 153 праць у сучасних наукових та навчально-методичних вітчизняних та зарубіжних виданнях. З-поміж них – 78 публікацій у фахових, наукометричних, іноземних наукових збірниках. Вийшла в світ монографія за авторством Фазана В. В. “Просвітницько-виховна діяльність Лавр – духовних осередків на українських землях (XVIII – початок XX століття)” (Полтава, 2014); він є співавтором колективного підручника із грифом МОН України “Релігієзнавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів” (Полтава, 2012), співавтором колективної монографії “Алла Бойко: наукові, навчальні й моральні уроки (науково-педагогічна школа)” (Полтава, 2015), посібника “25 видатних українських педагогів” (Полтава, 2016), науково-методичного посібника “Методолого-теоретичні й методичні засади виховання молоді на національно-культурних традиціях українського народу в умовах євроінтеграції” (Полтава, 2008).

В. В. Фазан постійно бере участь у наукових зібраннях міжнародних, всеукраїнських, регіональних наукових, науково-практичних конференцій, конгресів, методологічних семінарів. З 2002 р. брав участь у 63 наукових зібраннях як в Україні, так і поза її межами. Постійно бере активну участь у підготовці та атестації науково-педагогічних кадрів.

Член спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій: у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (з 2016 р.), в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди (з 2018 р.).

Член редакційної колегії (з 2014 р.), відповідальний редактор (з 2016 р.) фахового збірника наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка “Педагогічні науки”. Член редакційної колегії кафедрального часопису “Дидаскал” (2007-2015).

Нагороджений Почесною грамотою Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2015), Грамотою Полтавської облдержадміністрації (2015).

Укладач: Л. А. Семеновська

ХОМЕНКО АЛЛА ВАСИЛІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1995 р.

Народилася 29 червня 1963 р. у місті Полтаві. Викладач-науковець, кандидат педагогічних наук (2006), доцент (2010).

Закінчила Бердянську середню школу № 5 Запорізької області (1978), Полтавське державне музичне училище імені М. В. Лисенка (1982), Полтавський державний педагогічний інститут імені В. Г. Короленка за спеціальністю “Педагогіка і методика початкового навчання і музика” з відзнакою (1989), аспірантуру (2002) і докторантуру (2017) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Працювала у музичних школах РРФСР та УРСР викладачем по класу фортепіано. Після закінчення університету продовжила викладацьку діяльність у Полтавських загальноосвітніх школах № 30 і № 37, поєднуючи її з виконанням обов’язків методиста міського

методичного кабінету. За цей період було присвоєно кваліфікаційну категорію “учитель вищої категорії” та звання “учитель-методист”.

У Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1995 р.: старший викладач (1995-2009), доцент (із 2010 р.). Основу навчального навантаження А. В. Хоменко складають курси: “Педагогіка”, “Педагогіка вищої школи”, “Інноваційна парадигма освіти і виховання”, “Суб’єкт-суб’єктні відносини викладача і студента у вищій школі”.

Наукові інтереси Алли Василівни пов’язані з методологією науково-педагогічного знання, становленням і розвитком парадигм і концепцій освіти і виховання, формуванням суб’єкт-суб’єктних відносин учителя й учня (викладача і студента) у педагогічному процесі загальноосвітньої та вищої школи, специфікою виховання учнів та студентської молоді на національно-культурних традиціях українського народу.

Автор понад 130 наукових і науково-методичних публікацій, серед яких навчально-методичний посібник “Технології виховання молоді на національних традиціях українського народу” (Полтава, 2012), член авторського колективу підручника “25 видатних українських педагогів” (Полтава, 2016), колективної монографії “Алла Бойко: наукові, навчальні й моральні уроки” (Полтава, 2015), науково-методичного посібника “Методолого-теоретичні й методичні засади виховання молоді на національно-культурних традиціях українського народу в умовах євроінтеграції” (Полтава, 2008); навчально-методичного посібника із грифом МОН України “Педагогіка. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки” у 2 т. (Київ, 2002, 2004).

А. В. Хоменко – виконавець окремих розділів госпдоговірної тематики, офіційний опонент та рецензент кандидатських дисертацій, має публікації у фахових виданнях України та за кордоном. Нею упорядковано й підготовлено до видання 7 номерів щорічного кафедрального часопису “Дидаскал” (2003-2008). Алла Василівна є науковим керівником двох аспірантів, а також переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із напрямку “Педагогічні науки” у 2007-2008 навчальному році і переможців II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальної дисципліни “Педагогіка” у 2008-2009 і 2018-2019 навчальних роках; курсових, бакалаврських, магістерських робіт та наукових статей студентів.

Нагороджена Грамотою Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2007), Грамотою Полтавської облдержадміністрації (2015), Подякою Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2016).

Укладач: В. І. Цина

ЦИНА ВАЛЕНТИНА ІВАНІВНА

Доктор педагогічних наук, доцент; викладач у ПДПІ (ПДПУ, ПНПУ) з 1984 р.

Народилася 25 червня 1958 р. у селі Якимове Велико-Багачанського району Полтавської області. Викладач-науковець, доктор педагогічних наук (2016), доцент (1994).

Закінчила Миргородську середню школу № 5 із золотою медаллю (1976), Полтавський державний педагогічний інститут ім. В. Г. Короленка за спеціальністю “Фізика і математика” з відзнакою (1981), аспірантуру НДІ педагогіки УРСР (1989). Розпочала педагогічну діяльність учителем математики Миргородської школи № 5 (1981-1984). У Полтавському державному педагогічному інституті ім. В. Г. Короленка (нині національний педагогічний університет) працює з 1984 р.: асистент (1984-1986, 1989-1994), доцент (з 1994 р.).

Основу навчального навантаження В. І. Цини складають

курси: “Педагогіка”, “Інноваційні технології в освіті та полікультурне навчання” і “Виховання у світових освітніх системах”, які є визначальними у професійній підготовці майбутніх учителів.

Коло наукових інтересів В. І. Цини охоплює педагогіка вищої школи, професійна педагогічна освіта, зокрема особистісно професійний розвиток майбутніх учителів, питання змісту та організації безперервної педагогічної практики студентів, аналіз і узагальнення спадщини відомих вітчизняних педагогів. Автор понад 80 праць у сучасних наукових і навчально-методичних вітчизняних та зарубіжних виданнях. Основні наукові праці Валентини Іванівни виконані у співавторстві з колективом кафедри педагогіки: “20 видатних українських педагогів” (Полтава, 2002); “Педагогічні системи, технології, досвід. Практичний довідник” (Полтава, 2007); “Методолого-теоретичні і методичні засади виховання молоді на національно-культурних традиціях українського народу в умовах євроінтеграції” (Полтава, 2008). Вийшла у світ одноосібна монографія “Розвиток особистісно-професійної зрілості майбутніх учителів: теоретико-методичний аспект” (Полтава, 2015). Співавтор колективних монографій “Sozioökonomische und rechtliche Faktoren der sozialen Entwicklung unter den Bedingungen der Globalisierung” (Австрія, 2015), “The System of Methods for Forming Students’ Civic Responsibility in Technological Education” (Англія, 2019).

В. І. Цина брала участь в організації і проведенні низки всеукраїнських науково-практичних конференцій: із міжнародною участю “Інноваційність в освіті: пошуки і перспективи розвитку” (2016), “Педагогіка вищої школи: стратегія, перспективи розвитку, передовий досвід” (2017). Постійна учасниця наукових зібрань регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів.

Під науковим керівництвом Валентини Іванівни два студенти університету стали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності “Освітні, педагогічні науки” (2017, 2019).

В. І. Цина була офіційним опонентом і рецензентом дисертаційних досліджень, науковим керівником кандидатських дисертаційних досліджень, які успішно захищені (2019). Член спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (з 2017 р.).

Нагороджена Подякою міського голови (2017).

Укладач: І. В. Кравченко

ЛІТЕРАТУРА

1. Булава Л. М. Історія підготовки вчителів географії та природознавства на Полтавщині (1914-2014 роки) : монографія / Л. М. Булава, С. М. Шевчук, О. М. Мащенко. – Полтава : ПОІППО, 2015. – 158 с.
2. Віктор Іванович Лагно : біобібліографічний показник / упор. Г. О. Лагно, О. А. Губачова ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2011. – 122 с.: 8 іл. – (Серія “Науковці університету”).
3. Воропай В. С. Математика на факсоцвихові ІНО при чотирьохрічному навчанні // Записки Полтавського інституту народної освіти. – Полтава, 1927. – Т. IV : за 1926/1927 ак. рік. – С. 115–129.
4. Державний архів Полтавської області . – Фонд 1507. – Опис 1.
5. Друковані праці викладачів фізико-математичного факультету : бібліографічний показник / Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, 2004. – 135 с.
6. Жученко Володимир Семенович : біобібліографічний показник : до 90-річчя від дня народження / упоряд. : Л. І. Яковенко, Т. А. Непокупна, І. М. Лесунова та ін.; за ред. М. І. Степаненка. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. – 52 с. : 12 іл. – (Серія “Науковці університету”).
7. Історія Полтавського педагогічного інституту в особах (матеріали конф. присвяченої 80-річному ювілею інституту) / Полтав. держ. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава : Кларисса, 1995. – 172 с.
8. Історія Полтавського педагогічного інституту в особах (на посвяту 90-річчя заснування навч. закладу) / Полтав. держ. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2004. – 176 с.
9. Книги Наказів ректорів (директорів) Полтавського національного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка за 1931-2019 роки / Архів ПНПУ імені В. Г. Короленка.
10. Олександр Пантелеймонович Руденко : біобібліографічний показник : до 75-річчя від дня народження / уклад. : О. А. Губачова, О. В. Хорольський ; за ред. М. І. Степаненка. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. – 250 с. : іл. – (Серія “Науковці університету”).
11. Особистий архів Л. М. Булави.
12. Полтавіка. Полтавська енциклопедія : у 12 тт. / Гол ред. О. А. Білоусько ; Центр дослідження історії Полтавщини Полтавської обласної ради. – Т. 6 : Освіта і наука. Кн. 1 : Абаза – Крекотень. – Полтава : ТОВ Поліграфічний центр “Мозаїка”, 2018.
13. Полтавський національний педагогічний університет в особах / Матеріали наук.-практ. конф., (Полтава, 23 бер. 2011 р.). – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка. – 2011. – 168 с.
14. Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка – 100 років на освітньому олімпі [Текст] : історичне ювілейне видання / ред. кол. : М. І. Степаненко (голова) [та ін.]. – К. : Логос України, 2014. – 160 с.
15. Руденко О. П. Біля витоків знань. Фундатори фізико-математичного факультету. – Полтава : Полтавський літератор, 2016. – 60 с.
16. Руденко О. П. Випускник фізико-математичного факультету Кузема Демид Дем'янович / О. П. Руденко // Збірник наукових праць викладачів, студентів, магістрантів і аспірантів фізико-математичного факультету. – Полтава : АСМІ, 2014. – С. 121–122.
17. Руденко О. П. Його народила вінницька земля / О. П. Руденко // Збірник наукових праць викладачів, студентів, магістрантів і аспірантів фізико-математичного факультету. – Полтава : Астроя, 2016. – С. 93–95.
18. Руденко О. П. Славетні постаті фізико-математичного факультету / О. П. Руденко // Збірник наукових праць викладачів, студентів, магістрантів і аспірантів фізико-математичного факультету. – Полтава : Астроя, 2015. – С. 89–93.
19. Столітня історія Полтавського педагогічного університету / О. П. Єрмак та ін.; за ред. М. І. Степаненка, Л. М. Кравченко. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. – 274 с.
20. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України. – Фонд 166. – Опис 12.

ДОДАТКИ

Додаток А

НАЗВИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ТА ЙОГО КЕРІВНИКИ

Назва закладу і посада керівника	Прізвище, ім'я, по батькові керівника	Термін на посаді
Полтавський учительський інститут (07.1914-12.1919). <i>Директор</i>	Волнін Олександр Костянтинович	07.1914-09.1917
	Левитський Олекса Августинів	09.1917-08.1919
	Ковалевський Петро Іванович	08.1919-11.1919
Полтавський український педагогічний інститут (12.1919-04.1921). <i>Голова науково-учебної ради</i>	Булдовський Олександр Теофілович	12.1919-04.1921
	Лебединський Іван Васильович	
	Ніколаєв Валентин Федорович	
Полтавський інститут народної освіти (ПІНО) (04.1921-08.1930). <i>Ректор</i>	Щепотьєв Володимир Олександрович (фактично – в. о. ректора Мірза-Авакянц Наталя Юстівна)	04.1921-03.1922
	Рибаков Іван Федотович	03.1922-10.1923
	Ходак Омелян Васильович	10.1923-11.1925
	Фарбер Матвій Харитонович	11.1925-09.1930
Полтавський інститут соціального виховання (ПІСВ) (08.1930-08.1933). <i>Директор</i>	Жагар Карл Петрович	10.1930-10.1931
	Куліненко Родіон Петрович	10.1931-09.1933
Полтавський державний педагогічний інститут (ПДПІ) (08.1933-12.1946). <i>Директор</i> Полтавський державний педагогічний інститут імені В. Г. Короленка, (12.1946-12.1999). <i>Директор (1946-1958). Ректор (1958-1999)</i>	Койнаш Петро Михайлович	10.1933-10.1934
	Дашенко Михайло Степанович	10.1934-04.1935
	Онисін Іван Максимович	04.1935-09.1937
	Івашина Гаврило Захарович (в. о.)	09.1937-03.1938
	Доценко Микола Васильович	04.1938-04.1940
	Асєєв Петро Миколайович	05.1940-09.1941
	Бойко Антон Гаврилович	09.1943-10.1944
	Редько Федір Андрійович	10.1944-08.1949
	Кирса Іван Якович	08.1949-08.1952
	Нененко Дмитро Степанович	09.1952-05.1953
	Каришин Андрій Потапович (в. о.)	05.1953-11.1953
	Семиволос Михайло Васильович	11.1953-09.1971
	Зубань Олександр Карпович	09.1971-03.1975
	Зязюн Іван Андрійович	03.1975-09.1990
Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка (12.1999-11.2009). <i>Ректор</i>	Пашенко Володимир Олександрович	09.1990-07.2008
	Киридон Петро Васильович (в. о.)	07.2008-01.2009
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, (11.2009 – понині). <i>Ректор</i>	Степаненко Микола Іванович	01.2009 – понині

Примітка: У період німецької окупації Полтави навчальний процес в інституті не поновлювався. Ректором інституту (фактично – зберігачем майна, керівником ботанічного саду, обсерваторії тощо) з 09.1941 р. по 09.1942 р. був Л. П. Ткаченко, а з 09.1942 р. по 09.1943 р. – завідувач господарства інституту В. Є. Кизим.

Укладач: Л. М. Булава

КЕРІВНИКИ ПІДРОЗДІЛІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ,
ЯКІ ВІДПОВІДАЛИ ЗА ПІДГОТОВКУ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ І МАТЕМАТИКИ (1919-2019)

Назва підрозділу і посади керівника	Прізвище, ім'я, по батькові керівника	Термін на посаді
Фізико-математичний відділ Полтавського українського педагогічного інституту. Голова науково-педагогічної ради	Супрун Євген Якович	12.1919-04.1921
	Харченко Микола Олександрович	
Природничо-математичний відділ Полтавського інституту народної освіти (ПІНО). Декан	Ніколаєв Валентин Федорович	04.1921-02.1922
Факультет соціального виховання ПІНО. Голова природничо-математичної комісії	Воропай Віктор Семенович	02.1922-09.1929
Фізико-математичний відділ факультету старшого концентру ПІНО. Голова фізико-математичної циклової комісії	Лісовський Михайло Олексійович	09.1929-09.1930
Техно-математичний відділ шкільного факультету Полтавського інституту соціального виховання (ПІСВ). Завідувач	Костенецький Юрій Федорович	09.1930-11.1932
Агро-математичний факультет ПІСВ. Декан		11.1932-09.1933
		09.1933-07.1935
Фізико-математичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту (ПДПІ). Декан	Набока А. Т.	09.1935-01.1936
	Крупенников Григорій Олексійович	02.1936-09.1937
	Кушка Захарій Платонович	09.1937-09.1941
	Ярошенко Микола Степанович (в. о.)	11.1943-04.1944
Природничий і фізико-математичний факультети ПДПІ. Декан	Сосін Павло Євграфович (ботанік)	04.1944-08.1944
Фізико-математичний факультет ПДПІ. Декан	Ярошенко Микола Степанович	09.1944-08.1946
	Березовський Василь Павлович	08.1946-10.1950
Фізико-математичний і природничий факультети ПДПІ. Декан.	Гур'єв Микола Федорович	12.1950-08.1951
	Березовський Василь Павлович	09.1951-02.1954
	Гур'єв Микола Федорович	02.1954-12.1955
Фізико-математичний факультет ПДПІ. Декан	Мазуренко Дмитро Миколайович	12.1955-05.1957
	Шутовський Володимир Олексійович	05.1957-11.1960
	Гур'єв Микола Федорович	11.1960-06.1965
	Шутовський Володимир Олексійович	06.1965-07.1966
	Попенко Олексій Петрович (в. о.)	07.1966-10.1966
	Верезомська Олександра Луківна	10.1966-10.1967
	Попенко Олексій Петрович	10.1967-08.1969
	Гур'єв Микола Федорович	08.1969-06.1975
	Баранник Леонід Феодосійович	06.1975-03.1978
Фізико-математичний факультет ПДПІ (ПДПУ). Декан	Руденко Олександр Пантелеймонович	03.1978-09.2003
Фізико-математичний факультет ПДПУ (ПНПУ). Декан	Москаленко Юрій Дмитрович	09.2003 – понині

Укладачі: Л. М. Булава, Ю. Д. Москаленко

ЗАВІДУВАЧІ МАТЕМАТИЧНИХ КАФЕДР (1931-2019)

Назва кафедри	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача кафедри	Термін на посаді
Кафедра математики	Лісовський Михайло Олексійович	01.1931-08.1935
	Крупенников Григорій Олексійович	09.1935-09.1937
	Зеленський І. Е. (в. о.)	10.1937-12.1937
Кафедра математичного аналізу	Ярошенко Микола Степанович	01.1938-09.1941, 11.1943-01.1946
	Швецов Костянтин Іванович	01.1946-08.1946
Кафедра вищої алгебри і геометрії	Рубін Констянтин Федорович (в. о.)	04.1938-08.1938
	Гардашник Михайло Павлович	09.1938-09.1941
	Петренко Акім Іванович (в. о.)	10.1943-09.1944
	Кушка Захарій Платонович (в. о.)	10.1944-08.1946
Кафедра математики	Швецов Констянтин Іванович	09.1946-10.1950
	Кушка Захарій Платонович (в. о.)	11.1950-08.1951
	Гур'єв Микола Федорович	08.1951-09.1972
	Баранник Леонід Феодосійович	09.1972-02.1976
Кафедра алгебри і геометрії	Яворський Едуард Борисович	03.1976-06.1981
	Баранник Леонід Феодосійович	07.1981-09.1984
Кафедра математики		
	Баранник Анатолій Феодосійович (в. о.)	09.1986-09.1988
	Баранник Леонід Феодосійович	09.1988-10.1991
	Баранник Анатолій Феодосійович	11.1991-10.1993
	Москаленко Юрій Дмитрович	10.1993-12.2011
	Кафедра математичного аналізу та методики викладання математики	Литовченко Зінаїда Михайлівна
Кафедра математичного аналізу	Мельниченко Олександр Савович	08.1984-10.1997
Кафедра математичного аналізу та інформатики		
	Лагно Віктор Іванович	09.2000-06.2011
	Барболіна Тетяна Миколаївна	09.2011 – понині
Кафедра загальної фізики і математики (секція математики)	Руденко Олександр Пантелеймонович	12.2011-05.2019
	Саєнко Олег Васильович	06.2019 - понині

Укладачі: Ю. Д. Москаленко, Л. М. Булава

ЗАВІДУВАЧІ ФІЗИЧНИХ КАФЕДР (1931-2019)

Назва кафедри	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача кафедри	Термін на посаді
Кафедра фізико-технічних дисциплін (секція фізики)	Костенецький Юрій Федорович	01.1931-08.1932
Кафедра фізики		08.1932-07.1935
	Набока А. Т.	09.1935-10.1936
	Коновалов Вадим Миколайович	10.1936-09.1937
Кафедра теоретичної фізики	09.1937-08.1938	
	Мазуренко Дмитро Миколайович	09.1938-09.1941
Кафедра експериментальної фізики	Фрайзінгер Дмитро Васильович (в. о.)	09.1937-09.1941
Кафедра фізики		11.1943-08.1945
Кафедра теоретичної фізики	Мазуренко Дмитро Миколайович	09.1945-08.1946
Кафедра експериментальної фізики	Фрайзінгер Дмитро Васильович	09.1945-08.1946
Кафедра фізики	Мазуренко Дмитро Миколайович	09.1946-08.1968
	Заливчий Василь Миколайович	08.1968-05.1978
	Гулак Юрій Костянтинович	05.1978-08.1982
Кафедра загальної фізики		08.1982-10.1987
Кафедра теоретичної фізики	Дідора Тарас Дмитрович	08.1982-08.1985
	Куликовський Сергій Гнатович	09.1985-10.1987
Кафедра загальної фізики		10.1987-09.1990
Кафедра теоретичної фізики		09.1990-08.1996
Кафедра загальної фізики	Вакуленко Юрій Анатолійович	09.1990-02.1992
	Руденко Олександр Пантелеймонович	02.1992-12.2011
Кафедра загальної фізики і математики (секція фізики)		12.2011-05.2019
	Саєнко Олег Васильович	06.2019 - понині

Укладачі: Ю. Д. Москаленко, Л. М. Булава

ЗАЛІКОВА КНИЖКА № 1897 СТУДЕНТКИ ПІНО ШЕНГУР-СИДОРЕНКО МОТРІ ІВАНІВНИ

Мотря Іванівна Шенгур-Сидоренко навчалася в Полтавському інституті народної освіти з 1926 р. по 1930 р. З 1929 р. працювала лаборантом на фізико-математичному факультеті, а з 1943 р. і до середини 1950-х років була керівником педагогічної практики в інституті.

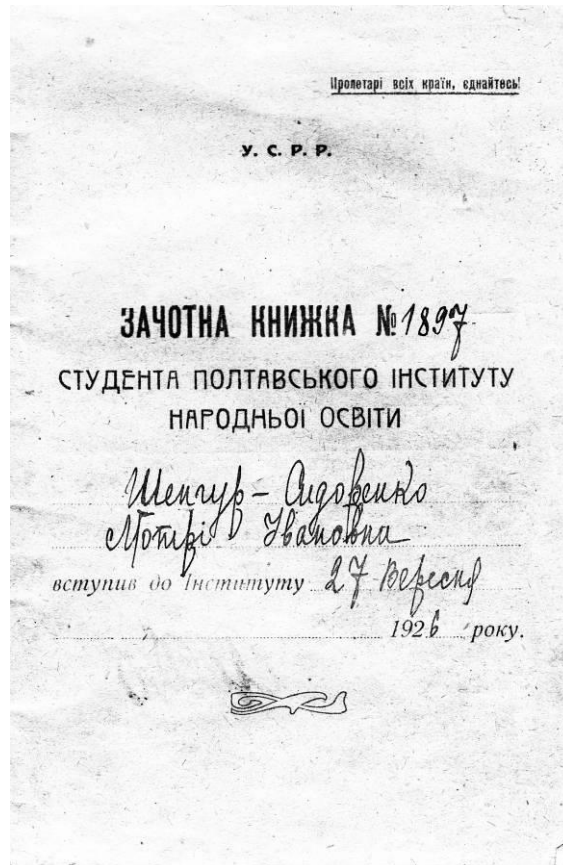
Пропонуємо дві світлини (на першій з яких – Мотря Іванівна в студентські роки, а на другій – у зрілому віці) і залікову книжку М. І. Шенгур-Сидоренко, яка є документальним підтвердженням переліку дисциплін, що викладалися на фізико-математичній секції факультету соціального виховання (пізніше – на фізико-математичному відділі факультету старшого концентру), а також викладацького складу, який працював у ті роки.

Члени студентського профкому ПІНО, 1926 р.
(другий ряд: п'ята зліва М. І. Шенгур-Сидоренко)

М. І. Шенгур-Сидоренко, 1950-і роки

[illegible]

238

100 РОКІВ ІСТОРІЇ ТА ЗДОБУТКІВ

Прізвище студента Шенкур-Сидоренко
I триместр 1926 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Бутиний	введення	1	11/IV	добре	Шенкур
Трощинський	введення	2	11/XII	добре	Трощинський
Клепацький	Історія князо- вої боротьби	4	8/IV	добре	Клепацький
Шенкур	Мовознавство	2	21. I. 1927	добре	Шенкур
Будзинський	Техніка мови	2	Зарез	добре	Будзинський
Андрієвич-Мат- тисенко	Математика	6			

Прізвище студента Шенкур-Сидоренко
I триместр 1926 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Власенко	Хемія	2	1/IV	Зарез	Власенко
Ніколаєв	Природознавство (ботаніка)	2	11/IV	добре	Ніколаєв
Будинський	Зовнішній	2	21/IV	Зарез	Будинський
Нагай	Анатомія, фі- зіологія	6	18/XI	добре	Нагай
Варкович	Місцевість (спів)	1	9/IV	Зарез	Варкович
Адамів	Теорія, мето- дика в праці. ка пед. процесу	2			

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Прізвище студента Шенкур - Сидоренко
I триместр 1926 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Неверов	Чисельна мов.	2.			
	Воскрісання	2.			
Лизина-Мар. тиненко	Алгебра Геометрія Тригонометрія	6 год	7/11 27 28/11 26 29/11 26	добре добре задов	О. Лизина-Мар. О. Лизина-Мар. О. Лизина-Мар.

Прізвище студента Шенкур - Сидоренко М. І.
II триместр 1927 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Клепацький	Історія класи- вої боротьби	4	24/IV	добре	Шенкур
Шенот'єв	Мовознавство	2	7/V	добре	Шенот'єв
Верховинець	Співи	1	10/V	задов	Верховинець
Адамович	Теорія, метро- дика й практи- ка пед. процесу	2		задов	Адамович
Ващенко	Редуксологія	3	21/V	добре	Т. Ващ.
Ніколаєв	Ботаніка	2	22/V	задов	Ніколаєв
Булдовський	Зоологія	2	24/V	добре	Булдовський
Власенко	Хімія	2			Власенко

100 РОКІВ ІСТОРІЇ ТА ЗДОБУТКІВ

Прізвище студента Шенгур-Сидоренко М. І.
II триместр 1927 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Коломита	Економіка	2		до	О. С. Кол.
Маслик	Браця в майстернях	2	11/11	до	О. С. Кол.
Бутник	Креслення	1	14/11	до	О. С. Кол.
Лизина-Мар	Алгебра	5.4	16/11 27	добре	О. Лизина-Мар
Тименко	Тригонометрія	5.2	16/11 27	добре	О. Лизина-Мар
Коробко	Німецька мова	2	15/11	до	Р. Коробко
Повідомлення	Арифметика	3		добре	А. П. Повідомлення

Прізвище студента Шенгур-Сидоренко
III триместр 1927 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Маслик	Браця в майстернях		12/11	до	О. С. Кол.
Бутник	Креслення	5.4	25/11	до	О. С. Кол.
Лизина-Мар	Алгебра	2	30/11 27	добре	О. Лизина-Мар
Тименко	Тригонометрія	1	6/11 27	добре	О. Лизина-Мар
Коробко	Німецька мова	1	3/11	до	Р. Коробко
Самбін	Арифметика		19/11	добре	С. Самбін
Повідомлення	Арифметика		9/11	добре	А. П. Повідомлення

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Прізвище студента Шенгур - Сидоренко
IV триместр 1927 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. занятть	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Побідокосцев	Фізика	5	19/2027	дуже	Шенгур
Воронай	Математика вища	3	28.11.27	добре	Шенгур
Мімофріс-Наум	Васнізація:	2			
	адміністрації	2			
	поліграфік				
Вашенко	Педагогіка		2/11	задовол.	Шенгур
Власенко	Хімія		15/11	- добре	Т. Вац.
Адамів	Історія педагогіки		1/11	задов.	Шенгур
Верховинець	Спів		16/11.27	добре	Адамів
			27/11	дуже	Шенгур
Казначев			18/12	задов.	Шенгур

Прізвище студента Шенгур - Сидоренко
V триместр 1928 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. занятть	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Побідокосцев	Фізика	5	16/11	дуже	Шенгур
Воронай	Вища математика		11.11.28	добре	Шенгур
Мімофріс-Наум	Вир. дело	2			
Адамів	Математика		18/11	добре	Шенгур
Будимський	Історія української		22.11.28	дуже	Шенгур
Будимський	Зоологія		15/11.28	добре	Шенгур
Ніконов	Ботаніка		26/11.28	добре	Шенгур
Верховинець			20/11		
Казначев	Креслення з математики		18/12		

100 РОКІВ ІСТОРІЇ ТА ЗДОБУТКІВ

Прізвище студента Шенур-Сидоренко
II триместр 1928 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин
Воропай	Вища математика	
Побідоносцев	Фізика	
Казначев	Креслення	
Ващенко	Педагогія	
Адамович	Історія педагогіки	
Адамович	Педагогіка	
Бузинний	Історія укр. літ.-рат. укр.	
Власенко	Хімія	
Самбікін	Енциклопедія виробництва	

Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
29. VII. 28	добре	Воропай
13. IX. 28	д-р	Побідоносцев
18. IX. 28	добре	Казначев
8. VI. 28	добре	Т. Вац.
9. VI. 28	добре	Адамович
18. IX. 28	добре	Бузинний
18. IX. 28	д-р	Власенко

Прізвище студента Шенур-Сидоренко
II триместр 1928 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин
Лисовський	Варіаційна статистика	
Воропай	Аналіз б. м.	
Лисовський	Вища алгебра	
Лисовський	Аналітична геометрія	
Побідоносцев	Фізика	
Митрофанів	Історичний матеріал	
Ващенко	Удактисти	
Адамович	Педагогіка особ.	
Бузинний	Історія укр. літ.-рат. укр.	
Власенко	Хімія і фізичний аналіз	
Стрель	Фізкультура	

Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
7. I. 29	добре	Лисовський
4. I. 29	добре	Воропай
1. III. 29	добре	Лисовський
13. III. 29	добре	Лисовський
20. IV. 29	д-р	Побідоносцев
24. IV. 29	д-р	Митрофанів
24. IV. 29	д-р	Т. Вац.
7. VI. 29	д-р	Адамович
24. VI. 29	д-р	Бузинний
24. VI. 29	д-р	Власенко

Прізвище лектора	Назва курсу або практик. заняття	Число годин
Лисовський	Інвалід. закон	
Воропай	Інвалід безп. закон	
Побідоносцев	Фізика	
Митрофанів	Історичний шифр	
Васценко	Література	
Адріанов	Педагогічна освіта	
Будзинський	Історія літератури	
Лисовський	Вища алгебра	
Лисовський	Варіаційна математика	
Власенко	Хемія. Якісний аналіз	
Строєв	Фіз. культура	

Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
24/11	Добре	
11/12	Добре	Лисовський
24/12	Добре	Васценко
7/1	Добре	Митрофанів
7/1	Добре	Митрофанів
24/1	Добре	Митрофанів

Прізвище студента Шензур Сидоренко

VIII триместр 192 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин
Лисовський	Аналіз. поезії	
Варенка	Аналіз безін. мов.	
Побідоносцев	Фізика	
Мітрофанів	Історичний мов.	
Ващенко	Адакритика	
Адріанович	Педагогічна особ.	
Будзинський	Історія літератури	
Лисовський	Вища алгебра	
Лисовський	Варіаційна математика	
Власенко	Хемія. Органічний аналіз	
Стросс	Фіз. культура	

Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
24/IV	Добре	
Добре	Кемп'єр. біг. акція. Велоспорт	Сидоренко
11/V	добре	Сидоренко
	Задовільно	Сидоренко
Зр	Добре	Сидоренко
24/IV	Задов.	Сидоренко
7/V	Добре	Сидоренко
7/V	Задов.	Сидоренко
24/IV-29	Добре	Сидоренко
		Сидоренко

100 РОКІВ ІСТОРІЇ ТА ЗДОБУТКІВ

Прізвище студента Шенгур - Сидоренко
IX триместр 1929 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Строєв	Фіз. культура				

Stamp: КОЛЛЕКТІВНИЙ ІНСТИТУТ НАВЧАННЯ

Прізвище студента Шенгур - Сидоренко
IX триместр 1929 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Воропай	Аналіз, Б. м. в				
Воропай	Методика навч.				
Лісовський	Аналітична логіка				
Вадзенько	Література				
Адамкович					
Бендерівський	Радянське право	6			
Білогуров	Військова санітарна справа				
Бузинний	Історія літератури				
Тимофєєв					
Наумов	Математика				
Лісовський	Висока математика				

Stamp: КОЛЛЕКТІВНИЙ ІНСТИТУТ НАВЧАННЯ

Stamp: КОЛЛЕКТІВНИЙ ІНСТИТУТ НАВЧАННЯ

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Прізвище студента Шенгур - Сидоренко
I семестр триместр 1923/30 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Лисовський	Аналіз без маш.			Зарєх	Шенгур
Костомаров	Фізика		1/12	Зарєх	Шенгур
Виницький	Методика малюв.			Зарєх	Шенгур
Власенко	Фіз. хімія			Зарєх	Шенгур
Світозаров	Фізика теоретична			Зарєх	Шенгур
Світозаров	Астрономія			Зарєх	Шенгур
Світозаров	Методика фізики			Зарєх	Шенгур
Васценко	Педагогіка каліграфу			Зарєх	Шенгур
Кімінов	Механіка			Зарєх	Шенгур
Семенченко	Основи математики			Зарєх	Шенгур
Васценко	Методика політ. освітньої роботи			Зарєх	Шенгур

24/12

Прізвище студента Шенгур - Сидоренко
I семестр триместр 1923/30 учб. року.

Прізвище лектора	Назва курсу або практ. заняття	Число годин	Час іспиту	Одмітка про здачу іспиту	Підпис лектора
Самбікін	Метеорологія			Зарєх	Самбікін
Тимощев-Наумов	Військова фізика			Зарєх	Тимощев

24/12

100 РОКІВ ІСТОРІЇ ТА ЗДОБУТКІВ

[illegible][illegible]

ВИПУСКНИКИ ФАКУЛЬТЕТУ, ЯКІ ДОСЯГЛИ ВИЗНАЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ У ЦАРИНІ ОСВІТИ І НАУКИ*

Отримали почесні звання

1. ОХРИМЕНКО Іван Володимирович – *заслужений працівник народної освіти України* (1998), випускник фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1969).

2. ПРОСВЕТОВ Станіслав Степанович – *заслужений працівник освіти України* (1999), випускник фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1970).

3. ХАРИТОНОВА Людмила Федорівна – *заслужений вчитель України* (2000), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1965).

4. ШЕМЕТ Ольга Борисівна – *заслужений працівник освіти України* (2001), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1971).

5. ГОНЧАРЕНКО Іван Дмитрович – *заслужений працівник освіти України* (2002), випускник фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1975).

6. ЛИСЕНКО Тетяна Іванівна – *заслужений вчитель України* (2002), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1982).

7. КЛОВАЦЬКИЙ Володимир Вікторович – *заслужений працівник освіти України* (2004), випускник фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1970).

8. ДОЦЕНКО Ірина Дмитрівна – *заслужений учитель України* (2006), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1975).

* За останні 25 років

9

10

11

12

9. ОЛІЙНИК Лариса Іванівна – *заслужений вчитель України* (2006), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1972).

10. ВЕРГАЛ Наталія Аркадіївна – *заслужений працівник освіти України* (2008), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1981).

11. ЗАЛІЗНЯК Сергій Володимирович – *заслужений вчитель України* (2011), випускник фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1982).

12. МИРОШНИЧЕНКО Людмила Олексіївна – *заслужений працівник освіти України* (2012), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1980).

Здобули науковий ступінь доктора наук

1

2

3

4

1. ЛЕЩЕНКО Марія Петрівна – *доктор педагогічних наук* (1997), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1981).

2. ЛАГНО Віктор Іванович – *доктор фізико-математичних наук* (2004), випускник фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1978).

3. ТРИУС Юрій Васильович – *доктор педагогічних наук* (2005), випускник фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1978).

4. ЛУКІНА Тетяна Олександрівна – *доктор наук з державного управління* (2006), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1989).

5

6

7

8

5. ГУЗ Костянтин Жоржович – *доктор педагогічних наук* (2007), випускник фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1992).

6. КАЛІНІЧЕНКО Антоніна Володимирівна – *доктор сільськогосподарських наук* (2007), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1996).

7. КОЛЄЧКІНА Людмила Миколаївна – *доктор фізико-математичних наук* (2011), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1994).

8. ОНИЩЕНКО Андрій Михайлович – *доктор економічних наук* (2011), випускник фізико-математичного факультету ПДПУ імені В. Г. Короленка (2000).

9

10

11

12

9. РОСКЛАДКА Андрій Анатолійович – *доктор економічних наук* (2013), випускник фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В.Г. Короленка (1994).

10. БЕНДЕС Юрій Петрович – *доктор педагогічних наук* (2014), випускник фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1993).

11. ЦИНА Валентина Іванівна – *доктор педагогічних наук* (2016), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1981).

12. КОНОНЕЦ Наталія Василівна – *доктор педагогічних наук* (2017), випускниця фізико-математичного факультету ПДПІ ім. В. Г. Короленка (1998).

З М І С Т

СТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	3
ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ	
У ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА	7
СУЧАСНИЙ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ	41
СУЧАСНІ КАФЕДРИ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	47
Кафедра математичного аналізу та інформатики	47
Кафедра загальної фізики і математики	51
Кафедра політекономії	54
Кафедра загальної, вікової та практичної психології	58
Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки	60
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ КЕРІВНИКІВ (ДЕКАНІВ),	
ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАЛИ ОРГАНІЗАЦІЮ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ	63
Жагар Карл Петрович	63
Костенецький Юрій Федорович	63
Кушка Захарій Платонович	64
Ярошенко Микола Степанович	65
Березовський Василь Павлович	66
Гур'єв Микола Федорович	67
Мазуренко Дмитро Миколайович	69
Шутовський Володимир Олексійович	70
Верезомська Олександра Луківна	71
Попенко Олексій Петрович	72
Баранник Леонід Феодосійович	73
Руденко Олександр Пантелеймонович	74
Москаленко Юрій Дмитрович	78
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ МАТЕМАТИКИ,	
ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ В ПНПУ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА до 1931 р.	80
Квятковський Михайло Тихонович	80
Маслик Порфирій Порфирійович	81
Воропай Віктор Семенович	81
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ЗАВІДУВАЧІВ МАТЕМАТИЧНИХ КАФЕДР	82
Лісовський Михайло Олексійович	82
Рубін Костянтин Федорович	82
Гардашник Михайло Павлович	83
Петренко Акім (Яким) Іванович	84
Швецов Костянтин Іванович	85

Яворський Едуард Борисович	86
Баранник Анатолій Феодосійович	87
Литовченко Зінаїда Михайлівна	88
Мельниченко Олександр Савович	89
Лагно Віктор Іванович	90
Барболіна Тетяна Миколаївна	92
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ МАТЕМАТИКИ, ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ В ПНПУ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА після 1931 р.	93
Копкін Юрій Якимович	93
Ліхін Володимир Васильович	93
Прохорець Григорій Пимонович	94
Москаленко Ганна Григорівна	95
Верезомський Жорж (Георгій) Федорович	95
Бурлаченко Василь Петрович	96
Сіденко Микола Іванович	97
Вар'янюк Людмила Павлівна	98
Романенко Юрій Іванович	98
Ржеко Віра Андріївна	99
Мирна Надія Григорівна	99
Ніколаєв Микола Миколайович	100
Корсунський Олексій Митрофанович	100
Сизоненко Тетяна Федорівна	101
Карапузова Наталія Дмитрівна	102
Старостенко Іван Миколайович	103
Триус Юрій Васильович	103
Бондар Ольга Миколаївна	104
Лагно Галина Олексіївна	105
Чуб Костянтин Федорович	105
Бабич Олександр Вікторович	106
Литвиновська Ірина Анатоліївна	107
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИКИ Й АСТРОНОМІЇ, ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ В ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА до 1931 р.	108
Побєдоносцев Олександр Андрійович	108
Самбікін Михайло Митрофанович	109
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ЗАВІДУВАЧІВ ФІЗИЧНИХ КАФЕДР	110

Коновалов Вадим Михайлович	110
Фрайзінгер Дмитро Васильович	110
Заливчий Василь Миколайович	111
Гулак Юрій Костянтинович	112
Дідора Тарас Дмитрович	113
Куликовський Сергій Гнатович	114
Вакуленко Юрій Анатолійович	114
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИКИ Й АСТРОНОМІЇ, ЯКІ ПРАЦЮВАЛИ В ПНПУ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА після 1931 р.....	116
Соколов Михайло Олександрович	116
Язев Іван Наумович	116
Березюк Сергій Олексійович	117
Гутерманс Фріц Оттович.....	118
Сініцин Василь Михайлович	119
Дроздов Сергій Вікторович.....	120
Кузема Демид Дем'янович.....	121
Кисляк Григорій Михайлович	121
Калаптурівський Віталій Костянтинович	122
Яремко Раїса Володимирівна.....	123
Кузьменко Михайло Григорович	123
Мокляк Вадим Іванович	124
Михайлик Панас Якович	125
Федій Павло Михайлович.....	126
Борщ Володимир Васильович.....	126
Гнатюк Володимир Анастасійович	127
Ільченко Віра Романівна	127
Примаков Альберт Всеволодович	128
Лукіна Тетяна Олександрівна.....	129
Копішинська Олена Петрівна	130
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ СУЧАСНОЇ КАФЕДРИ МАТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ІНФОРМАТИКИ	131
Баранник Тетяна Анатоліївна	131
Безверхній Олег Віленович.....	131
Гальченко Дмитро Олександрович	132
Губачов Олександр Павлович	132
Губачова Ольга Анатоліївна.....	133
Дмитрієнко Оксана Олексіївна.....	134

Кононович Тетяна Олександрівна	134
Кривцова Олена Павлівна	135
Лозицька Світлана Юріївна	136
Мамон Олександр Васильович.....	136
Матвієнко Юрій Сергійович	137
Могілевський Вадим Йосипович	138
Москаленко Олександр Миколайович	138
Овчаров Сергій Михайлович	139
Пащенко Олександр Володимирович	140
Подошвелєв Юрій Георгійович.....	140
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ	
ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИКИ І МАТЕМАТИКИ	142
<i>Секція математики</i>	142
Бурмака Юлія Володимирівна	142
Коваленко Олена Володимирівна	142
Красницький Микола Петрович	143
Лутфуллін Максим Валерійович	144
Марченко Валентин Олександрович	144
Матяш Людмила Олександрівна	145
Москаленко Оксана Анатоліївна	146
Редчук Костянтин Сергійович.....	147
Севрюк Ірина Віталіївна	148
Черкаська Любов Петрівна.....	148
<i>Секція фізики</i>	149
Гетало Андрій Миколайович.....	149
Іванко Володимир Вікторович	150
Кузьменко Григорій Михайлович	150
Макаренко Катерина Степанівна.....	151
Саєнко Олег Васильович.....	152
Скриль Сергій Іванович.....	153
Стеценко Сергій Анатолійович.....	153
Сухомлин Владислав Петрович	154
Хорольський Олексій Вікторович	154
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ЗАВІДУВАЧІВ КАФЕДРИ ПОЛІТЕКОНОМІЇ з 2001 р.	156
Кузняк Богдан Ярославович	156

Яковенко Лариса Іванівна	157
Степаненко Сергій Володимирович	158
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ПОЛІТЕКОНОМІЇ з 2001 р.	160
Бровко Тетяна Василівна	160
Жученко Володимир Семенович	160
Кушнір Леонід Леонідович	162
Непокупна Тетяна Андріївна	162
Приходько Сергій Миколайович.....	163
Радько Петро Григорович.....	164
Рендюк Петро Григорович.....	164
Сакало Олександр Євгенійович	165
Стрілець Василь Васильович	166
Шаравара Роман Іванович.....	166
Шевченко Борис Олексійович	167
БІОГРАФІЧНИЙ НАРИС ЗАВІДУВАЧА КАФЕДРИ	
ЗАГАЛЬНОЇ, ВІКОВОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	168
Яланська Світлана Павлівна	168
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ	
ЗАГАЛЬНОЇ, ВІКОВОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	170
Атаманчук Ніна Михайлівна	170
Дзюба Тетяна Михайлівна	171
Кірічек Віктор Володимирович	172
Когут Ірина Вікторівна	172
Сизоненко Альона Віталіївна.....	173
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ЗАВІДУВАЧІВ КАФЕДРИ	
ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА АНДРАГОГІКИ з 2014 р.	174
Бойко Алла Микитівна	174
Ільченко Олена Юріївна.....	176
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ	
ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА АНДРАГОГІКИ з 2014 р.	178
Кравченко Іван Віталійович	178
Лутфуллін Валерій Саматович	178
Мокляк Володимир Миколайович	179
Петренко Леся Миколаївна	180
Погребняк Володимир Аркадійович	181
Пусепліна Наталія Миколаївна.....	181
Семеновська Лариса Аполлінаріївна.....	182

Тищенко Тетяна Михайлівна.....	183
Фазан Василь Васильович	184
Хоменко Алла Василівна	185
Цина Валентина Іванівна	186
ЛІТЕРАТУРА.....	187
ДОДАТКИ	188
Додаток А. Назви закладу освіти та його керівники.....	188
Додаток Б. Керівники підрозділів закладу освіти, які відповідали за підготовку вчителів фізики і математики (1919-2019)	189
Додаток В. Завідувачі математичних кафедр (1931-2019)	190
Додаток Д. Завідувачі фізичних кафедр (1931-2019).....	191
Додаток Е. Залікова книжка № 1897 студентки ПІНО Шенгур-Сидоренко Мотрі Іванівни	192
Додаток Ж. Випускники факультету, які досягли визначних результатів у царині освіти і науки	203

Наукове видання
До 100-річчя фізико-математичного факультету
та 105-річчя Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

**ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ
ПОЛТАВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
(1919–2019)**

Ювілейна книга

За редакцією
Ю. Д. Москаленка, Л. М. Булави, О. П. Руденка, Л. І. Яковенко, О. А. Москаленко,
Т. М. Барболіної, О. В. Коваленко

Літературна редакція та коректура – Тетяна Ніколашина
Художньо-технічний редактор і укладач – Леонід Булава
Верстка – Олена Коваленко
Обкладинка – Тетяна Барболіна
Підбір фотоматеріалів – Леонід Булава, Юрій Москаленко

Підписано до друку 25.07.2019 р.
Гарнітура Calibri. Формат 60х84/16
Папір офсетний. Друк офсетний
Ум. друк. арк. 24,7. Обл. вид. арк. 22,4
Наклад 200 прим. Зам. № 1915

Віддруковано в ПНПУ імені В. Г. Короленка,
вул. Остроградського, 2, м. Полтава, 36003

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
серія ДК № 3817 від 01.07.2010 р.